

בעזרה שית

ספר

הערב רב

על פי הזוהר

חלק א'

בו יבואר גודל ענין חיוב הלימוד ולחקור מעשי ועיני הערב רב, ואיך שצריכים ללחום נגדם, שמקלקלים את כל עם ישראל בכל העולם כולו, ועוקרים כל המצות שבתורתנו הקדושה, כמו שכתב הגאון הקדוש מוילנא זי"ע, שישנם חמישה מיני ערב רב והם: בעלי מחלוקת, ובעלי לשון הרע, הרודפים אחר התאוה כמו זנות וכדומה, הרמאים שמראים עצמם כצדיקים ואין ליבם שלם, הרודפים אחר הכבוד ובונים חרבות לעשות להם שם, הרודפים אחר הממון, והמחלוקת תחילה, כי המחלוקת כנגד כולם, והם נקראים "עמלקים" ואין בן דוד בא, עד שיעברו מן העולם, ועליהם נאמר דברים כ"ה י"ט, "תמחה את זכר עמלק" כמבואר בזוהר, אדרת אליהו פרשת דברים. גם יבואר בו השכר הגדול למי שעוסק להציל את עם ישראל מן הערב רב, ומעורר את הרבים שלא יפלו ברשתם ה"ו.

עוד יבואר שהערב רב הם רמאים כנחשים ועקרבים כמבואר אבל נחשים ועקרבים יש בו. וז"ל: ונחשין ועקרבין דילה אינון ערב רב. (זהר חדש פרשת יתרו מאמר ז' ימי בראשית)

עוד יבואר בו העונשים הגדולים אשר מענישים את האדם בזה ובבא, ושאיין אדם יכול לשער עד כמה שייסבול על זה שעזר את הערב רב בזה ובבא, והפגם הגדול הנעשה על ידי אלו העוזרים להם, וגודל החיוב שמוטל על כל איש ואיש להיות בקי בהם בפרטותיהם ובדקדוקיהם כדי שלא יכשלו חס ושלום לבנות בתי עבודה זרה של דור ההפלה

של: הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם

(בראשית פ"א פ"ד) כי בזה תלוי יסוד

קדושת ישראל, ובו תלוי גם כן ביאת

משיח בן דוד, כמו שגילה לנו העץ חיים

בהקדמתו

יצא לאור שנת תשס"ד לפ"ק

הספר נדפס לזכות את הרבים
ונחלק בהנם לכל דודש ומבקש

הרשות נתונה לכל מי שברצונו להדפיס קטעים
מספר זה או כל הספר בכל לשון שהוא בכל מדינה
ומדינה, כדי להרבות תורה ויראת שמים בעולם
ולעורר לבות אחינו בני ישראל לתשובה שלימה.

שם המחבר לא נזכר, כי לא הבאנו בו
אומר הבא מן החדש רק דברים בשם
אומרם, וקבל האמת ממי שאמרו.

במקום הקדמה

בספר עץ חיים הקדמת מוהרר"ן זי"ע בשער
ההקדמות הקדמה א' וזה לשונו: והנה מה שכתב
בתחילת דבריו ואפילו כל אינון דמשתדלי
באורייתא כל חסד דעבדי לגרמייהו וכו' עם היות
שפשטו מבואר ובפרט בזמנינו זה בעונותינו הרבים
אשר התורה נעשית קרדום לחתוך בה אצל קצת
בעלי תורה אשר עסקם בתורה על מנת לקבל פרס
והספקות יתירות וגם להיותם מכלל ראשי
ישיבות, ודיני סנהדראות להיות שמם וריחם נודף
בכל הארץ ודומים במעשיהם לאנשי דור הפלגה
הבונים, מגדל וראשו בשמים ועיקר סיבת
מעשיהם היא מ"ש אח"כ הכתוב ונעשה לנו שם,
ככתוב בס' הזוהר בפרשת בראשית דף כ"ה ע"ב
וז"ל על פסוק אלה תולדות השמים והארץ,
שחמשה מונים יש בערב רב ומן הג' מינים מהם
הוא הנקרא כת גבורים דעלייהו אתמר המה
הגבורים אשר מעולם אנשי השם ואינון מסטרא
דאילין דאיתמר בהון הבה נבנה לנו עיר ומגדל וגו'
ונעשה לנו שם בבנין בתי כנסיות וב"מ ושויין בהון
ספרי תורה ועטרה על רישיה ולא לשמה אלא
למעבד לון וכו' והנה על הכת הזאת אמרו בגמרא
כל העוסק בתורה שלא לשמה נוח לו שנהפכה
שלייתו על פניו ולא יצא לאויר העולם.

זוהר חלק א' פרשת בראשית, דף כ"ה עמוד א'

א.

אלו שמתגיירים מאומות העולם הם חרב כבית ראשון ויבש כבית שני
 ואלין אינון דמתגיירין מאומין דעלמא. בגינייהו נפלת ה' זעירא
 דאברהם באלף חמישאה דהוא ה'. דאיהו חרב ויבש.
 חרב כבית ראשון ויבש כבית שני. נואותם אלו שמתגיירים מאומות
 העולם. בגללם נופלת ה' קטנה של אברהם באלף החמישי שהוא ה'.
 שהוא חרב ויבש, חרב בבית ראשון ויבש בבית שני.

ב.

משה בגלל שרצה להכניס גרים תחת כנפי השכינה, גרמו לו ירידה
 ומשה בגין דבעא לאעלא גיורין תחות גרפוי דשכינתא. וחשיב
 דהוּו מאלין דאתבריאן בה'. וזהב בהון את ה' דאברהם.
 גרמו ליה ירידה. כמא דאת אמרת (שמות לב ז) לך רד כי שחת
 עמך. ובגין דלא קבילו לאת ה' בדחילו דיו"ד וברחימו דה'. נחית
 איהו מדרגיה דאיהו ו'. ונמשה בגלל שרצה להכניס גרים תחת כנפי
 השכינה, וחשב שהם מאלו שנבראו בה', ונתן בהם אות ה' של אברהם.
 גרמו לו ירידה כמו שאתה אומר לך רד כי שחת עמך, ובגלל שלא קבלו
 את אות ה' ביראה של יו"ד ובאהבה של ה' ירד הוא ממדרגתו שהיא ו'.

ג.

עתיד משה בסוד הגלגול להתערב ביניהם בגלות בין ערב רב, שהם
 נשמותיהם מצד אלו שנאמר בהם כי שמים כעשן נמלחו, ואלו הם שלא
 בקש נח רחמים עליהם ונאמר בהם וימחו מן הארץ, בגלל שהיו מאלו
 שנאמר בהם תמחה את זכר עמלק, ומשה לא נשמר מהם, ובגלל זה ירד הוא
 ממדרגתו

ואת ו' נחתת עמיה. בגין דלא יתאביד בינייהו. דעתיד איהו

ברזא דגלגולא לאתערבא בינייהו בגלותא בין ערב רב. דאינון נשמתייהו מסטרא דאלין דאתמר בהון (ישעיה נא ו) כי שמים כעשן נמלחו וגו'. ואלין אינון דלא בעא נח רחמי עלייהו. ואתמר בהון וימחו מן הארץ. ובגין דהוון מאלין דאתמר בהון (דברים כה יט) תמחה את זכר עמלק. ומשה לא אסתמר מנייהו. ואפיל ה' בינייהו. ובגין דא איהו לא יעול לארעא דישראל. עד דיתוב ה' לאתרה. ובגין דא נחת איהו מדרגיה. ונחית ביה ו'. ובגין דא ה' נפלת. ו' יוקים לה ו' דמשה. וואות ו' ירדה עמו כדי שלא תאכר ביניהם, שעתיד הוא בסוד הגלגול להתערב ביניהם בגלות בין ערב רב, שהם נשמותיהם מצד אלו שנאמר בהם כי שמים כעשן נמלחו וגומר. ואלו הם שלא בקש נח רחמים עליהם ונאמר בהם וימחו מן הארץ, בגלל שהיו מאלו שנאמר בהם תמחה את זכר עמלק, ומשה לא נשמר מהם והפיל ה' ביניהם, ובגלל זה הוא לא יכנס לארץ ישראל עד שתשוב ה' למקומה. ובגלל זה ירד הוא ממרריגתו וירדה בו ו', ובגלל זה ה' נפלה, ו' יקים אותה ו' של משה].

ובגין דה"א זעירא ה' דאברהם דאיהי דהבראם. אתזער איהו בגינה. אתמר ביה (ישעיה סג יב) מוליך לימין משה וגו'. ואפיק לה מתמן בחילא דו'. ואייתי לה עמיה. מיד שריא עליה י"ה. ואשתלים אומאה. (דאתמר) (שמות יז יו) כי יד על כס יה מלחמה ליהו"ה וגו'. מאי מדר דר, דא משה. דאתמר ביה (קהלת א ד) דור הולך ודור בא. והא אוקמוה. דלית דור פחות מששים רבוא. ודא משה דאתמר ביה דאנתתא חדא ילדה ששים רבוא, בכרם אחד. (ובגלל שהה' הקמנה ה' של אברהם שהיא של הבראם, הוקמן הוא בגללה. ונאמר בו מוליך לימין משה וגומר. והוציא אותה משם בכח הו' והביא אותה עמו. מיד שרה עליו י"ה, ונשלמה שבועה כי יד על כס י"ה ונשלמה שבועה כי יד על כס יה מלחמה לה, וגומר, מהו מדר דר. זה משה שנאמר בו דור הולך ודור בא. והרי העמידוהו שאין

דור פחות משישים רבוא, וזה משה שאמרנו בו שאשה אחד ילדה שישים רבוא בכרם אחד].

ד.

חמש מינים הם בערב רב, נפילי"ם, גבורי"ם, ענקי"ם, רפאי"ם, עמלקי"ם, בלעם ובלק מצד עמלק היו, קח ע"ם מן בלעם, ל"ק מן בלק, נשאר בכל, כי שם כלל ה' שפת כל הארץ

וחמש מינין אינון בערב רב. ואינון (סי' נג"ע ר"ע) נפילי"ם גבורים ענקים רפאים עמלקים, ובגינייהו נפלה ה' זעירא מאתרהא. בלעם ובלק מסטרא דעמלק הוו, מול ע"ם מן בלעם. ל"ק מן בלק. אשתאר בב"ל. (בראשית יא ט) כי שם כלל יהו"ה שפת כל הארץ. וחמש מינים הם בערב רב, והם נפילי"ם, גבורי"ם, ענקי"ם, רפאי"ם, עמלקי"ם, ובגללם נפלה ה' קטנה ממקומה, בלעם ובלק מצד עמלק היו, קח ע"ם מן בלעם, ל"ק מן בלק, נשאר בכל, כי שם כלל ה' שפת כל הארץ].

ה.

אלו הם שנשאר מאלו שנאמר בהם וימח את כל היקום - ומאלו שנשאר מהם בגלות רביעית, הם ראשים בקיום הרבה, והם עומדים על ישראל כלי חמס, ועליהם נאמר כי מלאה הארץ חמס מפניהם, אלו הם עמלקים

ואלין אינון דאשתארו מאלין דאתמר בהון (שם ז כג) וימח את כל היקום, ומאלין דאשתארו מנהון בגלותא רביעאה, אינון רישין בקיומא סגני, ואינון קיימין על ישראל כלי חמס, ועלייהו אתמר (שם ז יג) כי מלאה הארץ חמס מפניהם, אלין אינון עמלקים. ואלו הם שנשאר מאלו שנאמר בהם וימח את כל היקום, ומאלו שנשאר מהם בגלות רביעית, הם ראשים בקיום הרבה, והם עומדים על ישראל כלי חמס, ועליהם נאמר כי מלאה הארץ חמס מפניהם, אלו אלו עמלקים].

ד.

נפילים מן שני מן הערב רב, והם קטרגו על כריאת האדם ואמרו מה אנוש כי תזכרנו, אמר להם הקב"ה, אם אתם הייתם למטה כמותו, הייתם חוטאים יותר ממנו, מיד ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו' חשקו בהן, והקדוש ברוך הוא הפיל אותם למטה בשלשלאות, והם עזא ועזאל שמהם נשמות הערב רב שהם נפילים, שהפילו עצמם לזנות אחר נשים שהן טובות, ובגלל זה הפיל אותם הקדוש ברוך הוא מהעולם הנא שלא יהיה להם חלק שם, ונתן להם שכרם בזה העולם כמו שאתה אומר ומשלם לשונאיו אל פניו להאכידו וגו'

נפילים על־ייהו אתמר (שם ו ב) ויראו בני האלהי"ם את בנות האדם כי טובות הנה. ואלין אינון מינא תניינא. מאלין נפילים מלעילא. דכד בעא קב"ה למעבד אדם. דאמר נעשה אדם בצלמנו וגו'. בעא למעבד ליה רישא על עלאין. למהוי איהו פקיד על כלהו. ולמהוי אינון פקידין על ידו. כגוונא דיוסף דאתמר ביה (שם מא ד) ויפקד פקידים על הארץ. [נפילים עליהם נאמר ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טובות הנה, ואלו הם מין שני מאותם נפילים מלמעלה. שכאשר רצה הקדוש ברוך הוא לעשות אדם שאמר נעשה אדם בצלמנו וגומר. רצה לעשות אותו ראש על עליונים, להיות הוא ממונה על כולם, ולהיות הם פקידים על ידו. כמו יוסף שנאמר בו ויפקד פקידים על ידו, כמו יוסף שנאמר בו ויפקד פקידים על הארץ].

אינון בעו לקטרגא ליה. ואמרו (תהלים ח ה) מה אנוש כי תזכרנו וגו'. דעתיד למחטי קמך. אמר לון קב"ה אי אתון הויתון לתתא כותיה. יתיר הויתון חבין מניה. מיד ויראו בני האלהי"ם את בנות האדם וגו'. חשקו כהון וקב"ה אפיל לון לתתא בשלשלאן. [הם רצו לקטרג עליו ואמרו מה אנוש כי תזכרנו וגומר. שעתיד לחטוא לפניך. אמר להם הקדוש ברוך הוא אם אתם הייתם למטה כמותו יותר הייתם חוטאים ממנו. מיד ויראו בני האלהים את בנות

הארם וגומר חשקו בהן. והקדוש ברוך הוא הפיל אותם למטה בשלשלאות].

ואינן עז"א ועזא"ל דמנייהו נשמתהון דערב רב. דאינן נפילים דאפילו גרמייהו לזנות בתר נשיא דאינן טבאן. וכגין דא אפיל לון קב"ה מעלמא דאתי. דלא יהא לון חולקא תמן. ויהיב לון אנרייהו כהאי עלמא. כמה דאת אמר (דברים ז י) ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו וגו'. והם עזא ועזאל שמהם נשמות הערב רב שהם נפילים, שהפילו עצמם לזנות אחר נשים שהן טובות. ובגלל זה הפיל אותם הקדוש ברוך הוא מהעולם הבא שלא יהיה להם חלק שם. ונתן להם שכרם בזה העולם כמו שאתה אומר ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו וגו'.

ז.

גבורים מין שלישי מן הערב רב, עליהם נאמר המה הגיבורים וגו' אנשי השם, והם מצד של אלו שנאמר בהם הבה נבנה לנו עיר ונעשה לנו שם, שכונים בתי כנסיות ומדרשות, ושמים בהם ספרי תורה ועטרה על ראשם, ולא לשם השם, אלא לעשות להם שם, זה הוא שכתוב ונעשה לנו שם, ומצד אחר מתגברים על ישראל שהם כעפר הארץ, וגוזלים אותם, ועליהם נאמר והמים גברו מאד מאד על הארץ

גבורים מינא תליתאה. עלייהו אתמר המה הגבורים וגו' אנשי השם. ואינן מסטרא דאלין דאתמר בהון (כראשית יא ד) הבה נבנה לנו עיר ונעשה לנו שם. דבנין בתי כנסיות ומדרשות. ושויין בהון ס"ת ועטרה על רישוי. ולא לשמא דיהו"ה אלא למעבד לון שם. הה"ד ונעשה לנו שם. ומסטרא אחרא מתגברין על ישראל דאינן כעפרא דארעא. וגזלין לון. (ואתברת עבידתא. ועלייהו אתמר (שם ז יט) והמים גברו מאד מאד על הארץ. גבורים מין שלישי. עליהם נאמר המה הגיבורים וגומר אנשי השם. והם מצד של אלו שנאמר בהם הבה נבנה לנו עיר וגו' ונעשה לנו שם, שכונים בתי כנסיות ומדרשות ושמים בהם ספרי תורה ועטרה

על ראשם, ולא לשם השם, אלא לעשות להם שם זה הוא שכתוב ונעשה לנו שם, ומצד אחר מתגברים על ישראל שהם כעפר הארץ, וגוזלים אותם ונשברת העשיה, ועליהם נאמר והמים גברו מאד מאד על הארץ].

ח.

רפאים מין רביעי מן הערב רב, אם יראו את ישראל בדוחק מתרפאים מהם, ויש להם רשות להציל אותם ולא רוצים, ומתרפים מהתורה ומאלו שעוסקים בה, לעשות טוב עם עובדי עבודה זרה, עליהם נאמר רפאים כל יקומו, בזמן שתבוא פקידה לישראל נאמר בהם ותאבד כל זכר למו

רפאים מינא רביעאה. אם יחזון לישראל בדוחקא מתרפין מנייהו. ואית לון רשו לשזבא לון ולא בעאן. ומתרפין מאורייתא ומאלין דמשתדלין בה. למעבד טב עם עכו"ם. עלייהו אתמר (ישעיה כו יד) רפאים כל יקומו. בזמנא דייתי פקידה לישראל אתמר בהון (שם) ותאבד כל זכר למו. נרפאים מין רביעי. אם יראו את ישראל בדוחק מתרפאים מהם, ויש להם רשות להציל אותם ולא רוצים. ומתרפים מהתורה ומאלו שעוסקים בה, לעשות טוב עם עובדי עבודה זרה, עליהם נאמר רפאים כל יקומו, בזמן שתבוא פקידה לישראל נאמר בהם ותאבד כל זכר למו].

ט.

ענקים מין חמישי מן הערב רב, שהם מזלזלים כאלו שאמרנו בהם וענקים לגרורותיך, ועליהם נאמר רפאים יחשבו אף הם כענקים, שקולים זה לזה, אלו הם שמחזירים העולם לתוהו וכוהו - מיד שיבוא אור שהוא מן הקדוש ברוך הוא, ימחו מן העולם ויאבדו, אבל הגאולה היא לא תלויה אלא בעמלק עד שימחה, שבו שבועה

ענקים מינא חמישאה. דאינון מזלזלין לאלין דאתמר בהון (משלי א ט) וענקים לגרורותיך. ועלייהו אתמר (דברים ב יא) רפאים יחשבו אף הם כענקים. שקילין דא לרא. אלין אינון

דאָהדרו עלמא לתהו ובהו, ורזא דמלחא חרב בי מקדשא והארץ היתה תהו ובהו, דאיהי עקרא וישוכא דעלמא. מיד דייתי אור דאיהו קב"ה, יתמחון מן עלמא ויתאבדון, אבל פורקנא לאו איהי תליא אלא בעמלק עד דיתמחי, דביה אומאה, והא אוקמוה. ונעקים מין חמישי, שהם מזלזלים באלו שאמרנו בהם ונעקים לגרגרותיך, ועליהם נאמר רפאים יחשבו אף הם כענקים, שקולים זה לזה, אלו הם שמחזירים העולם לתהו ובהו, וסוד הדבר חרב בית המקדש והארץ היתה תהו ובהו, שהוא עיקר וישוב העולם, מיד שיבוא אור שהוא מן הקדוש ברוך הוא, ימחו מן העולם ויאברו, אבל הגאולה היא לא תלויה אלא בעמלק עד שימחה, שבו שבועה, והרי העמידוהו].

י.

אלה תולדות השמים וגו', אלו הם שנאמר בהם אלה אלהיך ישראל, כיום שימחו אלו, כאלו אותו היום עשה הקדוש ברוך הוא שמים וארץ

דבר אחר אלה תולדות השמים וגו', אלין אינון דאתמר בהון (שמות לב ד) אלה אלהיך ישראל, ביזמא דיתמחון אלין, כאלו ההוא יומא עביד קב"ה שמיא וארעא, הה"ד (בראשית ב) כיום עשות יהו"ה אלהי"ם ארץ ושמים, בההוא זמנא יהא קב"ה עם שכינתיה, ויתחדש עלמא, הה"ד (ישעיה סו כב) כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגו', דא איהו כיום עשות, ודבר אחר אלה תולדות השמים וגומר, אלו הם שנאמר בהם אלה אלהיך ישראל, כיום שימחו אלו, כאלו אותו היום עשה הקדוש ברוך הוא שמים וארץ זה הוא שכתוב כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגומר, זה הוא כיום עשות].

יא.

כאזו זמן ויצמח ה' אלהים מן האדמה כל עץ נחמד וגו', אבל בתחילה עד שימחו אלו, לא יורד מטר התורה, וישראל שדומים לעשבים ולאלילות לא

יצמחו, וסוד הדבר וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה וגו',
 בגלל שאדם אין, שהם ישראל בכית המקדש, לעבוד את האדמה בקרבנות
 בה הוא זמנא ויצמח ה' אלהים מן האדמה כל עץ נחמד וגומר'
 אבל בקדמיתא עד דיתמחון אלין לא נחית מטר
 דאורייתא, וישראל דדמיין לעשבין ולאילנין לא יצמחון. ורזא
 דמלה וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה וגו', בגין
 דאדם אין. דאינון ישראל בני מקדשא. לעבוד את האדמה
 בקרבנין. ובאותו זמן ויצמח ה' אלהים מן האדמה כל עץ נחמד וגומר,
 אבל בתחילה עד שימחו אלו לא יורד מטר התורה, וישראל שדומים
 לעשבים ולאילנות לא יצמחו, וסוד הדבר וכל שיח השדה טרם יהיה
 בארץ וכל עשב השדה וגומר, בגלל שאדם אין, שהם ישראל בכית
 המקדש, לעבוד את האדמה בקרבנות].

זוהר חלק א' פרשת בראשית, דף כ"ז עמוד א'

י.ב.

לעתיד לבוא השכינה לא שולטת עליה האילן של הסטרא אחרא, שהם ערב
 רב, שהם עץ הדעת טוב ורע, ולא תקבל בה עוד טמא, ה' כדד ינחנו ואין עמו
 אל נכר, וכשכיל זה לא מקבלים גרים לימות המשיח, ותהא השכינה כגפן
 שלא מקבלת נטע ממין אחר

ויצמח יהו"ה אלהי"ם. אבא ואמא. כל עץ נחמד דא צדיק.
 וטוב למאכל דא עמודא דאמצעיתא. דביה הוא זמין
 (נ"א זמינא) מזון לכלא. דכלא ביה. ולא אתפרנס צדיק אלא
 מניה. ושכינתא מניה. ולא צריכין לתתאין (דילהון). אלא כוליהו
 נזונין לתתא על ידיה. דבגלותא לא הוה לשכינתא ולח"י עלמין
 מזונא אלא בח"י ברכאן דצלותא. אבל בהווא זמנא איהו יהא
 מזונא לכלא. ויצמח ה' אלהים, אבא ואמא, כל עץ נחמד. זה צדיק.
 וטוב למאכל. זה צדיק, וטוב למאכל. זה עמוד האמצע שבו הוא מכין
 (נ"א מוכן) מזון לכל שהכל בו, ולא מתפרנס צדיק אלא ממנו, והשכינה

ממנו, ולא צריכין לתחתונים (שלהם) אלא כולם ניוונים למטה על ידו, שבגלות לא היה לשכינה ולח"י עולמים מזון אלא בשמונה עשרה ברכות התפילה, אבל באותו זמן הוא יהיה מזון לכלל.

ועץ החיים דהוא אילנא דחיי, יהא נטיע כגו גנתא. דאתמר ביה (בראשית ג') ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם. ושכינתא לא שלטא עלה אילנא דסטררא אחרא דאינון ערב רב. דאינון עץ הדעת טוב ורע, ולא תקבל בה עוד טמא. הה"ד (דברים לב יב) יהו"ה בדר ינחנו ואין עמו אל נכר. ובג"ד לא מקבלין גרים לימות המשיח. ותהא שכינתא כגפנא דלא מקבלא נטעא ממינא אחרא. [ועץ החיים, שהוא אילן החיים יהיה נטוע בתוך הגן שנאמר בו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם. והשכינה לא שולטת עליה האילן של הסטררא אחרא (הצד האחר), שהם ערב רב, שהם עץ הדעת טוב ורע, ולא תקבל בה עוד טמא זה הוא שכתוב ה' בדר ינחנו ואין עמו אל נכר. ובגלל זה לא מקבלים גרים לימות המשיח. ותהא השכינה כגפן שלא מקבלת נטע ממין אחר].

יג.

ישראל יהיו כל עץ נחמד למראה, ויחזור עליהם היופי שנאמר בו השליך משמים ארץ תפארת ישראל - ועץ הדעת טוב ורע נדחים מהם, ולא נדבקים ולא מתערבים בהם, שהרי נאמר בישראל ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, שהם ערב רב - וגילה להם הקדוש ברוך הוא שביום אכלך ממנו, גורמים שמאכדים שני איבודים שהם בית ראשון ובית שני - הם גרמו שהצדיק יחרב ויבש בבית ראשון, שהיא השכינה העליונה, ובבית שני שהיא השכינה התחתונה

וישראל יהו כל עץ נחמד למראה. ויתחזר עלייהו שופרא. דאתמר ביה (איכה ב א) השליך משמים ארץ תפארת ישראל. ועץ הדעת טוב ורע אדחיין מנייהו. ולא מתדבקין ולא מתערבין בהון. דהא אתמר בישראל ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו. דאינון ערב רב. וגלי לון קב"ה דביום אכלך ממנו

גרמו דאכדו ב' אכדין, דאינון בית ראשון ובית שני, ודא איהו כי ביום אכלך ממנו מות תמות ב' פעמים, ואינון גרמו דצדיק יחרב ויבש, בבית ראשון דאיהו שכינתא עלאה, ובבית שני דאיהו שכינתא תתאה. דא איהו (ישעיה יט ה) ונהר יחרב ויבש, ונהר דא (נ"א ו'). יחרב כה' תתאה, בגין דאסתלק מניה נביעו די' לאין סוף. נוישראל יהיו כל עץ נחמד למראה, ויחזור עליהם היופי שנאמר בו השליך משמים ארץ תפארת ישראל, ועץ הדעת טוב ודע, נדחים מהם ולא נדבקים ולא מתערבים בהם, שהרי נאמר בישראל ומעץ הדעת טוב ודע לא תאכל ממנו, שהם ערב רב, וגילה להם הקדוש ברוך הוא שביום אכלך ממנו, גורמים שמאברים שני איבודים שהם בית ראשון ובית שני. וזה הוא כי ביום אכלך ממנו מות תמות שתי פעמים, והם גרמו שהצדיק יחרב ויבש בבית ראשון, שהיא השכינה העליונה, ובבית שני שהיא השכינה התחתונה, זה הוא ונהר יחרב ויבש, ונהר זה ו' יחרב כה' תחתונה, בגלל שמסתלקת ממנו נביעת הי' לאין סוף].

יד.

מיד שיצאו ישראל מן הגלות העם הקדוש לחוד, מיד נהר שהיה חרב ויבש נאמר בו ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן

ובמיד דיפקון ישראל מן גלותא עמא קדישא לחוד, מיד נהר דהוה חרב ויבש, אתמר ביה ונהר יוצא מעדן דא ו' להשקות את הגן, ונהר דא עמודא דאמצעיתא, יוצא מעדן דא אמא עלאה, להשקות את הגן דא שכינתא תתאה. נומיד שיצאו ישראל מן הגלות העם הקדוש לחוד, מיד נהר שהיה חרב ויבש נאמר בו ונהר יוצא מעדן זה ו' להשקות את הגן, ונהר זה עמוד האמצע, יוצא מעדן זה אמא עליונה להשקות את הגן זה השכינה התחתונה].

באותו זמן נאמר במשה ובישראל אז תתענג על ה', ויתקיים הפסוק אז ישיר משה וגו', ונהפך לערב רב ענ"ג לנג"ע ולאומות העולם עובדי עבודה זרה, כמו פרעה ומצרים שפרח בהם שחין אבעבועות, אבל לישראל יהיה ענ"ג

דבה הוא זמנא אתמר במשה ובישראל (שם נח יד) אז תתענג על יהו"ה. בענג דאיהו ע' עדן נ' נהר ג' גן. ויתקיים קרא (שמות טו א) אז ישיר משה וגו', שר לא נאמר אלא ישיר. ואתהפך לערב רב ענ"ג לנג"ע, ולאומין דעלמא כגזונא דפרעה ומצראי דפרח בהון שחין אבעבועות. אבל לישראל יהא ענ"ג. [ושבאותו זמן נאמר במשה ובישראל אז תתענג על ה', בעונג שהוא, ע' עדן נ' נהר ג' גן. ויתקיים הפסוק אז ישיר משה וגומר, שר לא נאמר אלא ישיר. ונהפך לערב רב ענ"ג לנג"ע ולאומות העולם עובדי עבודה זרה, כמו פרעה ומצרים שפרח בהם שחין אבעבועות, אבל לישראל יהיה ענ"ג].

זוהר חלק א' פרשת בראשית, דף כ"ז עמוד ב'

טז.

על גילוי עריות גלו ישראל והשכינה בגלות, וזו היא ערות השכינה, ואותה ערוה היא לילית אמא של ערב רב, וערב רב, הם עריות שלה, ועריות של ישראל

ויצו יהו"ה אלהי"ם וגו', הא אוקמוה לית צו אלא ע"ז. דמתמן אלהי"ם אחרים, ואיחי בכבד דמנה תכבד העבודה. דאיהו עבודה זרה ליה. והכבד כועס והא אוקמוה כל הכועס כאלו עובד ע"ז. דא איהו ויצו. [ויצו ה' אלהים וגומר, הרי העמידוהו אין צו אלא עבודה זרה, שמשם אלהים אחרים. והיא בכבד שממנה תכבד העבודה שהיא עבודה זרה לו, והכבד כועס והרי העמידוהו כל הכועס כאלו עובד עבודה זרה זה הוא ויצו].

על האדם. דא שפיכות דמים. כמה דאת אמר (בראשית טו ז) באדם דמו ישפך. ודא מרה חרבא דמלאך המות. כמה דאת

אמר (משלי ה ד) ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות. לאמר דא גלוי עריות, ודא טחול עליה אתמר (משלי ל כ) אכלה ומחתה פיה וגו', דטחול לית ליה פומא וערקין, ואתשקיא מעכירו דדמא אוכמא דכבד, ולא אשכחנא ליה פומא, ודא איהו אכלה ומחתה פיה וגו'. כל שופכי דמים ממרה אינון, דערקין דדמא דלכא מיד דחזאן מרה, כללהון ברחין קדמה, [על האדם, זה שפיכות דמים כמו שאתה אומר באדם דמו ישפך, וזומרה החרב של מלאך המות כמו שאתה אומר ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות, לאמר, זה גילוי עריות, וזה טחול עליו נאמר אכלה ומחתה פיה וגומא, הטחול אין לו פה ועורקים, ומושקה מעכירות של הדם השחור של הכבד, ולא מצאנו לו פה, וזה הוא אכלה ומחתה פיה וגומר, כל שופכי דמים ממרה הם, שעורקים של דם הלב מיד שרואים מרה כולם בורחים מלפניה].

ועריין כללהו אתכסיין בחשוכא, בדם אוכמא דטחול, מאן דעבר על שפיכת דמא וע"ז וג"ע, גליא נשמתיה בכבד מרה טחול, ודיינין ליה בגיהנם, ותלת ממנן עליהו, משחית אף וחימה, [ועריות כולן מתכסות בחושך בדם שחור של הטחול, מי שעבר על שפיכות דמים ועבודה זרה וגילוי עריות, מתגלית נשמתו בכבד, מרה, טחול, ודנים אותו בגיהנם, ושלשה ממונים עליהם משחית, אף וחימה].

ט"ו עריין אינון כחושבן י"ה, ושית אחרנין כחושבן ו'. קדם דגלו ישראל בגלותא ושכינתא עמהון, מני קב"ה לישראל (ויקרא יח ז) ערות אמך לא תגלה, ודא גלותא איהו גלוי ערותא דשכינתא, הה"ד (ישעיה נ א) וכפשעיכם שולחה אמכם, ועל ג"ע גלו ישראל ושכינתא בגלותא, ודא איהי ערוה דשכינתא, והאי ערוה איהי לילית אמא דערב רב, וערב רב אינון עריות דילה, ועריות דישראל דלעילא דעליה אתמר (ויקרא יח ז) ערות אביך לא תגלה, [נחמש עשרה עריות הן כחשבון י"ה, ושש אחרות כחשבון ו'.

קודם שגלו ישראל בגלות והשכינה עמם, ציווה הקדוש ברוך הוא לישראל וערות אמך לא תגלה, וזו הגלות היא גילוי ערות השכינה זה הוא שכתוב ובפשעכם שלחה אמכם, ועל גילוי עריות גלו ישראל והשכינה בגלות, וזו היא ערות השכינה. ואותה ערוה היא לילית אמא של ערב רב, וערב רב הם עריות שלה, ועריות של ישראל שלמעלה שעליו נאמר ערות אביך [ונגז' לא תגלה].

ד.

הם מכדילים בין ה' ה' שלא מתקרבת ו' ביניהם, זה הוא שכתוב ערות אשה וכתה לא תגלה, והם השכינה העליונה והתחתונה - שבזמן שערב רב שהם נפילי"ם גבורי"ם עמלקי"ם רפאי"ם ענקי"ם בין ה' ה' אין רשות להקדוש ברוך הוא להתקרב ביניהם, וסוד הדבר ונהר יחרב ויבש, יחרב בה' עליונה ויבש בה' תחתונה, כדי שלא יתפרנסו ערב רב מן ו' שהוא עץ החיים, ובגללת זה אין קרבות לו' בין ה' ה' בזמן שערב רב ביניהם.

ואינון אפרישין בין ה' ה' דלא אתקריב ו' ביניהו. הה"ד (שם יז) ערות אשה וכתה לא תגלה. ואינון שכינתא עלאה ותתאה. בזמנא דערב רב דאינון (סי' נג"ע ר"ע) נפילים גבורים עמלקים רפאים ענקים. בין ה' ה'. לית רשו לקב"ה לקרבא ביניהו. ורזא דמל"ה (ישעיה יט ה) ונהר יחרב ויבש. יחרב בה' עלאה. ויבש בה' תתאה. בגין דלא יתפרנסון ערב רב מן ו' דאיהו עץ החיים. ובג"ד לית קריבו לו' בין ה' ה'. בזמנא דערב רב ביניהו. נוהם מברלים בין ה' ה' שלא מתקרבת ו' ביניהם זה הוא שכתוב ערות אשה וכתה לא תגלה, והם השכינה העליונה והתחתונה. שבזמן שערב רב שהם נפילי"ם גבורי"ם עמלקי"ם רפאי"ם ענקי"ם בין ה' ה' אין רשות להקדוש ברוך הוא להתקרב ביניהם, וסוד הדבר ונהר יחרב ויבש, יחרב בה' עליונה ויבש בה' תחתונה, כדי שלא יתפרנסו ערב רב מן ו' שהוא עץ החיים, ובגללת זה אין קרבות לו' בין ה' ה' בזמן שערב רב ביניהם].

ולית רשו לאת י' לקרבא בה' תנינא. הה"ד (ויקרא יח טו) ערות
 כלתך לא תגלה. ואינון אפרישו בין ו' לה' עלאה. הה"ד
 (שם ח) ערות אשת אביך לא תגלה. די' איהו אב. ה' אם. ו' בן. ה'
 בת. ובגין דא מני לגביה ה' עלאה. ערות אשת אביך לא תגלה.
 (שם ט) ערות אחותך בת אביך דא ה' תתאה. את בת בנה ואת בת
 בתה אינון ה"א ה"א. דאינון תולדין דה'. ערות אחי אביך דא
 יו"ד. דאיהו תולדה דאת י'. ואיהו אח לוא"ו. [ואין רשות לאות י'
 להתקרב בה' השנייה, זה הוא שכתוב ערות כלתך לא תגלה. והם
 מפרידים בין ו' לה' עליונה זה הוא שכתוב ערות אשת אביך לא תגלה,
 ש"י הוא אב ה' אם. ו' בן. ה' בת, ובגלל זה ציוה לגביו ה' עליונה ערות
 אשת אביך לא תגלה, ערות אחותך בת אביך זה ה' תחתונה, את בת בנה
 ואת בת בתה הן ה"א ה"א שהן תולדות הה'. ערות אחי אביך, זה יו"ד
 שהוא תולדת האות י', והוא אח לוא"ו].

יח.

סוף סוף בזמן שערב רב מעורבים בישראל, אין התקרבות וייחוד באותיות
 שם יהו"ה, ומיד שימחו מהעולם נאמר באותיות של הקדוש ברוך הוא ביום
 ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד - ובגלל זה אדם שהם ישראל, יש להם
 יחוד בתורה שנאמר בה עץ חיים היא למחזיקים בה

סוף סוף. בזמנא דערב רב מעורבין בישראל, לית קריבו
 ויחודא באתון שם יהו"ה. ומיד דיתמחון מעלמא. אתמר
 באתון דקב"ה (זכריה יד ט) ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו
 אחד. ובג"ד אדם דאינון ישראל, אית לון יחודא באורייתא.
 דאתמר בה (משלי ג יח) עץ חיים היא למחזיקים בה. ואיהו
 מטרוניתא מלכות. דמסטר הוא אתקריאו ישראל בני מלכים. [סוף
 סוף בזמן שערב רב מעורבים בישראל אין התקרבות וייחוד באותיות שם
 יהו"ה. ומיד שימחו מהעולם נאמר באותיות של הקדוש ברוך הוא ביום
 ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד. ובגלל זה אדם שהם ישראל, יש להם

יחוד בתורה שנאמר בה עין חיים היא למחזיקים בה. והיא המלכה מלכות שמצדה נקראו ישראל בני מלכים].

יט.

אמר הקב"ה לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו, זה משנה אשתו של אותו נער והיא שפחת השכינה, ואם זכו ישראל היא עזר להם בגלות מצד של היתר טהור כשר, ואם לא, היא כנגדו מצד של טמא פסול אסור, טהור היתר כשר, הוא יצר הטוב, פסול טמא אסור, הוא יצר הרע

ובגין דא אמר קודשא בריך הוא לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו. דא משנה אתתא דההוא נער, ואיהו (נ"א ואיהו) שפחה דשכינתא ואי זכו ישראל איהו עזר לון בגלותא. מסטרא דהתר טהור כשר, ואי לאו איהו כנגדו, מסטרא דטמא פסול אסור. טהור התר כשר איהו יצר הטוב, פסול טמא אסור איהו יצר הרע. [ובגלל זה אמר הקדוש ברוך הוא לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו, זה משנה אשתו של אותו נער והוא (נ"א והיא) שפחת השכינה, ואם זכו ישראל היא עזר להם בגלות מצד של היתר טהור כשר, ואם לא, היא כנגדו מצד של טמא פסול אסור, טהור היתר כשר, הוא יצר הטוב. פסול טמא אסור, הוא יצר הרע].

כ.

אין יחוד עד שערב רב ימחו מהעולם - בשביל זה נקבר משה לחוץ מארץ הקודש, והקבורה שלו משנה היא, ולא ידע אדם את קבורתו עד היום הזה - תחת עבד כי ימלוך זה הוא עבד הידוע, ושפחה זו משנה, ונבל כי ישבע לחם זה ערב רב עם נבל ולא חכם

ואתתא דאית לה דם טוהר ודם נדה. מסטרא דמשנה. איהו שויא ליה, ולאן איהו בת זוגיה. יחודא דיליה. דלית יחודא עד דערב רב יתמחון מעלמא. ובג"ד אתקבר משה לבר מארעא קדישא. וקבורתא דיליה משנה איהו. ולא ידע גבר ית קבורתיה עד יומא הדין. קבורתא דיליה משנה דשלמא על

מטרוניתא. דאיהו קבלה למשה ומלכא, ומטרוניתא מתפרשא מבעלה בגין דא (משלי 5 כא) תחת שלש רגזה ארץ וכו'. תחת עבר כי ימלוך. דא איהו עבדא ידיעא ושפחה דא משנה ונבל כי ישבע לחם דא ערב רב. עם נבל ולא חכם. ונאשה שיש לה דם טוהר ודם נדה מצד המשנה, היא שוה לו, ואין היא בת זוגו היחוד שלו, שאין יחוד עד שערב רב ימחו מהעולם. ובגלל זה נקבר משה לחוץ מארץ הקודש, והקבורה שלו משנה היא, ולא ידע אדם את קבורתו עד היום הזה. הקבורה שלו משנה ששולטת על המלכה שהיא קבלה למשה, והמלך והמלכה נבדלת מבעלה. בגלל זה תחת שלש רגזה ארץ וכו'. תחת עבר כי ימלוך זה הוא עבר הידוע, ושפחה זו משנה, ונבל כי ישבע לחם זה ערב רב עם נבל ולא חכם].

זוהר חלק א' פרשת בראשית, דף כ"ח עמוד ב'

כא.

באותו זמן ועברים ערב רב מהעולם, שנעברת ערוה מהעולם, שאלו הם שגרמו הגלות ערב רב וודאי, ועליהם נאמר: והנחש היה ערום מכל חית השדה וגו', ערום לרע מעל חיות של אומות העולם עוכדי עבודה זרה, והם בני הנחש הקדמוני שפיתה את חוה, וערב רב וודאי אלו הם זוהמה שהטיל נחש כחוה, ומאותה זוהמא יצא קין והרג את הכל רועה צאן

בההוא זמנא מתעברין ערב רב מעלמא. ואתמר בישראל ובמשה כל חד בבת זוגייהו, ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו. דאתעבר ערוה מעלמא. דאלין אינון דגרמו גלותא ערב רב ודאי. ועלייהו אתמר: [באותו זמן נעברים ערב רב מהעולם, ונאמר בישראל ובמשה כל אחד בבת זוגם ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו שנעברת ערוה מהעולם. שאלו הם שגרמו הגלות ערב רב וודאי, ועליהם נאמר]:

והנחש היה ערום מכל חית השדה וגו'. ערום לרע. מכל חיוון דאומין דעלמא עעכו"ם. ואינון בנוי דנחש הקדמוני

דפתי לַחֹה. וערב רב ודאי אינון הוו זוהמא דאמיל נחש בחוה. ומהיזא זוהמא נפק קין. וקמל להבל רועה צאן. דאתמר ביה בשגם הוא בשר. בשגם זה הבל. בשגם ודאי איהו מש"ה. וקמיל ליה. ואיהו הוה ברא בוכרא דאדם. ונהנחש היה ערום מכל חית השדה ונומר. ערום לרע מעל חיות של אומות העולם עובדי עבודה זרה, והם בני הנחש הקדמוני שפיתה את חוה, וערב רב וודאי אלו הם זוהמה שהטיל נחש בחוה, ומאותה זוהמא יצא קין והרג את הבל רועה צאן שאמרנו בו בשגם הוא בשר, בשגם זה הבל, בשגם וודאי הוא מש"ה והרג אותו, והוא היה הבן הבכור של אדם].

כב.

משה רצה אחר כך להחזיר ערב רב בתשובה, לכסות ערות אביו - הקב"ה אמר לו, מגזע רע הם, השמר מהם

ועם כל דא משה בגין לכסאה על ערייתא דאבוהי נטל בת יתרו דאתמר ביה (שופטים א טז) ובני קיני חותן משה. והא אוקמוה אמאי אתקרי קיני, שנפרד מקין. כמה דאת אמר (שם ד יא) וחרב הקיני נפרד מקין. ולכתר בעא לאהדרא ערב רב בתיובתא. לכסאה ערייתא דאבוהי וקב"ה מחשבה טובה מצדפה למעשה. ואמר ליה קב"ה מגזעא בישא אינון תסתמר מנייהו. אלין אינון חובה דאדם. דאמר ליה ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו. אלין אינון חובה דמשה וישראל. וועם כל זה, משה כדי לכסות על ערות אביו, לקח בת יתרו שנאמר בו ובני קיני חותן משה. והרי העמידוהו מדוע נקרא קיני, שנפרד מקין כמו שאתה אומר וחרב הקיני נפרד מקין, ואחר כך רצה להחזיר ערב רב בתשובה, לכסות ערות אביו. והקדוש ברוך הוא מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, ואמר לו הקדוש ברוך הוא, מגזע רע הם השמר מהם, אלו הם חטא האדם, שאמר לו ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו. אלו הם חטא של משה וישראל].

כג.

בגללם גלו ישראל בגלות וגורשו משם, ומשה בגללם גורש ממקומו ולא זכה להכנס בארץ ישראל, שבגללם עבר מאמר הקדוש ברוך הוא וחסא בסלע שהכה בו, שלא אמר לו אלא ודברתם אל הסלע, והם גרמו - בגללם אמר מי אשר חסא לי אמחנו מספרי, שהם מזרע עמלק שנאמר בו תמחה את זכר עמלק, והם גרמו לשכור שני הלוחות התורה

ובנינייהו גלו ישראל בגלותא ואתתרכו מתמן. הה"ד ויגרש את האדם. ואדם ישראל ודאי, ומשה בנינייהו אתתרך מאתדיה. ולא זכה למיעל בארעא דישראל, דבנינייהו עבר מאמר הקב"ה. וחב בסלע דמחא ביה. דלא אמר ליה אלא (במדבר כ ח) ודברתם אל הסלע, ואינן גרמו. ועם כל דא מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה. דאיהו לא קביל לון ויהיב בהון אות ברית אלא לכסאה ערייתא דאבוה. וקב"ה אמר ליה (שם יד יב) ואעשה אותך לגוי גדול ועצום ממנו. ובנינייהו אמר (שמות לב לג) מי אשר חטא לי אמחנו מספרי. דאינן מזרעא דעמלק. דאתמר ביה (דברים כה יט) תמחה את זכר עמלק. ואינן גרמו לתברא תרין לוחין דאורייתא. ומיד: נובגללם גלו ישראל בגלות וגורשו משם זה הוא שכתוב ויגרש את האדם, ואדם ישראל ודאי, ומשה בגללם גורש ממקומו ולא זכה להכנס בארץ ישראל. שבגללם עבר מאמר הקדוש ברוך הוא וחסא בסלע שהכה בו, שלא אמר לו אלא ודברתם אל הסלע, והם גרמו. ועם כל זה מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, שהוא לא קיבל אותם ונתן בהם אות ברית, אלא לכסות ערותו של אביו. והקדוש ברוך הוא אמר לו ואעשה אותך לגוי גדול ועצום ממנו. ובגללם אמר מי אשר חטא לי אמחנו מספרי. שהם מזרע עמלק שנאמר בו תמחה את זכר עמלק. והם גרמו לשכור שני הלוחות התורה. ומיד.]

כד.

מה שהיה 'משה', התהפך לערב רב לשמה ולשנינה, אשוב 'שמה', כאן רמוז שעתיד לחזור ביניהם בגלות האחרונה, והולך ביניהם לשמ"ה, והוא אמר ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך

ותפקחנה עיני שניהם. וידעו ישראל כי ערומים הם בטונא דמצרים. דהו בלא אורייתא. ואתמר בהו (יחזקאל טז ז) ואת ערום ועריה. ואיוב בגין דא אמר ב' זמני (איוב א כא) ערום יצאתי מבטן אמי וערום אשוב שמה. מה דהוה משה. אתהפך לערב רב לשמה ולשנינה. אשוב שמה. הכא רמיז דעתיד לאחזרא בינייהו בגלותא בתראה. ואזיל בינייהו לשמ"ה. ואיהו אמר (שם) יהו"ה נתן ויהו"ה לקח יהי שם יהו"ה מבורך. ונתפקחנה עיני שניהם, וידעו ישראל כי ערומים הם. במשא (פ"א בחומר) של מצרים שהיו בלי תורה ונאמר בהם ואת ערום ועריה, ואיוב בגלל זה אמר שתי פעמים, ערום יצתי מבטן אמי וערום אשוב שמה. מה שהיה 'משה', התהפך לערב רב לשמה ולשנינה, אשוב 'שמה', כאן רמוז שעתיד לחזור ביניהם בגלות האחרונה, והולך ביניהם לשמ"ה, והוא אמר ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך].

כה.

בזמן שנשברו שני לוחות התורה והתורה שבעל פה, נאמר בהם ויתפרו עלי תאנה, התכסו בכמה קליפות מערב רב, בגלל כי ערומים הם שלא תתגלה ערותם, והכיסוי שלהם כנפי ציצית ורצועות של תפילין ובוזמנא דאתברו תרין לוחין דאורייתא. ואורייתא דבעל פה. אתמר בהון ויתפרו עלה תאנה. אתכסו בכמה קליפין מערב רב. בגין כי ערומים הם. דלא יתגלי עריותיהו. וכסוייא דיליהון כנפי ציצית. ורצועין דתפלין. דעלייהו אתמר: (ובזמן שנשברו שני לוחות התורה והתורה שבעל פה, נאמר בהם ויתפרו עלי תאנה, התכסו בכמה קליפות מערב רב, בגלל כי ערומים הם שלא תתגלה ערותם, והכיסוי שלהם כנפי ציצית ורצועות של תפילין שעליהם נאמר).

ויעש יהו"ה אלהי"ם לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. אבל לגבי ציציות ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגורות, דא איהו (תהלים מה ד) חגור חרבך על ירך גבור. ודא ק"ש, דאתמר ביה (שם קמט ז) רוממות אל בגרונם וגו'. דא הוא ויעשו להם חגורות: [ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, אבל לגבי ציציות ויתפרו עלי תאנה, ויעשו להם חגורות, זה הוא חגור חרבך על ירך גבור, וזה קריאת שמע שנאמר בה רוממות אל בגרונם וגומר, זה הוא ויעשו להם חגורות]:

כו.

הערב רב מתו כאשר קרבו להר סיני, והם היו שאמרו למשה ואל ידבר עמו אלהים פן נמות, ושכחו התורה, ואלו הם עמי הארץ שנארה בהם ארור שוכב עם כל בהמה, בגלל שהם מצד אותו נחש שנאמר בו ארור אתה מכל הבהמה וישמעו את קול יהו"ה אלהי"ם וגו'. כד קריבו לטורא דסיני, הה"ד (דברים ד לג) השמע עם קול אלהי"ם מדבר מתוך האש וגו'. וערב רב מיתו. ואינן הו דאמרו למשה (שמות כ טז) ואל ידבר עמנו אלהי"ם פן נמות. ואשכחו אורייתא. ואלין אינן עמי הארץ דאתמר בהון (דברים כז כא) ארור שוכב עם כל בהמה. בגין דאינן מסטרא דההוא חויא. דאתמר ביה ארור אתה מכל הבהמה. [וישמעו את קול ה' אלהים וכו'. כאשר קרבו להר סיני זה הוא שכתוב השמע עם קול אלהים מדבר מתוך האש וגומר, וערב רב מתו והם היו שאמרו למשה ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות, ושכחו התורה, ואלו הם עמי הארץ שנארה בהם ארור שוכב עם כל בהמה, בגלל שהם מצד אותו נחש שנאמר בו ארור אתה מכל הבהמה].

כז.

כמה ערכובים הם רעים בהמות וחיות, אבל יש עירכוב מצד הנחש, ויש עירכוב מצד של אומות עובדי עבודה זרה, שדומים לחיות ובהמות של השדה, ויש ערכוב מצד המזיקים, שנשמות הרשעים הם מזיקי העולם ממש,

ויש עירוב של שדים ורוחות ולילין, והכל מעורבבים בישראל, ואין בכולם קללה כעמלק שהוא נחש רע אל אחר, הוא גילוי לכל עריות העולם, רוצח הוא, ובת זוגו סם מות עבודה זרה והכל סמא"ל, ויש סמא"ל ויש סמא"ל ולא כולם שוים. אבל אותו צד הנחש הוא קללה על הכל

זהא כמה ערבוין אינון בישין בעירן וחיוון. אבל אית ערבוניא מסטרא דנחש, ואית ערבוניא מסטרא דאומין עעכו"ם. דדמו לחיוון ובעירן דחקלא. ואית ערבוניא מסטרא דמזיקין. דנשמתין דחייביא אינון מזיקין דעלמא ממש. ואית ערבוניא דשדים ורוחין ולילין. וכלא מעורבבין בישראל. ולא אית בכלהו לטייא כעמלק. דאיהו חיויא בישא אל אחר. איהו גלוי לכל עריין דעלמא. רוצח איהו. ובת זוגיה סם מות ע"ז. וכלא סמא"ל. ואית סמא"ל ואית סמא"ל. ולאן כללהו שוויין אבל ההוא סטרא דחיויא איהו לטייא על כלא. נוהרי כמה ערבוים הם רעים בהמות וחיות. אבל יש עירבוב מצד הנחש, ויש עירבוב מצד של אומות עובדי עבודה זרה, שדומים לחיות ובהמות של השדה. ויש עירבוב מצד המזיקים, שנשמות הרשעים הם מזיקי העולם ממש, ויש עירבוב של שדים ורוחות ולילין, והכל מעורבבים בישראל, ואין בכולם קללה כעמלק שהוא נחש רע אל אחר, הוא גילוי לכל עריות העולם, רוצח הוא, ובת זוגו סם מות עבודה זרה והכל סמא"ל. ויש סמא"ל ויש סמא"ל ולא כולם שוים. אבל אותו צד הנחש הוא קללה על הכל:]

כח.

לעתיד לבוא עתיד הקדוש ברוך הוא לבער כל מינים רעים מהעולם כמו שכתוב בלע המות לנצח, אז שב הכל למקומו כמו שכתוב כיום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד

ויקרא יהו"ה אלהי"ם אל האדם ויאמר לו איכה. הכא רמזו ליה דעתיד לחרבא בי מקדשא. ולמבכי בה איכה. הה"ד (איכה א א) איכה ישבה בדד. א"י כ"ה ולזמנא דאתי עתיד קב"ה לבערא כל זינין בישין מעלמא. כדכתיב (ישעיה כה ח) בלע המות

לנצח. כדין תב כלא לאתריה. כדכתיב (זכריה יד ט) ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד. ניקרא ה' אלהים אל האדם ויאמר לו איכה, כאן רמז לו שעתיד להחריב בית המקדש ולבכות בו איכה זה הוא שכתוב איכה ישבה ברד, א"י כח, ולעתיד לבוא עתיד הקדוש ברוך הוא לבער כל מינים רעים מהעולם כמו שכתוב בלע המות לנצח, אז שב הכל למקומו כמו שכתוב ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד].

זוהר חלק א' פרשת בראשית, השמטות שבסוף הספר סימן כ"ט, דף רס"ב עמוד ב'

כ"ט.

סוד אמ"ן יאהדונה"י, שהוא וחיבור שני שמות באותיות, ומשום זה גדול העונה אמן יותר מן המברך, בזמן שאלו שנים כראש הצדיקים, אבל הם כאשר הם כראש הרשעים, כנסת ישראל אומרת לגבס אל תראוני שאני שחררת, מאלו ששורים לפתות בני אדם, כמו שהיו מפתים את ישראל בעגל בשש שעות

וידא הוא רוא אמ"ן יאהדונה"י דאיהו חבורא דתרין שמהן באתון ובג"ד גדול העונה אמן יותר מן המברך בזמנא דאינון תרין ברישא דצדיקיא אבל כד אינון ברישא דחייביא כ"י אמרת לגבייהו אל תראוני שאני שחררת מאלין דשריין לפתאה לבני נשא כמה דהו מפתין לישראל בעגלא בשית שעתין הה"ד וידא העם כי בשש משה לרדת מן ההר. ואוקמוה מאי כי בשש אלא בשית שעתין עבדו ית עגלא בגין לאפרשא לון משבע הה"ד אך ביום הראשון תשביתו שאור. אך חלק בין שש לשבע ובג"ד אמרה כנסת ישראל ששופתני השמש גרמו דאסתלק מניה ו' דאיהו השש ואור השש דהוה נהיר במתרא דשית תיבין דאינון שמע ישראל יי' אלקינו יי' אחד. בני אמי נחרו בי נחר גרונם דבטילו ק"ש דאתמר ביה רוממות אל בגרונם. [וזה הוא סוד אמ"ן יאהדונה"י, שהוא וחיבור שני שמות באותיות, ומשום זה גדול העונה אמן

יותר מן המברך, בזמן שאלו שנים בראש הצדיקים, אבל הם כאשר הם בראש הרשעים, כנסת ישראל אומרת לגבם אל תראני שאני שחרחרת, מאלו ששורים לפתות בני אדם, כמו שהיו מפתים את ישראל בעגל בשש שעות, זה הוא שכתוב וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר, והעמידוהו מה כי בשש, אלא בשש שעות עשו את העגל, כדי להפריש אותם משבע, זה הוא שכתוב אך ביום הראשון תשביתו שאור, אך, חלק בין שש לשבע, ומשום זה אומרת כנסת ישראל ששזפתי השמש, גרמו שהסתלקה ממני ו', שהוא השש, ואור השש שהיה מאיר בסתר של שש תיבות שהן שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, בני אמי נחרו בי, נחר גרונם שבטלו קריאת שמע שנאמר בה רוממות אל בגרונם].

§

שמוני נוסרה את הכרמים שהם שאר אומות ערב רב, ומשום זה כרמי שלי לא נטרתי, ומשום זה אלו ערב רב מצליחים בכל

ובגין דא שמוני נוסרה את הכרמים דאינון שאר אומין ערב רב, ובגין דא כרמי שלי לא נטרתי. ובגין דא אינון ערב רב מצליחין בכלא. [ומשום זה שמוני נוסרה את הכרמים שהם שאר אומות ערב רב. ומשום זה כרמי שלי לא נטרתי. ומשום זה אלו ערב רב מצליחים בכל].

זוהר חלק א' פרשת בראשית, השמטות שבסוף הספר
סימן כ"ט, דף רס"ג עמוד א'

לא

בזמן ההוא ימחו מן העולם כל אלו שנאמר בהם ויעשו כן חרטומי מצרים בלטיהם

ובזמנא ההוא יתמחון מן עלמא כל אינון דאתמר בהון ויעשו כן חרטומי מצרים בלטיהם. [ובזמן ההוא ימחו מן העולם כל אלו שנאמר בהם ויעשו כן חרטומי מצרים בלטיהם].

זוהר חלק ב' פרשת בשלח, דף מ"ה עמוד ב'

פ.ב.

מפני אותו ערב רב שהתדבקו בהם והתערבו איתם, קרא אותם את העם
סתם

ויסב אלהי"ם את העם דרך המדבר ים סוף. לתקנא ארחא
לאתריה. רבי יהודה אמר. מאי שנא כד הוה ישראל
במצרים. דכתיב (שם ה א) שלח את עמי. (שם ט ב) כי אם מאן
אתה לשלח את עמי. (שם ד כב) בני בכורי ישראל. ובההוא זמנא
לא הוה גזירין ולא אתקשרו ביה כדקא יאות. והכא דהוה גזירין
ועבדו פסחא ואתקשרו ביה. קרי לון את העם. נוישב אלהים את
העם דרך המדבר ים סוף, לתקן הדרך (נ"א אחר) למקומו. רבי יהודה
אמר, מה נשתנה כאשר הוה ישראל במצרים, שכתוב שלח את עמי, כי
אם מאן אתה לשלח את עמי, בני בכורי ישראל, ובאותו זמן לא היו
נימולים, ולא התקשרו בו כיאות, וכאן שהיו נימולים ועשו פסח ונקשרו
בו, קרא אותם את העם].

אלא כגין ההוא ערב רב דאתדבקו בהו ואתערבו בהדיהו. קרי
לון את העם סתם. כמה דאת אמר (שם לב ל"ה) ויגוף יהו"ה
את העם על אשר עשו את העגל. (שם א) ויקהל העם על אהרן.
וירא העם כי בשש משה. וכן כללהו. נאלא מפני אותו ערב רב
שהתדבקו בהם והתערבו איתם, קרא אותם את העם סתם כמו שאתה
אומר ויגוף ה' את העם על אשר עשו את העגל, ויקהל העם על אהרן,
וירא העם כי בשש משה, וכן כולם].

פ.ג.

הקב"ה רוצה להראות לנו שלא נתחבר אתו - בדקו אחריו ומצאו שבנו של
בת אל נכר היה, ואביו פסול זרע היה, אמרו ברוך הקדוש ברוך הוא שהציל
אותנו

רבי יצחק ורבי יהודה הוו אזלי מאושא ללוד. והוה עמהון יוסי טייעא. בקטירא דגמלי עמופירא בכתפייהו. עד דהוו אזלי אשכח ההוא יוסי טייעא אנתו חדא דשאר עמין. דקטירא בירוקי חקלא. אשתמיט מנייהו ואתקיף בה ואתא עלה. תוהו רבי יצחק ורבי יהודה. אמרו ניתוב מארחא דא. דהא קודשא בריך הוא בעא לאחזאה לן דלא נתחבר בהדיה. תבו מארחא. בדקו בתריה ואשכחו דבריה דבת אל נכר הוה. ואבוה פסיל זרעא הוה. אמרו בריך רחמנא דשויב לן. [רבי יצחק ורבי יהודה היו הולכים מאושא ללוד, והיה עמהם יוסי הסוחר בקשור נמלים שמשא על כתפיהם, בעוד שהיו הולכים מצא אותו יוסי הסוחר אשה אחת משאר העמים, שמלקטת עשבי השדה. נשמט מהם והחזיק בה ובא עליה, תמהו רבי יצחק ורבי יהודה אמרו נשוב מדרך זו, שהרי הקדוש ברוך הוא רוצה להראות לנו שלא נתחבר אתו, שבו מהדרך, בדקו אחריו ומצאו שבנו של בת אל נכר היה, ואביו פסול זרע היה, אמרו ברוך הקדוש ברוך הוא שהציל אותנו].

לד.

"אל תתחר במרעים", מרעים שמרעים לעצמם ולאלו שמתחברים אתם - רבי יהודה אמר, הרחק עצמך ממרעים, שלא ירעו לך מעשיו ותתפס בחטאיו פתח רבי יצחק ואמר. (תהלים לו א) אל תתחר במרעים. מאן אינון מרעים. דלא כתיב חטאים או רשעים. אלא מרעים דאבאישין לגרמייהו ולהני דמתחברן בהדיהו. רבי יהודה אמר. מרעים ארחיק גרמך ממרעים. דלא תהוון רעים וחברים כחדא. דלא יבאישו לך עובדוי ותתפס בחטאיו. נפתח רבי יצחק ואמר אל תתחר במרעים, מי אלו מרעים, שלא כתיב חטאים, או רשעים, אלא מרעים, שמרעים לעצמם ולאלו שמתחברים אתם. רבי יהודה אמר, מרעים, הרחק עצמך ממרעים, שלא ירעו לך מעשיו ותתפס בחטאיו.

לה.

אם לא היו אלו ערב רב שהתחברו בהם בישראל, לא נעשה אותו מעשה, ולא מתו מישראל כל אלו שמתו, ולא נגרם להם לישראל כל מה שנגרם - ובוא ראה, אותו מעשה ואותו חטא ממש, גרם גלות ישראל

תא חזי אי לא הוּו אינון ערב רב דאתחברו בהון בישראל. לא אתעביד ההוא עובדא. ולא מיתו מישראל כל אינון דמיתו. ולא גרים לון לישראל כל מה דגרים. ותא חזי ההוא עובדא וההוא חובה ממש גרים גלותהון דישראל. [בוא וראה, אם לא היו אלו ערב רב, שהתחברו בהם בישראל, לא נעשה אותו מעשה, ולא מתו מישראל כל אלו שמתו, ולא נגרם להם לישראל כל מה שנגרם, ובוא ראה, אותו מעשה ואותו חטא ממש, גרם גלות ישראל].

פז.

הקב"ה רצה שימצאו ישראל באותה שעה כמלאכים עליונים, ולעשות להם חירות מהכל, כיון שנעשה אותו מעשה, גרמו הכל, גרמו מות, גרמו שעבוד מלכיות, גרמו שנשכרו אלו לזחות ראשונים, גרמו שמתו מישראל כמה אלפים, וכל זה מפני ההתחברות של אלו ערב רב שהתחברו בהם

דתנינן בעא קודשא בריך הוא דישתכחון ישראל בההוא שעתא כמלאכי עלאי. ולמעבד להון חירין מכלא. חירין ממותא. ולמהוי חירין מן שעבודא דשאר עמין. כמה דאת אמר (שמות לב טז) חרות על הלוחות. אל תקרי חרות אלא חירות. כיון דאתעביד ההוא עובדא גרימו כלא. גרימו מותא. גרימו שעבוד מלכוון. גרימו דאתכרו אינון לוחי קדמאי. גרימו דמיתו מישראל כמה אלפין מנייהו. וכל דא בגין אתחברותא דאינון ערב רב דאתחברו בהו. [ששנינו רצה הקדוש ברוך הוא שימצאו ישראל באותה שעה כמלאכים עליונים, ולעשות להם חירות מהכל, חירות ממות, ולהיות חירות מן שעבוד שאר עמים, כמו שאתה אומר חרות על הלוחות, אל תקרא חרות אלא חירות, כיון שנעשה אותו מעשה, גרמו הכל, גרמו מות, גרמו שעבוד מלכיות, גרמו שנשכרו אלו לזחות

ראשונים, גרמו שמתו מישראל כמה אלפים (מהם), וכל זה מפני ההתחברות של אלו ערב רב שהתחברו בהם].

ז.

בגללם לא נקראו בני ישראל, ולא ישראל, ולא עמי, אלא העם סתם - כיון שהתחברו איתם שכתוב וגם ערב רב עלה אתם, קרא להם העם

אָנְךָ הַכֹּא. בְּגִינִיהוֹן לֹא אֶתְקִרוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְלֹא יִשְׂרָאֵל. וְלֹא עַמִּי. אֲלֵא הָעַם סַתָּם. וְאֵי תִימָא וְחֻמוֹשִׁים עֲלֵו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

כד הוּו סלקין ממצרים ולא אתחברו בהדייהו אינון ערב רב קרי לון בני ישראל. כיון דאתחברו בהדייהו. דכתיב וגם ערב רב עלה אתם. קרי לון העם. נגם כאן בגללם לא נקראו בני ישראל, ולא ישראל, ולא עמי, אלא העם סתם, ואם תאמר וחמשים עלו בני ישראל כיון שהתחברו איתם שכתוב וגם ערב רב עלה אתם, קרא להם העם].

ח.

כל יום היו רואים את אותו ערב רב? אמר רבי יהודה, ערב רב כתוב ולא מצרים, שהרי כמה שאר עמים היו גרים במצרים, וכולם נימולו, וכיון שנימולו לא נקראים מצריים, ועל פי משה קיבלו אותם

אָנְךָ הַכֹּא. בְּגִינִיהוֹן לֹא אֶתְקִרוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וְלֹא יִשְׂרָאֵל. וְלֹא עַמִּי. אֲלֵא הָעַם סַתָּם. וְאֵי תִימָא וְחֻמוֹשִׁים עֲלֵו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

כד הוּו סלקין ממצרים ולא אתחברו בהדייהו אינון ערב רב קרי לון בני ישראל. כיון דאתחברו בהדייהו. דכתיב וגם ערב רב עלה אתם. קרי לון העם. ורבי יוסי מקשה ואמר, כתוב כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם, אם כך כל יום היו רואים את אותו ערב רב. אמר רבי יהודה, ערב רב כתוב ולא מצרים, שהרי כמה שאר עמים היו גרים במצרים, ולא עוד אלא שכולם נימולו, וכיון שנימולו לא נקראים מצריים, ועל פי משה קיבלו אותם, וזהו מה שאמר הכתוב לך רד כי שחת עמך, סרו מהד מן הדרך אשר צויתם, צויתם כתוב, וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים, אחד מחמשה היו. ורבי

יוסי אומר, חמשה מישראל ואחד מהם, רבי יהודה אומר, וחמשים, אחד מחמשים].

זוהר חלק ב' פרשת בשלה, דף ס"ז עמוד א'

ל"ט.

"ויקרא שמו ה' נסי", ה' נסי ממש, מפני שעמלק לקח כל אלו שהיו נימולים ולא נפרעו, וחתך אותם וזרק אותם למעלה, ואמר קח מה שרצית בו - באותה שעה כתוב: ויאמר כי יד על כס יה' מלחמה לה' בעמלק מדור דור.

תאנא ויבן משה מזבח. כמה דאמינא. ויקרא שמו יהו"ה נסי. יהו"ה נסי ממש. אמאי. בגין דעמלק נטל כל אינון דהוו גזירין ולא אתפרעו. וגזר לון ושדי להו לעילא. ואמר טול מה דאתרעית ביה. ביה שעתא מה כתיב. ויאמר כי יד על כס יה' מלחמה ליהו"ה בעמלק מדר דר מדר דר חסרין. מדיורין דלעילא ומדיורין דלתתא. ושנה, ויבן משה מזבח כמו שאמרתי, ויקרא שמו ה' נסי, ה' נסי ממש, מדוע, מפני שעמלק לקח כל אלו שהיו נימולים ולא נפרעו, וחתך אותם וזרק אותם למעלה, ואמר קח מה שרצית בו. באותה שעה מה כתוב, ויאמר כי יד על כס יה' מלחמה לה' בעמלק מדור דור. מדור דור, חסרים מדיורים שלמעלה ומדיורים שלמטה].

מ.

בכל דור ודור, בכל דורות שבאים לעולם, אין לך דור שאין בהם מאותו זרע, והקדוש ברוך הוא עושה בהם מלחמה, ועליהם כתוב יתמו חסאים מן הארץ וגו', בעולם הזה ובעולם הבא, באותו זמן כתוב ברכו נפשי את ה' הללויה

אמר רבי יהודה. בכל דרא ודרא בכל דרין דאתיין לעלמא. לית לך דר דלית בהו מההוא זרעא בישא. וקודשא בריך הוא אגח בהו קרבא. רבי יצחק אמר (מדיורא דלתתא לדיורא דלעילא), ועלייהו כתיב (תהלים קד לה) יתמו חטאים מן הארץ

וגו'. מן הארץ. בעלמא דין ובעלמא דאתי. ביה זמנא כתיב ברכי נפשי את יהו"ה הללויה. [אמר רבי יהודה, בכל דור ודור בכל דורות שבאים לעולם אין לך דור שאין בהם מאותו זרע רע, והקדוש ברוך הוא עושה בהם מלחמה, רבי יצחק אמר, (מדיוור שלמטה לדיוור שלמעלה) ועליהם כתוב יתמו חטאים מן הארץ וגומר. מן הארץ, בעולם הזה ובעולם הבא, באותו זמן כתוב ברכו נפשי את ה' הללויה].

זוהר חלק ב' פרשת משפטים, רעיא מהימנא, דף קי"ד

עמוד א'

מא.

הקב"ה עתיד להחזיר לך אבידה שאבדת בגלל ערב רב, וזו כלה שלך, שבזמן שעשו ערב רב את העגל, נפלה כלה שלך, זה הלוחות

פקודא בתר דא להשיב אבדה. ואבתריה להשיב הגזל, אמר בוצינא קדישא. קודשא בריך הוא עתיד לאהדרא לך אבדה דאבדת בגין ערב רב. ודא כלה דילך, דבזמנא דעבדו ערב רב ית עגלא נפלת כלה דילך. הדא הוא דכתיב (שמות לב יט) וישלך מידינו את הלחת. [מצוה (מב) אחר זו להשיב אבידה. ואחריה להשיב הגזל, אמר הנר הקדוש, הקדוש ברוך הוא עתיד להחזיר לך אבידה שאבדת בגלל ערב רב, וזו כלה שלך. שבזמן שעשו ערב רב את העגל, נפלה כלה שלך. זה הוא שכתוב וישלך מידינו את הלוחות].

ואתמור בך לך רד. התם קא רמיז נחיתו דילך בגלותא רביעאה. לך כגון (בראשית יב א) לך לך מארצך וגו'. הכא ש' (איוב לג כט) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר. הכא קא רמיז לך לך תלת זמנין. (בגלגולא) בגלותא רביעאה. רד בגין בת יחידה כלה דילך דנפלת. הדא הוא דכתיב (עמוס ה ב) נפלה לא תוסיף קום. ומיד דאנת נחית כגיניה. תקום עלך. והאי (איהו השבת אבדה). (והאי אורייתא דאתגליא על ירך. האי)

איהו השבת אבדה דילך. ונאמר כך לך רד. שם רמוזה ירידה שלך בגלות הרביעית. לך, כגון לך לך מארצך וגומר. כאן ש', הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר. כאן רמוז לך לך שלש פעמים (בגלגול) בגלות, רביעית רד, מפני בת יחידה כלה שלך שנפלה, זה הוא שכתוב נפלה לא תוסיף קום. ומיד שאתה יורד בגללה תעמוד עליך, וזה (הוא השבת אבידה, וזו התורה שהתגלתה על ידיך, זו) היא השבת אבידה שלך].

זוהר חלק ב' פרשת משפטים, רעיא מהימנא, דף ק"ב

עמוד א'

מב.

ממוני הים מצד הנחש שהיה שר של מצרים, מתפשט בגלות אחרונה מים עד ים ובעוף השמים ערכוביה רעה, עמלקים נפילים, תערובת כל אומות ככל צד בגלות האחרונה, בין בישראל בין בישמעאל בין בעשו (באומות העולם) - ובבהמה, אלו בני עשו ששלטונם בכל הארץ

ואתמר בישראל (בראשית א כו) וירדו בדת הים, ממנן דימא. מסטרא דנחש דהוה שרא דמצרים. דאתפשט בגלותא בתראה מים עד ים, ובעוף השמים, ערכוביא בישא, עמלקים נפילים תערובת דכל אומין, בכל סטרא בגלותא בתראה. בין בישראל, בין בישמעאל, בין בעשו (באומות העולם), ובבהמה אלין בני עשו, דשולטנתהון בכל הארץ. ונאמר בישראל וירדו בדת הים. ממוני הים מצד הנחש שהיה שר של מצרים, שמתפשט בגלות אחרונה מים עד ים, ובעוף השמים ערכוביה רעה, עמלקים נפילים, תערובת כל אומות ככל צד בגלות האחרונה, בין בישראל בין בישמעאל בין בעשו (באומות העולם). ובבהמה, אלו בני עשו ששלטונם בכל הארץ].

ויתקיים במשיח (תהלים עב ח) וירד מים עד ים ומנהר עד אפסי

ארץ, והכי בתרין משיחין, והכי בישראל, וכלא בזכות מ"ה (שמו) דמשה, וייתון נם דמשיח בן דוד מיהודה אריה רשים עליה, ונם דמשיח בן יוסף שור רשים עליה, ונם דשילה אריה לימינא שור לשמאלא נשר באמצעיתא, ואדם על כלהו, וארבע אנפין לכל חד, ארבע שבטין דשלש חיון י"ב, ולגבי אדם דאיהו מה שמו, בני משה, דבההוא זמנא יתקיים במשה, (כמדבר יד יב) ואעשה אותך לגוי גדול ועצום ממנו, בההוא זמנא (קהלת א ט) מ"ה ש"היה ה"זא שיהיה, (שם ג טו) ואשר להיות כבר היה, [ויתקיים במשיח וירד מים עד ים ומנהר עד אפסי ארץ, וכך בשני משיחים וכך בישראל, והכל בזכות מ"ה (שמו) של משה, ויבואו נם של משיח בן דוד מיהודה אריה רשום עליו, ונם של שילה אריה לימין שור לשמאל נשר באמצע, ואדם על כולם, וארבעה פנים לכל אחד, ארבעה שבטים (שלמטה) [של שלש] חיות שנים עשר, ולגבי אדם שהוא מה שמו בני משה, שבאותו זמן יתקיים במשה ואעשה אותך לגוי גדול ועצום ממנו, באותו זמן מ"ה ש"היה ה"זא שיהיה, ואשר להיות כבר היה].

בג.

והאלהים יבקש את נרדף, ישראל שהיו נרדפים לפני ערב רב זאבים רעים - ישראל שהם אילת, נרדפים לפני רשעים אריות - מי יקימנו, באותו זמן נראה מי הוא אלוה אחר שיקים אותו מלטרופ עליהם, או אומה ולשון ויהאלה "ם יבקש את נרדף, ישראל דאתמר בהון (יחזקאל לד לא) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם, דהוון נרדפים קדם ערב רב זאבים בישין, הא (בראשית מט כז) בנימין זאב יטרף לגביהו, דטרף לון, ויתקיים בההוא זמנא (שם) בבקר יאכל עד, דהיינו עד כי יבא שילה, ודא בקר דאברהם, ולערב יחלק שלל, דא ערב דיצחק, דתמן תרין משיחין, בחד ייכול (ס"א ממונא) ממנא דאומין דעלמא, ובחד יחלק לון לישראל, ויהאלהים יבקש את נרדף, ישראל שנאמר בהם ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם,

שהיו נרדפים לפני ערב רב זאבים רעים, הרי בנימין זאב יטרף אצלם שטורף אותם, ויתקיים בו באותו זמן בכוקר יאכל עד, שזהו עד כי יבוא שילה וזה בוקר של אברהם. ולערב יחלק שלל, זה ערב של יצחק ששם שני משיחים, באוחד יאכל הממונה (נ"א הממון) של אומות העולם, ובאחד יחלק אותם לישראל.

ישראל דאינון אילת. נרדפין קדם רשיעיא אריות. ויתער נפתלי דאיהו (שם כ"א) אילה שלוחה הנותן אמרי שפר.

יתער בימינא דאיהו אריה משיח בן דוד. דאתמר ביה (שם ט) גור אריה יהודה מטרף בני עלית. ויחזקון (ד"א ויחזור) על אומין דעלמא. כרע שכב עלייהו למטרף לון, מי יקימנו. בההוא זמנא נחזי מאן הוא אלה אחרא. דיקים ליה מלטרופ עלייהו. או אומה ולישן. נישאל שהם אילת, נרדפים לפני רשעים אריות, ויתעורר נפתלי שהוא אילה שלוחה הנותן אמרי שפר. יתעורר בימין שהוא אריה משיח בן דוד שנאמר בו גור אריה יהודה מטרף בני עלית ויתחזקו (ד"א ויחזור) על אומות העולם, כרע שכב עליהם לטרופ אותם. מי יקימנו, באותו זמן נראה מי הוא אלוה אחר שיקים אותו מלטרופ עליהם, או אומה ולשון.

מד.

ישראל שהיו כיונה נרדפים לפני נשר מצד עופות אומות העולם, באותו זמן יתעורר נשר ויפרוש כנפיו על ערבובית האומות ועשו וישמעאל שהם עמלקים, וערבוביה רעה של ישראל, וסורף אותם, שלא ישאר אחד מהם ו**ישראל** דהוו כיונה. נרדפין קדם נשר מסטרא דעופין דאומין דעלמא. בההוא זמנא יתער נשר. ויתפרש גרפדא על ערבובי דאומין ועשו וישמעאל דאינון עמלקים. וערבוביא בישא דישראל, וטריף לון דלא ישתאר חד מנייהו. לקיים מה שנאמר בישראל (דברים לב יב) יהו"ה בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר. ונישראל שהיו כיונה נרדפים לפני נשר מצד עופות אומות העולם, באותו זמן יתעורר נשר ויפרוש כנפיו על ערבובית האומות ועשו וישמעאל

שהם עמלקים, וערבוביה רעה של ישראל, וטורף אותם שלא ישאר אחד מהם לקיים מה שנאמר בישראל ה' ברד ינחנו ואין עמו אל נכר].

מה.

אומות עובדי עבודה זרה של העולם שישארו, יעורר הקדוש ברוך הוא חיה של אדם לשלוט עליהם, לקיים בהם כי הגוי והממלכה אשר לא יעבדוך יאבדו, לקיים בישראל וירדו כדגת הים וגו', ומוראכם וחתכם וגו'

ובתמן ואילך אין מקבלים גרים. כמה דאוקמוה מארי מתניתין. אין מקבלים גרים לימות המשיח. ואומין עכו"ם דעלמא דישתארון. יתער קב"ה חיה דאדם לשלטאה עלייהו. לקיימא בהון (ישעיה ס יב) כי הגוי והממלכה אשר לא יעבדוך יאבדו. לקיים בישראל (בראשית א כו) וירדו כדגת הים וגו'. (שם ט ב) ומוראכם וחתכם וגו'. [ומשם ואילך אין מקבלים גרים, כמו שהעמידוהו בעלי המשנה, אין מקבלים גרים לימות המשיח. ואומות עובדי עבודה זרה של העולם שישארו, יעורר הקדוש ברוך הוא חיה של אדם לשלוט עליהם, לקיים בהם כי הגוי והממלכה אשר לא יעבדוך יאבדו, לקיים בישראל וירדו כדגת הים וגומר, ומוראכם וחתכם וגומר].

מז.

כאשר יצאו ישראל מהגלות, כך יהיו שבורים עד שיתברר אוכל מתוך פסולת, שזהו קש ערב רב, עד שיתבררו ויהיו ניכרים ישראל ביניהם, כתבואה שנבררת מתוך מוץ ותבן

ומסמרא דתבואות ה' מיני נהמא. תבירין מכלהו. ואינן חטה ושעורה וכסמת ושבלת שועל ושיפון. אמתיל לון לישראל. הדא הוא דכתיב (ירמיה ב ג) קדש ישראל ליהו"ה ראשית תבואתה כה'. כד יפקון מגלותא הכי יהון תבירין. עד דיתבריר אוכל מתוך פסולת. דהיינו קש ערב רב. עד דיתבררו וישתמודעו ישראל ביניהו. כבר דאתבריר מגו מוץ ותבן. [ומצד התבואות, חמשה מיני לחם שבורים מכולם, והם חיטה ושעורה וכוסמת

ושיבולת שועל ושיפון, המשיל להם את ישראל, זה הוא שכתוב קודש ישראל לה' ראשית תבואתה בה', כאשר יצאו מהגלות כך יהיו שבורים עד שיתברר (ביד שהוא) אוכל מתוך פסולת, שזהו קש ערב רב, עד שיתבררו ויהיו ניכרים ישראל ביניהם, כתבואה שנבררת מתוך מוץ ותבן].

מז.

לאחר שיתבררו ישראל, נאספים לאותו מקום שנקרא ירושלים, כמו חטה שאחר שנתברר קש ותבן מכניסים אותה לאוצר, כך יאספו ישראל שהם בר לירושלים, שהיא בנוייה על הר ה' - באותו זמן שיהיו נקיים כבר מתוך קש ותבן, שורה שמו עליהם, וקורא להם בני בכורי ישראל

וְעַד דִּיתְבְּרִירוֹ מְנִיחוּ. י' דאיהו מעשר לא שריא על ה' דאיהו נהמא דה' מינין. לקיימא אומאה (שמות יז יז) כי יד על כס י"ה. ובגין דא מוץ ותבן אינו מחוייב במעשר עד דיתבריר, לבתר דיתבריר מתכנשין לההוא אתר דאקרי ירושלים. כמה דחמא דבתר דאתבריר קש ותבן מכניסין לה לאוצר. הכי יתכנשון ישראל דאינון בר לירושלים. דאיהי בנויה על הר יהו"ה. דאתמר בה (תהלים כד ג) מי יעלה בהר יהו"ה ומי יקום במקום קדשו. נקי כפים ובר לבב. נקי כבר דאיהו עבורא. כד אתבריר מגו פסולת, בההוא זמנא נשקו בר כדבקדמיתא, דאתמר ביה (שיר א ב) ישקני מנשיקות פיהו. בר תרגום בן. בההוא זמנא דיהון נקיים כבר מגו קש ותבן. שריא שמיה עלייהו. וקרא לון (שמות ד כב) בני בכורי ישראל. [ועד יתבררו מהם, י' שהוא מעשר לא שורה על ה', שהוא לחם של חמשה מינים לקיים שבועה כי יד על כס י"ה, ומפני זה מוץ ותבן אינו מחוייב במעשר עד שיתברר, לאחר שיתברר, נאספים לאותו מקום שנקרא ירושלים, כמו שחיטה שאחר שנתברר קש ותבן מכניסים אותה לאוצר, כך יאספו ישראל שהם בר לירושלים, שהיא בנוייה על הר ה', שנאמר בה מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו, נקי כפים ובר לבב, נקי כבר שהוא תבואה כאשר נתברר מתוך פסולת.

באותו זמן נשקו בר כבתחילה שנאמר בו ישקני מנשיקות פיהו. בר, תרגום בן. באותו זמן שיהיו נקיים כבר מתוך קש ותבן, שורה שמו עליהם, וקורא להם בני בכורי ישראל].

והכי מכל אינין לית תביר כגפן, בנטיעו דיליה תביר, בענבים דיליה תביר, דאינון כתישין בין רגלין, והכי זית, זיתים דילה כתישין, בגלותא אמתילו ישראל בהון, הדא הוא דכתיב (תהלים פ ט) גפן ממצרים תסיע, וכן בגלותא רביעאה בתראה (ישעיה ה ז) כי כרם יהו"ה צבאות בית ישראל, וכגוזנא דא משולים ישראל לזית, (ירמיה יא יז) זית רענן יפה פרי תאר, ובגין דא (תהלים קכח ג) אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך, בניך כשתלי זיתים, סמיך דא לדא, בגין דאינון תבירין בגלותא, ווכך מכל אילנות אין שבור כגפן, בנטיעה שלה שבורה, בענבים שלה שבורה, בענבים שלה שבורה שהם כתושים בין רגלים, וכך זית, זיתים שלה כתושים, בגלות נמשלו ישראל בהם זה הוא שכתוב גפן ממצרים תסיע, וכן בגלות הרביעית האחרונה כי כרם ה' צבאות בית ישראל, וכמו כן משולים ישראל לזית, זית רענן יפה פרי תואר, ומפני זה אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בניך כשתילי זיתים, סומך זה לזה מפני שהם שבורים בגלות].

מה.

לאחר שיהיו נקיים מתוך פסולת, יתקדשו ישראל לבית המקדש כיון לנסך על גבי המזבח - וערב רב הם יין שותנסך לעבודה זרה, ומהם משומדים, מינים אפיקורסים, משומדים לעבירות שבכל התורה כולה - וישראל שנאמר בהם ויתערכו בגויים וילמדו מעשיהם, עד שיהיו דרוכים בין רגליהם בגלות לא נבראו מהם, ובגללם אמר דוד עליו השלום למה אירא בימי רע עון עקבי יסובני

ולביתך דיהון נקיים מגו פסולת, יתקדשון לבי מקדשא, כיון לנסכא על גבי מדבחה, וזיתים לאדלקא בוצינא שרגין למנרתא, ומאן זכה להאי, יין דלא יתנסך לכו"ם, דערב רב אינון

יין דנתנסך לכ"ם, ומנהון משומדים מינים אפיקורסים, משומדים לעבירות שבכל התורה כלה. ונלאחר שיהיו נקיים מתוך פסולת, התקדשו לבית המקדש, כיון לנסך על גבי המזבח, וזיתים להדליק מאור נרות למנורה, ומי זכה לזה. יין שלא יתנסך לעבודה זרה, שערב רב הם יין שנתנסך לעבודה זרה, ומהם משומדים, מינים אפיקורסים, משומדים לעבירות שבכל התורה כולה].

וישראל דאתמר בהון. (שם קו לה) ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם, עד דיהון דרוכין בין רגלייהו בגלותא. לא אתברירו מנייהו, ובגינייהו אמר דוד ע"ה (שם מט ו) למה אירא בימי רע עון עקבי יסבני, ועלייהו אמר שלמה. (שיר א ח) צאי לך בעקב"י הצאן, ביעק"ב, דעליה אתמר לגבי נחש הקדמוני דפתי לחוה. (בראשית ג טו) הוא ישופך ראש, ואתה תשופנו עקב, בתר דיפקון מן גלותא, נמשלים לתפוחים ולכל ריחין טבין, כגוונא דמפקנו דמצרים, דכתיב ביה (שיר ח ה) תחת התפוח עוררתיך. ווישראל שנאמר בהם ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם, עד שיהיו דרוכים בין רגליהם בגלות לא נבראו מהם, ובגללם אמר דוד עליו השלום למה אירא בימי רע עון עקבי יסובני, ועליהם אמר שלמה צאי לך בעקב"י הצאן, ביעק"ב, שעליו נאמר לגבי נחש הקדמוני שפיתה את חוה הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב. אחר שיצאו מן הגלות נמשלים לתפוחים ולכל ריחות טובים, כמו יציאת מצרים, שכתוב בה תחת התפוח עוררתיך].

זוהר חלק ב' פרשת משפטים, דף קכ"ד עמוד א'

מט.

פעם אחת עלו ישראל לחוג החג, והתערבו עובדי עבודה זרה איתם, ואותה שנה לא נמצאה ברכה בעולם - לשנה אחרת עלו, ועלו אלו עובדי עבודה זרה שהתערבו אתם, כאשר היו אוכלים קרבנות והיו שמחים וראו את אלו עובדי עבודה זרה שדומים בצורתם לצורת הכותל, שמו לב בהם שהכל מברכים

ערב רב על פי הזוהר

לז

והט לא ברכו, באו ואמרו הדבר לבית דין, באו ושאלו אותם, אמרו, זה שאכלתם חלק שלכם, מאיזה קרבן היה, לא היה בידיהם, בדקו ומצאו שהם עובדי עבודה זרה והרגו אותם. אמרו, ברוך הקדוש ברוך הוא שהציל את עמו, שוודאי אין ברכה שורה אלא בישראל, זרע קדוש בני אמונה בני אמת, ואותה שנה נמצאה ברכה בעולם בשלימות

יראה כל זכורך, אמאי כל זכורך, אמר רבי אלעזר, כל זכורך ממש, בגין דנטליין ברכתא ממבועא דנחלא, מכאן תנין, כל בר ישראל דאתגזר, בעי לאתחזאה קמי מלכא קדישא, בגין דיטול ברכתא ממבועי דנחלא, הוה הוא דכתיב (דברים טז יז) כברכת יהוה אלהיך אשר נתן לך, וכתיב אל פני האדון יהוה, כמה דאוקימנא דמתמן מריקן ברכאן ונטליין ברכתא, זכאה חולקיהון דישראל מכל שאר עמין, יראה כל זכורך, מדוע כל זכורך, אמר רבי אלעזר כל זכורך ממש, משום שנטלים ברכה ממעין הנחל, מכאן שנינו כל בן ישראל שנימול, צריך להיראות לפני המלך הקדוש, כדי שיטול ברכה ממבועי הנחל. זה הוא שכתוב כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך, וכתוב אל פני האדון ה' ה', כמו שהעמדנו שמשם מריקים ברכות ונטלים ברכה. זכאי חלק ישראל מכל שאר עמים].

זכנא חדא סליקו ישראל למחג חגא, ואתערבו עעכו"ם בהדיהו, וההוא שתא לא אשתכח ברכתא בעלמא, אתו שאילו לרב המנונא סבא, אמר להו חמיתון סימנא בקדמיתא בהאי, אמר ליה סימנא חמינן, דכד תבנא מהתם כל ארחין אסתימו ממיא, ועננא וחשוכא אשתכח, דלא יכלין למהך כל אינון דסליקו לתמן, ועוד בשעתא דעאלנא לאתחזאה, אפי שמיא אתחשכו ואתרגיזו, (אתרגיש וחמא), אמר להו, ודאי או אית בנייכו בני נשא דלא אתגזרו, או עעכו"ם סליקו בהדייכו, דהא לא אתברכאן בההיא שעתא בר אינון ישראל דאתגזרו, ובהאי את קדישא מסתכל קב"ה ובריך לון, [פעם אחת עלו ישראל לחוג החג, והתערבו עובדי עבודה זרה איתם, ואותה שנה לא נמצאה ברכה

בעולם. באו שאלו את רב המנונא הזקן, אמר להם ראיתם סימן בראשונה בזה אמדו לו סימן ראינו, שכאשר שבנו משם כל דרכים היו סתומים ממים, וענן וחושך נמצא, שלא יכלו ללכת כל אלו שעלו לשם, ועוד בשעה שנכנסנו להראות אפילו שמים נחשכו, (נחרד וראה), אמר להם, וודאי או יש ביניכם בני אדם שלא נימולו, או עובדי עבודה זרה עלו אתכם. שהרי לא מתברכים באותה שעה, זולת אלו ישראל שנימולו. ובזה האות הקדוש מסתכל הקדוש ברוך הוא ומברך אותם].

לשתא אחרא סליקו. וסליקו אינון עעכו"ם דאתערבו בהדייהו. כד הוו אכלין קרבנייא והוו חדאן. וחמו לאינון עעכו"ם דטפסאן בקוטרייהו. לקוטרא דכותלא, אשגחו בהו דכלא מברכין ואינון לא בריכו. אתו ואמרו מלה לבי דינא, אתו ושאלו לון. אמרו האי דאכלתון חולקא דלכון מאן קורבנא הוה. לא הוה בידיהו. בדקו ואשכחו דאינון עעכו"ם וקטלו לון. אמרו בריך רחמנא דשזיב לעמיה. דודאי לית ברכתא שדיא אלא בישראל. זרעא קדישא בני מהימנותא בני קשוט. וההיא שתא אשתכח ברכתא בעלמא בשלימו, פתחו ואמרו (תהלים קמ"ד) אך צדיקים יודו לשמך וגו'. [לשנה אחרת עלו, ועלו אלו עובדי עבודה זרה שהתערבו אתם, כאשר היו אוכלים קרבנות והיו שמחים וראו את אלו עובדי עבודה זרה שדומים בצורתם לצורת הכותל, שמו לב בהם שהכל מברכים והם לא ברכו, באו ואמרו הדבר לבית דין, באו ושאלו אותם, אמרו, זה שאכלתם חלק שלכם, מאיזה קרבן היה, לא היה בידיהם, בדקו ומצאו שהם עובדי עבודה זרה והרגו אותם. אמרו, ברוך הקדוש ברוך הוא שהציל את עמו, שוודאי אין ברכה שורה אלא בישראל, זרע קדוש בני אמונה בני אמת, ואותה שנה נמצאה ברכה בעולם בשלימות, פתחו ואמרו אך צדיקים יודו לשמך וגומר].

זוהר חלק ב' פרשת כי תשא, דף ק"צ עמוד ב'

ג.

חטא שעשו (ערב רב) העם שלחוץ, והשתתפו בו העם הקדוש, כאמא חטאו, וימירו את כבודם כתבנית שור, שגרמו לשכינה שגלתה בגלות עמהם, וימירו את כבודם כתבנית שור

בכה רבי שמעון ואמר, חד מלך מאינון מלי דלחישו לי מגו ריש מתיבתא דגנתא דעדן, דלא אמרו באתגליא, מלך דא סתרא איהי, ואימא לכו, בני רחימאי, בני רחימין דנפשי, מה אעביד, אמרו לי בלחישא, ואנא אימא באתגליא, ולזמנא דנחמי אנפין באנפין, כל אנפין יסתמכון בדא. [בכה רבי שמעון ואמר, דבר אחד מאלו דברים שלחו לי מתוך ראש הישיבה של גן העדן, שלא אמרו בגלוי, דבר זה סתר הוא, ואומר לכם בני אהובי, בני אהובי נפשי, מה אעשה, אמרו לי בלחישא ואני אומר בגלוי, ולזמן שנראה פנים בפנים כל פנים יסכימו בזה].

בני, חובא דעבדו (ערב רב) עמא דלכר, ואשתתפו ביה עמא קדישא, כאימא חאבו, דכתיב קום עשה לנו אלהים, אלהים ודאי כבוד ישראל, דא איהו דשריא עליהו, כאימא על בנין, ודא הוא רזא דכתיב (תהלים קו כ) וימירו את כבודם בתבנית שור, דא כבודם דישאל אימא דלהון, ודא הוא דכתיב (ש"א ד כב) גלה כבוד, דגרמו לשכינתא דאתגלי בגלותא עמהון, ועל דא וימירו את כבודם, במה בתבנית שור. [בני, חטא שעשו (ערב רב) העם שלחוץ, והשתתפו בו העם הקדוש, באמא חטאו, שכתוב קום עשה לנו אלהים, ודאי כבוד ישראל, זה הוא ששורה עליהם כאמא על בנים, וזה הוא סוד שכתוב וימירו את כבודם בתבנית שור. זה כבוד ישראל אמא שלהם. וזה הוא שכתוב גלה כבוד, שגרמו לשכינה שגלתה בגלות עמהם, ועל כן וימירו את כבודם. במה, בתבנית שור].

הכא איהו רזא דמלך, תא חזי, לתתא גו שמרים דחמרא דורדיין בישין, נפק חד ערעורא מקטרנא, מזיקא

קדמאה. ואיהו ברזא דיוקנא דאדם. כד קריב לגו קדשא. כיון דאתעבר מתמן. ובעי לנחתא לתתא. בעי לאתלבשא בלבושא לנזקא עלמא. ונחית הוא ורתיכווי. ולבושא קדמאה דקא נקיט. תבנית שור דיוקנא דשור. [כאן הוא סוד הדבר, בוא ראה, למטה תוך שמרי היין שמרים רעים, יצא ערעור אחד מקטרג מזיק ראשון, והוא בסוד הדיוקן של אדם, כאשר קרב לתוך הקורש, כיוון שנעבר משם, ורצה לרדת למטה, רצה להתלבש בלבוש להזיק העולם, וירד הוא ומרכבתו, ולבוש ראשון שאוחזו תבנית שור, דיוקן שור].

וקדמאה לניזיקין מאינן ארבע שור איהו. ואינן ארבע אבות לנזקא עלמא, וכלהו תלתא דאבות ניזיקין בר שור. בלהו דיליה. ועל דא כתיב, וימירו את כבודם בתבנית שור. [וראשון לניזיקין מאלו ארבעה, שור הוא, והם ארבעה אבות להזיק העולם, וכל שלשה אבות ניזיקין, זולת שור, כולם שלו, ועל כן כתוב וימירו את כבודם בתבנית שור].

מזהו אוכל עשב. הא דרשינן ביה. אבל עקרא דמלה מתמצית דלחם. ושבע זיני דגן. לית ליה בהו חולקא, ובגיני כך אימא לא הות תמן. ולא יאות לה למתווי תמן. ובגין דאבא הוה ידע רחמנו דאימא וארחא דילה. אמר למשה. בני רחמאי. עיטא בתרווייהו בדא תדיר, ודא הוא דלחישו לי בלחישו. דלא חזי לגלאה. דברא לא ינדע. ויחמי דהא רצועה אתתקנת. וידחל תדיר, אבל תרווייהו בעיטא דא ובעיטא חדא: תא חזי כתיב. נמתו אוכל עשב, הרי חרשנו בו. אבל עיקר הדבר, מתמצית הלחם, ושבעה מיני דגן אין לו בהם חלק, ומשום כך אימא לא היתה שם, ולא ראוי לה להיות שם, ומפיני שאבא היה יודע רחמנות האימא ודרך שלה, אמר למשה בני אהובי, עצה בשניהם בוזו תמיד. וזה הוא שלחשו לי בלחשה שלא ראוי לגלות, שתבן לא ידע ויראה שהרי רצועה מוכנת ויפחד תמיד, אבל שניהם בעצה זו ובעצה אחת. בא וראה כתוב].

נא.

וירא העם כי בשש משה, העם אלו ערב רב, מי ערב רב? וכי לודים וכושים וכפתורים ותוגרמים היו שקוראים להם ערב רב, והלא מצריים היו וממצרים נסעו, ואלו היו תערובת של עמים הרבה, כך היה לו לכתוב ערב רב עלו אתם לפי התערובת שלהם - אלא ערב רב עלה אתם, עם אחד היה ולשון אחד, אבל כל מכשפי מצרים וכל חרטומים שלהם היו שכתוב בהם ויעשו גם הם חרטומי מצרים, שרצו לעמוד כנגד פלאים של הקדוש ברוך הוא, כיוון שראו נסים ופלאות שעשה משה במצרים, חזרו לגבי משה, אמר לו הקב"ה למשה אל תקבל אותם, אמר משה, רבון העולם, כיוון שראו הגבורה שלך רוצים להתגייר, יראו גבורתך בכל יום וידעו שאין אלוה חוץ ממך וקיבל אותם משה

וירא העם כי בשש משה. מאן העם. אינון ערב רב. מאן ערב רב. וכי לודים וכושים וכפתורים ותוגרמים הוו. דקראן לון ערב רב. והלא מצריים הוו. וממצרים נטלו. ואלו הוו ערבוביא דעמין סגיאיין. הכי הוה ליה למכתב. ערב רב עלו אתם. לפי ערבוביא דלהון. נוירא העם כי בשש משה, מי העם, אלו ערב רב, מי ערב רב, וכי לודים וכושים וכפתורים ותוגרמים היו שקוראים להם ערב רב, והלא מצריים היו וממצרים נסעו, ואלו היו תערובת של עמים הרבה, כך היה לו לכתוב ערב רב עלו אתם לפי התערובת שלהם].

אלא (שמות יב ל"ח) ערב רב עלה אתם. עמא חד הוה ולישן חד. אבל כל חרשי מצרים וכל חרטומי דלהון הוו. דכתיב בהו (שם ז כג) ויעשו גם הם חרטומי מצרים. דבעו למיקם לקבל פליאן דקודשא בריך הוא. כיון דחמו נסין ופליאן דעבד משה במצרים. אהדרו לגבי משה. אמר ליה קודשא בריך הוא למשה לא תקבל לון. אמר משה מאריה דעלמא. כיון דחמו גבורתא דילך באעון לאתגיירא. יחמון גבורתך בכל יומא. וינדעון דלית אלהא בר מנדך. וקבל לון משה. נאלא ערב רב עלה אתם. עם אחד היה ולשון אחד, אבל כל מכשפי מצרים וכל חרטומים שלהם היו שכתוב בהם ויעשו גם הם חרטומי מצרים שרצו לעמוד כנגד פלאים של

הקדוש ברוך הוא, כיוון שראו נסים ופלאות שעשה משה במצרים חזרו לגבי משה. אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה אל תקבל אותם. אמר משה, רבוץ העולם, כיוון שראו הגבורה שלך רוצים להתגיייר. יראו גבורתך בכל יום וידעו שאין אלוה חוץ ממך וקיבל אותם משה].

גב.

מדוע קרא להם ערב רב? אלא כל מכשפי מצרים היו ובראשם יונוס וימברוס, ובשעות היום היו עושים תמיד כישופם, כל אלו מכשפים עליונים היו מסתכלים מכי נוסה השמש, מתחילת שש שעות ומחצה, עד התחלת תשע ומחצה שזהו ערב גדול, כל אלו מכשפים קטנים מתחילת תשע ומחצה עד חצי לילה, אלו עליונים שבהם היו מסתכלים מכי נוסה השמש, שהרי אז מתחילים תשע מאות ותשעים וחמש דרגות לשוטט על הרי חושך, והרוח שלהם היה משוטט על כל אלו מכשפים בכשפיהם, ואלו היו עושים כל מה שהם רוצים, עד שכל מצריים בטחון שלהם באלו היה, וקוראים להם ערב רב, מפני שיש ערב קטן, מתשע שעות ומחצה ולמטה, זה ערב קטן, ושני ערבים הם, ועל כן ערב רב עלה אתם

אמאי קרא לון ערב רב. אלא כל חרשין דמצרים הוו. וברישון יונוס וימברוס. ובשעתא דיומא הוו עבדי תדיר חרשיהו. וכל ארין חרשין עלאין. הוו מסתכלי מכי נטי שמשא. משירותא דשית שעות ומחצה. עד שירותא דתשע ומחצה. דהיינו ערב רב. כל אינון חרשין זעירין. משירותא דתשע ומחצה עד פלגות ליליא. [מדוע קרא להם ערב רב, אלא כל מכשפי מצרים היו ובראשם יונוס וימברוס (אולי הם יוחני וממרא שנזכרו במנחות דף פ"ה ובשמ"ר פרק ט') ובשעות היום היו עושים תמיד כישופם, כל אלו מכשפים עליונים היו מסתכלים מכי נוסה השמש, מתחילת שש שעות ומחצה, עד התחלת תשע ומחצה שזהו ערב גדול, כל אלו מכשפים קטנים מתחילת תשע ומחצה עד חצי לילה].

אינון עלאין דבהו. הוו מסתכלי מכי נטי שמשא. דהא כרין שראן תשע מאה ותשעין וחמש דרגין. למשטמא על טורי

חשוך. ורוחא דלהון הוה משטמא על כל אינון חרשין (נ"א דרגין) בחרשייהו. זאלין הוו עבדי כל מה דאינון בעאן. עד דכל מצראי רחצנו דלהון באלין הוה. וקראן לון ערב רב. בגין דאית ערב זעירא. מתשע שעות ומחצה ולתתא. דא ערב זעירא. ותרי ערבי אינון. ועל דא וגם ערב רב עלה אתם. נאלו עליונים שבהם היו מסתכלים מבי נוטה השמש שהרי אז מתחילים תשע מאות ותשעים וחמש דרגות לשוטט על הרי חושך, והרוח שלהם היה משוטט על כל אלו מכשפים (נ"א דרגות) בכשפיהם, ואלו היו עושים כל מה שהם רוצים, עד שכל מצריים בטחון שלהם באלו היה. וקוראים להם ערב רב. מפני שיש ערב קטן, מתשע שעות ומחצה ולמטה, זה ערב קטן, ושני ערבים הם, ועל כן ערב רב עלה אתם].

נג.

החכמה שלהם היתה רבה, והם הסתכלו בשעות היום, והסתכלו בדרגת משה, וראו שהרי בכל צדדים בשש משה, בשש שעות ראשונות של היום, שהם לא יכולים לשלוט בהם, בשש דרגות עליונות שאחוזות בו, ובכל צדדים בשש היה, ובעטרות אלו השש היה עתיד לרדת מן ההר ו**חכמתא** דלהון הוה סגי. ואינון אסתכלו בשעתי דיומא. ואסתכלו בדרגא דמשה. וחמו דהא בכל סטרין בשש משה. בשש שעתי קדמאין דיומא. דאינון לא יכלין לשלטאה בהו. (ס"א בגין שית) בשית דרגין עלאין דאחידן ביה (נ"א דאחיד בהו). ובכל סטרין בשית הוה. ובעטרין דאלין שית הוה זמין לרדת מן ההר. דכתיב כי בשש משה לרדת מן ההר. ונהחכמה שלהם היתה רבה, והם הסתכלו בשעות היום, והסתכלו בדרגת משה, וראו שהרי בכל צדדים בשש משה, בשש שעות ראשונות של היום, שהם לא יכולים לשלוט בהם, (ס"א מפני שש) בשש דרגות עליונות שאחוזות בו (נ"א שאוחזו בהו). ובכל צדדים בשש היה, ובעטרות אלו השש היה עתיד לרדת מן ההר].

מיד ויקהל העם על אהרן, (דהכי תנינן דבההיא שעתא דנחית משה וקביל אורייתא בלחודוי, כללא דכל ישראל, ואיהו קביל אורייתא בעלמא, ואפילו מגלת אסתר, דכתיב (אסתר ט כז) וקבל היהודים, וקבלו היהודים מבעי ליה, מאי וקבל, אלא דא משה דאיהו היהודים, כללא דיהודאי, ויקהל העם על אהרן), אמאי על אהרן, בגין לאתכללא בסטרא דימינא, דהא אינון שמאלא בעו מניה, ובגין דלהוי כליל בימינא, אתכנשו על אהרן, ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים, ומיד ויקהל העם על אהרן, (שכך שנינו שבאותה שעה שירד משה וקבל תודה בלבדו כלל כל ישראל, והוא קיבל תורה בעולם, ואפילו מגילת אסתר שכתוב וקבל היהודים, וקבלו היהודים היה צריך לו, מהו וקבל, אלא זה משה שהוא היהודים כלל היהודים, ויקהל העם על אהרן), מדוע על אהרן, כדי להיכלל בצד הימין, שהרי הם שמאל בקשו ממנו, וכדי שיהיה כלול בימין נאספו על אהרן, ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים].

(אלהי"ם ודאי, בעו סטר שמאלא, אשר ילכו, אשר ילך מבעי ליה, מאי אשר ילכו, אלא אלהי"ם שית דרגא אינון, ד"א ששת ימי המעשה), כללו בסטר שמאלא דאלהי"ם שית אינון, דאי תימא דהא שבע אינון, ההוא אלהי"ם עלאה לא עאל בכללא), [אלהים ודאי בקשו צד שמאל, אשר ילכו, אשר ילך היה צריך לו, מה אשר ילכו, אלא אלהים שש דרגות הם (ד"א ששת ימי המעשה) כולן בצד שמאל, שאלהים ששה הם, שאם תאמר שהרי שבעה הם, אותו אלהים עליון לא נכנס בכללות].

תא חזי, כל זמנא דהוה משה במצרים, שמא דאלהי"ם לא דכיר, אלא שמא דיהו"ה, ועל דא קשיא ליה לפרעה, בגין דלא יהא תוקפא לההוא סטרא אחרא, ולא יתתקף בעלמא, השתא בעו ההיא, מלה והיינו קום עשה לנו אלהי"ם, לנו דייקא, דאנן צריכינן להאי מלה, לתקפא סטרא דילן, דהוה אתדחיא עד

השתא. [בוא וראה, כל זמן שהיה משה במצרים שם אלהים לא הזכיר. אלא שם ה', כרי שלא יהיה חזוק לאותו סטרא אחרא (הצר האחר) ולא יתחזק בעולם. ועל בן קשה לו לפרעה. עכשיו רצו אותו דבר. וזהו קום עשה לנו אלהים. לנו בריוק, שאנחנו צריכים זה הדבר לחזק הצד שלנו, שהיה נרחה עד עכשיו].

נד.

אמרו הערב רב לישראל: ראינו שאתם ישראל כל טוב וכל כבוד העולם לכם, ואנחנו דחויים לחוץ, לכם וה' הולך לפניכם יומם, אף כך אלהים אשר ילכו לפנינו, כמו שהולך לפניכם ה', שהרי רשות יש לצד שלנו ללכת אף כך לפנינו

אשר ילכו לפנינו. מאי אמרו. אלא הכי אמרו. חמינן דאתון ישראל כל טוב וכל יקר דעלמא לבו. ואנן דחיין לבו. דילכון (שמות יג כא) ויהו"ה הולך לפניכם יומם. אף הכי אלהים אשר ילכו לפנינו. כמה דאזיל קמייכו יהו"ה. דהא רשו אית לסטרא דילין למהך אף הכי לקמנא. אי נזמין ליה עובדא. [אשר ילכו לפנינו, מה אמרו, אלא כך אמרו, ראינו שאתם ישראל כל טוב וכל כבוד העולם לכם, ואנחנו דחויים לחוץ. שלכם זה הולך לפניכם יומם, אף כך אלהים אשר ילכו לפנינו, כמו שהולך לפניכם ה', שהרי רשות יש לצד שלנו ללכת אף כך לפנינו אם נכין לו מעשה].

נה.

כל ענני כבוד שהלכו במדבר, לא היו חופים אלא את בני ישראל לבדם, והערב רב וכל אלו בהמות צאן ושוורים, היו הולכים לחוץ מהמחנה לאחרונה - כל אלו ארבעים שנים אשר הלכו ישראל במדבר, שום לכלוך וטנוף לא היה תוך עננים לפנים, ועל כן צאן ושוורים שהיו אוכלים עשב לחוץ היו, וכל אלו ששומרים אותם

תא חזי. כל ענני יקר דאזלו במדברא. לא הוו חפיין אלא לבני ישראל לחודיהו. והוא ענא דיקר דכתיב ויהו"ה הולך

לפניהם יומם. אזלא לקמייהו, ואלין ערב רב וכל אינון בעירי עאנין ותורין, הוו אזלו לבר ממשרייתא לבתרייתא. ותא חזי, כל אינון ארבעין שנין דקא אזלו ישראל במדברא, שום לכלוכא וטנופא לא הוה גו ענני לגו, ועל דא עאני ותורי דהוו אכלי עשב לבר הוו, וכל אינון דנטרי לון. [בוא ראה, כל ענני כבוד שהלכו במדבר, לא היו חופים אלא את בני ישראל לבדם, ואותו ענן כבוד שכתוב וה' הולך לפניהם יומם הלך לפניהם, ואלו ערב רב וכל אלו בהמות צאן ושזורים, היו הולכים לחוץ מהמחנה לאחרונה, ובוא ראה, כל אלו ארבעים שנים אשר הלכו ישראל במדבר, שום לכלוך וטנוף לא היה תוך עננים לפנים, ועל כן צאן ושזורים שהיו אוכלים עשב לחוץ היו, וכל אלו ששזורים אותם].

גז.

אמר רבי אלעזר, אבא? אם כך אלו ערב רב לא היו אוכלים מן המן? אמר לו, וודאי כך הוא, אלא מה שנותנים להם ישראל כמי שנותן לעבדו, וממה היו אוכלים? מתמצית מה שנשאר מאחורי הריחים, פסולת, והפסוק מכריז ואמר ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה, בני ישראל ולא אחר, ויראו בני ישראל ויאמרו (איש אל אחיו) מן הוא, ולא שאר ערב רב ביניהם

אמר רבי אלעזר, אבא אי הכי, אינון ערב רב לא הוו אכלי מן מנא. אמר ליה, ודאי הכי הוא, אלא מה דיהבין לון ישראל, כמאן דיהיב לעבדיה, וממה הוו אכלי, מתמצית מה דאשתאר מבתר ריחיא פסולת, וקרא אכריז ואמר, (שם טז לה) ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה, בני ישראל ולא אחרא, ויראו בני ישראל ויאמרו מן הוא, ולא שאר ערב רב עאני ותורי דהוו בינייהו. [אמר רבי אלעזר, אבא, אם כך אלו ערב רב לא היו אוכלים מן המן, אמר לו, וודאי כך הוא, אלא מה שנותנים להם ישראל כמי שנותן לעבדו וממה היו אוכלים, מתמצית מה שנשאר מאחורי הריחים, פסולת, והפסוק מכריז ואמר ובני ישראל אכלו את המן ארבעים

שנה, בני ישראל ולא אחר, ויראו בני ישראל ויאמרו (איש אל אחיו) מן הוא, ולא שאר ערב רב ביניהם].

גז.

עד עכשיו היו נכנעים אלו ערב רב, ועכשיו קמו ורצו מעשה לחזק את הסטרא אחרא, אמרו: או נהיה כולנו עם אחד ונהיה בכלל עמכם, או שילך אלהיכם לפניכם - אמר אהרן: חס ושלום שאלו ישתתפו בעם הקדוש להיות הכל כלל אחד, ולא יתערבו העם הקדוש בעם זה כלל אחד, אלא טוב הוא להכדיל אותם מתוך העם הקדוש עד שיבוא משה - ואהרן לטוב כיוון, אלא הרבה היו מישראל שהשתתפו איתם בלב, ומשום כך כאשר בא משה, היה צריך לברור וללכך את העם הקדוש מאותו חטא, והשקה אותם שקוי עד שנבררו כולם ולא נשאר בהם פסולת כלל

עד השתא הוו אתכפיין אינון ערב רב. והשתא קמו ובעו עובדא לאתקפא לסטרא אחרא. אמרו או נהא כלנא עמא חדא. ונהוי בכללא עמכון. או יהא לין מאן דיהך קמנא. כמה דיהך אלהכון קמיכון. אמר אהרן. חס ושלום דאלין ישתתפון בעמא קדישא. למהוי כלא כללא חדא. ולא יתערבון עמא קדישא בעמא דא כללא חדא. אלא טוב איחו לאפרשא לין מגו עמא קדישא עד דייתי משה. [עד עכשיו היו נכנעים אלו ערב רב, ועכשיו קמו ורצו מעשה לחזק את הסטרא אחרא (הצד האחר). אמרו או נהיה כולנו עם אחד ונהיה בכלל עמכם, או שילך אלהיכם לפניכם. אמר אהרן, חס ושלום שאלו ישתתפו בעם הקדוש להיות הכל כלל אחד, ולא יתערבו העם הקדוש בעם זה כלל אחד. אלא טוב הוא להכדיל אותם מתוך העם הקדוש עד שיבוא משה].

ואהרן לטב אתכוון. אלא סגי אין הוו מישראל דאשתתפו בהדיהו בלבא. ובגין כך. כד אתא משה אצטריך לבררא וללבנא לעמא קדישא מההוא חובא. ואשקי לין שקוי. עד דאתברירו כלהו. ולא אשתאר בהו פסולת כלל. [ואהרן לטוב כיוון, אלא הרבה היו מישראל שהשתתפו איתם בלב, ומשום כך כאשר

בא משה, היה צריך לברור וללכך את העם הקרוש מאותו חטא, והשקה אותם שקוי עד שנבררו כולם ולא נשאר בהם פסולת כלל].

גח.

קשים גרים לישראל בספחת בבשר החי, כל שכן אלו שלא היו גרים כיאות, הם מה עשו, ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם. כמה אלפים ורבבות היו מנזמיהם שם

אמר לון אהרן: פרקו נזמי הזהב. וכי לא הוזה לון דהבא אחרא. אלא אמר אהרן בעוד דאית לון קטטה בבנייהו ובנשייהו יתעכבון. ובין כך ייתי משה. תא חזי, תנינן קשים גרים לישראל כספחת בבשר החי. כל שכן אלין דלא הוו גרים כדקא יאות. אינון מה עבדו. ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם. כמה אלפי ורבבון הוו מנזמיהון תמן. [אמר להם אהרן: פרקו נזמי הזהב, וכי לא היה להם זהב אחר. אלא אמר אהרן בעוד שיש להם קטטה בבניהם ובנשותיהם יתעכבו, ובין כך יבוא משה. בוא וראה, שנינו קשים גרים לישראל בספחת בבשר החי, כל שכן אלו שלא היו גרים כיאות, הם מה עשו, ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם. כמה אלפים ורבבות היו מנזמיהם שם].

נט.

אהרן לא נשמר מאלו שני חכמים שהיו בראש אותו ערב רב, אחד מהם היה לפניו, ואחר היה עושה בכשפיו, כיוון ששניהם התייעצו ביחד, נטלו אותו זהב, שני שלישים ביד של אחד, ושליש ביד של אחר, מפני שכך צריך באותו מין הכישוף - כאשר הגיעו שש שעות והיום היה במשקל, נטלו אותו זהב שפרקו מאזניהם, מפני שמי שצריך לעשות כישוף לא צריך לחוס עיניו על ממונו, והם אמרו השעה עומדת לנו אם אנחנו לא מעכבים, אין השעה לחוס על הזהב, מיד ויתפרקו כל העם, מהו ויתפרקו? כמו שאתה אומר מפרק הרים ומשבר סלעים, שהשחיתו ושברו אזניהם

מה כתיב ויקח מידם ויצר אותו בחרט וגו'. אהרן לא אסתמר מאינון תרין חכמיין דהוו ברישיהון דההוא ערב רב. חד

מנייהו הוה קמיה. ואחרא הוה עביד בחרשוי. כיון דתרווייהו אתייעטו כחדא. נטלו ההיא דהבא. (חד) תרין שלישי בידא דחד. ושליש בידא דאחרא. בגין דהכי אצטריך בההוא זינא דחרשא. [מה כתוב ויקח מידם ויצר אותו בחרט וגומר. אהרן לא נשמר מאלו שני חכמים שהיו בראש אותו ערב רב, אחד מהם היה לפניו, ואחר היה עושה בכשפיו, כיוון ששניהם התייעצו ביחד, נטלו אותו זהב (אחד) שני שלישים ביד של אחד, ושליש ביד של אחר, מפני שכך צריך באותו מין הכישוף].

בכה רבי שמעון. אמר אי חסידא קדישא אהרן משיחא דאלהא רבא. בחסידותך נפלו כמה מעמא קדישא. ואנת לא הוית ידע לאסתמרא. מהו עבדו. כד מטו שית שעתין. ויומא הוה במתקלא. נטלו ההוא דהבא דפריקו מאודניהון. מאי טעמא. בגין דמאן דאצטריך למעבד חרשא. לא בעי למיחס עיניו על ממונא. ואינון אמרי שעתא קיימא לן אי אנן לא מעכבין. לאו שעתא למיחס על דהבא. מיד ויתפרקו כל העם. מאי ויתפרקו. כמה דאת אמר (מ"א יט יא) מפרק הרים ומשבר סלעים. דחבילו ותברו אודנייהו. בכה כמלקדמין ואמר. אי עמא קדישא אי עמא קדישא דקודשא בריך הוא. [בכה רבי שמעון ואמר. אי חסיד קדוש אהרן משיח של אלוה הגדול, בחסידותך נפלו כמה מהעם הקדוש, ואתה לא הייתי יודע להשמר. מה עשו. כאשר הגיעו שש שעות והיום היה במשקל, נטלו אותו זהב שפרקו מאזניהם. מה הטעם, מפני שמי שצריך לעשות כישוף לא צריך לחוס עיניו על ממון. והם אמרו השעה עומדת לנו אם אנחנו לא מעכבים, אין השעה לחוס על הזהב, מיד ויתפרקו כל העם. מהו ויתפרקו, כמו שאתה אומר מפרק הרים ומשבר סלעים, שהשחיתו ושברו אזניהם. בכה כמקודם ואמר אי העם הקדוש אי העם הקדוש של הקדוש ברוך הוא].

אלו הרשעים אנשים רעים ברצון שלהם לחזור לטרחונם, לא ביקשו מנשותיהם ובניהם, אלא השחיתו דרכם והתפרקו מעול שמים שציווה להם משה, ושברו אזניהם, שאין להם חלק בשם הקדוש ובעם הקדוש

פתח רבי שמעון בבכיה ואמר. (שמות כא ו) והגישו אדניו אל האלהים וגו'. הא אוקמוה חבריאי, און דשמע בסיני (ויקרא כה נה) כי לי בני ישראל עבדים וגו'. ואיהו פריק עול מלכות שמים מעליה וזבין גרמיה לאחר. תרצע, ואלין חייביא רשיעין גוברין בישין. בתיאובתא דלהון למהדר לסרחנייהו. לא בעו מנשיהון ובניהון. אלא חבילו אורחיהו (ס"א אודנייהו). ואתפרקו מעול שמיא דפקיד להו משה. ותברו אודנייהו, דלית לון חולקא בשמא קדישא ועמא קדישא. [פתח רבי שמעון בבכיה ואמר והגישו אדניו אל האלהים וגומר. הרי העמידוהו החברים, און ששמעה בסיני כי לי בני ישראל עבדים וגומר, והוא פרק עול מלכות שמים מעליו ומכר עצמו לאחר, תרצע. ואלו הרשעים (רשעים) אנשים רעים ברצון שלהם לחזור לסרחונם. לא ביקשו מנשותיהם ובניהם, אלא השחיתו דרכם (ס"א אזניהם) והתפרקו מעול שמים שציווה להם משה, ושברו אזניהם, שאין להם חלק בשם הקדוש ובעם הקדוש].

טא.

חלקו שניהם אותו זהב, אחד לקח שני שלישים ואחד שלישי, עמדו כנגד השמש בשש שעות, עשו כשפיהם וכשפו בכשפיהם בכישוף הפה, כיוון שהגיע תחילת שבע, הרימו שניהם ידם על ידי אהרן, שכתוב ויקח מידם, שניהם היו ולא יותר, כיוון שהוא קיבל מידם, קול יצא ואמר יד ליד לא יקח רע, הביאו רע לעולם

מזה עבדו. פליגו תרווייהו ההוא דהבא. חד נמיל תרין שלישיין. וחד שלישי. קמו לקבל שמשא בשית שעתין. עבדו חרשייהו ובלטו בלטיהון. בחרשא דפומא. כיון דמטא שירותא דשבע. ארימו תרווייהו ידיהו על ידוי דאהרן. (ומנלן דמידא דתרווייהו. (ס"א יד מכל חד נמיל) נמיל ולא יתיר). דכתיב ויקח מידם.

תרווייהו הוו ולא יתיר. כיון דאיהו קביל מידם (תרי, ולא ידיהם). קלא נפק ואמר. (משלי יא כא) יד ליד לא ינקה רע. דכתיב כי ברע הוא. אייתי רע לעלמא. [מה עשו, חלקו שניהם אותו זה, אחד לקח שני שלישים ואחד שלישי, עמדו כנגד השמש בשש שעות, עשו כשפיהם וכשפו בכשפיהם בכישוף הפה, כיון שהגיע תחילת שבע, הרימו שניהם ידם על ידי אהרן. (ומנין שמיד שניהם (יד מכל אחד) לקח ולא יותר). שכתוב ויקח מידם, שניהם היו ולא יותר, כיון שהוא קיבל מידם, (שנים ולא ידיהם). קול יצא ואמר יד ליד לא ינקה רע, שכתוב כי ברע הוא, הביאו דע לעולם].

סב.

אלו רשעים מכשפים, בני בלעם הרשע, בני בניו של לבן הרשע, כיון שהגיע שבע שעות של היום, נתנו אותו לאהרן מיד, אם הוא היה אומר להם שימו אותו בארץ בראשונה ואני אטול, לא היו יכולים בכשפיהם כלום, אלא מידם לקח, והפסוק מתרעם ואומר ויקח מידם, ראו מה עשה אהרן אדם נביא חכם לא ידע להשמר, שאילו נטל מהארץ, כל מכשפי העולם לא היו יכולים להצליח, אבל במה הצליחו במעשה זה, מפני שויקח מידם ולא מהארץ

רזא דמלך. אינון רשעים חייבין חרשין בנוי דבלעם חייבא. בני בנוי דלבן רשיע. חמו דכוס של ברכה בימין איהו. ומן ימינא אתקף תדיר (ס"א יתיר). אמרו אי יהא בסטר דא. ההוא רישא דימינא. הא תוקפא דילן כדקא יאות. [סוד הדבר. אלו רשעים (רשעים) מכשפים, בני בלעם הרשע, בני בניו של לבן הרשע, ראו שכוס של ברכה בימין היא. ומן הימין מתחזקת תמיד (ס"א יותר), אמרו אם יהיה בצד זה אותו ראש הימין, הרי החוזק שלנו כמות].

כיון דמטא שבע שעתין דיומא. יהבו ליה לאהרן מיד. אי איהו חוה אמר לון שוו ליה בארעא בקדמיתא. ואנא אטול. לא הוו יכלין בחרשייהו כלום. אלא מידם נטל. וקרא מתרעם ואמר ויקח. מידם חמו מה עבד אהרן. גבר נביאה גבר חכים לא ידע לאסתמרא. דאלו נטיל מארעא, כל חרשין דעלמא לא הוו יכלין

לאצלחא, אבל במה אצלחו בעובדא דא, בגין דויקח מידם, ולא מארעא: וכיוון שהגיע שבע שעות של היום, נתנו אותו לאהרן מיד, אם הוא היה אומר להם שימו אותו בארץ בראשונה ואני אטול, לא היו יכולים בכשפיהם כלום, אלא מידם לקח, והפסוק מתרעם ואומר ויקח מידם, ראו מה עשה אהרן אדם נביא חכם לא ידע להשמר. שאילו נטל מהארץ, כל מכשפי העולם לא היו יכולים להצליח, אבל במה הצליחו במעשה זה, מפני שויקח מידם ולא מהארץ].

סג.

ויצר אותו בחרט, לא כמו שחושבים בני אדם שעשה ציורים במחוגה או בדבר אחר - בכל סיוע רע היה, שאחז הזהב והסתירו מהעין, רע אחר רע - ויצר אותו בחרט, ששם כל הזהב בכיס אחד ונשמר מהעין, אז עלה הכל למעשה

ויצר אותו בחרט, לאו כמה דחשבין בני נשא, דעבד ציורין במחוגה או במלה אחרא, אלא אתא קרא לאוכחא מלה, דאהרן לא ידע לאסתמרא, אילו כד נטל מידיהון הוה שדי לארעא, ואף על גב דיטול ליה לבתר, לא הוה אצלח עובדא בישא דא, אבל בכלא סיועא בישא הוה, דנקיט דהבא וטמריה מעינא, ביש בתר ביש, מאי ויצר אותו בחרט, דשוי כל דהבא בכיסא חדא ואסתמר מעינא, כדין סליק כלא לעובדא. [ויצר אותו בחרט, לא כמו שחושבים בני אדם שעשה ציורים במחוגה או בדבר אחר, אלא בא הפסוק להוכיח דבר, שאהרון לא ידע להשמר, שאילו כאשר לקח מידיהם היה זורק לארץ, ואף על פי שיטול אותו אחר כך, לא היה מצליח מעשה רע זה, אבל בכל סיוע רע היה, שאחז הזהב והסתירו מהעין, רע אחר רע, מהו ויצר אותו בחרט, ששם כל הזהב בכיס אחד ונשמר מהעין, אז עלה הכל למעשה].

סד.

בספרו של חנוך: בן יחיד לאותו ראש לכן, כאשר יביאו אותו מבשר החמורים יטעו אותו באותו שמכנים מרגליות בפעמוני זהב בלי דעת שלו, ודיוקן יצויר בצויר בחרט אנוש, זה קולמוס של אנוש הרשע, שהטעה בני אדם - אנוש כאשר הטעה העולם בקולמוס, היה רושם רשימות של כל דיוקנים ועבודות זרות, באותו קולמוס רשם רשימה

בספרא דחנוך אשכחנא. דהוה אמר הכי. ברא יחידאה יתיליד ליהווא רישא חזורא. וכד ייתון מבשרא דחמרי. יטעין ליה. בהווא דעייל (נ"א דנטיל) מרגלן בזגין דדהבא. בלא דעתא דיליה. ודיוקנא יצויר בצוירא בחרט. מאי בחרט. בחרט אנוש. דא קלמוסא דאנוש חייבא דאטעי לבני נשא. ובספרו של חנוך מצאנו שהיה אומר כך. בן יחיד לאותו ראש לכן, וכאשר יביאו אותו מבשר החמורים יטעו אותו באותו שמכנים (נ"א שנוטל) מרגליות בפעמוני זהב בלי דעת שלו. ודיוקן יצויר בצויר בחרט אנוש, זה קולמוס של אנוש הרשע, שהטעה בני אדם.

נדאי דא ברירא דמל"ה דאנוש. כד אטעי עלמא בקלמוסא הוה רשים רשימין דכל דיוקנין ופלחנין נכראין. ההוא קלמוסא רשים רשימו. ועל דא כתיב בחרט. ההוא דאשתמודע למעבד הכי. ודא הוא ברירו דמל"ה. נוודאי זה ברור הדבר, שאנוש כאשר הטעה העולם בקולמוס היה רושם רשימות של כל דיוקנים ועבודות זרות, באותו קולמוס רשם רשימה. ועל כן כתוב בחרט, אותו שנודע לעשות כך, וזה הוא ברור הדבר.

סה.

וודאי בכיס הטיל זהב וכיסה אותו מהעין כמו שאמרו אלו המכשפים, וכך צריך במיני כשפים אלו, וזה הוא מעשה המכשפים האלו, דבר שצריך בגלוי להתגלות אחר כך, צריך הסתר וכיסוי בראשונה שיתכסה מהעין, ואחר כך יצא האומן לאומנותו, ודבר שצריך בכיסוי אחר כך, צריך בגלוי בראשונה וכלא הוה. דודאי בכיסא ארמי דהבא. וכסי ליה מעינא. כמה דאמרו אינון חרשין. והכי אצמריך בזיני דחרשין אלין.

ודא הוא עובדא דחרשין ארין. מלך דאצטריך באתגליא
 לאתגלאה לבתר. אצטריך טמירו וכסויא בקדמיתא. דיתכסי
 מעינא. ובתר יפוק אומנא לאומנותיה. ומלך דאצטריך בכסויא
 לבתר. אצטריך באתגליא כקדמיתא. [והכל היה שוודאי בכים הטיל
 זהב וכיסה אותו מהעין כמו שאמרו אלו המכשפים, וכך צריך במיני
 כשפים אלו. וזה הוא מעשה המכשפים האלו, דבר שצריך בגלוי
 להתגלות אחר כך, צריך הסתר וכיסוי בראשונה שיתכסה מהעין, ואחר
 כך יצא האומן לאומנותו. ודבר שצריך בכיסוי אחר כך, צריך בגלוי
 בראשונה].

סו.

מי ראה כשפים בכל העולם כאלו

השתא בני רחימאי רחימין דנפשאי, מה אעביד. ודאי
 אצטריכנא לגלאה. אציתו ואטמירו מלין. בסטר
 קדושה ההוא אלהי"ם דקשוט. מלך על עלמא. בתלת (מלין)
 עלמין אתתקף. בבריאה. ביצירה. בעשיה. והא אתמר רזא דכל
 חדא וחדא הכא. לקבל בריאה ויקח מידם, מלך דלא הוה ביה
 עד כען כלום. לקבל יצירה, ויצר אותו בחרט. לקבל עשיה,
 ויעשהו עגל מסכה. מאן חמא חרשין בכל עלמא כארין. [עכשיו
 בני אהובי אהובי נפשי. מה אעשה, וודאי צריך אני לגלות, האוינו
 והסתירו דברים. בצד קדושה אותו אלהים של אמת, מלך על העולם,
 בשלשה (דברים) עולמות מתחזק בבריאה, ביצירה, בעשיה. והרי נאמר
 סוד כל אחד ואחד כאן. כנגד בריאה ויקח מידם, דבר שלא היה בו עד
 עתה כלום. כנגד עשיה ויעשהו עגל מסכה. מי ראה כשפים בכל העולם
 כאלו].

סז.

חס ושלום שאהרן עשה, והפסוק מוכיח שכתוב ויקח את העגל אשר עשו -
 כביכול הוא עשה אותו, שאם שני אלו לא היו, לא נעשה ולא יצאה האומנות

- מי גרם שנעשה, אלו השנים, שבעוד שהוא לקח מידם, הם היו עושים כשפיהם ולוחשים בפיהם, ומושכים רוח למטה מן סטרא אחרא - ומשכו שני רוחות כאחד, אחד מן זכר ואחד מן נקבה, זכר התלבש בצורת שור, ונקיבה בצורת חמור, שניהם היו כלולים כאחד

השתא אית למימר, וכי לא כתיב ואשליכהו באש ולא יתיר, וכדין ויצא העגל הזה, והשתא את אמרת ויעשהו עגל מסכה, אלא חם ושלום דאהרן עבד, וקרא אזכח דכתיב ויקח את העגל אשר עשו, אבל ממה דכתיב ויקח מידם, וכתיב ויצר אותו, מחילא דתרין אלין אתעביד כלא, כביכול הוא עביד ליה, דאי תרין אלין לא הוו, לא אתעביד, ולא נפק לאומנותא, אבל מאן גרם דאתעביד, אינון תרין, (כביכול ויעשהו, איהו ודאי עשהו), בעוד דאיהו לקח מידם, אינהו הוו עבדי חרשיהו, ומלחשי בפומייהו, ומשכי רוחא לתתא מן סטרא אחרא, ועכשיו יש לומר, וכי לא כתוב ואשליכהו באש ולא יותר, ואז ויצא העגל הזה, ועתה אתה אמרת ויעשהו עגל מסכה, אלא חם ושלום שאהרון עשה, והפסוק מוכיח שכתוב ויקח את העגל אשר עשו, אבל ממה שכתוב ויקח מידם, וכתוב ויצר אותו, מכח שני אלו נעשה הכל, כביכול הוא עשה אותו, שאם שני אלו לא היו, לא נעשה ולא יצאה האומנות, אבל מי גרם שנעשה, אלו השנים, (כביכול ויעשהו הוא ודאי עשהו), שבעוד שהוא לקח מידם, הם היו עושים כשפיהם ולוחשים בפיהם, ומושכים רוח למטה מן סטרא אחרא (הצר האחר)).

ומשכו תרין רוחין כחדא, חד מן דכר, וחד מן נוקבא, דכר אתלבש בדיוקנא דשור, נוקבא בדיוקנא דחמור, תרווייהו הוו כליין כחדא, אמאי תרין אלין, אלא שור הא אתמר, חמור אמאי, בגין דחרשין אלין דמצראי, כתיב בהו (יחזקאל כג כ) אשר בשר חמורים בשרם, ונמשכו שני רוחות כאחד, אחד מן זכר ואחד מן נקבה, זכר התלבש בצורת שור, ונקיבה בצורת חמור, שניהם היו כלולים כאחד, מדוע שני אלו, אלא שור הרי נאמר.

חמור מדוע, מפני שמכשפים אלו של המצרים כתוב בהם אשר בשר חמורים בשרם].

סח.

כל אלו של ישראל שמתו התחברו איתם בלבם

ועל דא כל אינון דישראל דמיתו. אתחברו בהדיהו בלכהון. ובגין דהוון תרין דיוקנין. כתיב אלה אלהיך ישראל, ולא כתיב זה. אלא אלה. תרין הוון כחדא. אשר העלוך מארץ מצרים. העלוך. ולא העלך: כתיב. נועל בן כל אלו של ישראל שמתו התחברו איתם בלבם. ומפני שהיו שני דיוקנים כתוב אלה אלהיך ישראל, ולא כתוב זה, אלא אלה, שנים היו ביחד, אשר העלוך מארץ מצרים, העלוך ולא העלך].

ויעשהו עגל מסכה ויאמרו, ויאמר לא כתיב, אלא ויאמרו. דאהרן לא אמר מדי. תנינן. מאה ועשרים וחמש קנטרין הוון ביה. וכתוב ויעשהו עגל מסכה ויאמרו, ויאמר לא כתוב, אלא ויאמרו, שאהרון לא אמר כלום, שנינו מאה ועשרים וחמש קנטרין היו בו.

היך כתיב ויקח מידם. וכי בידם הוון כללא ארין קנטרין. אלא מכללא דאינון קנטרין נטלו מלי ידיהו. וההוא זעיר אסתלק על כללא, כאילו הוה כללא בדיהו. נאיך כתוב ויקח מידם, וכי בידם היו כל אלו קנטרין, אלא מכלל אותם קנטרין נטלו מלא ידיהם, ואותו מעט עלה על הכל, כאילו היה הכל בידיהם].

תא חזי מה כתיב, וירא אהרן ויבן מזבח לפניו. אי חסידא קדישא, כמה רעותך הוה לטב, ולא ידעת לאסתמרא, כיון דארמי ליה בנורא. אתתקף חילא דסטרא אחרא תמן בנורא, ונפק דיוקנא דשור כמה דאתמר, בתרין משיכין דסטרא אחרא, מיד וירא אהרן. מהו וירא אהרן, חמא דסטרא אחרא אתתקף.

מיד ויבן מזבח לפניו. דאלמלא דאקדים ובנה מזבח דא, עלמא אתהדר לחרבנא. [בוא וראה, מה כתוב וירא אהרן ויבן מזבח לפניו, אי חסיד קדוש כמה רצונך היה לטוב ולא ידעת להשמר, כיוון שהשליך אותו באש, התחזק כח הסטרא אחרא (הצד האחר) שם באש, ויצא דיוקן שור, כמו שנאמר, בשתי משיכות של הסטרא אחרא (הצד האחר) מיד וירא אהרן, ראה שסטרא אחרא (שהצד האחר) התחזק, מיד ויבן מזבח לפניו, שאלמלא שהקדים ובנה מזבח זה, העולם חזר לחורבן].

ללסטים דהוה נפיק לקפחא ולקטלא בני נשא, חמא לגיונא דמלכא דהווא לסטים נפק בחילא תקיף, מה עבד ההוא לגיונא, אשתדל בהדי מלכא לנפקא בארשא, ומשיך ליה ההוא לגיונא בההוא ארשא, עד דאזיל ההוא לסטים בההוא ארשא, חמא דיוקנא דמלכא קאים קמיה, כיון דחמא ליה למלכא דהוה אזיל קמיה בארשא, מיד נרתע ואהדר לאחורא. [ללסטים שהיה יוצא לשדוד ולהרוג בני אדם, לגיון המלך שאותו לסטים יצא בכח חזק, מה עשה אותו לגיון, השתדל עם המלך לצאת בדרך, ומשכו אותו לגיון באותו דרך, בעוד שהולך אותו לסטים באותו דרך ראה דיוקן המלך עומד לפניו, כיוון שראה את המלך שהיה הולך לפניו, כיוון שראה את המלך שהיה הולך לפניו בדרך, מיד נרתע וחזר לאחור].

כך וירא אהרן, דסטרא אחרא אתקף, אחיד באסוותא ואתקיף בסטר קדושה ושוי ליה קמיה, כיון דחמא סטרא כישא דיוקנא דמלכא דקאים, מיד אהדר לאחורא ואתחלש תוקפיה וחיליה דהוה אתתקף, (מיד ויבן מזבח לפניו), ומזבח דא אתגבר ואתחלש סטרא אחרא: תא חזי מה כתיב, [כך וירא אהרן שסטרא אחרא (שהצד האחר) התחזק, אחז ברפואה והחזיק בצד הקדושה ושם אותו לפניו, כיוון שראה הצד הרע דיוקן המלך שעומד לפניו מיד חזר לאחור ונחלש תקפו וכוחו שהיה מתחזק, (מיד ויבן מזבח לפניו) ומזבח זה התגבר, ונחלש סטרא אחרא (הצד האחר), בא וראה מה כתוב].

ויקרא אהרן ויאמר חג ליהו"ה מחר. חג ליהו"ה ולא לעגל. ולסטר קדושה עבד. ולסטר קדושה קרא ואמר, ודא אסוותא אקדים, דאלמלא דעבד דא, לא קאים עלמא על קיומיה. ועם כל דא לא שכיך רוגזיה מאהרן, אף על גב דלא אתכוון לבייש. ויקרא אהרן ויאמר חג לה' מחר, חג לה' ולא לעגל. ולצר קדושה עשה ולצר קדושה קרא ואמר, וזו הרפואה הקדים, שאלמלא שעשה זה לא עמד העולם על קיומו. ועם כל זה לא שכך רוגזו מאהרן אף על פי שלא התכוון לרעו.

אמר ליה קודשא בריך הוא, אהרן, תרין חרשין אלין משכו לך למה דבעו, חייך תרין בנך יפלון, ועל חובא דא יתפסקון. (ס"א זבחובא דא יתפסון). הדא הוא דכתיב (דברים ט כ) ובאהרן התאנף יהו"ה מאד להשמידו, מאי להשמידו, אלין בניו, כמה דאת אמר (עמוס ב ט) ואשמיד פרוי ממעל, דפרי דבר נש בניו אינון. נאמר לו הקדוש ברוך הוא, אהרן, שני מכשפים אלו משכו אותך למה שרצו, חייך שני בנך יפלו ועל חטא זה יכרתו (ס"א זבחטא זה יתפסו). זה הוא שכתוב ובאהרן התאנף ה' הוא מאד להשמידו, מהו להשמידו, אלו בניו, כמו שאתה אומר ואשמיד פרוי ממעל. שפרי האדם בניו הם].

תא חזי אהרן שוי ליה לההוא מזבח לפניו, ועגלא תב לאחורא. בניו שוו לסטר אחרא לפניו, וסטר קדושה אהדר לאחורא. דכתיב (ויקרא י א) ויקריבו לפני יהו"ה, לפני יהו"ה שוו, אתפסו בחובה דא, נבוא ראה אהרן שם את אותו מזבח לפניו, והעגל שם לאחור. בניו שמו צד אחר לפניו, וצר הקדושה חזר לאחור. שכתוב ויקריבו לפני ה', לפני ה' שמו. נתפסו בחטא זה].

אהרן חשב דבין כך ייתי משה, ועל דא ההוא מזבח לא סתיר ליה משה, דאילו הוה כמה דחשבין בני נשא, מלה קדמאה דאבעי למשה, לנתצא לההוא מזבח אצטריך, כמה דנבי

עדו על מזבח דבית אל, ונבואתיה על ההוא מזבח הוה, אבל הכא מלה אחרא הוה, כמה דאתמר, וכתוב ויקח את העגל אשר עשו, ולא כתיב וינתן את המזבח. [אהרן חשב שבין כך יבוא משה, ועל כן אותו מזבח לא סתר אותו משה. שאילו היה כמו שחושבים בני אדם, דבר ראשון שהיה צריך למשה לנתן אותו מזבח היה צריך, כמו שהתנבא עדו על מזבח של בית אל, ונבואתו על אותו מזבח היתה. אבל כאן דבר אחר היה כמו שנאמר. וכתוב ויקח את העגל אשר עשו ולא כתוב וינתן את המזבח].

תא חזי, ויקרא אהרן, אכריז איהו בקלא ואמר, כתיב הכא ויקרא ויאמר, וכתוב ביונה (יונה ג ד) ויקרא ויאמר, מה להלן כריז לדינא, אופ הכא כריז לדינא, חג ליהו"ה מחר, נבי נבואה בהווא רוח דמזבח, דזמין דינא לשריא עליהו, חג ליהו"ה, למעבד בכו דינא. [בוא ראה ויקרא אהרן, הכריז הוא בקול ואמר, כתוב כאן ויקרא ויאמר, וכתוב ביונה ויקרא ויאמר, מה שם מכריז לדין, גם כאן מכריז לדין, חג לה' מחר, ניבא נבואה באותו רוח המזבח שעתיד הדין לשרות עליהם. חג לה', לעשות בכם דין].

ותלת דינין הוו, חד ויגוף יהו"ה את העם, וחד בבני לוי, וחד דאשקי לבני ישראל, והיינו חג, דבני לוי, ליהו"ה, דויגוף יהו"ה, מחר, דאשקי לון משה, וביתו בהווא ליליא, ולמחר אשתכחו נפיהין ומתין, ואינון מיין הוו מכשכשין במעיהון כל ליליא, ובצפרא אשתכחו מתין, ועל דא חג ליהו"ה מחר, וכל אסותא דעבד אהרן, בגין דכתיב ויבן מזבח לפניו, [ושלשה דינים היו, אחד ויגוף ה' את העם, ואחד בבני לוי, ואחד שהשקה לבני ישראל, וזהו חג, של בני לוי, לה', של ויגוף ה' מחר, שהשקה אותם משה, ולנו באותו לילה ולמחר נמצאו נפוחים ומתים, ואותם מים היו מכשכשים במעיהם כל הלילה ובבוקר נמצאו מתים, ועל כן חג לה' מחר, וכל הרפואה שעשה אהרן מפני שכתוב ויבן מזבח לפניו].

תא חזי (ההוא מזבח דקדושה הוה), דכתיב וירא את העגל ומחולות, ואילו מזבח לא כתיב. דהא אהרן מנדע הוה ידע. דכתיב (שמות כב יט) זבח לאלהים יחרם, בלתי ליהו"ה לברו. ודאי אשתזיב אהרן בעיטא טבא דדבר לנפשיה. וכלא ברעותא שלים טב דלא אתכוין לביש. [בוא וראה (אותו מזבח של קדושה היה) שכתוב וירא את העגל ומחולות, ואילו מזבח לא כתוב. שהרי אהרן ידעה היה יודע שכתוב זבח לאלהים יחרם בלתי לה' לברו, וודאי ניצל אהרן בעצה טובה שהנהיג עצמו, והכל ברצון שלם טוב שלא התכוון לרע].

סט.

ירעבם שעשה עגלים, הרי ישראל היה? ועגל עשה? וודאי העמידוהו, ירעבם חטא והחטיא, ולא כמו שאמרו, שוודאי חטא רע עשה, ובמלכות חטא

אמר ליה רבי אלעזר, אבא ודאי הכי הוא, וישראל לא הוו. אבל ירעבם דעבד עגלין. הא ישראל הוו ועגל עבדו, אמר ליה ודאי ואוקמוה. אבל ירעבם חטא והחטיא. ולא כמה דאמרו, דודאי חובא בישא עבד, ובמלכות חטא. [אמר לו רבי אלעזר, אבא, וודאי כך הוא וישראל לא היו. אבל ירעבם שעשה עגלים הרי ישראל היה, ועגל עשה, אמר לו, וודאי והעמידוהו, אבל ירעבם חטא והחטיא ולא כמו שאמרו. שוודאי חטא רע עשה, ובמלכות חטא].

אמר ירעבם, ודאי ידענא דהא סטר קדושה לא שריא אלא בלבא דכל עלמא ודא ירושלם, אנא לא יכילנא לאמשכא ליהווא סטר הכא, מה אעביד מיד (מ"א יב כה) זיועין המלך ויעש וגו', נטר עיטא בישא, אמר הא סטרא אחרא דאתמשכא מיד לכל אתר, וכל שכן בארעא דא. דתיאובתיה לאשראה בגויה, אבל לא יכלא לאתלבשא אלא בדיוקנא דשור. [אמר ירעבם, וודאי ידעתי שהרי צד קדושה לא שורה אלא בלב כל העולם, וזה ירושלם. אני לא יכול להמשיך את אותו צד כאן, מה אעשה, מיד ויועין המלך

ויעש וגומר. לקח עצה רעה. אמר, הרי סטרא אחרא (הצד האחר) שנמשכת מיד לכל מקום, וכל שכן בארץ זו שתאותו לשרות בתוכה, אבל לא יכול להתלבש אלא בדיוקן שור].

ע.

אמר ירבעם: כמדבר היו אלו מכשפים שכתוב בשר חמורים בשרם, כאן אלו שני רוחות רעים יתלבשו כפי שראוי להם, זכר ונקיבה הם, זכר היתה בדן, ומתוך שכתוב נופת תטפנה שפתי זרה, נמשכו ישראל אחריה יותר, ומשום כך שני עגלים היו, ומשך אותם ירבעם בארץ הקודש, והיה חטא עליו ועל ישראל, ומנע ברכות מן העולם, ועליו כתוב גוזל אביו ואמו וגו'.

תרין עגלים אמאי. אלא אמר ירבעם (ס"א במצרים ובמדברא) במדברא הוו אינון חרשין. דכתיב (יחזקאל כג כ) בשר חמורים בשרם. (ס"א לאו אינון מצרים אלא). הכא אינון תרין רוחין בישין. יתלבשו כדקא חזי לון. דכר ונקבא אינון. דכר הוה בבית אל ונקבא הות בדן. ומגו דכתיב (משלי ה ג) נפת תטפנה שפתי זרה. אתמשכו ישראל אבתרה יתיר. דכתיב (מ"א יב ל) וילכו העם לפני האחד עד דן. ובגין כך תרין עגלין הוו. ומשיך לון ירבעם בארעא קדישא. והוה חובא עליה ועל ישראל. ומנע ברכאן מן עלמא. ועליה כתיב (שם כח כד) גוזל אביו ואמו וגו'. [שני עגלים מדוע, אלא אמר ירבעם, במדבר (ס"א ובמדבר) היו אלו מכשפים שכתוב בשר חמורים בשרם, כאן אלו שני רוחות רעים יתלבשו כפי שראוי להם, זכר ונקיבה הם, זכר היתה בדן, ומתוך שכתוב נופת תטפנה שפתי זרה, נמשכו ישראל אחריה יותר שכתוב וילכו העם לפני האחד עד דן, ומשום כך שני עגלים היו, ומשך אותם ירבעם בארץ הקודש, והיה חטא עליו ועל ישראל, ומנע ברכות מן העולם, ועליו כתוב גוזל אביו ואמו וגומר].

ועל דא הוו עגלין. דהא לבושא קדמאה דמתלבש סטרא אחרא שור איהו. כמה דאתמר. ואי תימא אמאי איהו עגל ולא

שור. אלא ודאי כך אתחזי, וכן בכל סטרין שירותא דלבושא זוטא איהו, והא אוקימנא. וועל כן היו עגלים, שהרי לבוש ראשון שמתלבש מטרא אחרא (הצר האחר) שור הוא כמו שנאמר, ואם תאמר מדוע הוא עגל ולא שור, אלא וודאי כך ראוי, וכן בכל הצדדים התחלת הלבוש קמן הוא, והרי העמדנו.

ועל דא בני רחימאי, כיון דאלהי"ם בעו, ובסטר דאלהי"ם אתבני עובדא, אלהי"ם קדישא, אימא דאחידת תדיר בדרועא דמלכא וסליקת רצועא, לא הות תמן, ואצטריך ליה למשה למהוי תמן באתרהא, כיון דאנקיד ליה קודשא בריך הוא, אסתכל, וועל כן בני אהובי כיוון שאלהים בקשו, ובצר של אלהים נבנה המעשה, אלהים קדוש, אימא שאוחזת תמיד בזרוע המלך ומרימה הרצועה, לא היתה שם. והיה צריך לו למשה להיות שם במקומה, כיוון שרמזו לו הקדוש ברוך הוא הסתכל.

תלת זמנין אנקיד ליה, אי משה רעיא מהימנא, כמה חילף תקיף כמה גבורתך רב, תלת זמנין אנקיד ליה, דכתיב ועתה הניחה לי הא חד, ויחר אפי בהם ואכלם הא תרין, ואעשה אותך לגוי גדול הא תלת, חכמתא דמשה בתלת נקודין אלין, אחיד בדרועיה ימינא לקבל הניחה לי, אחיד בדרועיה שמאלא לקבל ויחר אפי בהם ואכלם, אתחבק בגופא דמלכא לקבל ואעשה אותך לגוי גדול, וכד אתחבק בגופא, תרין דרועין מסטרא דא ומסטרא דא לא יכיל לאתנענעא לסטרא בעלמא, דא הוי חכמתא דמשה, (ס"א דבמילי) דמיני נקודין דמלכא ידע בכל חד מנייהו באן אתר יתתקף, ובחכמתא עבד, [שלש פעמים רמז לו, אי משה רועה נאמן כמה כוחך חזק, כמה גבורתך רבה, שלש פעמים רמז לו שכתוב ועתה הניחה לי הרי אחת, ויחר אפי בהם ואכלם הרי שתיים, ואעשה אותך לגוי גדול הרי שלש, חכמת משה בשלש נקודות אלו, אחז בזרוע הימנית, כנגד הניחה לי, אחז בזרועו השמאלית, כנגד ויחר אפי

בהם ואכלם, התחבק בנוף המלך, כנגד ואעשה אותך לגוי גדול, וכאשר התחבק בנוף, שתי זרועות מצד זה ומצד זה, לא יכול לנענע לצד בעולם, זו היתה חכמת משה, שמיני (ס"א שבדברי) רמזי המלך ידע בכל אחד מהן באיזה מקום יתחזק, ובחכמה עשה].

עא.

כאו רבי אלעזר והחברים ונשקו ידיו, היה שם רבי אבא, אמר: אלמלי לא באנו לעולם אלא לשמוע זה די לנו, בכה ואמר אוי רבי כאשר תסתלק מן העולם, מי יאיר ויגלה אורות התורה, דבר זה בחושך נסמן עד עכשיו שיצא משם, והרי מאיר עד גובה הרקיע, ובכסא המלך רשום והקב"ה שמח עכשיו בזה הדבר, וכמה שמחה על שמחה נוסף מלכני המלך הקדוש, מי יעורר דברי החכמה בעולם הזה כמוך

אתו רבי אלעזר וחבריו ונשקו ידיו. הוה תמן רבי אבא. אמר אלמלי לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די לן. בכה ואמר. ווי רבי כד תסתלק מעלמא. מאן ינהר ויגלי נהורין דאורייתא. מלה דא כחשוכא אתממר עד השתא דנפק מתמן. והא נהיר עד רום רקיעא. ובכרסיא דמלכא רשים. וקודשא בריך הוא חדי השתא בהאי מלה. וכמה חדו על חדו אתוסף מקמי מלכא קדישא. מאן יתער מלי דחכמתא בעלמא דין כוותיק. (באו רבי אלעזר והחברים ונשקו ידיו, היה שם רבי אבא אמר אלמלי לא באנו לעולם אלא לשמוע זה די לנו, בכה ואמר אוי רבי כאשר תסתלק מן העולם, מי יאיר ויגלה אורות התורה, דבר זה בחושך נסמן עד עכשיו שיצא משם, והרי מאיר עד גובה הרקיע, ובכסא המלך רשום והקדוש ברוך הוא שמח עכשיו בזה הדבר, וכמה שמחה על שמחה נוסף מלפני המלך הקדוש, מי יעורר דברי החכמה בעולם הזה כמוך.)

זוהר חלק ב' פרשת ויקהל, דף קצ"ה עמוד א'

עב.

בזמן שהרשעים נמצאים, אלו חסידים וצדיקים שנמצאים ביניהם נתכסים בחטאיהם, - כמו כן אלמלא אותה ערבוביה שהתחברו בהם בישראל, לא ועושו ישראל על מעשה העגל

תא חזי מה כתיב, ויאמר שאול אל הקני. מאן קני. דא יתרו. וכי מאן יהיב בני יתרו הכא למהוי דיוריהון בעמלק. והא ביריחו הוו שריין. אלא הא כתיב (שופטים א טז) ובני קני חתן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה וגו'. וכד עלו מתמן שרו בתחומא דעמלק. עד ההוא זמנא דאתא שאול מלכא. דכתיב ויסר קני מתוך עמלק. בגין דהא בזמנא דחייביא אשתכחו (נ"א אתענשו). אינון חסידי וזכאי דמשתכחין בינייהו מתפסן בחוביהון והא אוקמוה. כגוונא דא. אלמלא ההוא ערבוביא דאתחברו בהו בישראל. לא אתענשו ישראל על עובדא דעגלא. ובוא וראה, מה כתוב ויאמר שאול לא הקיני, מי הוא קיני, זה יתרו, וכי מי נתן בני יתרו כאן להיות דיורם בעמלק, והרי ביריחו היו שוכנים. אלא הרי כתוב ובני קיני חותן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה, ומשם שכנו בתחום עמלק, עד אותו זמן שבא שאול המלך שכתוב ויסר קיני מתוך עמלק, מפני שהרי בזמן שהרשעים נמצאים (נ"א נענשים), אלו חסידים וצדיקים שנמצאים ביניהם נתפסים בחטאיהם, והרי העמידוהו, כמו כן אלמלא אותה ערבוביה שהתחברו בהם בישראל, לא נענשו ישראל על מעשה העגל.

עג.

בראשונה כתוב מאת כל איש אשר ידבנו לבו, להכליל הכל, מפני שרצה הקדוש ברוך הוא לעשות מעשה המשכן מכל צדדים במוח וקליפה, ומפני שהיו אלו הערב רב בתוכם, נאמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו, להכליל אותם בין ישראל שהם מוח, וכולם נצטוו - אחר כך סטה מין למינו, וכאו אלו הערב רב ועשו את העגל, ונטו אחריהם אלו שמתו, וגרמו להם לישראל מות והריגה, אמר הקב"ה מכאן ולהלאה מעשה המשכן לא יהיה אלא מצד ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו', וכתוב אחריו קחו מאתכם תרומה לה', מאתכם וודאי, לא ככתחילה שכתוב מאת כל איש אשר ידבנו לבו -

ויקהל משה וגו', מאיזה מקום כינס אותם, אלא מפני שהיו אלו הערב רב ביניהם, היה צריך משה לאסוף אותם ולייחד אותם בבניהם

ותא חזי מה כתיב בקדמיתא. (שמות כה ב) מאת כל איש אשר ידבנו לבו. לאכללא כלא. בגין דבעא קודשא בריך הוא למעבד עובדא דמשכנא מכל סטרין במוחא וקליפא. ובגין דהוון אינון ערב רב בגווייהו. אתמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו. לאכללא לון בינייהו דישראל דאינון מוחא. וכלהו אתפקדו. [וכוא וראה, מה כתוב בראשונה מאת כל איש אשר ידבנו לבו, להכליל הכל, מפני שרצה הקדוש ברוך הוא לעשות מעשה המשכן מכל צדדים במוח וקליפה. ומפני שהיו אלו הערב רב בתוכם, נאמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו, להכליל אותם בין ישראל שהם מוח, וכולם נצטוו].

לבתר סטא זינא לזיניה. ואתו אינון ערב רב ועבדו ית עגלא. וסטו אבתרייהו אינון דמיתו. וגרמו לון לישראל מותא וקטולא. אמר קודשא בריך הוא. מכאן ולהלאה עובדא דמשכנא לא יהא אלא מסטרא דישראל בלחודייהו. מיד ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו'. וכתיב בתריה קחו מאתכם תרומה ליהוה, מאתכם ודאי. ולא כקדמיתא דכתיב מאת כל איש אשר ידבנו לבו. ויקהל משה וגו'. מאן אתר כניש לון. אלא בגין דהוון אינון ערב רב בינייהו. אצטריך משה לאכנשא לון וליחדא לון מבינייהו. נאחר כך סטה מין למינו, זבאו אלו הערב רב ועשו את העגל, ונטו אחריהם אלו שמתו, וגרמו להם לישראל מות והריגה, אמר הקדוש ברוך הוא מכאן ולהלאה מעשה המשכן לא יהיה אלא מצד ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגומר, וכתוב אחריו קחו מאתכם תרומה לה מאתכם וודאי, לא כבתחילה שכתוב מאת כל איש אשר ידבנו לבו, ויקהל משה וגומר, מאיזה מקום כינס אותם, אלא מפני שהיו אלו הערב רב ביניהם, היה צריך משה לאסוף אותם ולייחד אותם בבניהם].

ויקהל משה. רבי אבא פתח. (דברים לא יב) הקהל את העם

האנשים והנשים והטף, מה להלן כללא דכלהו ישראל. אוף הכא כללא דכלהו ישראל, ומאן אינון שתין רבוא. נויקהל משה, רבי אבא פתח הקהל את העם האנשים והנשים והטף, מה שם כלל כל ישראל, גם כאן כלל כל ישראל, ומי הם, ששים רבוא].

עד.

ישראל כולם נחשך אור שלהם מפני אותה רעה שנדבקה בהם, כיוון שמחל הקדוש ברוך הוא חסאיהם, אז ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו', אליהם אלה הדברים וגו', שהרי אותו ערב רב הועבר מהם

רבי אלעזר פתח קרא בישראל. כד נחית משה מן טורא דסיני, דכתיב (שמות לב יז) וישמע יהושע את קול העם ברעה. ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה, וישמע יהושע. וכי יהושע שמע ומשה לא שמע, אלא ודאי עד השתא יהושע לא הוה ידע ומשה הוה ידע, אי הכי מהו ברעה, אלא ברעה בה' כתיב, דהווא קלא בסטרא אחרא הוה, ויהושע דהוה אנפוי דסיהרא, אסתכל בהווא קלא דהוה דסטרא דרעה, מיד ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה. [רבי אלעזר פתח הפסוק בישראל כאשר ירד את משה מן הר סיני, שכתוב וישמע יהושע את קול העם ברעה ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה, וישמע יהושע, וכי יהושע שמע ומשה לא שמע, אלא וודאי עד עכשיו יהושע לא היה יודע, ומשה היה יודע, אם כך מהו ברעה, אלא ברעה בה' כתוב, שאותו קול בסטרא אחרא (בצד האחר) היה, ויהושע שהיה פני הלבנה, הסתכל באותו קול שהיה של צד הרעה, מיד ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה].

בההיא שעתא אתברו תרין לוחי אבנא דהוו בקדמיתא. והא אוקימנא. דאינון אתייקרו על ידי ונפלו ואתברו. מאי טעמא. בגין דפרחו אתון מגו לוחי אבנין. [באותה שעה נשברו שני הלוחות האבן שהיו בראשונה והרי העמדנו שהם נהיו כבדים על ידו ונפלו ונשברו, מה הטעם, מפני שפרחו אותיות מתוך לוחות אבנים].

תא חזי בארבע תקופין דשתא קלא אתער. בארבע סטרין דעלמא. בדהוא קלא אתערותא דסטרא אחרא אתער ביה. ודהוא אתערותא דסטרא אחרא. עאל בין קלא לקלא, ואתחשך נהורא בקלא דלתתא, ובגין דלא מטא נהורא דקלא דלעילא לקלא דלתתא. כדין אקדים ההוא אתערותא, ועאל בין דא לדא נחש דמפתי לאתתא, ונטיל נהורא, ודהוא קלא הוא קול מלחמה קול רעה. ודא איהו ברעה. [בוא וראה, בארבע תקופות השנה, קול מתעורר בארבעה צדדי העולם, באותו קול התעוררות שסטרא אחרא (שהצד האחר) מתעורר בו, ואותה התעוררות של סטרא אחרא (הצד האחר), נכנסת בין קול לקול ונחשך האור בקול שלמטה, ומפני שלא מגיע אור הקול שלמעלה לקול שלמטה, אז מקדימה אותה התעוררות, ונכנס בין זה לזה נחש שפיתה את האשה, ולוקח האור, ואותו קול הוא קול מלחמה קול רעה, וזה הוא ברעה].

ועל דא שמע יהושע ולא משה. בגין דנטל ההוא רעה נהורא דסיהרא. דהוה אחיד בה יהושע. ומשה דהוה אחיד בשמשא לא שמע, וישראל כלהו אתחשך נהורא דילהון. בגין ההוא רעה דאתדבקת בהו, כיון דמחל קודשא בריך הוא חוביהון. כדין ויקהל משה את כל עדת בני ישראל, ויאמר אליהם אלה הדברים וגו'. דהא ההוא ערב רב אתעבר מנייהו. וועל בן שמע יהושע ולא משה, מפני שנטלה אותה רעה אור הלכנה שהיה אותו בה יהושע, ומשה שהיה אותו בשמש לא שמע, וישראל כולם נחשך אור שלהם מפני אותה רעה שנדבקה בהם, כיוון שמחל הקדוש ברוך הוא חטאיהם, אז ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגומר, אליהם אלה הדברים וגומר, שהרי אותו ערב רב הועבר מהם].

זוהר חלק ב' פרשת ויקהל, דף קצ"ז עמוד א'

מעשה המשכן לא נעשה אלא מישראל בלבדם, ולא מאלו ערב רב, מפני שאותם ערב רב המשיכו את מלאך המות לרדת לעולם, כיוון שהסתכל משה בו, זרק את אלו ערב רב לחוץ, ואסף את ישראל בלבדם

ויקהל משה וגו'. אהדר לון כמלקדמין עובדא דמשכנא. אמר רבי חייא. כללא כמה דאתמר. ועובדא דמשכנא לא אתעביד אלא מישראל בלחודייהו. ולא מאינן ערב רב. בגין דאינן ערב רב אמשיכו ליה למלאך המות לנחתא לעלמא. כיון דאסתכל משה ביה, אשדי לאינן ערב רב לבר. וכניש לון לישראל בלחודייהו. הדא הוא דכתיב ויקהל משה וגו'. ויקהל משה וגומר. החזיר להם כמקודם מעשה המשכן. אמר רבי חייא הכל כמו שנאמר, ומעשה המשכן לא נעשה אלא מישראל בלבדם, ולא מאלו ערב רב, מפני שאותם ערב רב המשיכו את מלאך המות לרדת לעולם, כיוון שהסתכל משה בו, זרק את אלו ערב רב לחוץ, ואסף את ישראל בלבדם, זה הוא שכתוב ויקהל משה וגומר].

זוהר חלק ב' פרשת ויקהל, דף ר"ג עמוד א'

עו.

בראשונה עד שלא עשו בני ישראל את העגל, מסר להם את השבת, וזה הוא שלא שמרו אלו ערב רב, כיוון ששמעו ביני ובין בני ישראל, אמרו ואנחנו דבר זה נמוע מאתנו, מיד ויקהל העם על אהרן וגו', ונמשכו הרכה אחריהם, לאחר שמתו אלו שמתו, כינס משה את בני ישראל בלבדם ונתן להם שבת כמקודם

פתח רבי יצחק אבתריה. ואמר. ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו'. אמאי כניש לון. בגין לממסר לון שבת כמלקדמין. דהא בקדמיתא עד לא עבדו ישראל ית עגלא. מסר לון את השבת. ודא איהו דלא נטרו אינן ערב רב. כיון דשמעו ביני ובין בני ישראל. אמרו ואנן מלה דא אתמנע מינן. מיד (שמות לב א) ויקהל העם על אהרן וגו'. ואתמשכו סגיאין

אבתרייהו. לבתר דמיתו אינון דמיתו. כניש משה לבני ישראל
בלחודייהו. ויהב לון שבת כמלקדמין. הדא הוא דכתיב ששת
ימים תעשה מלאכה וגו'. נפתח רבי יצחק אחריו ואמר. ויקהל משה
את כל עדת בני ישראל וגומר, מדוע כינס אותם, כדי למסור להם שבת
כמקודם, שהרי בראשונה עד שלא עשו בני ישראל את העגל, מסר להם
את השבת, וזה הוא שלא שמרו אלו ערב רב, כיוון ששמעו ביני ובין בני
ישראל, אמרו ואנחנו דבר זה נמנע מאתנו, מיד ויקהל העם על אהרן
וגומר, ונמשכו הרבה אחריהם, לאחד שמתו אלו שמתו, כינס משה את
בני ישראל בלבדם ונתן להם שבת כמקודם, זה הוא שכתוב ששת ימים
תעשה מלאכה וגומר].

זוהר חלק ב' פרשת פקודי, דף רב"ג עמוד ב'

עז.

אם הקב"ה רוצה כדין מדוע מסלק אותו מהרשעים? כמה הרים נעקרו בדכר
זה, וכמה הרים גילה המאור הקדוש בזה - הדין שהקדוש ברוך הוא רוצה בו,
הוא דין ברור, הוא דין שמעורר אהבה ושמחה, והרשעים כאשר הם בעולם
כולם דין הזוהמא, כולם דין שלא רוצה בו הקדוש ברוך הוא כלל, ועל כן לא
רוצה שיתערב הדין הקדוש בדין סומאת הזוהמא, עד שהוא נכלה מעצמו
ולהאכיד אותו מן עולם הבא, ואותו דין הזוהמא שבו הוא מאכיד אותו
מהעולם

רבי אבא ורבי יוסי ורבי חזקיה. הוו יתבין ולעאן באורייתא.
אמר ליה רבי חזקיה לרבי אבא. הא חמינן דקודשא בריך
הוא אתרעי בדינא בכלא. לאתערבא דא בדא. ואיהו אריך דינא
בחייבי עלמא. אי איהו אתרעי בדינא. אמאי סליק ליה מחייביא.
אמר ליה כמה טורין אתערקו במלה דא. אבל כמה מלין גלי
בוצינא קדישא בהאי. ורבי אבא ורבי יוסי ורבי חזקיה היו יושבים
ועמלים בתורה אמר לו רבי חזקיה לרבי אבא. הרי ראינו שהקדוש ברוך
הוא רוצה בדין בכל להתערב זה בזה, והוא מאריך הדין ברשעי העולם,

אם הוא רוצה בד"ן מדוע מסלק אותו מהרשעים, אמר לו, כמה הרים נעקרו בדבר זה, אבל כמה הרים גילה המאור הקדוש בזה].

תא חזי, דינא דקודשא בריך הוא אתרעי ביה איהו ודינא בריר, איהו דינא דאתער רחימו וחדוה, אבל חייביא כד אינון בעלמא, כלוה דינא דזוהמא, כלוה דינא דלא אתרעי ביה קודשא בריך הוא כלל, ועל דא לא בעי לאתערבא דינא קדישא בדינא מסאבא דזוהמא, עד דאיהו אשתצי מגרמיה, ולאוברא ליה מן עלמא דאתי, וההוא דינא דזוהמא דביה, איהו אוכיד ליה מעלמא. [ובוא וראה, הדין שהקדוש ברוך הוא רוצה בו, הוא דין ברור, הוא דין שמעורר אהבה ושמחה, אבל הרשעים כאשר הם בעולם כולם דין הזוהמא, כולם דין שלא רוצה בו הקדוש ברוך הוא כלל, ועל כן לא רוצה שיתערב הדין הקדוש בדין טומאת הזוהמא, עד שהוא נכלה מעצמו ולהאכיד אותו מן עולם הבא, ואותו דין הזוהמא שבו הוא מאכיד אותו מהעולם].

עח.

בפרוח רשעים כמו עשב, כזה העשב שהוא כיובש הארץ והוא יבש, כאשר שורים בו מים מפריח ואותו יובש פורח, וכזה האילן הקצוץ שמציץ, ולא מעלה אלא אלו פארות לצד זה ולצד זה, שהם ענפים שעולים, ולעולמים לא עולה האילן כאשר היה בראשונה להיות אילן, וכל זה להשמדם עדי עד, לעקור אותם משרשים ומהכל

פתח ואמר, (תהלים צב ח) בפרוח רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי און להשמדם עדי עד, האי קרא אוקמוה, אבל תא חזי, בפרוח רשעים כמו עשב, כהאי עשבא דאיהו ביבישו דארעא, ואיהו יבישא, כד שראן ביה מוא אפריח, וההוא יבישו אתפרח, וכהאי אילנא קציצא דאציץ, ולא סליק אלא אינון פארות לסטר דא ולסטר דא, דאינון ענפין דסלקין, ולעלמין לא סליק אילנא כד הוה בקדמיתא למהוי אילנא, וכל דא להשמדם

עדי עד, לעקרא לון משרשיין ומכללא. [פתח ואמר בפרוח רשעים כמו עשב ויציצו כל פועלי און להשמדם עדי עד, זה הפסוק העמידוהו, אבל בוא וראה, בפרוח רשעים כמו עשב, בזה העשב שהוא ביובש הארץ והוא יבש, כאשר שורים בו מים מפריח ואותו יובש פורח, וכזה האילן הקצוץ (נ"א שצומח) שמציץ, ולא מעלה אלא אלו פאדות לצד זה ולצד זה, שהם ענפים שעולים, ולעולמים לא עולה האילן כאשר היה בראשונה להיות אילן, וכל זה להשמדם עדי עד, לעקוד אותם משרשים ומחכל].

עט.

הקב"ה מאריך רגזו ברשעים בזה העולם, מפני שזה העולם הוא חלק של סטרא אחרא, ועולם הבא הוא צד הקדושה והוא חלק הצדיקים, להיות הצדיקים הם בעטרה שכבוד אדונם בה, ושני צדדים אלו עומדים זה כנגד זה, זה צד הקדושה, וזה צד אחר של הטומאה, זה עומד לצדיקים, וזה עומד לרשעים, והכל זה כנגד זה, זכאים הם הצדיקים שאין להם חלק בזה העולם אלא בעולם הבא

תן רזא אחרא אית בהאי. על דקודשא בריך הוא אריך רוגזיה בחייביא בהאי עלמא. בגין דהאי עלמא איהו חולקא דסטרא אחרא, ועלמא דאתי איהו סטרא דקדושה. ואיהו חולקא דצדיקיא, למהוי צדיקיא אינון בעטרא דיקרא דמאריהון ביה. ותרין סטרין אלין קיימין דא לקבל דא, דא סטרא דקדושה. ודא סטרא אחרא דמסאבא. דא קיימא לצדיקיא. ודא קיימא לרשיעיא. וכלא דא לקבל דא. זכאין אינון צדיקיא דלית לון חולקא בהאי עלמא אלא בעלמא דאתי. [עוד סוד אחר יש בזה, על שהקדוש ברוך הוא מאריך רגזו ברשעים בזה העולם, מפני שזה העולם הוא חלק של סטרא אחרא (הצד האחר), ועולם הבא הוא צד הקדושה, והוא חלק הצדיקים, להיות הצדיקים הם בעטרה שכבוד אדונם בה, ושני צדדים אלו עומדים זה כנגד זה, זה צד הקדושה, וזה צד אחר של

הטומאה, זה עומד לצדיקים, וזה עומד לרשעים, והכל זה כנגד זה, וכאים הם הצדיקים שאין להם חלק בזה העולם אלא בעולם הבא.

זוהר חלק ב' פרשת פקודי, דף רכ"ד עמוד א'

פ.

ונערים קטנים, מנוערים היו מכל דברי תורה ומכל מצוות התורה - קטנים, קטני אמונה, והתחייבו כחיוב זה העולם וכחיוב העולם הבא - יצאו מן העיר, יצאו מסוד האמונה

כל הזוהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקדש וגו', רבי יוסי פתח קרא באלישע, דכתיב (מ"ב ב כג) ויעל משם בית אל. והוא עולה בדרך וגו', ונערים קטנים, הא אוקמוה. מנוערים היו מכל מילי אורייתא, ומכל פקודי אורייתא, קטנים זעירי מהימנותא, ואתחייבו בחיובא דהאי ע"מא ובחיובא דע"מא דאתי, יצאו מן העיר, נפקו מרזא דמהימנותא, כתיב הכא יצאו מן העיר, וכתיב התם (הושע יא ט) ולא אבא בעיר, (ס"א מרזא דמהימנותא דאקרי עיר, (תהלים מח ט) עיר יהו"ה צבאות, עיר אלהינו). [כל הזוהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקדש וגומר, רבי יוסי פתח פסוק באלישע, שכתוב ויעל משם בית אל והוא עולה בדרך וגומר, ונערים קטנים, הרי העמידוהו, מנוערים היו מכל דברי תורה, ומכל מצוות התורה, קטנים, קטני אמונה, והתחייבו בחיוב זה העולם ובחיוב העולם הבא, יצאו מן העיר, יצאו מסוד האמונה, כתוב כאן יצאו מן העיר, יצאו מסוד האמונה, כתוב כאן יצאו מן העיר, וכתוב שם ולא אבא (ס"א מסוד האמונה שנקרא עיר, עיר ה' צבאות, עיר אלקיננו)].

פא.

ויפן אחריו, שהסתכל לאחור אם יחזרו בתשובה אם לא - ויראם, הסתכל בהם שהרי זרע מתוקן עתיד לצאת מהם והעמידוהו - ויראם, שהיו עומדים אחר כך לעשות כמה רעות בישראל

ויפן אחריו ויראם. ויפן אחריו. דאסתכל לאחורא אי יהדרון
 בתיובתא אי לאו. ויראם. מאי ויראם. אסתכל בהו דהא
 לית זרעא מתתקנא זמין לנפקא מנייהו. ואוקמוה. ויראם. הא
 אוקמוה. דאתעבידו בליליא דכפורי. מיד ויקללם בשם יהו"ה.
 ויפן אחריו ויראם ויפן אחריו, שהסתכל לאחור אם יחזור בתשובה אם
 לא, ויראם, מהו ויראם, הסתכל בהם שהרי זרע מתוקן עתיד לצאת מהם
 והעמידוהו, ויראם, הרי העמידוהו שנעשו בליל הכיפורים, מיד ויקללם
 בשם ה'.

ורוא איהו בהאי קרא. ויפן אחריו. אסתכל בהו אי יתענש
 עלייהו. ואתפני מהאי. כמה דאת אמר. (כמדבר יב י) ויפן
 אהרן. דאתפני מצרעתיה. אוף הכא אתפני מעונשא דלהון.
 ויראם. דהו קיימין לבתר למעבד כמה בישין בישראל. (נוסוד הוא
 בזה הפסוק, ויפן אחריו, הסתכל בהם אם יענש עליהם, והתפנה מזה, כמו
 שאתה אומר ויפן אהרן, שהתפנה מצרעתו. גם כאן התפנה מהעונש
 שלהם. ויראם, שהיו עומדים אחר כך לעשות כמה רעות בישראל).

פב.

ויפן אחריו, הסתכל מאחורי השכינה וראה את כולם, שהרי באותו לילה
 ששולט על כפרת חטאיהם של ישראל, התעכרו אמותם מהם, מיד ויקללם
 בשם ה', ותצאן שתיים דובים מן היער, שתיים דובים, שנים דובים היה צריך
 לו, מהו שתיים דובים, נקבות היו ובניהם, ותבקענה מהם ארבעים ושני ילדים
 ויפן אחריו. כמה דאת אמר. (בראשית יט כו) ותבט אשתו
 מאחוריו. מאי מאחוריו. מאחורי שכינתא. אוף הכא ויפן
 אחריו. אסתכל מאחורי שכינתא. וחמא לכלהו דהא כההוא
 ליליא דשלמא על כפרה דחוביהון דישראל אתעברו אמהון
 מנייהו. מיד ויקללם בשם יהו"ה. ותצאנה שתיים דובים מן היער.
 שתיים דובים. שנים דובים מבעי ליה. מאי שתיים דובים. נוקבין
 הוון ובניהו. ותבקענה מהם ארבעים ושני ילדים. הא אוקמוה.

לְקַבֵּל קַרְבָּנֵי דְבִלְקָ. [ויש אחריו, כמו שאתה אומר ותבט אשתו מאחוריו. מהו מאחוריו, מאחורי השכינה, גם כאן ויפן אחריו, הסתכל מאחורי השכינה ודאה את כולם שהרי באותו לילה ששולט על בפרת חטאייהם של ישראל, התעברו אמותם מהם, מיד ויקללם בשם ה', ותצאן שתיים דובים מן היער, שתיים דובים, שנים דובים היה צריך לו, מהו שתיים דובים, נקבות היו ובניהם, ותבקענה מהם ארבעים ושני ילדים, הרי העמידוהו כנגד קרבנות בלק].

זוהר חלק ג' פרשת צו, רעיא מהימנא, דף כ"ז עמוד ב'

פג.

תנאים ואמוראים, אתם שמצד המדות של הקדוש ברוך הוא כאתם, שטרחתם הרכה לנקות הכת שלו שהיא הלכה, מאלו קליפות, מערב רב, קושיות רעות שאין להם תירוץ ולא פירוק, שעליהם נאמר מעוות לא יוכל לתקן וחסרון לא יוכל להמנות, אלא נאמר תיקו בהם, וכל תיקו של איסור לחומרא, והוא תיקו חסר ו', שאין לו תיקון, חסר נו"ן שהיא העולט הכא שתיקה, כגון שתוק כך עלה במחשבה

פקודא בתר דא לעשות החטאת כמשפטה. תנאים ואמוראים. אתון דמספרא דמדות דקודשא בריך הוא אתיתו. דטרחתון סגי לנקאה ברתא דילי. דאיהי הלכה. מאלין קליפין דערב רב. קושיין בישין דלית לון תירוץ ולא פרוקא. דעלייהו אתמר (קהלת א טו) מעוות לא יוכל לתקן וחסרון לא יוכל להמנות. אלא אתמר תיקו בהון. וכל תיקו דאסורא לחומרא. ואיהו תיקו חסר ו'. דלית ליה תיקון. חסר נו"ן דאיהו עלמא דאתי. דתיקו דעלמא דאתי שתיקה. כגון שתוק כך עלה במחשבה. [מצוה אחר זו לעשות החטאת כמשפטה, תנאים ואמוראים אתם שמצד המדות של הקדוש ברוך הוא כאתם, שטרחתם הרכה לנקות הכת שלו שהיא הלכה, מאלו קליפות, מערב רב, קושיות רעות שאין להם תירוץ ולא פירוק, שעליהם נאמר מעוות לא יוכל לתקן

וחסרון לא יוכל להמנות, אלא נאמר תיקו בהם, וכל תיקו של איסור לחומרא, והוא תיקו חסר נ', שאין לו תיקון. חסר נו"ן שהיא העולם הבא שתיקה, כגון שתוק כך עלה במחשבה].

זוהר חלק ג' פרשת צו, רעיא מהימנא, דף כ"ח עמוד

א'

פד.

באותו זמן יתקיים בהם ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבששו, כמו אדם ואשתו, שכבר העבר תערוכת רעה ערב רב קושיה רעה מהעולם, שהם עריות של הקדוש ברוך הוא ושכינתו, עריות ישראל, כל שכן עריות שלך רועה נאמן ומהלכה שלך, שבגללם צריך לכסות סודות התורה כמו שהעמידוהו כבוד אלוקים הסתר דבר, עד שנעברים מהעולם

בההוא זמנא יתקיים בהו. (בראשית ב כה) ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבששו. כגון אדם ואשתו. דכבר אתעבר ערבוביא בישא ערב רב קושיא בישא מעלמא. דאינון עריין דקודשא בריך הוא ושכינתיה. עריין דישראל. כל שכן עריין דילך רעיא מהימנא. ומהלכה דילך. דבגינייהו צריך לכסאה רזין דאורייתא. כמה דאוקמוה (משלי כה ב) כבוד אלהי"ם הסתר דבר. עד דמתעברין מעלמא. ולית מלכים אלא ישראל. כמה דאוקמוה כל ישראל בני מלכים הם. בההוא זמנא. וכבוד מלכים חקור דבר. אמר רעיא מהימנא. בריך אנת לעתיק יומין. דמתמן אנת. כענפא דאתפשט מאילנא. הכי נשמתך ענפא מניה. [באותו זמן יתקיים בהם ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבששו, כמו אדם ואשתו, שכבר העבר תערוכת רעה ערב רב קושיה רעה מהעולם, שהם עריות של הקדוש ברוך הוא ושכינתו, עריות ישראל, כל שכן עריות שלך רועה נאמן ומהלכה שלך, שבגללם צריך לכסות סודות התורה כמו שהעמידוהו כבוד אלוקים הסתר דבר, עד שנעברים מהעולם, ואין מלכים אלא ישראל, כמו שהעמידוהו כל ישראל

בני מלכים הם, באותו זמן וכבוד מלכים תקור דבר, אמר הרועה הנאמן, ברוך אתה לעתיק ימים, שמשם אתה כענף שמתפשט מהאילן, כך נשמתך ענף ממנו].

זוהר חלק ג' פרשת צו, רעיא מהימנא, דף כ"ח עמוד

ב'

פה.

חטאות שלהם, ואשם אמא של ערב רב דיבוק, אוחזת בכסא ששם המלכה, ולא מניחה לה לעלות מהגלות, וזכויות אוחזות בה לעלות, ושארית באויר, כמו דיבוק תלויה באויר

ח "ת חי"ת, חטאות דלהון. ואשם. אימא דערב רב. סרכא אחידת בכרסיא. דתמן מטרוניתא. ולא מנחת לה לסלקא מגלותא. וזכוון אחידן בה לסלקא. אשתארת באוירא. כגון סרכא תלויה באוירא. ודא עמודא דאמצעיתא (דאיהו אוירא). הכי אשם תלוי בצדיק. דאיהו אחיד בין שמיא וארעא. נח"ת חי"ת חטאות שלהם, ואשם אמא של ערב רב דיבוק, אוחזת בכסא ששם המלכה, ולא מניחה לה לעלות מהגלות, וזכויות אוחזות בה לעלות, נשארית באויר, כמו דיבוק תלויה באויר, וזה עמוד האמצע (שהוא אויר). כך אשם תלוי בצדיק, שהוא אחוז בין שמים וארץ].

זוהר חלק ג' פרשת קדושים, דף פ"ו עמוד ב'

פו.

קין כלאים היה, תערוכת שלא צריכה, צד אחר שלא המין של חוה ואדם, וקרבתו מאותו צד הוא בא - הכל ממין אחד של אדם וחווה - ובמעיה של חווה התחברו אלו שני צדדים, ומכני שהתחברו ביחד, לא באה מהם תועלת לעולם ונאכדו - ועד יום זה הצד שלהם קיים, ומי שמראה עצמו במעשה חיבור זה, מעורר עליו אלו צדדים ביחד ויכול להנזק, ושורה עליו רוח אחר

שלא צריך, וישראל צריכים לעורר עליהם רוח קדוש להיות קדושים,
להמצא בשלום בעולם הזה ובעולם הבא

כתיב ומעין הדעת טוב ורע ומה על דא גרים אדם מיתה בעלמא
מאן דאחזי עובדא אחרא דלא אצטריך על אחת כמה
וכמה. שור וחמור אוכחין. מסטרא דא אקרי שור ומסטרא דא
אקדי חמור. וע"ד כתיב לא תחרוש בשור ובחמור יחדו. לא
תעביד ערבובייה כחדא כגין דאתער לאתחברא סטרא אחרא
כחדא לאבאשא עלמא. ומאן דפריש לון אסגי שלמא בעלמא.
אוף הכא מאן דפריש לון כההוא גוונא כמה דאמרו דלא אשתכח
שוע טווי ונזו כחדא האי ב"נ אסגי שלמא עליה ועל כל עלמא.
וכתוב ומעין הדעת טוב ורע, ומה על זה גרם אדם מיתה בעולם, מי
שמראה מעשה אחר שלא צריך על אחת שלא צריך על אחת כמה
וכמה, שור וחמור מוכיחים, מצד, זה נקרא שור ומצד זה נקרא חמור,
ועל זה כתוב לא תחרוש בשור ובחמור יחדו, לא תעשה תערובת ביחד,
מפני שמעורר להתחבר סטרא אחרא (הצד האחר) ביחד להרע העולם,
ומי שמפריד אותם מרבה שלום בעולם, גם כאן מי שמפריד אותם באותו
גוון כמו שאמרו, שלא נמצא שוע טווי ונזו כאחד, זה הבן אדם מרבה
שלום עליו ועל כל העולם.

קרבנא דקין הוה פשתים וקרבנא דהבל הוה צמר לאו דא כדא
ולאו דא כדא. רזא דמלאה קין כלאים הוה ערבובייה
דלא אצטריך. סטרא אחרא דלא זינא דחזה ואדם וקורבניה
מהווא סטרא קא אתיא. הבל מזינא חדא דאדם חזה ובמעשה
דחזה אתחברו אלין תרין סטריין. ובגין דאתחברו כחדא לא אתיא
מנייהו תועלתא לעלמא ואתאבידו. נהקרבן של קין היה פשתים,
והקרבן של הבל היו צמר, לא זה כזה ולא זה כזה, סוד הדבר, קין כלאים
היה, תערובת שלא צריכה, צד אחר שלא המין של חזה ואדם, וקרבנו
מאותו צד הוא בא, הבל ממין אחד של אדם וחזה, ובמעיה של חזה

התחברו אלו שני צדדים, ומפני שהתחברו ביחד, לא באה מהם תועלת לעולם ונאבדו].

ועד יומא דין סטרא דלהון קיימא. ומאן דאחזי גרמיה בעובדא דחבורא דא אתער עליה אינון סטרין כחדא ויכיל לאתוקא ושאריו עליו רוחא אחרא דלא אצטריך. וישראל בעאן לאתערא עלייהו רוחא קדישא למהוי קדישין לאשתכחא בשלמא בעלמא דין ובעלמא דאתי. נועד יום זה הצד שלהם קיים, ומי שמראה עצמו במעשה חיבור זה, מעורר עליו אלו צדדים ביחד ויכול להנוק, ושורה עליו רוח אחר שלא צריך, וישראל צריכים לעורר עליהם רוח קדוש להיות קדושים, להמצא בשלום בעולם הזה ובעולם הבא].

זוהר חלק ג' פרשת אמור, רעיא מהימנא, דף צ"ז

עמוד א'

פז.

המלכה ובניה ביחד הולכים - אשה זנונים מרחקת עצמה מביניהם, שלא יכולה לעמוד על גבה - אשת חיל מקרבת עצמה להתקרב אצל הכהן הגדול, וודאי טהורה היא ונקתה ונזרעה זרע, ומוסיפה כח ואהבה לגבי בעלה - אשת זנונים בורחת מן המקדש שלא להתקרב אצלו, שאילו באותו זמן שאשת חיל בודקת עצמה, היא מתקרבת אצלה, נאכדת מהעולם, ועל כן לא צריכה להתקרב למקדש ובורחת ממנו, ונשאר ישראל זכאים בלי תערוכת אחרת לגבי סוד האמונה - בדיקת אשת חיל סם המות לאשת זנונים, וזו היא העצה שנתן הקדוש ברוך הוא לבניו, להקריב קרבן זה כשביל אשת חיל, שתברח אשת זנונים ממנה, וישארו בלי תערוכת אחרת, זכאים הם בעולם הזה ובעולם הבא

והניף את העומר וגו'. פקודא דא לקרבא קרבן העומר קרבנא דא כלא איהו בדבקותא עילא ותתא מטרוניתא ובנהא כחדא אזלין. עמר דא מקרבין ישראל בדכיותא דלהון וההוא קרבנא איהו מן שעורים ודא אתקריב למיעל רחימו בין אתתא

ובעלה. [והניף את העומר וגו'. מצוה זו להקריב קרבן העומר, קרבן זה הכל הוא ברביקות מעלה ומטה, המלכה ובניה ביחד הולכים, עומר זה מקריבים ישראל בטהרה שלהם, ואותו קרבן הוא מן שעורים, וזה נקרב להכנים אהבה בין האשה ובעלה].

אשת זנונים אתרחקת גרמה מבינייהו דלא יכילת למיקם על גבה. אשת חיל קריבת גרמה לקרבא לגבי כהנא רבא ודאי טהורה היא ונקתה ונזרעה זרע ואוסיפת חילא ורחימו לגבי בעלה. אשת זנונים ערקת מן מקדשא דלא למקרב לגביה דאלמל' בההוא זמנא דאשת חיל אבדיקת גרמה איהי אתקריבת לגבה אתאבידת מעלמא וע"ד לא בעיא לקרבא למקדשא וערקת מניה ואשתארו ישראל זכאין בלא ערבוביא אחרא לגבי רזא דמהימנותא. [אשה זנונים מרחקת עצמה מביניהם, שלא יכולה לעמוד על גבה, אשת חיל מקרבת עצמה להתקרב אצל הכהן הגדול, וודאי טהורה היא ונקתה ונזרעה זרע, ומוסיפה כח ואהבה לגבי בעלה, אשת זנונים בורחת מן המקדש שלא להתקרב אצלו, שאילו באותו זמן שאשת חיל בודקת עצמה, היא מתקרבת אצלה, נאבדת מהעולם, ועל כן לא צריכה להתקרב למקדש ובורחת ממנו, ונשארו ישראל זכאים בלי תערובת אחרת לגבי סוד האמונה].

רזא דסתרא דא תרתין אחתן. וכד ארחת דא לגבי דא בבדיקו דילה צבתה בטנה ונפלה ירכה דהא בדיקו דאשת חיל סמא דמותא לאשת זנונים. ודא איהו עיטא דיהב קב"ה לבנוי לקרבא קרבנא דא בגין אשת חיל דתערוק אשת זנונים מינה. ואשתארו ישראל בלא ערבוביא אחרא זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי. [סוד סתר זה שתי אחיות, וכאשר מריחה זו אצל זו בבדיקה שלה צבתה בטנה ונפלה ירכה, שהרי בדיקת אשת חיל סם המות לאשת זנונים וזו היא העצה שנתן הקדוש ברוך הוא לבניו,

להקריב קרבן זה כשביל אשת חיל, שתברח אשת זנונים ממנה, וישארו בלי תערובת אחרת, זכאים הם בעולם הזה ובעולם הבא.

זוהר חלק ג' פרשת בהר, רעיא מהימנא, דף קי"א עמוד א'

פח.

לעולם בהם תעבודו, מצוה זו לעבוד כעבד כנעני, והם מצד חס שגילה עריות, שנאמר עליו ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו, מדוע עבד עבדים, אלא עבד לאותו עבד עולם, שהוא עולמו של יובל - סוד הגלגול, גולל אור מפני חושך, עבד אברהם שיצא מחושך, וזה זרע של חס, דיו לעבד להיות כרכו, שהוא אברהם שיצא מתרח עובד עבודה זרה, וחושך מפני אור, זה ישמעאל שיצא מאברהם, ועשו מיצחק

והתנחלתם אותם לכניכם וגו' לעולם בהם תעבודו וגו'. פקודא
דא לעבוד כעבד כנעני דכתיב לעולם הם תעבודו
ואינון מסטרא דחס דגלי עריין דאתמר עליה ארור כנען עבד
עבדים יהיה לאחיו. אמאי עבד עבדים. אלא עבד להוא עבד
עולם דאיהו עולמו של יובל. ואי תימא דהא אחוה דשם ויפת הוה
אמאי לא הוה הכי כוותיהו והכי מזרעא דחס הוה אליעזר עבד
דאברהם אמאי לא הוי כותיה דנפק צדיק וקב"ה אודי בכרכתיה
כד בריך ליה לבן. נוהתנחלתם אותם לכניהם וגו' לעולם בהם תעבודו
וגו' מצוה זו לעבוד כעבד כנעני, שכתוב לעולם בהם תעבודו, והם מצד
חס שגילה עריות, שנאמר עליו ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו, מדוע
עבד עבדים, אלא עבד לאותו עבד עולם, שהוא עולמו של יובל, ואם
תאמר שהרי אחיו של שם ויפת היה, מדוע לא היה כך כמותם, וכך
מזרע חס היה אליעזר עבד אברהם, מדוע לא היה כמותו, שיצא צדיק,
והקדוש ברוך הוא הודה בכרכתו כאשר ברך אותו לבן.]

אלא ודאי הכא ברזא דגלגולא גולל אור מפני חשך עבדא
דאברהם דנפק מחשך ודא זרעא דחס. דיו לעבד להיות

כרבו דאיהו אברהם דנפק מתרח עובד כו"ם. וחשך מפני אור דא ישמעאל דנפק מאברהם ועשו מיצחק. [אלא וודאי באן בסוד הנלגול, נולל אור מפני חושך, עבר אברהם שיצא מחושך, וזה זרע של חם, דיו לעבר להיות כרבו, שהוא אברהם שיצא מתרח עובד עבודה זרה, וחושך מפני אור, זה ישמעאל שיצא מאברהם, ועשו מיצחק].

פ.ט.

מי שמערב טיפה שלו בשפחה מחלת בת ישמעאל, או בבת אל נכר, שהם רע חושך, וטיפה שלו, טוב, אור, וירא אלהים את האור כי טוב, מערב טוב עם רע, עבר על מאמר אדונו, שאמר ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו ורזא תערובת טפין באתר דלאו דיליה גרים דא. מאן דעריב טפה דיליה בשפחה מחלת בת ישמעאל. או בבת אל נכר דאינון רע חשך וטפה דיליה טוב אור וירא אלקים את האור כי טוב, מערב טוב עם רע עבר על מימרא דמאריה דאמר ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו. נוסוד זה תערובת טיפות במקום שלא שלו גורם זה, מי שמערב טיפה שלו בשפחה מחלת בת ישמעאל, או בבת אל נכר, שהם רע חושך. וטיפה שלו, טוב, אור, וירא אלהים את האור כי טוב, מערב טוב עם רע, עבר על מאמר אדונו, שאמר ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו.

צ.

הקדוש ברוך הוא כאותו שערב (של ערב רב), מרכיב אותו ומביא אותו בגלגול לקבל עונשו, חוזר בתשובה עוסק בתורה ומכדיל טוב מרע, שהם איסור והיתר, טומאה וטהרה, כשר ופסול, כזה נפרש רע מטוב

ק"ה בהוא דערב (רב) ארכיב ליה ואייתי ליה בגלגולא לקבלא עונשיה. חזר בתשובתא אשתדל באורייתא ואפריש טוב מרע דאינון אסור זהתר טומאה וטהרה כשר ופסול. בדא אתפרש רע מטוב דאתמר ביה וייצר יצירה לטב ויצירה לביש באורייתא אפריש לון קב"ה ירית ליה נשמתא מניה למהוי שלטא על תרווייהו

בחד דאיהו אור עלמא דאתי ובחד איהו חשך עלמא דין הה"ד ויפח באפיו נשמת חיים. [הקדוש ברוך הוא באותו שערב (של ערב רב), מרכיב אותו ומביא אותו בגלגול לקבל עונשו, חוזר בתשובה עוסק בתורה ומבריל טוב מרע, שהם איסור והיתר, טומאה וטהרה, כשר ופסול, בזה נפרש רע מטוב, שנאמר בו וייצר, יצירה לטוב ויצירה לרע, בתורה הבדיל אותם, והקדוש ברוך הוא הוריש לו נשמה ממנו, להיות לו שולט על שניהם, באחד שהוא אור עולם הבא, ובאחד שהוא חושך עולם הזה, זה הוא שכתוב ויפח באפיו נשמת חיים].

זכפום זכוון וחובין. כמה דאוקמוה העושה מצוה אחת מטיבין לו. בינוני זכוון וחובין שקולין פלגו זכוון לעילא (ס"א ופלגו לתתא) ופלגו חובין לתתא ורזא דא מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש. צדיק גמור כל זכויו לעילא וחוביו לתתא. רשע גמור חוביו לעילא וזכויו לתתא. [וכפי זכויות וחטאים, כמו שהעמידוהו העושה מצוה אחת מטיבין לו, בינוני זכויות וחטאים שקולים חצי זכויות למעלה (נ"א למטה) (וחצי למטה) וחצי חטאים למטה, וסוד זה מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש, צדיק גמור, כל זכויותיו למעלה, וחטאיו למטה. רשע גמור, חטאיו למעלה וזכויותיו למטה].

זכר נש דחב באתגלייא בתרין דרגין איהו אי חזר בתשובתא באתגלייא בין צדיקייא בגין דידעין דינוי דקב"ה ונמרין גרמייהו מלמחטי ובאתכסיא בין רשיעייא לקיים בהו ועיני רשעים תכלינה. [ובן אדם שחוטא בגלוי, בשתי דרגות הוא, אם חוזר בתשובה בגלוי, בין הצדיקים, מפני שיודעים דיני הקדוש ברוך הוא ושומרים עצמם מלחטוא, ובסתר, בין רשעים לקיים בהם ועיני רשעים תכלינה].

צ.א.

חטא של אדם שעבר על ע"ז, העכיר עליו והרכיב אותו כסיפת תרח - חזר בתשובה ושכר צלמי הע"ז וכל מזונות שלו, הוא תיקן כמה שחטא ושכר

החטא והבנין הרע שבנה והמליך את הקדוש ברוך הוא ושכינתו על העולם מפני שקדש שמו יתברך ברבים ונכנס באש להשרף עצמו לקיים בו פסילי אלהים תשרפון באש, ולא עוד אלא שאת אביו תרח החזיר בתשובה והכניס אותו ואת אמו ואת כל בעלי אותו דור בגן עדן, וכך התלבן באש, ככסף שהוא מסב"ע המלך וזייף אותו בעופרת, מכניס אותו באש ויוצאת העופרת לחוץ, ישמעאל, ומפני זה יצא מצחק בע"ז, ונשאר אדם מלובן - אח"כ בא יצחק והתחזק בו מהחטא השני של אדם, שפיכות דמים, וזה גרם הניסיון של יצחק בסכין, והתברר בו כמי שכורר אוכל מתוך פסולת ויוצאת פסולת לחוץ, עשו שופך דמים - אח"כ בא יעקב והרכיב אותו בלבן, ונעשה עבד אצלו, להוציא שתי טיפות שזרק אדם במקום זר, וזה גילוי עריות, והוציא אותן מן לבן הארמי נחש - ובשלשה אלו היה לאדם שינוי השם ושינוי מקום ושינוי מעשה, שינוי השם באברהם, שינוי מעשה כיעקב, ושינוי מקום ביצחק - ואם לזה שנאמר בו אז ראה ויספרה קיבל בתשובה, כל שכן לאחרים

ובנין דא חובא דאדם עבר על ויצו יי' אלקים ואוקמוה אין צו אלא ע"ז אעבר עליה ארכיב ליה בטפת תרח דביה רתח לקב"ה דעבר על צו מע"ז. הדר בתשובתא ותבר צולמין דעכו"ם וכל מזוני דיליה. הוא תקין במה דחב ותבר חובא ובנינא בישא דבנה ואמליך ליה לקב"ה ושכינתיה על עלמא. ונמפני זה חטא של אדם שעבר על ויצו ה' אלהים והעמידוהו אין צו אלא עבודה זרה, העביר עליו והרכיב אותו בטיפת תרח, שבו הרתיח את הקדוש ברוך הוא שעבר על צו מעבודה זרה, חזר בתשובה ושבר צלמי העבודה זרה, וכל מזונות שלו, הוא תיקן במה שחטא, ושבר החטא והבנין הרע שבנה, והמליך את הקדוש ברוך הוא ושכינתו על העולם].

במאי בגן דקדיש שמיה ית' ברבים ועאל בנורא לאתוקדא גרמיה לקיים ביה פסילי אלהיהם תשרפון באש ולא עוד אלא דלאבוי תרח אהדר בתשובתא ואעיל ליה ולאמיה ולכל מארי דההוא דרא בגן עדן והכי אתלבן בנורא. ככספא דאיהי מוניט"א דמלכא ושקר לה בעופרת אעיל ליה בנורא ונפק העופרת לבר ישמעאל. לובנין דא נפק מצחק בע"ז ואשתאר אדם מלובן. והאי

איהו שינוי השם. דכד אתגלגל אדם בעי למעבד ליה שינוי השם. שנוי מקום. ושנוי מעשה. [במה, מפני שקדש שמו יתברך ברבים, ונכנס באש להשרף עצמו לקיים בו פסילי אלהים תשרפון באש, ולא עוד אלא שאת אביו תרח החזיר בתשובה, והכניס אותו ואת אמו ואת כל בעלי אותו דור בנן ערן, וכך התלבן באש, ככסף שהוא מטב"ע המלך וזייף אותו בעופרת, מכניס אותו באש ויוצאת העופרת לחוץ, ישמעאל, ומפני זה יצא מצחק בעבודה זרה, ונשאר אדם מלובן וזה הוא שינוי השם, שכאשר מתגלגל אדם צריך לעשות לו שינוי השם, שינוי מקום ושינוי מעשה].

לבתר אתא יצחק ואתתקף ביה מחובא תניינא דאתמר ביה על האדם דדא שפיכות דמים ודא גרם נסיונא דיצחק בסכינא ואתברר ביה כמאן דבריר אוכל מגו פסולת ונפק פסולת לבד עשו שופך דמים. [אחר כך בא יצחק והתחזק בו מהחטא השני, שנאמר בו על האדם, שזה שפיכות דמים, וזה גרם הניסיון של יצחק בסכין, והתברר בו כמי שבורר אוכל מתוך פסולת, ויוצאת פסולת לחוץ, עשו שופך דמים].

לבתר אתא יעקב וארכיב ליה בלבן ואתעביד עבד לגביה הה"ד אעבדך שבע שנים ברחל ובה היא סבה דאחלף לה באחותה עבד שבע שנים אחרנין לאפקא תרין טפין דזרק אדם באתר נכראה. ודא גלוי עריות והאי איהו לאמר. ואפיק לון מן לבן הארמי נחש. [אחר כך בא יעקב והרכיב אותו בלבן, ונעשה עבד אצלו, זה הוא שכתוב אעבדך שבע שנים ברחל, ובאותה סיבה שהחליף אותה באחותה, עשה שבע שנים אחרות, להוציא שתי טיפות שזרק אדם במקום זר, וזה גילוי עריות, וזה הוא לאמר, והוציא אותן מן לבן הארמי נחש].

ובתלת אלין הוה לאדם שנוי השם ושנוי מקום ושנוי מעשה. שנוי השם באברהם. ושנוי מקום ביצחק. ושנוי מעשה

ביעקב ואי להאי דאתמר ביה אז ראה ויספרה קבל בתיובתא כ"ש
לאחרים. ונבשלשה אלו היה לאדם שינוי השם ושינוי מקום ושינוי
מעשה, שינוי השם, באברהם. ושינוי מעשה, ביעקב, ושינוי מקום,
ביצחק, ואם לזה שנאמר בו אז ראה ויספרה קיבל בתשובה, כל שכן
לאחרים].

ובגין דא עבד טוב אתרא גרים ועבד רע אופ הכי אבל שאר
עבדים. לעולם בהם תעבודו. קמו מארי מתיבתא ואמרו
אשרי העם שככה בגימטריא משה. קם רעיא מהימנא ואמר
אשרי העם שיי' אלקיו. ונמפני זה עבד טוב המקום גורם, ועבד רע גם
כך, אבל שאר עבדים לעולם בהם תעבודו, קמו בעלי הישיבה ואמרו
אשרי העם שככה לו, שככה בגימטריא משה, קם הרועה הנאמן ואמר
אשרי העם שה' אלהיו].

זוהר חלק ג' פרשת נשא, רעיא מהימנא, דף קב"ב

עמוד ב'

צב.

משה ביקש מהקב"ה שלא תשרה תשרה שכינה על אומות העולם, ונתן לו,
ההכל שעומד על אומות העולם מהיכן יוצא, או על הרשעים שהם ערכ רב
מעורבים עם ישראל, אלא וודאי אין כל פנים שוים, אפילו ישראל אין הם
שוים, כל שכן אחרים

ותשובה דא אתקריאת חיים כי ממנו תוצאות חיים דאינון
נשמתינ דישראל. ואיהו הכל דנפק זעאל בפומא דב"נ
בלא עמל ובלא יגיעה. ה' דבהבראם. ועלה אתמר כי על כל
מוצא פי יי' יחיה האדם והיא על רישיה דב"נ. עלה אתמר ותמונת
יי' יביט. אך בצלם יתהלך איש ובגין דאיהו על רישיה דב"נ אסיר
ליה לב"נ למיזל ד' אמות בגלוי דרישא דאם היא אסלקת מעל
רישיה דב"נ מיד אסתלקו חיים מניה. ונתשובה זו נקראת חיים, כי

ממנו תוצאות חיים, שהם נשמות ישראל, והוא הבל שיוצא ונכנס בפה האדם בלא עמל ובלא יגיעה, ה' של בהבראם, ועליה נאמר כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם, והיא על ראש האדם, עליה נאמר ותמונת ה' יביט, אך בצלם יתהלך איש, ומפני שהיא על ראש האדם, אסור לו לבן אדם ללכת ארבע אמות בגילוי הראש, שאם היא מסתלקת מעל ראש האדם, מיד מסתלקים חיים ממנו].

ואי תימא דכך שריא על אומין דעלמא אע"ג דלא אתברי בהון שמיא וארעא וכל תולדין דבהון. לא שריא ודאי דמשה בעא מקב"ה דלא תשרי שכינא על אומין דעלמא ויהיב ליה. הבלא דקיימא על אומין דעלמא מאן נפקא או על חיביא דאינון ערב רב מעורבין עם ישראל אלא ודאי לית כל אפייא שוין. אפילו ישראל לאו אינון שוין. כ"ש אחרנין. נואם תאמר שכך שורה על אומות העולם, אף על פי שלא נבראו שמים וארץ וכל תולדות שבהם, לא שורה ודאי, שמשוה ביקש מהקדוש ברוך הוא שלא תשרה תשרה שכינה על אומות העולם, ונתן לו, ההבל שעומד על אומות העולם מהיכן יוצא, או על הרשעים שהם ערב רב מעורבים עם ישראל, אלא ודאי אין כל פנים שוים, אפילו ישראל אין הם שווים, כל שכן אחרים].

זוהר חלק ג' פרשת נשא, רעיא מהימנא, דף קב"ד

עמוד א'

צג.

ישראל, כאשר הם מחללים התורה, הקדוש ברוך הוא יכניס אותם בגלות בני עשו ובני ישמעאל, תחת שעבוד שלהם שדרגתם כל"ב ונח"ש ונידונים שם, ובהם יתבררו ויתלכנו ויצרפו כצרוף הכסף וכבחון הזהב, זה הוא שכתוב וצרפתים כצרוף את הכסף וכחונתים כבחון את הזהב, עד שיתקיים בהם אם יהיו חסאיכם כשנים כשלג ילבינו

אליהו קום אפתח עמי בפקודין דאנת הוא עוזר לי בכל סטרא
 דהא עלך אתמר בקדמיתא פנחס בן אלעזר בן אהרן
 הכהן ובן אהרן ודאי איהו אח דילי אח לצרה יולד. פתח ואמר:
 [אליהו קום פתח עמי במצוות, שאתה הוא עוזר לי בכל צד, שהרי עליך
 נאמר בראשונה פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, ובן אהרן ודאי הוא אח
 שלי, אח לצרה יולד, פתח ואמר]:

פקודא לדון בדיני סוטה הה"ד יעבר עליו רוח קנאה וקנא וגו'.
 ודאי רוח קנאה מתרין סטרין אשתכח חד בשקרא וחד
 בקשוט בגין דא ברוח שקרא וקנא את אשתו והיא לא נטמאה.
 ותנינא ועבר עליו וגו' וקנא את אשתו והיא נטמאה. [מצוה לדון
 בדיני סוטה, זה הוא שכתוב ועבר עליו רוח קנאה וקנא וגו', וודאי רוח
 קנאה משני צדדים נמצא, אחד בשקר ואחד באמת, משום כך ברוח
 שקר וקנא את אשתו והיא לא נטמאה, ושנינו ועבר עליו וגו' וקנא את
 אשתו והיא נטמאה].

וכי אית קושטא ברוח מסאבא אלא בבר נש מסטרא דאילנא
 דטוב ורע תמן יצר הרע נחש בזמנא דאית ל"ב"נ אתתא
 שפירא בכל עובדין טבין דאתמר בה אשת חיל עטרת בעלה יצר
 הרע אית ליה קנאה כגוונא דאשכחנא דקני אדם על אנתתיה עד
 דפתי לה וגרם לה מיתה ולזמנין שליט עליה בחובין ומסאב לה
 והא אתעבידת נבלה. [וכי יש אמת ברוח טומאה, אלא בן אדם מצד
 האילן של טוב ורע, שם יצר הרע נחש, בזמן שיש לבן אדם אשה טובה
 בכל מעשים טובים שנאמר בה אשת חיל עטרת בעלה, יצר הרע יש לו
 קנאה, כמו שמצינו שקינא לאדם על אשתו, עד שפיתה אותה וגרם לה
 מיתה, ולעיתים שולט עליה בחטאים ומטמא אותה, והרי נעשית נבילה].

ויצר הרע מסטרא דימינא דיליה דרגא דישמעאל אתקרי נחש.
 ומסטרא דשמאלא דרגיה דעשו סמא"ל אתקרי כלב ממנא
 דגיהנם דצווח הב הב הוא דכתיב לעלוקה שתי בנות הב הב

וברעותא דיליה למיכל נשמתא מסאבא כנורא דיליה גיהנם ועבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו בקשוט והיא נטמאה. [ויצר הרע, מצד הימין שלו דרגת ישמעאל נקרא נחש, ומצד שמאל דרגת עשו סמא"ל נקרא כלב, ממונה הגיהנם שצווח הב הב, זה הוא שכתוב לעלוקה שתי בנות הב הב, וברצון שלו לאכול נשמה טמאה באש שלו גיהנם, ועבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו באמת והיא נטמאה].

ובנינה אתמר ובת איש כהן דא מיכאל כי תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף ותמן אתוקדת ההיא זוהמא ואתלבנת איהי מניה ככסף דאתלבן כנורא וההיא עופרת דזוהמא אתוקד ואתעביד עפר ואתאביד. [ובגללה נאמר ובת איש כהן, זה מיכאל, כי תחל לזנות את אביה היא מחללת באש תשרף, ושם נשרפת אותה זוהמא ומתלבנת היא ממנו, ככסף שמתלבן באש, ואותו עופרת הזוהמא נשרפת ונעשית עפר ונאברת].

כנוונא דא בישראל כד אינון מחללין אורייתא קב"ה ייעול לון בגלותא דבני עשו ובני ישמעאל תחות שעבודא דלהון דדרגייהו כל"ב ונח"ש ואתדנו תמן ובהון יתבררו ויתלבנו ויצורפו כצרוף הכסף וכבחון הזהב הה"ד וצרפתים כצרוף את הכסף ובחנתים כבחן את הזהב עד דיתקיים בהו אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו. [כמו כן בישראל, כאשר הם מחללים התורה, הקדוש ברוך הוא יכניס אותם בגלות בני עשו ובני ישמעאל, תחת שעבוד שלהם שדרגתם כל"ב ונח"ש ונידונים שם, ובהם יתבררו ויתלבנו ויצורפו כצרוף הכסף וכבחון הזהב, זה הוא שכתוב וצרפתים כצרוף את הכסף וכחנתים כבחון את הזהב, עד שיתקיים בהם אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו].

צד.

ואילן של טוב ורע בגללו נאמר ויורה ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים וגו', מפני שהיו ישראל עם ערב רב כולם היו אילן של טוב ורע, ועל כן חציו

מתוק מצד הימין, וחציו מר מצד השמאל, ובזמן שערב רב היו מחטיאים את ישראל, היה כאילו היו כולם מצד הרע, והמים הפכו כולם מרים

ואילנא דטוב ורע בגיניה אתמר ויורהו יי עץ וישלך אל המים וימתקו המים וגו'. בגין דהוו ישראל עם ערב רב כללו הוו אילנא דטוב ורע ועל דא חציו מתוק מסטרא דימינא. וחציו מר מסטרא דשמאלא. ובזמנא דעדב רב הוו מחטיאין לון לישראל הוי כאילו הוו כללו מסטרא דרע ומיא אתהדרא כללון מרידין כההוא עץ מר במיא הה"ד ויבאו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם. [ואילן של טוב ורע בגללו נאמר ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים וגו', מפני שהיו ישראל עם ערב רב כולם היו אילן של טוב ורע, ועל כן חציו מתוק מצד הימין, וחציו מר מצד השמאל, ובזמן שערב רב היו מחטיאים את ישראל, היה כאילו היו כולם מצד הרע, והמים הפכו כולם מרים, כאותו עץ מר במים, זה הוא שכתוב ויבואו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם].

והאי עץ מר איהו כגזונא דנסיזנא דסוטה אי סמת תחות בעלה אינון מיין דאשקיין לה אתהדרו מרידין ובהון וצבתה בטנה ונפלה יריכה ואי לא סמת מה כתיב ונקתה ונזרע' זרע ואולירת בר אוף הכא וימתקו המים. [וזה העץ המר, הוא כמו נסיון הסוטה, אם סמתה תחת בעלה אלו המים שמשקים אותה הופכים מרים, ובהם וצבתה בטנה ונפלה יריכה, ואם לא סמתה מה כתוב ונקתה ונזרעה זרע, ומולידה בן, אף כאן וימתקו המים].

צה.

כמו כן יעשה לנסות את ישראל בגאולה האחרונה, זה הוא שכתוב יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים, שהם מצד הטוב ועומדים בניסיון, והרשיעו רשעים, אלו מצד הרע, ויתקיים בהם ואל אדמת ישראל לא יבואו, והורג אותם - והמשכילים יבינו, בשבילם נאמר והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע, בזה החיבור שלך שהוא ספר הזוהר מן הזוהר של אימא עליונה תשובה, כאלו לא צריך נסיון, ומפני שעתידיים ישראל לטעום מעץ החיים, שהוא זה ספר

הזוהר, יצאו בו מן הגלות ברחמים ויתקיים בהם ה' בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר, והאילן של טוב ורע, שהוא איסור והיתר טומאה וטהרה, לא שולט על ישראל יותר, שהרי פרנסה שלהם לא תהיה אלא מצד עץ החיים, שאין שם לא קושיה מצד הרע ולא מחלוקת מרוח הטומאה, שכתוב ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ - שלא יתפרנסו תלמידי חכמים מעמי הארץ, אלא מצד הטוב, שאוכלים טהרה כשר והיתר, ולא מערב רב שאוכלים טהרה כשר היתר, ולא מערב רב שאוכלים טומאה פסול אסור, שהם טמאים, שמטמאים עצמם בנדה שפחה גויה זונה, מפני שהם בני לילית שהיא נדה שפחה גויה זונה חוזרים לשרשם, ועליהם נאמר כי משורש נחש יצא צפע

בגוונא דא יתעביד לנסאה לון לישראל בפורקנא בתרייתא
הה"ד יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים דאינון מסטרא
דטוב וקיימין בנסינא. והרשיעו רשעים אינון מסטרא דרע
ויתקיים בהון ואל אדמת ישראל לא יבאו וקטיל לון. וכמו כן יעשה
לנסות את ישראל בנאולה האחרונה, זה הוא שכתוב יתבררו ויתלבנו
ויצרפו רבים, שהם מצד הטוב ועומדים בנסינון, והרשיעו רשעים, אלו
מצד הרע, ויתקיים בהם ואל אדמת ישראל לא יבאו, והורג אותם].

והמשכילים יבינו מסטרא דבינה דאיהו אילנא דחיי בגינייהו
אתמר (שם) והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע
בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזוהר מן זוהרא דאימא עלאה
תשובה. באלין לא צריך נסיון ובגין דעתידין ישראל למטעם
מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר יפקון ביה מן גלותא ברחמי
ויתקיים בהון יי' בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר. וְהַמְשַׁכִּלִּים יִבְיְנוּ.
מצד הבינה שהוא עץ החיים, בשבילם נאמר והמשכילים יזהירו כוזהר
הרקיע, בזה החיבור שלך שהוא ספר הזוהר מן הזוהר של אימא עליונה
תשובה, באלו לא צריך נסיון, ומפני שעתידים ישראל למעום מעץ
החיים, שהוא זה ספר הזוהר, יצאו בו מן הגלות ברחמים ויתקיים בהם ה'
בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר].

ואילנא דטוב ורע דאיהו איסור והיתר טומאה וטהרה לא
שלטא על ישראל יתיר דהא פרנסה דילן לא ליהוי

אלא מסטרא דאילנא דחיי דלית תמן לא קשיא מסטרא דרע ולא מחלוקת מרוח הטומאה דכתיב ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ. ונהאילן של טוב ורע, שהוא איסור והיתר טומאה וטהרה, לא שולט על ישראל יותר, שהרי פרנסה שלהם לא תהיה אלא מצד עין החיים, שאין שם לא קושיה מצד הרע, ולא מחלוקת מרוח הטומאה, שכתוב ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ].

דלא יתפרנסון ת"ח מעמי הארץ אלא מסטרא דטוב דאכלין טהרה כשר היתר ולא מערב רב דאכלין טומאה פסול איסור דאינון מסאבין דמסאבין גרמיהו בנשג"ז. בגין דאינון בנוי דלילית דאיהו נשג"ז חזרין לשרשיהו. ועלייהו אתמר כי משרש נחש יצא צפע. [נשלא יתפרנסו תלמידי חכמים מעמי הארץ, אלא מצד הטוב, שאוכלים טהרה כשר והיתר, ולא מערב רב שאוכלים טהרה כשר היתר, ולא מערב רב שאוכלים טומאה פסול אסור, שהם טמאים, שמתמאים עצמם בנדה שפחה גויה זונה, מפני שהם בני לילית שהיא נדה שפחה גויה זונה חוזרים לשרשם, ועליהם נאמר כי משורש נחש יצא צפע].

צו.

איסור והיתר טומאה וטהרה, לא מעבר מעם הארץ, שמצדס אין בין גלות לימות המשיח אלא שעבוד מלכות בלבד, שהם לא טועמים מעץ החיים, וצריך להם משנה באיסור והיתר טומאה וטהרה, אלא יהיו מבוזים לפני תלמידי חכמים, כמו החושך לפני האור, ערב רב אלו עמי הארצות הם חשוכים, ואל נקראים ישראל, אלא עבדים מכורים לישראל, מפני שהם כבהמות

ובזמנא דאילנא דטוב ורע שלטא דאיהו חולין דטהרה וחולין דטומאה אינון חכמים דדמיין לשבתות וי"ט לית לון אלא מה דיהבין לון אינון חולין כגוונא דיום השבת דלית ליה אלא מה דמתקנין ליה ביומי דחול. [ובזמן שהאילן של טוב ורע שולט, שהוא חולין של טהרה וחולין של טומאה, אלו חכמים שדומים

לשבתות וימים טובים, אין להם אלא מה שנותנים להם אלו החולין, כמו יום השבת שאין לו אלא מה שמכינים לו בימות החולין.

ובזמנא דשלטא אילנא דחיי אתכפיא אילנא דטוב ורע ולא יהא לע"ה אלא מה דיהיב לון תלמידי חכמים ואתכפיין תחותיהו וכאלו לא הוּו בעלמא. [ובזמן ששולט עין החיים, נכפה האילן של טוב ורע, ולא יהיה לעם הארץ אלא מה שנותנים להם תלמידי חכמים, ונבנעים תחתיהם וכאלו אינם בעולם].

והכי איסור והיתר טומאה וטהרה לא אתעבר מע"ה דמסטרייהו לית בין גלותא לימות המשיח (לגבייהו) אלא שעבוד מלכויות בלבד דאינון לא טעמין מאילנא דחיי וצריך לון מתני' באיסור והיתר טומאה וטהרה אלא יהון מבוזים קדם ת"ח כגזונא דחשוכא קמי נהורא דערב רב אינון ע"ה אינון חשוכין. ולא אתקריאו ישראל. אלא עבדין זבינין לישראל בגין דאינון כבעירין וזהא אוקמוה. [וכך איסור והיתר טומאה וטהרה, לא מעבר מעם הארץ, שמצדם אין בין גלות לימות המשיח (אצלם) אלא שעבוד מלכויות בלבד, שהם לא טועמים מעין החיים, וצריך להם משנה באיסור והיתר טומאה וטהרה, אלא יהיו מבוזים לפני תלמידי חכמים, כמו החושך לפני האור, ערב רב אלו עמי הארצות הם חשוכים, ולא נקראים ישראל, אלא עבדים מכורים לישראל, מפני שהם כבהמות, והרי העמידוהו].

וישראל אתקריאו אדם ומנין דאית בהון בעירא ואדם הה"ד ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם. ואתן צאני צאן מרעיתי אינון ע"ה טבין מסטרא דטוב. אדם אתם ת"ח. [וישראל נקראו אדם, ומנין שיש בהם בהמה ואדם, זה הוא שכתוב ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם, ואתן צאני צאן מרעיתי, אלו עמי הארצות, טובים מצד טוב, אדם אתם, תלמידי חכמים].

ובקרא דא נמי רמזו ליה לון עמי שומע לי ישראל וגו'. בתר דאמר עמי אמאי קאמר ישראל אלא עמי ע"ה ישראל

ת"ח ובגנייהו אתמר ובני ישראל יוצאים ביד רמה. [ובפסוק זה גם רמזו לו, לו עמי שומע לי ישראל וגומר, אחר שאמר עמי, מדוע אומר ישראל, אלא עמי, עם הארץ ישראל, תלמידי חכמים, ובגללם נאמר ובני ישראל יוצאים ביד רמה].

כגוונא דפליג לון קב"ה בטורא דמיני הכי פליג לון כפורקנא בתרייתא דישראל דאתמר בהון וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים מסטרא דאילנא דחיי דאינון ג' שנין דיובלא. אתמר בהון המה יעלו בהר ובהון ויסע מלאך האלקים ההולך לפני מחנה ישראל ולון אתמר ואשא אתכם על כנפי נשרים דאינון ענני כבוד ואביא אתכם אלי ובני ישראל יוצאים ביד רמה הכי יפיק לת"ח בכל האי יקר. נכמו שחלק להם הקדוש ברוך הוא. בהר סיני, כך חילק להם בגאולה האחרונה של ישראל, שנאמר בהם וחמושים עלו בני ישראל מארץ מצרים, מצד עץ החיים שהם חמושים שנים של יובל, נאמר בהם המה יעלו בהר, ובהם ויסע מלאך האלהים ההולך לפני מחנה ישראל, ולהם נאמר ואשא אתכם על כנפי נשרים, שהם ענני כבוד ואביא אתכם אלי, ובני ישראל יוצאים ביד רמה, כך יוציא תלמידי חכמים בכל זה הכבוד].

צז.

כך יאמר ביציאה של הגאולה האחרונה, אם תקבלו עליכם תלמידי חכמים ביציאת הגלות כאדם שרוכב על סוס ועכד שמשמש לו, מוטב, ואם לא, שם תהיה קבורתכם בגלות.

וכגוונא דאתמר בע"ה מסטרא דטוב (שם) ויתיצבו בתחתית ההר. הכי יהון במפקנא בתרייתא תחות ת"ח כעבדא דאזיל לרגליא דסוסיא דמאריה וכגוונא דאמר לון בתחתית ההר אם תקבלו תורתו מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם הכי יימא במפקנו פורקנא בתרייתא אם תקבלון עליכון ת"ח במפקנו דגלותא כאדם דרכיב על סוסיא ועבדא דמשמש ליה מוטב. ואם

לאז תמן תהא קבורתכם בגלותא. [וכמו שנאמר בעם הארץ מצד טוב ויתיצבו בתחתית ההר, כך יהיו ביציאה האחרונה תחת תלמידי חכמים, כעבר שהולך לרגלי סוסי אדונו, וכמו שאמר להם בתחתית ההר אם תקבלו תורתי מוטב, ואם לא שם תהיה קבורתכם, כך יאמר ביציאה של הגאולה האחרונה, אם תקבלו תורתי מוטב, ואם לא שם תהיה קבורתכם, כך יאמר ביציאה של הגאולה האחרונה, אם תקבלו עליכם תלמידי חכמים ביציאת הגלות כאדם שרוכב על סוס ועבד שמשמש לו, מוטב, ואם לא, שם תהיה קבורתכם בגלות].

צח.

וערב רב כמו שנאמר בהם וירא העם וינועו מרחוק, כך יהיו רחוקים מן הגאולה, ויראו תלמידי חכמים והעם הקדוש בכל זה הכבוד, והם רחוקים מהם, ואם רוצים להתחבר איתם מה כתוב בהם לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה יירה, באותו זמן יתקיים בהם בישראל ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר - אין מקבלים גרים לימות המשיח, ורשעים בחושך ידמו, אלו ערב רב, ומפני זה אמר נביא עליהם ואל אדמת ישראל לא יבואו

וערב רב כגוונא דאתמר בהון וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק הכי יהון רחיקין מן פורקנא ויחמוזן לת"ח ולעמא קדישא בכל האי יקר ואינן רחיקי מינייהו. ואי בעו לאתחברא בהדייהו מה כתיב בהו לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה יירה. בההוא זמנא יתקיים בהו בישראל יי' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר והא אוקמוה אין מקבלין גרים לימות המשיח. ורשעים בחשך ידמו אינן ערב רב ובג"ד אמר נביאה עלייהו ואל אדמת ישראל לא יבאו. [וערב רב כמו שנאמר בהם וירא העם וינועו מרחוק, כך יהיו רחוקים מן הגאולה, ויראו תלמידי חכמים והעם הקדוש בכל זה הכבוד, והם רחוקים מהם, ואם רוצים להתחבר איתם מה כתוב בהם לא תגע בו יד כי סקול יסקל או ירה יירה, באותו זמן יתקיים בהם בישראל ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר, והרי העמידוהו אין מקבלים גרים לימות המשיח,

ורשעים בחושך ידמו, אלו ערב רב, ומפני זה אמר נביא עליהם ואל אדמת ישראל לא יבואו].

אמר אליהו רעיא מהימנא הא שעתא איהי לסלקא לעילא באומאה אימא אנת דהא בגינך אנא בעי לסלקא דיהוב לי קב"ה רשו לאתגלייא לך בבית אסורים דילך בקבורה דיל ולמעבד עמך מיכו דאנת מחולל בחובין דעמא. הה"ד והוא מחולל מפשעינו. [אמר אליהו, רועה נאמן, הרי השעה היא לעלות למעלה, בשבועה אמא אתה שהרי בגללך אני מבקש לעלות, שנותן לי הקדוש ברוך הוא רשות להתגלות לך בבית האסורים שלך, בקבורה שלך, ולעשות עמך טוב, שאתה מחולל בחטאי העם, זה הוא שכתוב והוא מחולל מפשעינו].

צט.

ויפן כה וכה וירא כי אין איש עוזר לי להוציא אותי מזה הצער, כזו הקבורה, שנאמר עלי ויתן את רשעים קברו, ולא מכירים בי, ואני חשוב בעיניהם בין ערב רב רשעים ככלב מת שהטריח, שחכמת סופרים תסרח ביניהם, בכל עיר ועיר ובכל מקום, ישראל מפוזרים ביניהם בין מלכים, והפכו אלו ערב רב רועים על ישאל צאן של הקדוש ברוך הוא, שנאמר בהם ואתן צאן מרעיתי אדם אתם, ואין להם יכולת לעשות טוב עם תלמידי חכמים

"ל רעיא מהימנא באומאה עלך בשמא דידו"ד לא תאחר בכל יכולתך דהא אנא בצערא סני. ויפן כה וכה וירא כי אין איש עוזר לי לאפקא לי מהאי צערא בהאי קבורה דאתמר עלי ויתן את רשעים קברו ולא אשתמודען בי ואני חשיב בעינייהו בין ערב רב רשיעייא ככלב מת דסרח בינייהו דחכמת סופרים תסרח בינייהו בכל קרתא וקרתא ובכל אתר דישראל מפוזרין בינייהו בין מלכוון ואתהדרו אינון ערב רב רעין על ישראל עאנא דקב"ה דאתמר בהו ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם ולית לון יכולת למעבד מיכו עם ת"ח. [אמר לו הרועה הנאמן, בשבועה עליך בשם יהו"ה, לא תאחר בכל יכלתך, שהרי אני בצער רב, ויפן כה וכה וירא כי אין איש

עוזר לי להוציא אותי מזה הצער, בזו הקבורה, שנאמר עלי ויתן את רשעים קברו, ולא מכירים בו, ואני חשוב בעיניהם בין ערב רב רשעים ככלב מת שהסריח (ביניהם), שחכמת סופרים תסרת ביניהם, בכל עיר ועיר ובכל מקום, ישראל מפוזרים ביניהם בין מלכים, והפכו אלו ערב רב רועים על ישאל צאן של הקדוש ברוך הוא, שנאמר בהם ואתן צאן מרעיתי אדם אתם, ואין להם יכולת לעשות טוב עם תלמידי חכמים].

ק.

ואנשי חיל ויראי חטא מסובכים מעיר לעיר ולא יחננו, ומחרימים ערב רב ביניהם שלא נותנים להם במקומות הרבה אלא דבר קצוב, שלא תהיה תקומה לנפילה שלהם, ואפילו חיי שעה, וכל חכמים ואנשי חיל ויראי חטא בצער בדוחק ביגון חשוכים ככלבים, בנים המסולאים בפז איכה נחשבו לנבלי חרש, בראש כל חוצות, שלא מצאו אכסניה ביניהם

ואנשי חיל ויראי חטא מסובכים מעיר לעיר ולא יחננו
 ומחרימין ערב רב ביניהם ולא יהבין לון באתרין מגיאיין
 אלא דבר קצוב דלא יהא תקומה לנפילו דלהון ואפילו חיי שעה
 וכל חכמים ואנשי חיל ויראי חטא בצערא בדוחקא ביגונא חשיבין
 ככלבים בנים המסולאים בפז איכה נחשבו לנבלי חרש בראש כל
 חוצות. דלא אשכחו אכסניא ביניהו. וואנשי חיל ויראי חטא
 מסובכים מעיר לעיר ולא יחננו, ומחרימים ערב רב ביניהם שלא נותנים
 להם במקומות הרבה אלא דבר קצוב, שלא תהיה תקומה לנפילה
 שלהם, ואפילו חיי שעה, וכל חכמים ואנשי חיל ויראי חטא בצער בדוחק
 ביגון חשוכים ככלבים, בנים המסולאים בפז איכה נחשבו לנבלי חרש,
 בראש כל חוצות, שלא מצאו אכסניה ביניהם].

קא.

והם הערב רב הם העשירים בשלוח כשמחה בלי צער בלי יגון כלל, גזלנים בעלי שוחד, שהם דיינים ראשי העם, כי מלאה הארץ חמס מפניהם, עליהם נאמר היו צריה לראש, בשכועה עליך פעם שניה כחי ה' צבאות אלהי ישראל

יושב הכרובים, שכל אלו דברים לא יפלו מפיד בכל יכלתך לדבר בהם לפני הקדוש ברוך הוא, ולהראות הדוחק שלהם

ואיננו ערב רב אינון עתירין בשלוח בחרווא בלא צערא בלא יגונא כלל גזלינן מארי שוחד דאינון דיינין רישי עמא כי מלאה הארץ חמס מפניהם עליהו אתמר היו צריה לראש באומאה עלך זמנא תנינא בחי יי צבאות אלקי ישראל יושב הכרובים דכל אלין מלין לא יפלון מפומך בכל יכלתך למלא בהון קמי קב"ה ולאחזאה דוחקא דלהון. ווהם הערב רב הם העשירים בשלוח בשמחה בלי צער בלי יגון כלל, גזלנים בעלי שוחד, שהם דיינים ראשי העם, כי מלאה הארץ חמס מפניהם, עליהם נאמר היו צריה לראש, בשבועה עליך פעם שניה בחי ה' צבאות אלהי ישראל יושב הכרובים, שכל אלו דברים לא יפלו מפיד בכל יכלתך לדבר בהם לפני הקדוש ברוך הוא, ולהראות הדוחק שלהם.

זוהר חלק ג' פרשת בהעלותך, רעיא מהימנא, דף

קנ"ב עמוד ב'

קב.

ימים יבואו שיתקיים בהם כיציאת מצרים שנאמר בה וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא, ובגלות האחרונה אין מיתה אלא עוני, שעני חשוב כמת, לקיים בהם והשארתי בקרבך עם עני ודל וחסו בשם ה', להתקיים בהם ואת עם עני תושיע - ואלו עשירים שישארו בהם, יתקיים בהם נרפים אתם נרפים, נרפים הם בתורה, נרפים הם לעשות טוב עם בעלי תורה ואנשי חיל המסובכים מעיר לעיר ולא יחננו, ונרפים הם בכבוד המס, שאם תאמר ככדים הם בכבוד המס ולא עושים טוב, משום כך תכבד העבודה על האנשים ויעשו בה, שכובד המס עליהם, ואל ישעו בדברי שקר, שהם משקרים ואומרים שכובד המס עליהם, ומפני זה לא יעשו טוב, הם משקרים כדיבורם ואומרים שמהכבוד שיכבד עליהם תבן אין נתן ממון השקר שבו טועים להקדוש ברוך הוא, ומפני שלא ישעו בו ולא חסו בשם ה', אין נתן לעבדיך, ואלו שיש להם, מכוסה וגנוז ממון שבפנים, שהוא תוכן כגון תוך

האוצר ותיבה, מתקיים בהם ותוכן לכנים תתנו, וזה כספים לכנים שיהיו
באותו דור

פקודא דא שחיטת הפסח בזמנו ואבתריה פסח ראשון ופסח
שני לאכול אותן כמשפטן וטמאים להיות נדחים לפסח
שני דאיהו פקודא תליתאה. תנאין ואמוראין אית בני נשא כחולין
דטהרה מסטרא דמיכאל וכחולין דהקדש כגון בשר קדש ואינון
מסטרא דגבריאל כהן ולוי. ואית בני נשא דאינון כיומין טבין
ואינון קדש קדשים. [מצוה זו שחיטת הפסח בזמנו, ואחריה פסח
ראשון ופסח שני לאכול אותם כמשפטם וטמאים להיות נדחים לפסח
שני שהוא מצוה שלישית, תנאים ואמוראים, יש בני אדם כחולין של
טהרה מצד מיכאל, וכחולין של הקדש, כגון בשר קודש והם מצד
גבריאל, כהן ולוי, ויש בני אדם שהם כימים טובים, והם קודש קדשים].

שכינתא איהי פסח ראשון מימינא דתמן חכמיה. שני
משמאלא. פסח ראשון מימינא דתמן חכמיה. פסח
שני משמאלא דתמן בינה ובגין דגבורה מתעברין כל אשין
נוכראין דאינון כקש ותבן לגבי אש דגבורה טמאים נדחים לפסח
שני. [שכינה היא פסח ראשון מימין, ופסח שני משמאל, פסח ראשון
מימין ששם חכמיה, פסח שני משמאל ששם בינה, ומפני שבגבורה
עוברים כל אישים זרים שהם כקש ותבן לגבי אש הגבורה, טמאים נדחים
לפסח שני].

וכל טומאה נדה ומצורע וזב וזבה ויולדת באשא דגבורה איהו
שורף דנשמתא איהו מאנא דקודשא בריך הוא ואיהו לא
שרי בה עד דאתלבנת באשא דגבורה דכתיב הלא כה דברי כאש
נאם יי'. ובהאי אשא אם ברזל הוא מתפוצץ ואם אבן הוא נמוח.
[וכל טומאה, נדה, ומצורע, וזב וזבה, ויולדת, כאש הגבורה הוא שורף,
שהנשמה היא כלי של הקדוש ברוך הוא, והוא לא שורה בה עד

שמתלבנת באש הנבורה שכתוב הלוא כה דברי כאש נאום ה', ובוזה האש אם ברזל הוא מתפוצץ ואם אבן הוא נימוח].

ובימינא (נ"א ובמ"א) דתמן תורה שבכתב דאיהי מים וטהרה ממקור דמיה ואתדכי בה מצורע וטמא מת זוב וטמא בכל מיני שרץ. הה"ד זורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וגו'. [ובימין (נ"א ובמ"א) ששם תורה שבכתב שהיא מים, וטהרה ממקור דמיה, ונטהר בה מצורע וטמא מת זוב וטמא בכל מיני שרץ, זה הוא שכתוב זורקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וגו'.

בעמודא דאמצעית' מאנא אתיחדת כבעלה דאיהי אתתא בתר דאתקדשת בשמאלא ואתדכאת במי מקוה בימינא ואומרים על מאני דפסחא כלים שנשתמשו בהן בצונן מטבילין בצונן והן טהורים אינן נשמתין דאינן מסטרא דרחמי ואינן רחמנים מארי חנא וחסדא לא צריכין לאדכאה במים פושרים כבינוניים כ"ש בחמי חמין דבהון מתדכין רשעים גמורים דמחממין גרמיהו באשא דיצה"ר ועלייהו אתמר כל דבר אשר יבא באש בגין דזוהמא דלהון נפישא אבל צדיקים גמורים בצונן דעלייהו אתמר כל חמשים ריוח בין הדכקים מצננים ליה גיהנם. [בעמוד של האמצע כלי מתייחדת עם בעלה, שהיא אשה אחר שמתקדשת בשמאל, ונטהרת במי מקוה בימין, ואומרים על כלי הפסח, כלים שנשתמשו בהן בצונן, מטבילין בצונן והם טהורים, אלו נשמות שהן צד הרחמים והם רחמניות בעלות חן וחסד, לא צריכות להטהר במים פושרים כבינוניים, כל שכן בחמי חמין, שבהם נטהרים רשעים גמורים, שמחממים עצמם באש יצר הרע, ועליהם נאמר כל דבר אשר יבוא באש, ועליהם נאמר כל דבר אשר יבוא באש, מפני שזוהמא שלהם מרובה, אבל צדיקים גמורים בצונן, שעליהם נאמר כל חמשים ריוח בין הדכקים מצננים לו גיהנם].

ואי נשמתין חמריים דאינן כמאני חרם שבירתן זו היא טהרתן

כד"א נשברו נטהרו ורזא דמלא זבחי אלקים רוח נשברה וגו' אבל אינון דמשתדלין באורייתא דבכתב ובאורייתא דבע"פ דאינון אש ומים ואינון דמשתדלין ברזי דאורייתא דאיהו אור דכתיב בה ותורה אור באורייתא אינון מתדכין בה. [ואם נשמות חמריים שהם ככלי חרס, שבירתן זו היא מהרתן כמו שאתה אומר נשברו נטהרו, וסוד הדבר זבחי אלהים רוח נשברה וגו' אבל אלו שעוסקים בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה, שהם אש ומים, ואלו שעוסקים בסודות התורה שהיא אור שכתוב בה ותורה אור, בתורה הם נטהרים בה].

ועוד בפ' הרואה. הרואה תמרים בחלום תמו עונותיו. הה"ד תם עונך בת ציון. כגין דתמרים ביה תם דרגא דיעקב דאתמר ביה ויעקב איש תם חובין מרים וע"ד תמרים תמן ת"ם ותמן מ"ר. . . [ועוד בפרק הרואה, הרואה תמרים בחלום, תמו עונותיו, זה הוא שכתוב תם עונך בת ציון, מפני שתמרים בו תם, דרגת יעקב שנאמר בו ויעקב איש תם, חטאים מרים ועל כן תמרים שם ת"ם ושם מ"ר].

הכא רמיז וימתקו המים הה"ד ויורהו יי' עץ וימתקו המים. מהכא מאן דאשתדל באורייתא דאיהו עץ. חובין דליה דאתמר בהון וימררו את חייהם בעבודה קשה קב"ה מחיל ליה ויתחזרון מתיקין. [כאן רמוז וימתקו המים, זה הוא שכתוב ויורהו ה' עץ וימתקו המים, מכאן מי שעוסק בתורה שהיא עץ, חטאים שלו שנאמר בהם וימררו את חייהם בעבודה קשה, הקדוש ברוך הוא מוחל לו ויהפכו מתוקים].

דיומין ייתון דיתקיים בהו כמפקנו דמצרים דאתמר ביה (שם) וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא ובגלותא בתראה לית מיתה אלא עוני דעני חשוב כמת לקיים בהון והשארתי כך עם עני ודל וחסו בשם יי' לאתקיימא בהון ואת עם עני תושיע ואלין עתירים דישתארון בהון יתקיים בהון נרפים אתם נרפים. נרפים הם באורייתא. נרפים הם למעבד מיבו עם מארי תורה

ואנשי חיל המסובכים מעיר לעיר ולא יחוננו. [שימים יבואו שיתקיים בהם כיציאת מצרים שנאמר בה וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא, ובגלות האחרונה אין מיתה אלא עוני, שעני חשוב כמת, לקיים בהם והשארתי (בך) [בקרבך] עם עני ודל וחסו בשם ה', להתקיים בהם ואת עם עני תושיע, ואלו עשירים שישארו בהם יתקיים בהם נרפים אתם נרפים, נרפים הם בתורה, נרפים הם לעשות טוב עם בעלי תורה ואנשי חיל המסובכים מעיר לעיר ולא יחוננו].

ונרפים הם בכבוד המס דאי תימא כבדין אינון בכובד חמס ולא עבדין טיבו בגין דא תכבד העבודה על האנשים ויעשו בה דכובד חמס עלייהו ואל ישעו בדברי שקר דאינון משקרין ואמרין דכובד חמס עלייהו ובגין דא לא יעבדון טיבו. אינון משקרין במלוליהו ואמרין דמהכובד דתכבד עלייהו תבן אין נתן ממונא דשקרא דביה טועין (ס"א שועין) לקב"ה ובגין דלא ישעון ביה ולא חסו בשם יי' אין נתן לעבדיך. [ונרפים הם בכובד חמס, שאם תאמר כבדים הם בכובד חמס ולא עושים טוב, משום כך תכבד העבודה על האנשים ויעשו בה, שכובד חמס עליהם, ואל ישעו בדברי שקר, שהם משקרים ואומרים שמהכובד שייכבד עליהם תבן אין טוב, הם משקרים בדיבורם ואומרים שמהכובד שייכבד עליהם תבן אין נתן ממונא השקר שבו טועים להקדוש ברוך הוא, ומפני שלא ישעו בו ולא חסו בשם ה', אין נתן לעבדיך].

ואלין דאית לון טמיר וגניז ממונא מלגו דאיהו תוכן כגון תוך האוצר ותיבה אתקיים בהו ותוכן לבנים תתנו ודא כספים לבנים דיהון בההוא דרא. [ואלו שיש להם, מכוסה וגנוז ממונא שבפנים, שהוא תוכן כגון תוך האוצר ותיבה, מתקיים בהם ותוכן לבנים תתנו, וזה כספים לבנים שיהיו באותו דור].

באותו זמן שם שם לו חק ומשפט, והם בעלי משנה, אף כאן ויבואו מרתה, הפכה להם תורה שבעל פה, מרה בדחקים רבים בעניות, שיתקיים בהם וימררו את חייהם בעבודה קשה, זו קושייה, בחומר זה קל וחומר, ובלבנים זה ליבון הלכה, ובכל עבודה בשדה זו ברייתא, את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך זה תיק"ו.

בההוא זמנא שם שם לו חוק ומשפט ואינן מארי משנה. אוף הכא ויבאו מרתה אתהדר לון אורייתא דבעל פה מרה בדחקין סגיאין בעניותא דיתקיים בהו וימררו את חייהם בעבודה קשה זו קושיא בחמר דא ק"ו ובלבנים דא לבון הלכה ובכל עבודה בשדה דא ברייתא. את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך דא תיק"ו. [באותו זמן שם שם לו חק ומשפט, והם בעלי משנה, אף כאן ויבואו מרתה, הפכה להם תורה שבעל פה, מרה בדחקים רבים בעניות שיתקיים בהם וימררו את חייהם בעבודה קשה, זו קושייה, בחומר זה קל וחומר, ובלבנים זה ליבון הלכה, ובכל עבודה בשדה זו ברייתא, את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך זה תיק"ו].

קד.

וימתקו המים, כמלח שממתק בשר, כך יתמתקו בסודות שמתגלים על ידך כל אלו קושיות ומחלוקות של מים מרים של התורה שבעל פה, הופכים מתוקים מי התורה, ויסורים שלך בסודות אלו שנגלים על ידיך יהיו לך מתוקים, ויהפכו לך כל דחקים שלך כחלומות שעוברים וחל"ם בהיפוך אותיות מל"ח, שממתק את הבשר, גם יסורים ממתקים

ורעיא מהימנא תמן אתקיים כך שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו ובהאי עץ הדעת טוב ורע דאיהו איסור והיתר. ובאינן רזין דאתגליין על ידך וימתקו המים כמלח דממתקת בשרא הכי יתמתקון ברזייתא דאתגליין על ידך כל אינן קושיין ומחלוקות דמיין מרירן דאורייתא דבעל פה אתהדרו מתיקן מי אורייתא ויסודין דילך ברזין אלין דאתגליין על ידך יהון לך מתיקן ויהדרון לך כל דחקין דילך כחלמין דעברין וחל"ם בהיפוך אתון

מל"ח דממתקת ית בשרא אוף יסורין ממתקים כמה דאוקמוהו. ורועה נאמן שם התקיים בך, שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו, ובוה עין הדעת טוב ורע, שהוא איסור והיתר, ובאלו סודות שהתגלו על ידך ימתקו המים, כמלח שממתק בשר, כך ימתקו בסודות שמתגלים על ידך כל אלו קושיות ומחלוקות של מים מרים של התורה שבעל פה, הופכים מתוקים מי התורה, ויסורים שלך בסודות אלו שנגלים על ידך יהיו לך מתוקים, ויהפכו לך כל דחקים שלך כחלומות שעוברים וחל"ם בהיפוך אותיות מל"ח, שממתק את הבשר, גם יסורים ממתקים כמו שהעמידוהו].

קה.

ולרשעים הופכים יסורים מלח סדומית, שהוא מסמא את העינים לקיים בהם ועיני רשעים שיתקיים בהם באותו זמן יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים והרשיעו רשעים, יתלבנו, אלו בעלי משנה, ויצרפו, אלו זרע קדוש של שאר העם, זה הוא שכתוב וצרפתים כצרוף את הכסף, והרשיעו רשעים, אלו ערב רב

ולרשעים מתהדרן יסורין מל"ח סדומית דאיהי מסמא את העינים לקיימא בהו ועיני רשעים תכלינה ואינון ערב רב רשיעיא דיתקיים בהו בההוא זמנא יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים והרשיעו רשעים. יתלבנו אינון מארי משנה. ויצרפו אינון זרעא קדשיא דשאר עמא הה"ד וצרפתים כצרוף את הכסף. והרשיעו רשעים אינון ערב רב. וולרשעים הופכים יסורים מלח סדומית, שהוא מסמא את העינים לקיים בהם ועיני רשעים שיתקיים בהם באותו זמן יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים והרשיעו רשעים, יתלבנו, אלו בעלי משנה, ויצרפו, אלו זרע קדוש של שאר העם, זה הוא שכתוב וצרפתים כצרוף את הכסף, והרשיעו רשעים, אלו ערב רב].

קו.

והמשכילים יבינו, אלו בעלי קבלה שנאמר בהם והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע, אלו הם אשר עוסקים בזוהר זה שנקרא ספר הזוהר, שהוא כתיבת נח

שנאספים בה שנים מעיר ושבע ממלכות ולעיתים אחד מעיר ושנים ממשפחה, שבהם יתקיים כל הבן הילוד היארה תשליכהו, וזו אורה של ספר זה, והכל על סיבה שלך - ומי גורם זו, עורב, שאתה תהיה באותו זמן כיונה, ששליח אחר שנקרא בשמך, כעורב שנשלח בראשונה ולא חזר בשליחות, שעוסק בשקצים שנאמר בהם עמי הארץ שקץ, מפני ממון שלהם, ולא עוסק בשליחותו להחזיר הצדיקים בתשובה, כאילו לא עושה שליחות אדונו - רועה נאמן, אתה היית יודע כל זה, ועל ידך הוא מתגלה

והמשכילים יבינו אינון מארי קבלה דאתמר בהון (שם)
והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע אלין אינון דקא
משתדלין כוזהר דא דאקרי ספר הזוהר דאיהו כתיבת נח
דמתכנשין בה שנים בעיר ושבע ממלכותא ולזמנין אחד מעיר
ושנים ממשפחה דבהון יתקיים כל הבן הילוד היאורה תשליכהו.
ודא אורה דספרא דא וכלא על סיבה דילך. [והמשכילים יבינו, אלו
בעלי קבלה שנאמר בהם והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע, אלו הם אשר
עוסקים בווהר זה שנקרא ספר הזוהר, שהוא כתיבת נח שנאספים בה
שנים מעיר ושבע ממלכות ולעיתים אחד מעיר ושנים ממשפחה, שבהם
יתקיים כל הבן הילוד היארה תשליכהו, וזו אורה של ספר זה, והכל על
סיבה שלך].

וכמאן גרים דא עורב דאנת תהא כההוא זמנא כיונה דשליח
אחרא דאקרי בשמך כעורב דאשתלח בקדמיתא ולא
אתהדר בשליחותא דאשתדל בשקצים דאתמר בהון עמי הארץ
שקץ בגין ממונא דלהון ולא אשתדל בשליחותיה לאהדרא
לצדיקייא בתיוכתא כאילו לא עביד שליחותא דמאריה וכו'. [ומי
גורם זו, עורב, שאתה תהיה באותו זמן כיונה, ששליח אחר שנקרא
בשמך, כעורב שנשלח בראשונה ולא חזר בשליחות, שעוסק בשקצים
שנאמר בהם עמי הארץ שקץ, מפני ממון שלהם, ולא עוסק בשליחותו
להחזיר הצדיקים בתשובה, כאילו לא עושה שליחות אדונו].

קם רעיא מהימנא ונשיק ליה ובריך ליה ואמר ודאי שליחא

דמאריך אנת לגבך. פתחו תנאין ואמוראין ואמרו רעיא מהימנא אנת הוית ידע כל דא ועל ירך היא אתגלייא אבל בענוה דירך דאתמר כך והאיש משה ענו מאד באלין אתרין דאנת מתבייש לאחזקא טיבו לגבך מני קב"ה לן ולבוצינא קדישא למהוי בירך ובפומך באלין אתרין. וקם רועה נאמן ונשק לו וברך אותו, ואמר ווראי שליח ארונך אתה אצלינו, פתחו תנאים ואמוראים ואמרו, רועה נאמן, אתה היית יודע כל זה, ועל ירך הוא מתגלה, אבל בענוה שלך שנאמר כך והאיש משה ענו מאד, באילו מקומות שאתה מתבייש להחזיק טוב לעצמך, מינה הקדוש ברוך הוא אותנו, ואת המאוד הקדוש, להיות בירך ובפיך באלו מקומות].

זוהר חלק ג' פרשת פנחס, רעיא מהימנא, דף ר"ל

עמוד א'

קז.

לא כשפחה רעה לילית חצופה בלי ענוה, אין לה בושת פנים, אלא של ערב רב, ומכני זה אמר שלמה אשת חיל עטרת בעלה וכרקב בעצמותיו מבישה, שהשכינה היא המלכה, שפחה שלה לילית, אין לה ענוה ולא בושת פנים מהקדוש ברוך הוא, וכך בניה ערב רב, והקדוש ברוך הוא עתיד להעביר אותה ואת בניה מהעולם, שממזרים הם מבני תשע מדות אסונ"ת משגח"ת (ראשי תיבות אנוסה שנואה נידוי תמורה מורדת שכורה גרושת הלב חצופה תערובת) ממזרים מדרבנן

בגוונא דשכינתא איהי מראה דיליה שמיעה דיליה. ריח ניחח דיליה דבור דיליה ברישא. הכי איהו בידין עשיית מצוה דיליה בגופא כרישא דיליה בצלותא זקיפ' דיליה בצלותא עמידה דיליה דאיהו (דאיהו מזליה) דקיימא קמיה בכל אתר וכרעת לגביה ואתנפלת לרגלוי בנפילת אפין למשאל מניה רחמים על בנהא איהי ענוה לגביה ואית לה בשת פנים מיניה ולא כשפחה בישא לילית חצופה בלא ענוה לית לה בשת פנים אימא דערב רב

ובגין דא אמר שלמה אשת חיל עמרת בעלה וזרקב בעצמותיו מבישה דשכינתא איהי מטרוניתא שפחה דילה לילית ליה לה ענוה ולא בשת אנפין מקב"ה וזכי בנהא ערב רב וקב"ה עתיד לאעבר' לה ולבנהא מעלמא דממזרים אינון מבני ט' מדות אסנ"ת משגח"ת (ר"ת אנוסה שנואה נידוי תמורה מורדת שכורה גרושת הלב חצופה תערוכת) ממזרי דרבנן. [כמו שהשכינה היא מראה שלו, שמיעה שלו, ריח ניחוח שלו, דיבור שלו, בראש, כך היא בידים עשיית מצוה שלו, בנוף כריעה שלו, בתפלה זקיפה שלו, בתפילה עמידה שלו (שהיא מזלו) שעומדת לפניו בכל מקום, וכוונת אצלו, ומתנפלת לרגליו בנפילת אפים, לבקש ממנו רחמים על בניה, היא ענווה אצלו ויש לה בושת פנים ממנו, ולא כשפחה רעה לילית חצופה בלי ענווה, אין לה בושת פנים, אלא של ערב רב, ומפני זה אמר שלמה אשת חיל עמרת בעלה וזרקב בעצמותיו מבישה, שהשכינה היא המלכה, שפחה שלה לילית, אין לה ענווה ולא בושת פנים מהקדוש ברוך הוא, וכך בניה ערב רב, והקדוש ברוך הוא עתיד להעביר אותה ואת בניה מהעולם, שממזרים הם מבני תשע מדות אסנ"ת משגח"ת (ראשי תיבות אנוסה שנואה נידוי תמורה מורדת שכורה גרושת הלב חצופה תערוכת) ממזרים מדרבנן].

וכן שכינה איהו שמוש דקב"ה יחוד דיליה בצדיק חי עלמין ואיהי הליכה דיליה צדק לפניו יהלך למעבד רעותיה. ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת רהיטת לגביה למעבד רעותיה בראיה בשמיעה בריחא בדבור בעשיה בגופא בשמוש בהלוך בכל אבר איהי מצוה לשמשא ליה ולמעבד רעותיה. [וכן שכינה היא שמוש של הקדוש ברוך הוא, יחוד שלו בצדיק חי עולמים, והיא הליכה שלו, צדק לפניו יהלך לעשות רצונו, ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת, רצה אצלו לעשות רצונו בראיה בשמיעה בריח בדיבור בעשיה בנוף בשמוש בהילוך, בכל אבר היא מצוה לשמש אותו ולעשות רצונו].

ובנהא הכי אינון בדיוקנהא בני ענוה בני בשת אנפין כמדות
 דיליה ובגין דא מני קב"ה למשה ואתה תחזה מכל העם
 אנשי חיל יראי אלקים אנשי אמת שונאי בצע. אנשי חיל מסטרא
 דימינא דאברהם דתמן ראייה דאורייתא מימינו אש דת למו.
 יראי אלקים מסטרא דיצחק דתמן שמיעה דאמר חבקוק נביאה יי'
 שמעתי שמעך יראתי. אנשי אמת מסטרא דיעקב דתמן ריח ניחח
 לידוד בחוטמא. שונאי בצע מסטרא דדבור סמכא רביעאה אדם
 הראשון דאתחבר באבתן תלת חיון אינון אריה שור נשר בראייה
 שמיעה ריחא אדם בדבור. [ובניה כך הם בדיוקנה בני ענוה בני
 בושת פנים, כולם כמדות שלה, ומפני זה ציווה הקדוש ברוך הוא למשה
 ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלהים אנשי אמת שנאי בצע,
 אנשי חיל, מצד הימין של אברהם ששם ראה של התורה מימינו אש דת
 למו, יראי אלהים, מצד של יצחק ששם שמיעה שאמר חבקוק הנביא ה'
 שמעתעי שמעך יראתי, אנשי אמת, מצד יעקב ששם ריח ניחוח לה'
 בחוטם, שנאי בצע, מצד הדיבור, סומך רביעי של אדם הראשון
 שמתחבר באבות שלש חיות הן, אריה שור נשר, בראה שמיעה ריח,
 אדם בדיבור].

ושמת עליהם שרי אלפים מסטרא דאת א' ושדי מאות מסטרא
דאת ד' ד' מאות שנה דאשתעבידו ישראל במצרים
(בדלות דאורייתא). שרי חמשים ג' ושרי עשרות י'. [ושמת עליהם
 שרי אלפים מצד האות ה', ושרי מאות מצד האות ד', ארבע מאות שנה
 שהשתעבדו ישראל במצרים (בדלות התורה). שרי חמשים נ'. ושרי
 עשרות י'].

קח.

ישראל באלו מדות ניכרים שהם בני הקדוש ברוך הוא ושכינתו להיות בהם
 אנשי חיל כגון אשת חיל עטרת בעלה, בעלי החסד, יראי אלהים אנשי אמת,
 ולא אנשי שקר, שבני ישראל לא יעשו עוולה ולא ידברו כזב, ולא ימצא
 בפייהם לשון תרמית, שנאי בצע, ככן אדם שמח בחלקו, ולא כערב רב בני

שפחה רעה, שהם כנחש שכל הארץ לפניו, זה הוא שכתוב ונחש עכר לחמו, וירא לשבוע מעפר, שירא שיחסר לו, וכך בעלי בצע שלא שבעים מכל ממון העולם

ישראל באינן מדות אשתמודעון דאינן בנוי דקב"ה ושכינתיה למהוי בהון אנשי חיל כגון אשת חיל עטרת בעלה מארי דחסד יראי אלקים אנשי אמת ולא אנשי שקר דבני ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב ולא ימצא בפיהם לשון תרמית ושונאי בצע כב"נ שמח בחלקו ולא כערב רב בנוי דשפחה בישא דאינן כחויא דכל אדעא קדמיה הה"ד ונחש עפר לחמו. ודחיל למשבע מעפרא דרחיל דתחסר ליה והכי מארי בצע דלא שבעין מכל ממון דעלמא. וישראל באלו מדות ניכרים שהם בני הקדוש ברוך הוא ושכינתו להיות בהם אנשי חיל כגון אשת חיל עטרת בעלה, בעלי החסד, יראי אלהים אנשי אמת, ולא אנשי שקר, שבני ישראל לא יעשו עוולה ולא ידברו כזב, ולא ימצא בפיהם לשון תרמית, שנאי בצע, כבן אדם שמח בחלקו, ולא כערב רב בנוי שפחה רעה, שהם כנחש שכל הארץ לפניו, זה הוא שכתוב ונחש עפר לחמו, וירא לשבוע מעפר, שירא שיחסר לו, וכך בעלי בצע שלא שבעים מכל ממון העולם].

וב "ד אוקמוה מארי מתניתין לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה בגין דקב"ה איהו סתים בסתרי התורה במאי אשתמודע במצות דאיהי שכינתיה דאיהי דיוקניה כגוונא דאיהו ענו שכינתיה ענוה איהו חסיד ואיהי חסידה איהו גבור ואיהי גברת על כל אומין דעלמא איהו אמת ואיהי אמונה. איהו נביא ואיהי נביאה איהו צדיק ואיהי צדקת איהו מלך ואיהי מלכות איהו חכם ואיהי חכמתא איהו מבין ואיהי תבונה דיליה. איהו כתר ואיהי עטרה דיליה עטרת תפארת ובג"ד אוקמוה רבנן כל מי שאין תוכו כברו אל יכנס לבית המדרש כדיוקנא דקב"ה דאיהו תוכו ושכינתא ברו איהו תוכו מלגו ואיהי ברו מלכר ולא אשתניאת איהי דלכר מההוא דלגו לאשתמודעא דהיא אצילותיה

ולית אפרשותא תמן כֹּלֵּ דמבית ומחוץ תצפנו. נומפני זה העמידוהו בעלי המשנה, לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה, מפני שהקדוש ברוך הוא הוא סתום בסתרי התורה, במה ניכר, במצוות, שהיא שכינתו שהיא צורתו, כמו שהוא עניו שכינתו ענווה, הוא חסיד והיא חסידה, הוא גיבור והיא גברת על כל אומות העולם, הוא אמת והיא אמונה, הוא נביא והיא נביאה, הוא צדיק והיא (צדקה) צדקת, הוא מלך והיא מלכות, הוא חכם והיא חכמה, הוא מבין והיא תבונה שלו, הוא בטר והיא עטרה שלו עטרת תפארת, ומפני זה העמידוהו חכמים כל מי שאין תוכו כברו (פירוש כחיצוניותו) אל יכנס לבית המדרש, כדיוקן הקדוש ברוך הוא שהוא תוכו, והשכינה חיצוניתו, הוא תוכו מבפנים, והיא חיצוניותו מבחוץ, ולא שונה היא שבחוץ מאותו שבפנים, להיות ניכר שהיא אצילותו ואין הברל שם כלל, שמבית ומחוץ תצפנו].

ובגין דאיהו ידוד סתים מלגיו לא אתקרי אלא בשכינתיה אדני
ובגין דא אמרו רבנן לא כשאני נכתב אני נקרא בעוה"ז
נכתב אני בידו"ד ונקרא אני באדני"ב אבל בעוה"ב נכתב בידו"ד
ונקרא בידו"ד למהוי רחמי מכל סטרא ובגין דא מני קב"ה
למלאכי השרת מאן דלא יהא תוכו כברו בכל אברין פנימאין
וחצונין לא ייעול בהיכלא דא ובגין דא אמר קרא הצור תמים
פעלו. תמים תהיה עם יי' אלקיך. נומפני שהוא יהו"ה סתום מבפנים
לא נקרא אלא בשכינתו אדני", ומפני זה אמרו חכמים לא כשאני נכתב
אני נקרא, בעולם הזה נכתב אני ביהו"ה ונקרא אני באדני", אבל בעולם
הבא נכתב ביהו"ה ונקרא ביהו"ה, להיות רחמים מכל צד, ומפני זה ציווה
הקדוש ברוך הוא למלאכי השרת, מי שלא יהיה תוכו כברו בכל איברים
פנימיים וחיצוניים, לא יכנס בהיכל זה, ומפני זה אמר הפסוק הצור תמים
פעלו, תמים תהיה עם אלהיך].

זוהר חלק ג' פרשת פנחס, דף רל"א עמוד ב'

קט.

ולאחר ששט ו' מן ושט בריבוי אכילת גזל, מתארך ונעשה שטן, ומי גורם זה, שטן העם ולקטו, שטות שלהם שהתערבו בערב רב שוטים, שתאווה שלהם אכילה ושתייה של גזל וחמס של שוד עניים ואנקת אביונים, בנון כפופה שוטים שאוכלים בלי טחיונה, מה כתוב בהם הבשר עודנו בין שניהם טרם יכרת ואף ה' חרה בעם - וזה גורם שמתכשט שטן באכילה ושתייה, ומתגבר על כל איברים ועורקים בשלש מאות וששים וחמש לא תעשה, כחשבון השט"ן חסר אחד

מזנו כבוד ויותרת דיליה נפקת מרה ואיהי חרבא דמלאך המות דנפקו מנה טפין מדין לקטלא בני נשא הה"ד ואחריתה מרה כלענה ואיהי תליא בכבוד כל מרעין ומותא ביה תליין וההוא יומא דר"ה (משטנא) ומשטטא בעלמא למכנש כל חובי עלמא וכדין כל אבתרין דאינון ישראל אינון בעאקו דאינון אברי דמטרוניתא נר יי' נשמת אדם שכינתא קדישא וכדין כל ישראל בעאקו ונטלי שופר לאתערא ביה ההוא תקיעה ושברים ותרועה. נמתוך כבוד ויותרת שלה יוצאת מרה, והיא חרב של המלאך המות, שיוצאות ממנה טיפות מרות להרוג בני אדם, זה הוא שכתוב ואחריתה מרה כלענה, והיא תלויה בכבוד וכל חליים ומות בו תלויים, ואותו יום של ראש השנה משוטטת בעולם לאסוף כל חטאי העולם, ואז כל איברים של אלו ישראל, הם בצרה שהם אברי המלכה, נר ה' נשמת אדם, השכינה הקדושה, ואז כל ישראל בצרה ונטלים שופר לעורר בו אותה תקיעה ושברים ותרועה].

רעיא מהימנא. אמר רעיא מהימנא ודאי בתר דאברים וערקין דלכא דדמיון לישראל אינון בעאקו צריכין לאתערא בקנה דאיהו שופר ודא קנה דריאה בתר דכנפי ריאה לא יכלין לשככא רוגזא דמרה דאתגברת על ערקין דלכא ועל כל ערקים דאברים דגופא ההוא רוחא דנשיב בהון סליק בקנה דאיהו שופר עלמא דאתי דהכי אוקמוה ושט דומה לעלמא דין דביה אכילה

ושתיה קנה דומה לעלמא דאתי דלית ביה אכילה ושתיה. [אמר הרועה הנאמן, וודאי אחד שאיברים ועורקים של הלב שדומים לישראל הם בצרה, צריכים להתעורר בקנה שהוא שופר, וזה קנה הריאה, אחר שכנפי ריאה לא יכולים לשכך רוגז המרה, שמתגברת על עורקי הלב ועל כל עורקי אברי הגוף, אותו רוח שנושב בהם עולה בקנה שהוא שופר עולם הבא, שכך העמידוהו ושט דומה לעולם הזה שבו אכילה ושתיה, קנה דומה לעולם הבא שאין בו אכילה ושתיה].

ולבתר דשט ו' מן ושט ברבוי אכילה דגזל. אתארך ואתעביד שטן. ומאן גרים דא שטו העם ולקטו שטותא דלהון דאתערבו בערב רב שטיין דתאווה דלהון אכילה ושתיה דגזל וחמס דשוד עניים ואנקת אביונים בנזן כפופה שטיין דאכלין בלא טחינה מה כתיב בהו הבשר עודנו בין שיניהם טרם יכרת ואף יי' חרה בעם אתפשט ו' דשטו איהו דרוחיה כפוף ואיהו נ' ודא גרם דאתפשט שטן באכילה ושתיה ואתגבר על כל אברין וערקין בשם"ה לא תעשה כחושבן השט"ן חסר חד דא יום הכפורים דלית ביה אכילה ושתיה וכו'. וולאחר ששט ו' מן ושט בריבוי אכילת גזל, מתארך ונעשה שטן, ומי גורם זה, שטו העם ולקטו, שטות שלהם שהתערבו בערב רב שוטים, שתאווה שלהם אכילה ושתיה של גזל וחמס של שוד עניים ואנקת אביונים, בנזן כפופה שוטים שאוכלים בלי טחינה, מה כתוב בהם הבשר עודנו בין שיניהם טרם יכרת ואף ה' חרה בעם, מתפשטת ו' של שטו, הוא שרוחו כפוף והוא נ', וזה גורם שמתפשט שטן באכילה ושתיה, ומתגבר על כל איברים ועורקים בשלש מאות וששים וחמש לא תעשה, כחשבון השט"ן חסר אחד, זה יום הכיפורים שאין בו אכילה ושתיה].

רעיא מהימנא. אמר רעיא מהימנא בהאי אתבסם שטן וקמיט נז"ן מן ושט מה דהוה שטן לפנים תב לאחורא ואתהדר ושט כדבדמיתא בגין דהקול קול יעקב. ישראל לית חיליהון

באכילה ושתיה כשאר עמין דירתין עלמא דין דחיליהון באכילה ושתיה אלא חיליהון בקול דא דאיהו עלמא דאתי עולם ארוך דאתברי באת יו"ד ובגין דקול שופר מניה נפיק אמרו רבנן אין פוחתין מעשרה שופרות ובאות י' ודאי אתעביד עולם ארוך דאיהו ו' עלמא דאתי ובאת ה' ברא עלמא דין דאיהי ה' זעירא דבה אכילה ושתיה דאורייתא וכו'. [אמר הרועה הנאמן, בזה מתכשם השטן ונקפלת נו"ן מן ושט, מה שהיה שטן לפניו שב לאחור וחוזר ושט כבתחילה, מפני שהקול קול יעקב, ישראל אין כוחם באכילה ושתיה כשאר עמים שיורשים עולם הזה, שכוחם באכילה ושתיה, אלא כוחם כקול זה, שהוא עולם הבא, עולם ארוך שנברא באות יו"ד, ומפני שקול שופר ממנו יוצא, אמרו חכמים אין פוחתים מעשרה שופרות, ובאות י' וודאי נעשה עולם ארוך, שהוא ו' עולם הבא, ובאות ה' ברא עולם הזה, שהיא ה' קמנה שבה אכילה ושתיה של התורה].

קי.

ברוך אלוה שזכינו לשמוע דברים מאותו שנקרא רבן של נביאים, רבן של חכמים, רבן של חכמים, רבן של מלאכי השרת, שהקדוש ברוך הוא ושכינתו מדבר על פיו, וכתב על ידיו סודות אלו, שלא נשמעו כמותם ממתן תורה ועד עתה - כל בעלי ישיבות שלמעלה ובעלי ישיבות שלמטה כולם מזומנים לשמוע דברים אלו מפיו וכפירושם שלך, שהרי שמחה וגאולה תתעורר בהם למעלה ומטה, אל תתנו דמי לו אתה וכל הסיעה שלך

מיד דשמעו מלין ר"ש וכל חברייה אמרו בריך אלהא דזכינא למשמע מלין מההוא דאתקרי רבן של נביאים רבן דחכמים רבן דמלאכי השרת דקב"ה ושכינתיה מדבר על פומי וכתב על ידיו רזין אלין דלא אשתמעו כוותיהו ממתן תורה ועד כען. [מיד ששמעו דברים רבי שמעון וכל חברים, אמרו ברוך אלוה שזכינו לשמוע דברים מאותו שנקרא רבן של נביאים, רבן של חכמים, רבן של חכמים, רבן של מלאכי השרת, שהקדוש ברוך הוא ושכינתו מרבר על פיו, וכתב על ידיו סודות אלו, שלא נשמעו כמותם ממתן תורה ועד עתה].

א"ל בוצינא קדישא אשלים מלולי דרזין דחבורא קדמאה
 לפרשא לון דהא כל מארי מתיבתאן דלעילא ומארי
 מתיבתאן דלתתא כלהו מזומנין למשמע מלין אלין מפומך
 ופירושין דילך דהא חדוה ופורקנא יתער בהון לעילא ותתא. אל
 תתנו דמי לא אנת וכל סיעתא דילך. עוד אמר בחבורא קדמאה.
 ואמר לו, מאור קדוש, השלם דיבורי הסודות של החיבור הראשון לפרש
 אותם, שהרי כל בעלי ישיבות שלמעלה ובעלי ישיבות שלמטה כולם
 מזומנים לשמוע דברים אלו מפך ופירושים שלך, שהרי שמחה וגאולה
 תתעורר בהם למעלה ומטה, אל התנו דמי לו אתה וכל הסיעה שלך.
 עוד אמר בחיבור הראשון].

קיא.

טחול צוחק, הוא צחוק הכסיל, אוי לו למי שהשעה משחקת לו, וקהלת אמר
 טוב כעס משחוק, טוב כעס הכבד שהיא מרה, רצועה של הקדוש ברוך הוא,
 רצועה להלקות בה צדיקים בעולם הזה בחליים רעות בנגעים, משחוק,
 ששחוק להם בטחול, בלכלוך זה העולם, ששוחקת להם השעה בעשירות,
 ועד ארס הטחול הוא זוחל עפר, והוא חזק יותר מארס המרה

אמר רעיא מהימנא והא אוקמוה רבנן עליה טחול שוחק ואיהו
 שחוק הכסיל ובג"ד אוקמוה רבנן דמתניתין אוי לו למי
 שהשעה משחקת לו. וקהלת אמר (שם) טוב כעס משחוק. טוב
 כעס דכבד דאיהי מרה רצועה דקב"ה רצועה לאלקאה בה
 צדיקייא בעלמא דין במרעין בישין. במכתשין משחוק דשחיק לון
 בטחון בלכלוכא דהאי עלמא דשוחק לון שעתא בעותרא ועוד
 ארם דטחול איהו זחיל עפר ואיהו תקיף יתיר מאדם דמרה. [אמר
 הרועה הנאמן, והרי העמידוהו חכמים עליו, טחול צוחק, הוא צחוק
 הכסיל, ומפני זה העמידוהו חכמי המשנה אוי לו למי שהשעה משחקת
 לו, וקהלת אמר טוב כעס משחוק, טוב כעס הכבד שהיא מרה, רצועה
 של הקדוש ברוך הוא, רצועה להלקות בה צדיקים בעולם הזה בחליים
 רעות בנגעים, משחוק, ששוחק להם בטחול, בלכלוך זה העולם,

ערב רב על פי הזוהר

קיד

ששוחקת להם השעה בעשירות, ועד ארם המחול הוא זוחל עפר, והוא חזק יותר מארם המרה].

קיב.

בגלל שערכ רב הם שאור שבעיסה, והם אומות העולם דומים למוץ, יותר מעכבים בגלות ערב רב את ישראל מאומות עוכדי עבודה זרה, כמו שהעמידוהו חכמים מי מעכב שאור שבעיסה מעכב, שהם דבקים בישראל כשאור בעיסה, אבל אומות עוכדי עבודה זרה, אין הם אלא כמוץ אשר תדפנו רוח

ובגין דערב רב אינון שאור שבעיסה ואינון אומין דעלמא דמיין למוץ יתיר מעכבין בגלותא ערב רב לישראל מאומין עכו"ם כמה דאוקמוה רבנן מי מעכב שאור שבעיסה מעכב. דאינון דבקין בישראל כשאור בעיסה. אבל אומין עכו"ם לא אינון אלא כמוץ אשר תדפנו רוח. נובגלל שערב רב הם שאור שבעיסה, והם אומות העולם דומים למוץ, יותר מעכבים בגלות ערב רב את ישראל מאומות עוכדי עבודה זרה, כמו שהעמידוהו חכמים מי מעכב שאור שבעיסה מעכב, שהם דבקים בישראל כשאור בעיסה, אבל אומות עוכדי עבודה זרה, אין הם אלא כמוץ אשר תדפנו רוח].

זוהר חלק ג' פרשת פנחס, רעיא מהימנא, דף רל"ז

עמוד א'

קיג.

אמר השיב את חמתי מעל בני ישראל, ולא אמר מעל העם, שהם ערב רב - שבט שמעון כאשר באו אלו הערב רב, התערכו בנשים שם שבט שמעון אחר שהתגיירו והולידו בנים, מהם מתו בעגל ומהם מתו במגיפה, ואחרים מתו כאן אלו שנשאר - ומפני שנשמרו ישראל וכל אלו הזרע הקדוש, נמנו כולם, מפני שלא חסר אפילו אחד מהם, ועל כן כתוב ולא כלייתי את בני ישראל, מכלל שאחרים כלו, וכן השיב את חמתי מעל בני ישראל, מעל בני ישראל השיב, אבל מעל אחרים שהיו ערב רב לא השיב - ומפני זה נמנו בני

ישראל כמקודם וחיבר אותם הקדוש ברוך הוא אתו, כמו כן במעשה שעגל, שכתוב ויפול מן העם וגו', כל אלו מערב רב היו, ולהראות שלא היו מבני ישראל מה כתוב אחר כך ויקהל משה את כל עדת בני ישראל

רעיא מהימנא. אמר רעיא מהימנא. השיב את חמתי מאי השיב את חמתי אלא ג' ממונים דגיהנם חד על ש"ד וחד על ג"ע וחד על ע"ז ואינון משחית אף וחימה הוא (חמה דיוד) (ס"א חימה דהיה) טאם בעלמא אמר השיב את חמתי מעל בני ישראל ולא אמר מעל העם דאינון ערב רב דאתמר ויפול מן העם ביום ההוא כשלשת אלפי איש דהכי אוקימנא ושאי"ל לבוצינא קדישא: [אמר הרועה הנאמן, השיב את חמתי, מהו השיב את חמתי, אלא שלשה ממוני הגיהנם, אחד על שפיכות דמים, ואחד על גילוי ערוות, ואחד על עבודה זרה, והם משחית אף וחימה, הוא ראה שחימה טסה בעולם, אמר השיב את חמתי מעל בני ישראל, ולא אמר מעל העם, שהם ערב רב, שנאמר ויפול מן העם ביום אותו כשלשת אלפי איש, שכך העמדנו ושאלו את המאור הקדוש]:

זוהר. וכי היאך השיב פנחס חמתיה דקודשא בריך הוא. והכתיב ויהיו המתים במגפה וגו' אי לא מית חד מנייהו הוה אמינא השיב את חמתי. אבל כיון דכל הני מיתו מאי טעמא השיב את חמתי ולא כליתי את בני ישראל. אלא ודאי כרידא דמלה זוי ליה לבר נש דפגים זרעיה. זוי ליה למאן דלא נטיר זרעיה כדקא יאות. חס ושלום דאפילו חד מישראל מית. אלא שבטא דשמעון כד אתו אינון ערב רב. אתערבו בנשין דשבטא דשמעון בתר דאתגירי וואלירי בנין. מנהון מיתו בעגל ומנהון מיתו במותא. ואחרנין מיתו הכא אינון דאשתארו. הדא הוא דכתיב ויהיו המתים במגפה, אשר מתו לא כתיב, אלא המתים. מתים דמעיקרא הוו. נוכי איך השיב פנחס חמתו של הקדוש ברוך הוא, והרי כתוב ויהיו המתים במגפה וגו', אם לא מת אחד מהם היה אומר השיב את חמתי, אבל כיוון שכל אלו מתו מה טעם השיב את

חמתי ולא כליתי את בני ישראל, אלא וודאי בידור הדבר אוי לו לבן אדם שפונם זרעו כיאות, חס ושלום שאפילו אחד מישראל מת, אלא וודאי בידור הדבר אוי לו לבן אדם שפונם זרעו כיאות, חס ושלום שאפילו אחד מישראל מת, אלא שבט שמעון כאשר באו אלו הערב רב, התערבו בנשים שם שבט שמעון אחר שהתניירו והולידו בנים, מהם מתו בעגל ומהם מתו במגיפה, ואחרים מתו כאן אלו שנשארו, זה הוא שכתוב ויהיו המתים במגיפה, אשר מתו לא כתוב, אלא המתים, מתים שמתחילה היו.

ובנין דאסתמרו ישראל וכל אינון זרעא קדישא. אתמנון כללון. בגין דלא חסר אפילו חד מנייהו. ועל דא כתיב ולא כליתי את בני ישראל, מכלל דאחרנין כללון. וכן השיב את חמתי מעל בני ישראל, מעל בני ישראל השיב, אבל מעל אחרנין דהוון ערב רב לא השיב, ועל דא רשים קרא ואמר מעל בני ישראל, ובגין דא אתמנון בני ישראל כמלקדמין וחבר לון קודשא בריך הוא בהדיה. כגוזנא דא בעובדא דעגל דכתיב (שמות לב) ויפול מן העם וגו', כל אינון מערב רב הוון. ולאחזאה דלא הוון מבני ישראל מה כתיב לבתר (שם לה) ויקהל משה את כל עדת בני ישראל. [ומפני שנשמרו ישראל וכל אלו הזרע הקדוש, נמנו כולם, מפני שלא חסר אפילו אחד מהם, ועל כן כתוב ולא כליתי את בני ישראל, מכלל שאחרים כללון, וכן השיב את חמתי מעל בני ישראל, מעל בני ישראל השיב, אבל מעל אחרים שהיו ערב רב לא השיב, ועל כן רשם הפסוק ואמר מעל בני ישראל השיב, אבל מעל אחרים שהיו ערב רב לא השיב, ועל כן רשם הפסוק ואמר מעל בני ישראל, ומפני זה נמנו בני ישראל כמקודם וחיבר אותם הקדוש ברוך הוא אתו, כמו כן במעשה שעגל, שכתוב ויפול מן העם וגו', כל אלו מערב רב היו, ולהראות שלא היו מבני ישראל מה כתוב אחר כך ויקהל משה את כל עדת בני ישראל].

בראשונה כתוב מאת כל איש אשר ידבנו לבו, הכל בכלל, כיון שאותם ערב רב עשו זה ומתו מהם אלו שמתו, רצה הקדוש ברוך הוא להתפייס עם ישראל, אמר להם התחברו כולכם לצד אחד, זה הוא שכתוב ויקהל משה את כל עדת בני ישראל בלבדם, אמר להם, בני, בכם אני רוצה לשרות, עמכם יהיה הדיור שלי, ועל כן קחו מאתכם תרומה, מאתכם, ולא מאחר, אין אני רוצה שיהיה שתוף לאחרים אתי ולא אתכם, ומשום כך כולו כלו, אף כאן הרי הם מאלו גזע רע היו, ויהיו המתים, המתים ודאי מתים ולא מישראל

קחו מאתכם תרומה. תא חזי בקדמיתא כתיב מאת כל איש אשר ידבנו לבו כלא בכלל כיון דאינון ערב רב עבדו דא ומיתו מנייהו אינון דמיתו בעא קודשא בריך הוא לאתפייסא בהדיהו דישראל. אמר לון אתחברו כלכו לסטר חד חדא הוא דכתיב ויקהל משה את כל עדת בני ישראל בלחודייהו אמר לון בני בכון אנא בעי למשרי עמכון תהא דיורא דילי ועל דא (שם) קחו מאתכם תרומה מאתכם ולא מאחרא לא בעינא דתהא שתופא לאחרנין בהדי ולא בהדיכו ובגין כך כלהו אשתציאו. אוף הכא הא אינון מאינון גזעא בישא הוו זיהיו המתים. המתים ודאי מתים ולא מישראל ובגין כך מנה לון דכתיב שאו את ראש בני ישראל ארימו רישייהו. נקחו מאתכם תרומה. בוא ראה, בראשונה כתוב מאת כל איש אשר ידבנו לבו, הכל בכלל, כיון שאותם ערב רב עשו זה ומתו מהם אלו שמתו, רצה הקדוש ברוך הוא להתפייס עם ישראל, אמר להם התחברו כולכם לצד אחד, זה הוא שכתוב ויקהל משה את כל עדת בני ישראל בלבדם, אמר להם, בני, בכם אני רוצה לשרות, עמכם יהיה הדיור שלי, ועל כן קחו מאתכם תרומה, מאתכם, ולא מאחר, אין אני רוצה שיהיה שתוף לאחרים אתי ולא אתכם, ומשום כך כולו כלו, אף כאן הרי הם מאלו גזע רע היו, ויהיו המתים. המתים, ודאי מתים ולא מישראל. ומשום כך מנה אותם, שכתוב שאו את ראש בני ישראל, הרימו ראשם.

אמר רבי אלעזר אבא כמה יאות הוא אי לא אשכחנא פלוגתא

על דא. אמר ליה ברי אימא אמר ליה זהא כתיב ויצמד ישראל לבעל פעור ותנינן דאתחברו ישראל בהדיה כצמידא דא דאתחבר בבר נש בקשוטיו הכי אתחברו ישראל בבעל פעור. אמר ליה אלעזר הכי הוא ויצמד ישראל לבעל פעור אלא אנא לא אמרית דאתדכו ישראל מההוא חובה אלא דאתדכו ממותא דלא שריא עליהו מותא. [נאמר רבי אלעזר, אבא, כמה יאות הוא אם לא מצאנו מחלוקת על זה. אמר לו, בני, אמור. אמר לו, והרי כתוב ויצמד ישראל לבעל פעור, ושנינו, שיתחברו ישראל איתו כצמיד זה שמתחבר בבן אדם בקישוטיו, כך התחברו ישראל לבעל פעור, אמר לו, אלעזר, כך הוא ויצמד ישראל לבעל פעור, אלא אני לא אמרנו שנטהרו ישראל מאותו חטא, אלא שנטהרו ממות שלא שרה עליהם מות].

קטז.

לא כתוב ויאכל וישתחוו ישראל, אלא העם, כיוון שכתוב ויצמד ישראל מהו ויאכל העם, אלא אותו זרע רע היו החובה של ישראל

אמר ליה זהא כתיב (שם) קח את כל ראשי העם והוקע אותם. אמר ליה ראשי העם ודאי ולא ראשי בני ישראל ומן העם אית לן למילף כתיב הכא העם וכתיב התם (שמות לב) וירא העם. (שם) ויקהל העם, (שם) ויפול מן העם. אבל תא חזי ויצמד ישראל לבעל פעור ולא פלחו ליה. אבל מן סיפיה דקרא אוכח. דכתיב ויאכל העם וישתחוו, ולא כתיב ויאכל וישתחו ישראל. אלא העם. כיון דכתיב ויצמד ישראל מאי ויאכל העם. אלא ההוא זרעא בישא הוו חובה דישראל. נאמר לו והרי כתוב קח את כל ראשי העם והוקע אותם, אמר לו, ראשי העם וודאי ולא ראשי בני ישראל, ומן העם יש לנו ללמוד, כתוב כאן העם, וכתוב שם וירא העם, ויקהל העם, ויפול מן העם, אבל בוא וראה, ויצמד ישראל לבעל פעור ולא עבדו לו, אבל מן סוף הפסוק מוכיח שכתוב ויאכל העם וישתחוו,

ולא כתוב ויאכל וישתחוו ישראל, אלא העם, כיוון שכתוב ויצמד ישראל מהו ויאכל העם, אלא אותו זרע רע היו החובה של ישראל].

קטז.

ויצמד ישראל לבעל פעור, עבודת הפעור הוא לפרוע עצמו ולהוציא לפניו צואה רותחת, ואותו מעשה מועיל לו ומתחזק ממנו, וישראל כיוון שראו זה, חשבו שזלזול שלו הוא וקלקול שלו שהרי בעבודה זרה כתוב צא תאמר לו, והם בשביל זלזול העבודה זרה פרעו עצמם בלי ידיעה, ועל אלו כפר פנחס ובטל המות, שכתוב ויכפר על בני ישראל, ומה כתוב, קחו מאתכם תרומה לה' ולא מערב רב, שלא נקראו קהילה וחיבור עד שנעבר מהם ערב רב, כביכול בזמן שהתערבו ביניהם כאילו לא היו גוי אחד, ומפני זה קחו מאתכם תרומה, ולא משותפות אחר שאיני רוצה לשתף אחרים ביני ובינכם

בזהו דכתיב (במדבר כה) ויצמד ישראל לבעל פעור, תא חזי ויצמד ישראל לבעל פעור לא כתיב, אלא לבעל פעור, קשומין ותוקפא יהבו לבעל פעור בלא דעתא, בגין דפולחנא דפעור הוא למפרע גרמיה ולאפקא קמיה צואה רותחת, והוא עבידתא אהני ליה ואתתקף מניה, וישראל כיון דחמו דא, השיבא דזלזולא דיליה איהו וקלקולא דיליה, דהא בעבודה זרה כתיב (ישעיה ל) צא תאמר לו, ואינן בגין זלזולא דעבודה זרה פרעו גרמייהו בלא ידיעה, ועל הני כפר פנחס ובטל מותנא, דכתיב ויכפר על בני ישראל, ומה כתיב, [מהו שכתוב ויצמד ישראל לבעל פעור, בוא וראה, ויצמד ישראל לבעל פעור לא כתוב, אלא לבעל פעור, קישומים וחוזק נתנו לבעל פעור בלי דעת, מפני שעבודת הפעור הוא לפרוע עצמו ולהוציא לפניו צואה רותחת, ואותו מעשה מועיל לו ומתחזק ממנו, וישראל כיוון שראו זה, חשבו שזלזול שלו הוא וקלקול שלו שהרי בעבודה זרה כתוב צא תאמר לו, והם בשביל זלזול העבודה זרה פרעו עצמם בלי ידיעה, ועל אלו כפר פנחס ובטל המות, שכתוב ויכפר על בני ישראל, ומה כתוב].

רעיא מהימנא, קחו מאתכם תרומה לה' ולא מערב רב, דלא

אתקריאו קהלה וחבור עד דאתעבר מנהון ערב רב, כביכול בזמנא דמתערבין בינייהו כאילו לא הוו גוי אחד, ובגין דא קחו מאתכם תרומה, ולא משותפו אחרא, דלא בעינא לשתפא אחרנין ביני ובינייכו. נקחו מאתכם תרומה לה' ולא מערב רב, שלא נקראו קהילה וחיבור ער שנעבר מהם ערב רב, כביכול בזמן שהתערבו ביניהם כאילו לא היו גוי אחד, ומפני זה קחו מאתכם תרומה, ולא משותפות אחר שאיני רוצה לשתף אחרים ביני ובינכם].

ק"ז.

כאשר ערב רב הם מעורבים בישראל, מה כתוב היו צריה לראש, וישראל אחר שנעברים מהם אלו, מה כתוב שאו את ראש כל עדת בני ישראל, ולא עוד, אלא שאמר הקב"ה אני צריך לדור עמכם, זה הוא שכתוב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ולא עוד, אלא כאשר בני ישראל בגלות, עליהם נאמר מי מעכב שאור שבעיטה מעכב - בזמן שערב רב הם ראשים על ישראל, כביכול כאילו עושים שלסון בהקב"ה, ויכנסו במשפטי כוכבים ומזלות, ומכני זה צווחים ואומרים ה' אלהינו בעלונו אדונים זולתך

ולא עוד. אלא כד ערב רב אינון מעורבין בישראל, מה כתיב (איכה א) היו צריה לראש, וישראל בתר דמתעברי מנייהו אלין מה כתיב שאו את ראש כל עדת בני ישראל, ולא עוד. אלא דאמר קודשא בריך הוא אנא בעי לדיירא עמכון. הדא הוא דכתיב (שמות כה) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. ולא עוד. אלא כד בני ישראל בגלותא, עלייהו אתמר מי מעכב שאור שבעסה. והא אוקמוה מארי מתניתין בזמנא דערב רב אינון ראשים על ישראל, כביכול כאילו (ס"א עברין שולטני דקודשא בריך הוא) עבדין שלטנו בקודשא בריך הוא, וייעלון במשפטי ככביא ומזלי, ובגין דא צווחין ואמרין (ישעיה כו) ה' אלקינו בעלונו אדונים זולתך. נולא עוד אלא כאשר ערב רב הם מעורבים בישראל, מה כתוב היו צריה לראש, וישראל אחר שנעברים מהם אלו, מה כתוב שאו את ראש כל עדת בני ישראל, ולא עוד, אלא שאמר הקדוש ברוך הוא אני

צריך לדור עמכם, זה הוא שכתוב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ולא עוד, אלא כאשר בני ישראל בגלות, עליהם נאמר מי מעכב שאור שבעיסה מעכב, והרי העמידוהו בעלי המשנה בזמן שערב רב הם ראשים על ישראל, כביכול כאילו עושים (מעבירים) שלטון בקדוש (של הקדוש) ברוך הוא, ויכנסו במשפטי כוכבים ומזלות, ומפני זה צווחים ואומרים ה' אלהינו בעלונו אדונים זולתך].

זוהר חלק ג' פרשת פנחס, רעיא מהימנא, דף רמ"ו

עמוד ב'

ק"ח.

בשלש דרגות אלו, יפקוד כהנים לויים וישראלים מן הגלות, ובהם נוטל נקמה מעשו וישמעאל וערב רב, כמו שערב רב מעורבים בעשו וישמעאל, כך יעקב מעורב באברהם ויצחק, ערוב של שניהם, וכך מתערב שילה עם משיח בן דוד ומשיח בן יוסף, ויהיה שלשלת של שניהם

ובגין דאיהי מסטרא דימינא אבן ומסטרא דשמאלא גחלת בה נטיל קב"ה נוקמא מישמעאל ואדום דאינון אישין נוכראין במים הזדונים וממנן דלהון סמאל ונחש. סמאל אשא דגיהנם ממונה על אומה דעשו נחש ממונה על אומה דישמעאל ואיהו רחב דממנא על מיא. נומפני שהיא מצד הימין אבן, ומצד השמאל גחלת, בה נוטל הקדוש ברוך הוא נקמה מישראל ואדום, שהם אישים זרים ומים הזידונים, וממונים שלהם סמאל ונחש, סמאל אש הגיהנם, ממונה על אומה של ישמעאל, והוא רהב שממונה על המים].

בימינא דאברהם דדרגיה חסד נטיל נוקמא מישמעאל וממנא דיליה. ובשמאלא דיצחק דדרגיה פחד נטיל נוקמא מעשו וממנא דיליה בתרין משיחין דאינון חד מימינא משיח בן דוד. וחד משמאלא משיח בן יוסף. וכדרגא דיעקב דאיהו לקבליה ברזא דשכל את ידיו (כי מנשה הבכור). אריה לשמאלא.

שור לימינא דישמעאל. בנין דיהודה גלה בעשו. אשתכח ימינא דקדושה עם שמאלא דעשו ושמאלא דקדושה עם ימינא מסאבא דישמעאל עד כי יבא שילא רעיא מהימנא בדרגיה תפארת ישראל נטיל נוקמא מערב רב. [בימין של אברהם שדרגתו חסד, נוטל נקמה מישמעאל וממונה שלו, ובשמאל של יצחק שדרגתו פחד, נוטל נקמה מעשו וממונה שלו, בשני משיחים, שהם אחד מימין משיח בן דוד, ואחד משמאל משיח בן יוסף, וברגה של יעקב שהיא כנגדו בסוד של שיכל את ידיו (כי מגשה הבכור). אריה לשמאל, שור לימין של ישמעאל, מפני שיהודה גלה בעשו, נמצא ימין בעשו, נמצא ימין של קדושה עם שמאל של עשו, ושמאל של קדושה עם ימין טמא של ישמעאל, עד כי יבוא שילה רועה נאמן בדרגתו תפארת ישראל, נוטל נקמה מערב רב].

בתלת דרגין אלין יפקוד (נ"א יפקון) כהנים לזים וישראלים מן גלותא. ובהון נטיל נוקמא מעשו וישמעאל וערב רב כגוונא דערב רב מעורבין בעשו וישמעאל הכי יעקב מעורב באברהם ויצחק ערוב דתרווייהו והכי מתערב שילא עם משיח בן דוד ומשיח בן יוסף ויהא שלשלת דתרווייהו. [בשלש דרגות אלו, יפקוד כהנים לזיים וישראלים מן הגלות, ובהם נוטל נקמה מעשו וישמעאל וערב רב, כמו שערב רב מעורבים בעשו וישמעאל, כך יעקב מעורב באברהם ויצחק, ערוב של שניהם, וכך מתערב שילה עם משיח בן דוד ומשיח בן יוסף, ויהיה שלשלת של שניהם].

זוהר חלק ג' פרשת עקב, רעיא מהימנא, דף רע"ג

עמוד א'

קיט.

והרי שנינו אין מתחילים בשני, ואין מסיימים ברכיעי, דהיינו בבית דין עם ערב רב, שאין הם שלוחי מצוה, שלא התגיירו לשם שמים, ואחר כך שנעברו

מהעולם צוה הקדוש ברוך הוא לקחת שני לוחות אבנים כראשונים, ואמר וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות וגו'

תנינא למבצע על שני ככרות בשבת דאינון רמיוין בתרי לוחי אורייתא דאתיהיבו בשבת זוגות. דביומא תליתאה נחתו דביה תרי זמני טוב ובשבת אתיהיבת תרין נוקבין לתרין טבין ואע"ג דאוקמוה דשדים ממנן על זוגות כמה דאוקמוה שני ביצים שני אגוזים הלכה למשה מסיני שלוחי מצוה אינון נזוקין . [שני לבצוע על שני ככרות בשבת, שהם רמוזים בשני לוחות התורה שנתנו בשבת זוגות, שביום שלישי ירדו שבו שתי פעמים טוב, ובשבת ניתנה שתי נקבות לשני טובים, ואף על פי שהעמידוהו ששדים ממונים על זוגות, כמו שהעמידוהו שתי ביצים שני אגוזים הלכה למשה מסיני, שלוחי מצוה אינם נזוקים].

ואי תימא והא תנינן אין מתחילין בשני ואין מסיימין בד' דהיינו בכ"ד עם ערב רב דלא הוו שלוחי מצוה דלא אתגירו לשם שמים ולכתר דאתעברו מעלמא מני קב"ה לנפלא שני לוחות אבנים כראשונים ואמר (שם) וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות וגו'. [ואם תאמר, והרי שנינו אין מתחילים בשני, ואין מסיימים ברביעי, דהיינו בבית דין עם ערב רב, שאין הם שלוחי מצוה, שלא התגירו לשם שמים, ואחד כך שנעברו מהעולם צוה הקדוש ברוך הוא לקחת שני לוחות אבנים כראשונים, ואמר וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות וגו'].

זוהר חלק ג' פרשת כי תצא, רעיא מהימנא, דף רע"ו עמוד ב'

קכ.

הקב"ה אמר וכי אתה מוציא שם רע על ישראל שעשו את העגל? לך רד כי שחת עמך, ערב רב וודאי שאתה גירת אותם עשו את העגל

וישראל בגין דאינון כלי'ן ימינא ושמאל'א תמן ה"י דילך בשלימו הוה אית לך לאתיחדא עמה ביניהו ובגין דאתמר כך כי הוציא שם רע על בתולת ישראל אתמר כך ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו בגלותא לא יכיל למפרש ליה מנה כל יומיו. וישראל מפני שהם כלולים ימין ושמאל, שם ה"י שלך בשלימות היתה, יש לך להתייחד עמה ביניהם, ומפני שנאמר כך כי הוציא שם רע על בתולת ישראל, נאמר כך ולא תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו, בגלות לא יכול לפרוש לו ממנה כל ימיו].

ואיך הוא שם רע דאפיקת עלה אלא בתר דאתייהיבת איהי לישראל כל מאן דאפיק שום ביש על ישראל כאילו אפיק עלה ושום ביש הוה דאמרת לקב"ה למה יי יחרה אפך בעמך וקב"ה אמר וכי אנת אפיק שום ביש על ישראל דעבדו ית עגל לך רד כי שחת עמך. ערב רב ודאי דאנת גיירת לון עבדו ית עגלא ובגין דא כי הוציא שם רע על בתולת ישראל ולו תהיה לאשה. וואיך הוא שם רע שהוצאת עליה, אלא אחר שניתנה היא לישראל, כל מי שמוציא שם רע על ישראל כאילו מוציא עליה, ושם רע היה שאמרת להקדוש ברוך הוא למה ה' יחרה אפך בעמך, והקדוש ברוך הוא אמר וכי אתה מוציא שם רע על ישראל שעשו את העגל, לך רד כי שחת עמך, ערב רב וודאי שאתה גיירת אותם עשו את העגל, ומפני זה כי הוציא שם רע על בתולת ישראל ולו תהיה לאשה].

קכא.

קם הרועה הנאמן נשק לו בפניו ועל עיניו וכרך אותו, ואמר לו תהיה מבורך מפי הקדוש ברוך הוא ושכינתו, בכל מדה ומדה שלו, ובעשר ספירות שלו, ובכל שמות שלו ובכל בעלי השיבות, וכל מלאכים ענו כולם ואמרו אמן, והקב"ה ושכינתו הודו בברכתו

קם רעיא מהימנא נשיק ליה באנפוי ועל עיניו וברוך ליה ואמר ליה תהא מבורך מפומא דקב"ה ושכינתיה בכל מדה ומדה

דיליה ובעשר ספירן דיליה ובכל שמהן דיליה ובכל מארי
מתיבתאן וכל מלאכין ענו כלהו ואמרו אמן וקב"ה ושכינתיה הודו
בברכתיה. [קם הרועה הנאמן נשק לו בפניו ועל עיניו וברך אותו, ואמר
לו תהיה מבורך מפי הקדוש ברוך הוא ושכינתו, בכל מדה ומדה שלו,
ובעשר ספירות שלו, ובכל שמות שלו ובכל בעלי הישיבות, וכל מלאכים
ענו כולם ואמרו אמן, והקדוש ברוך הוא ושכינתו הודו בברכתו].

זוהר חלק ג' פרשת כי תצא, רעיא מהימנא, דף רע"ז

עמוד ב'

קכב.

אם בני אדם עושים אותם אלוהות ולא ברצון שלהם, מדוע נעשים? אלא
כאשר היו דור המבול ודור הפלגה יודעים בהם, והיו מקטרים להם
ומשתחווים להם, ובאותו כח שהיו מקטרים להם ומשתחווים להם, היו
יורדים אצלם ועושים רצונם, ומדברים בהם באלו צלמים, הרי נעשית
אלוהות ועבודות זרות, משום כך הקב"ה עתיד להעביר אותם וימחה אותם
מהעולם, וצלמים שלהם שהיו עובדים בהם, ונשאבו מהם רוחות וצלמים

ואי תימרון אי בני נשא עבדין לון אלוהות ולא ברעותא דלהון
אמאי אתענשו אלא כד הוו דור המבול ודור הפלגה ידעי
בהון והוו מקטרגין (נ"א מקטריין) לון וסגדין לון ובהווא חילא דהוון
מקטרגין (נ"א מקטריין) לון וסגדין לון הוון נחתי לגבייהו ועבדי
רעותיהו וממללן בהון באינן צולמין הא אתעבידו אלוהות
ועבודת כו"ם בגין דא קב"ה עתיד לאעברא לון וימחי לון מעלמא
צולמין דלהון דהוון פלחין בהון ואשתאבו מנהון רוחין וצולמין.
[ואם תאמרו, אם בני אדם עושים אותם אלוהות ולא ברצון שלהם, מדוע
נעשים אלא כאשר היו דור המבול ודור הפלגה יודעים בהם, והיו
מקטרים להם ומשתחווים להם, ובאותו כח שהיו מקטרים להם
ומשתחווים להם, היו יורדים אצלם ועושים רצונם, ומדברים בהם באלו
צלמים, הרי נעשית אלוהות ועבודות זרות, משום כך הקדוש ברוך הוא

עתיד להעביר אותם וימחה אותם מהעולם, וצלמים שלהם שהיו עובדים בהם, ונשאבו מהם רוחות וצלמים].

קכג.

כאשר יש בעולם ערב רב, יורדים להתגשם בהם, הקב"ה יעביר אותם מן העולם, זה הוא שכתוב ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, ואם תאמרו בזמן הגלות אחרונה אין עבודה זרה, מפני שלא יודעים בני העולם בהם, והם שיודעים בערב רב שם נמצא להם שמכעיסים הקדוש ברוך הוא ושכינתו, וישראל ביניהם, וערב רב מצליחים בהם לקיים מה שכתוב אל פניו להאבידו

ובד אית בעלמא ערב רב נחתין לאתגשמא בהון וקב"ה יעבר לון מן עלמא הה"ד ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ ואי תימרון בזמנא דגלותא בתראה לית עכו"ם בגין דלא ידעין בני עלמא בהון ואינן דידעין בערב רב תמן אשתכח לון דמכעיסין לקב"ה ושכינתיה וישראל ביניהו וערב רב מצליחין בהון לקיים מאי דכתיב ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו. [וכאשר יש בעולם ערב רב, יורדים להתגשם בהם, והקדוש ברוך הוא יעביר אותם מן העולם, זה הוא שכתוב ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, ואם תאמרו בזמן הגלות אחרונה אין עבודה זרה, מפני שלא יודעים בני העולם בהם, והם שיודעים בערב רב שם נמצא להם שמכעיסים הקדוש ברוך הוא ושכינתו, וישראל ביניהם, וערב רב מצליחים בהם לקיים מה שכתוב אל פניו להאבידו].

קכד.

קמו כל התנאים ואמוראים וכרכו את רועה הנאמן, ואמרו לו סיני סיני מי יכול לדבר לפניך, שאתה בדיוקן אדונך, שבזמן שדיבר בהר סיני כל חיות המלאכים וחיות הכסא ועליונים ותחתונים שתקו, ולא נמצא דיבור אחר אלא שלו. ומפני שאתה בנו בדיוקן שלו, צריכים לשמוע כל בעלי הישיבה דברים מפין אל תתן שתיקה לדיבורך

קמו כלל תנאין ואמוראין וברכו לרעיא מהימנא ואמרו ליה סיני סיני מאן יכיל למלא קדמך דאנת בדיוקנא דסארך

דבזמנא דמליל במזרא דסיני כל חיון דמלאכין וחיון דכרסייא ועלאין ותתאין שתקו ולא אשתכח דבור אחרא אלא דיליה ובגין דאת בריה בדיוקנא דיליה צריך למשמע כללו מארי מתיבתא מלין מפומך אל תתן שתיקה למלוךך. נקמו כל התנאים ואמוראים וברכו את רועה הנאמן, ואמרו לו סיני סיני מי יכול לדבר לפניך, שאתה בדיוקן אדונך, שבזמן שדיבר בהר סיני כל חיות המלאכים וחיות הכסא ועליונים ותחתונים שתקו, ולא נמצא דיבור אחר אלא שלו. ומפני שאתה בנו בדיוקן שלו, צריכים לשמוע כל בעלי הישיבה דברים מפיוך אל תתן שתיקה לדיבורך].

זוהר חלק ג' פרשת כי תצא, רעיא מהימנא, דף רע"ט
עמוד א'

קכה.

והבור ריק, זכר, רק בלי תורה, אבל נחשים ועקרבים יש בו, וזו גלות רביעית, דור של רשעים מלא נחשים ועקרבים, רמאים כנחשים ועקרבים, שעוקרים דברי החכמים ודנים לשקר, עליהם נאמר והיו צריה לראש

כי עוד חזון למועד ויפה לקץ ולא יכזב ואוקמוה דהאי קרא נוקבא ויורד עד תהומא רבא. מאן הוא דנחית לתהום רבא לאשכחא זמנא דא אלא אנת דאתמר בך צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה. כמה מארי מתניתין דבעו לנחתא לעומקרא דהלכה לאשכחא תמן קץ דפרקנא ונחתו תמן ולא סליקו ואע"ג דלישנהון הות כפטיש יפוצץ סלע חליש פטיש דלהון לנקבא כההוא סלע ומאן דנקיבו דיליה בההוא סלע בלא רשו אתא חויא לנשכא ליה. ואית אחרנין דנקיבו לה עד דמטו לתהומא רבא ולא סליקו מתמן. [כי עוד חזון למועד ויפח לקץ ולא יכזב, והעמידוהו זה הפסוק נוקב ויורד על התהום הגדול, מי הוא שיורד לתהום גדול למצוא זמן זה, אלא אתה שנאמר בך צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה,

כמה בעלי המשנה שרצו לרדת לעומק ההלכה, למצוא שם קץ הגאולה, וירדו שם ולא עלו, ואף על פי שלשונם היתה כפטיש יפוצץ סלע, נחלש פטיש שלהם לנקב באותו סלע, נחלש פטיש שלהם לנקב באותו סלע, ומי שנקב שלו באותו סלע בלי רשות, בא נחש לנשוך אותו, ויש אחרים שנקבו אותו עד שהגיעו לתהום הגדול, ולא עלו משם].

ובזמנא דנוקבא פתיחא כל מאן דהוה נפיל תמן לא הוה סליק ומשיח בן דוד נפל תמן עם משיח בן יוסף דחד איהו עני ורוכב על חמור. וחד איהו בכור שורו דא משיח בן יוסף והאי איהו כי יכרה איש בור ולא יכסנו ונפל שמה שור או חמור. ובג"ד אקרי משיח בר נפלי ואיהי נפלת בתרייהו ואתמר עלה נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל. ואנת הוא בעל הבור ישלם כסף ישיב לבעליו והמת יהיה לו דא משיח בן יוסף דעתיד לאתקטלא. [ובזמן שהנקב פתוח, כל מי שהיה נופל שם לא היה עולה, ומשיח בן דוד נפל שם עם משיח בן יוסף, שאחד הוא עני ורוכב על חמור, ואחד הוא בכור שורו זה משיח בן יוסף, וזה הוא כי יכרה איש בור ולא יכסנו ונפל שמה שור או חמור, ומפני זה נקרא משיח בן נפלים, והיא נופלת אחריהם ונאמר עליה נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל, ואתה הוא בעל הבור ישלם כסף ישיב לבעליו, והמת יהיה לו זה משיח בן יוסף שעתיד להיהרג].

נחת בגיניה דודאי ארבע גליות הוו תלת לקבל תלת קליפין דאגוזא דאינון תהו קו ירוק קליפה ירוקא דאגוזא. תניינא בהו אבנין מפולמין דאינון סלעים תקיפין דמ"מ פסקו מינייהו כמה פסקות ונקיט לון לאפקא מיא דאורייתא ובג"ד אתקריאו אבנים מפולמות דמנייהו מייך נפקין קליפה תליתאה דקיכא גלותא תליתאה דהוה זעיר והאי איהו וחשך גלותא רביעאה תהום רבה חלל דאגוזא והאי איהו וחשך על פני תהום. [יורד בגללו, שוודאי ארבע גליות הן, שלש כנגד שלש קליפות האגוז, שהן תהו, קן ירוק

קליפה ירוקה של האגוז, שהן תהו, קן ירוק קליפה ירוקה של האגוז, שני בהו, אבנים חזקות (פ"א לחות) שהן סלעים חזקים, שבעלי משנה פסקו מהם כמה פסקים, ואחזו אותם להוציא מי התורה, ומפני זה נקראו אבנים מפולמות שמהם מים יוצאים, קליפה שלישית דקה, גלות שלישית שהיתה קטנה, וזה הוא וחושך, גלות רביעית תהום רבת, חלל האגוז, וזהו הוא וחושך על פני תהום].

ואתקרי בור דנפל שמה שור דא דכתיב ביוסף בכור שורו הדר לו דאתמר ביה וישליכו אותו חבורה. נוקבא בישא והבור רק דכורא (נ"א דבורא) רק בלא תורה אבל נחשים ועקרבים יש בו. ודא גלותא רביעאה דור דרשעים מלא נחשים ועקרבים דמאים כנחשים ועקרבים דעקרין מלי דרבנן ודיינין לשקרא עלייהו אתמר היו צריה לראש. [ונקרא בור שנפל שמה שור, זה שכתוב ביוסף בכור שורו הדר לו, שנאמר בו וישליכו אותו חבורה, נקיבה רעה, והבור ריק, זכר, רק בלי תורה, אבל נחשים ועקרבים יש בו, וזו גלות רביעית, דור של רשעים מלא נחשים ועקרבים, רמאים כנחשים ועקרבים, שעוקרים דברי החכמים ודנים לשקר, עליהם נאמר והיו צריה לראש].

קכו.

ויפן כה וכה וירא כי אין איש ישראל באלו רשעים ערב רב, וזה בסוף הגלות, ומפני זה קץ הגאולה נוקב עד התהום רבה, ורועה נאמן, תהום הוא המות בהיפוך אותיות, ואין מות אלא עניות - אדם ובהמה תושיע ה', אדם, שנאמר בו אדם כי ימות באהל, והעמידוהו בעלי המשנה אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, ואין מיתה אלא עניות, ובהמה, אלו עמי הארץ שהם נכפים כסוס כפרד תחת בעלי המשנה

ויפן כה וכה וירא כי אין איש דישראל באלין רשיעיא ערב רב ודא בסוף גלותא ובגין דא קץ דפורקנא נוקבא עד התהום רבה. ורעיא מהימנא תהום הוא המות בהיפוך אתון ולית מות אלא עניותא אנת נחיתת תמן. והא קא אתבריר לעילא קמי

תנאים ואמוראים וכלהו נחתין בנינך בתהומא לסייע לך ואתנ תניא דמסייע לך יתיר מכלהו בנין דאנת לויתן (נחש בריח) דימא דאורייתא מאריה דכל נונין לויתן אתקרי על שם אורייתא דאתמר ביה כי לוית חן הם לראשך ובך אדם ובהמה תושיע יי אדם דאתמר ביה אדם כי ימות באהל ואוקמוה מארי מתניתין אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה ולית מיתה אלא עניותא ובהמה אלין עמי הארץ דאינון מתכפיין כסום כפרד תחות מארי מתניתין. [ויפן כה וכה וירא כי אין איש ישראל באלו רשעים ערב רב, וזה בסוף הגלות, ומפני זה קץ הגאולה נוקב עד התהום רבה, ורועה נאמן, תהום הוא המות בהיפוך אותיות, ואין מות אלא עניות, אתה ירדת שם, והרי מתברר למעלה לפני התנאים ואמוראים, וכולם יורדים בגללך בתהום לסייע לך, ואתה שנויה בברייתא שמסייעת לך יותר מכולם, מפני שאתה לויתן (נחש ברח) של ים התורה, ארון כל הדגים לויתן נקרא, על שם תורה שנאמר בה כי לוית חן הם לראשך, ובך אדם ובהמה תושיע ה', אדם, שנאמר בו אדם כי ימות באהל, והעמידוהו בעלי המשנה אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, ואין מיתה אלא עניות, ובהמה, אלו עמי הארץ שהם נכפים כסום כפרד תחת בעלי המשנה].

אדרהבי הא בוצינא קדישא (אתא) פתח רעיא מהימנא ואמר מארי מתניתין מאן איהו לויתן אמר ליה בוצינא קדישא האי איהו דדרגיה עמודא דאמצעייתא וצדיק דאתמר ביה גוף וברית השכינן חד ואתרבי בימא דא דאיהו אימא עלאה ים דבה מייחדין לקב"ה כ"ה אתון דאינון ים בחושבן ואיהו כה. אמר ר"מ ודאי לויתן דקאים על שפת הים ועלמא קאי על ספירוי דא צדיק יסוד עולם דכל עלמא קאים עלוי. אמר בוצינא קדישא זכאה חולקך ר"מ (כאן חסר). [בניתיים הרי הנר הקדוש נא, פתח הרועה הנאמן ואמר, כעלי המשנה, מי הוא לויתן, אמר לו הנר הקדוש זה הוא שדרגתו עמוד האמצע, וצדיק שנאמר בו גוף וברית אנו מחשבים

אחד, וגדל בים הזה שהיא אמא עליונה י"ם, שבה מייתדים את הקדוש ברוך הוא עשרים וחמש עשרים וחמש אותיות שהם ים בחשבון, והוא בה, אמר הרועה הנאמן וודאי לויתן שעומד על שפת הים, והעולם עומד על סנפיריו זה צדיק יסוד עולם, שכל העולם עומד עליו, אמר הנר הקדוש זכאי חלקך רועה נאמן, (כאן חסר).

בת קול בגלותא עד דתיתי אנת לגבה דאנת קול דילא דכל אשה בת בעלה כמה דאת אמר ותהי לו לבת מאורשה איהי לך עדיין לא עבדת (ד"א עאלת) עמה לחופה. [בת קול בגלות, עד שתבוא אתה אצלה שאתה קול שלה, שכל אשה בת בעלה, כמו שאתה אומר ותהי לו לבת, מאורשה היא לך עדיין לו (ד"א עשית) נכנסת עמה לחופה].

קכו.

הנה מלכך יבוא לך צדיק ונושע, הוא מושיע למעלה ואתה למטה, ומפני שאתה בדיוקנו נאמר כך ואתה פה עמוד עמדי, שכל ישראל חוזרים לאהליהם ואתה לא, עד הגאולה האחרונה, ומי גרם זה, ערב רב שבגללם וישלך מידו את הלוחות, ומאותה שעה נפלה ולא נגאלה מערב רב שנאמר בהם וגם ערב רב עלה אתם, בכל זה לא פורשים מישראל, ושפחה מגבירתה, עד הגאולה האחרונה

אתמר צעקה הנערה המאורשה ואין מושיע לה והכי שכינתא אימא דילא (נ"א עלאה) צועקת על בנה ואין מושיע לה עד דייתי עמודא דאמצעיתא בגינה דאיהו מושיע דבגינה אתמר הנה מלכך יבא לך צדיק ונושע הוא מושיע לעילא ואנת לתתא ובגין דאנת בדיוקניה אתמר כך ואתה פה עמוד עמדי דכלהו ישראל אהדרו לאהליהון ואנת לאו עד פורקנא בתרייתא ומאן גרם דא ערב רב, דבגינייהו וישלך מידו את הלוחות. ומההיא שעתא נפלה ולא אתפרקת מערב רב דאתמר בהון וגם ערב רב עלה אתם בכל דא לא אתפרשן מישראל ושפחה מגבירתה עד פורקנא בתרייתא. [נאמר, צעקה הנערה המאורשה ואין מושיע לה,

וכך השכינה אמא שלה (נ"א עליונה) צועקת על בניהם ואין מושיע לה, עד שיבוא עמוד האמצע, בגללה, שהוא מושיע, שבגללה נאמר הנה מלכך יבוא לך צדיק ונושע, הוא מושיע למעלה ואתה למטה, ומפני שאתה בדיוקנו נאמר בך ואתה פה עמוד עמדי, שכל ישראל חוזרים לאהליהם ואתה לא, עד הגאולה האחרונה, ומי גרם זה, ערב רב שבגללם וישלך מידו את הלוחות, ומאותה שעה נפלה ולא נגאלה מערב רב שנאמר בהם וגם ערב רב עלה אתם, בכל זה לא פורשים מישראל, ושפחה מגבירתה, עד הגאולה האחרונה].

זוהר חלק ג' פרשת כי תצא, רעיא מהימנא, דף רפ"ב

עמוד א'

קכח.

גבירתה גן, שפחה אשפה מטונפת מצד הערב רב, אשפה מעורבת בגן לגדל זרעים מצד של עץ הדעת טוב ורע, מצד העבודה זרה נקראת שבתאי לילית אשפה מטונפת, מפני שצואה מעורבת מכל מיני טינוף ושרץ, שזורקים בה כלבים מתים וחמורים מתים, בני עשו וישמעאל קבורים בה, והיא קבר של עבודה זרה ערל וטמא שמקברים בה ערלים שהם כלבים מתים, שקץ וריח רע מטונף מוסרת, משפחה רעה היא דיבוק, שאוחז בערב רב מעורבים בישראל, ואוחז בעצם ובשר שהם בני עשו וישמעאל, עצם מת ובשר טמא, בשר בשדה טרפה שעליה נאמר לכלב תשליכון אותו

גבירתה גן שפחה אשפה מטונפת מסטרא דערב רב. אשפה מעורבת בגן לגדל זרעים מטונפת מצד הערב רב, אשפה מעורבת בגן לגדל זרעים מטונפת מצד העבודה זרה נקראת שבתאי לילית אשפה מטונפת, מפני שצואה מעורבת מכל מיני טינוף ושרץ, שזורקים בה כלבים מתים וחמורים מתים, בני עשו וישמעאל קבורים בה, והיא קבר של עבודה זרה ערל וטמא שמקברים בה ערלים שהם כלבים מתים, שקץ וריח רע מטונף מוסרת, משפחה רעה היא דיבוק, שאוחז בערב רב מעורבים בישראל, ואוחז בעצם ובשר שהם בני עשו וישמעאל, עצם מת ובשר טמא, בשר בשדה טרפה שעליה נאמר לכלב תשליכון אותו

ובשר דאינון בניע שו וישמעאל עצם מת ובשר טמא בשר כשדה מרפה דעלה אתמר לכלב תשליכון אותו. [נגבירתה גן, שפחה אשפה מטונפת מצד הערב רב, אשפה מעורבת בגן לגדל זרעים מצד של עין הדעת טוב ורע, מצד העבודה זרה נקראת שבתאי לילית אשפה מטונפת, מפני שצואה מעורבת מכל מיני מינוף ושרץ, שזורקים בה כלבים מתים וחמורים מתים, בני עשו וישמעאל קבורים בה, והיא קבר של עבודה זרה ערל וטמא שמקרבים בה ערלים שהם כלבים מתים, שקץ וריח רע מטונף מוסרת, משפחה רעה היא דיבוק, שאוחז בערב רב מעורבים בישראל, ואוחז בעצם ובשר שהם בני עשו וישמעאל, עצם מת ובשר טמא, בשר כשדה מרפה שעליה נאמר לכלב תשליכון אותו].

קכט.

וכמו שיש שנים עשר מזלות מצד הטוב, כך יש שנים עשר מזלות מצד הרע, זה הוא שכתוב שנים עשר נשיאים לאומותם שזה לעומת זה עשה האלהים, והרשעים הם אבי אבות הסומאה, שהם טמא מת ושרץ, שמטמא בן אדם מאוירו ומתוכו ומגבו, ואפילו תוך תוכו של הכהן נטמא בהם, ומפני זה ועל כל נפשות מת לא יבוא, שרשע קרוי מת, והמאור הקדוש, לאביו ולאמו לא יטמא

וכגוונא דאית תריסר מזלות מסטרא דטוב הכי אית תריסר מזלות מסטרא דרע הדא הוא דכתיב שנים עשר נשיאים לאומותם דזה לעמת זה עשה האלקים ורשיעיא אינון אבי אבות הטומאה דאינון טמא מת ושרץ דמטמא לב"נ מאוירו ומתוכו ומגבו ואפי' תוך תוכו דכהנא מסתאב בהון וכגון דא על כל נפשות מת לא יבא דרשע קרוי מת. וכוצינא קדישא לאביו ולאמו לא יטמא. [וכמו שיש שנים עשר מזלות מצד הטוב, כך יש שנים עשר מזלות מצד הרע, זה הוא שכתוב שנים עשר נשיאים לאומותם שזה לעומת זה עשה האלהים, והרשעים הם אבי אבות הטומאה, שהם טמא מת ושרץ, שמטמא בן אדם מאוירו ומתוכו ומגבו,

ערב רב על פי הזוהר

קלד

ואפילו תוך תיבו של הכהן נטמא בהם, ומפני זה ועל כל נפשות מת לא יבוא, שרשע קרוי מת, והמאור הקדוש, לאביו ולאמו לא יטמא.

קל.

כאן מצאנו רפואה לגבי שנאמר כי ויתן את רשעים קברו, אחר שקבורה זו מפני אבא ואמא, שהם בגלות עם ישראל, מתקיים כי הפסוק ולא יטמא, אליהו לא תתעכב מלרדת, שאף על פי שאתה כהן לאביו ולאמו (לא) יטמא, שהרי הקדוש ברוך הוא ושכינתו בגלות שהיא קבורה להם, ואני קבור ביניהם, בשבועה עליך בשם ה' חי וקים לא תתעכב מלרדת

הכא אשכחנא אמותא לגבי דאתמר ביה ויתן את רשעים קברו. בתר דקבורה דא כגין אבא ואימא דאינון בגלותא עם ישראל אתקיים כי קרא ולא יטמא. אליהו לא תתעכב מלנחתא דאע"ג דאנת כהנא לאביו ולאמו (לא) יטמא דהא קב"ה ושכינתיה בגלותא דאיהי קבורה לון אנא קבור בינייהו באומאה עלך בשם יי' חי וקים לא תתעכב מלנחתא. מלאכין קדישין מארי דגדפין באומאה עלייכו טולו אומאה דא וסליקו לה על גדפייכו שבעת יי' בח"י צדיק וקים עמודא דאמצעיתא טולו אומאה דא וסליקו לה על גדפייכו כמטרוניתא שבעת יי' בח"י צדיק וקים עמודא דאמצעיתא טולו אומאה דא וסליקו לה על גדפייכו כמטרוניתא ביקרא דילה לגבי קב"ה. [כאן מצאנו רפואה לגבי שנאמר כי ויתן את רשעים קברו, אחר שקבורה זו מפני אבא ואמא, שהם בגלות עם ישראל, מתקיים כי הפסוק ולא יטמא, אליהו לא תתעכב מלרדת, שאף על פי שאתה כהן לאביו ולאמו (לא) יטמא, שהרי הקדוש ברוך הוא ושכינתו בגלות שהיא קבורה להם, ואני קבור ביניהם, בשבועה עליך בשם ה' חי וקים לא תתעכב מלרדת, מלאכים קדושים בעלי הכנפים, בשבועה עליכם קחו שבועה זו והעלו אותה על כנפיכם שבעת ה' בח"י צדיק וקים עמוד האמצע, קחו שבועה זו והעלו אותה על כנפיכם במלכה ככבוד שלה לגבי הקדוש ברוך הוא].

מלאכין עילאין שליחן דקב"ה מוימינא ומלאכין שליחן דיליה משמאלא ומלאכים דאבא ואמא יהון סתרין לה עילא ותתא ומכסין לה באת ו' בשית גרפין דיליה דאתמר ביה שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים דשבועה דיליה דאיהי ה' רביעאה ובשתים יכסה רגליו דילה ובשתים מעופפים לה. [מלאכים עליונים שלוחי הקדוש ברוך הוא מימין, ומלאכים שלוחים שלה משמאל, ומלאכים של אבא ואמא יהיו סוככים אותה מעלה ומטה ומכסים אותה באות ו' בשש כנפים שלו שנאמר בו שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים וגו', בשתים יכסה פניו, של השבועה שלו שהיא ה' רביעית, ובשתים יכסה רגליו שלה, ובשתים מעופפים לה].

ואנת אליהו דסליקת לעילא העילות והוא טעין לך מכל טוב נחות לגבה ותהוי כרוב תחותא לנחתא בך מלאה כל טוב ומלאכין דאבא ואימא דאינון ידו"ד (פ"א אסתרו לה) אסחרו לך בנחיתו דילה ומלאכין דבעלה ברא דאבא ואמא ו' כסיאו לה ומעפפין לה משית גרפין אב"ג ית"ץ ובל"ו דתליין מנייהו כחשבון ל"ו ודאי איהו שרפים עומדים ממעל לו ונחיתת ה' (ג"א ידו"ד) דיליה טמירא מכוסה בהון ומלאכין דאינון דצדיק ח"י עלמין אסמיכו לה עלייכו כחיון דסמכי לכרסייא. ואתה אליהו שעולה למעלה לעלת העילות, והוא מטעין לך מכל טוב, רד אצלה ותהיה כרוב תחתיה, לרדת לך מלאה כל טוב, ומלאכים של אבא ואמא שהם י"ה סוככים אותך (ג"א אותה) בירידה שלה, ומלאכים של בעלה בהן של אבא ואמא ו', מכסים אותה ומעופפים לה בשש כנפים אבגית"ץ, ובל"ו שתלויים מהן כחשבון ל"ו, וודאי הוא שרפים עומדים ממעל לו, וודאי הוא שרפים עומדים ממעל לו, ויורדת ה' (ג"א י"ה) שלו טמונה מכוסה בהם, ומלאכים שהם של צדיק ח"י עולמים, סימכו אותה עליכם בחיות שסומכות הבסא].

דא "ג דה"א דאצילות דשמא דידו"ד איהי סמיכת לכלהו לית

לכון לפרחא לעילא ולנחתא לתתא בר מינה כאברין דגופא דלית להון תנועה בר מנשמתא דאברין דאית לה אתפשטו עלייכו לסמכא לכון בהון דהכי איהי ה' כימא אי אית לה מאנין מתמליין מנה ומתפשטין בהון כנחלים דמתפשטין מן ימא על ארעא ואי לאו איהי ה' בגרמא יחידאה בלא אתפשטותא דנחלין. (נשאף על פי שה"א של אצילות של השם יהו"ה, היא סומכת את כולם, אין לכם לפרוח למעלה ולרדת למטה חוץ ממנה, באברי הגוף שאין להם תנועה חוץ מהנשמה, שאיברים שיש להם, מתפשטים עליכם לסמוך אתכם בהם, שכך היא ה' כים, אם יש לה כלים מתמלאים ממנה ומתפשטים בהם, כנחלים שמתפשטים מן הים על הארץ, ואם לא, היא ה' בעצמה יחידה בלי התפשטות הנחלים).

קלא.

אם יש בהם בעלי מדות, בעלי חסד חסידים, גבורים בעלי תורה נביאים וכתובים, צדיקים אנשי מלכות שנאמר בהם ואשר כח בהם לעמוד בהיכל המלך, והם חכמים ונבונים ראשי ישראל, ולא ראשי ערב רב שנאמר היו צריה לראש, היא מתפשטת עליהם בעשר ספירות שלה וכו', לרדת עליהם, להקים השכינה עליהם - ובזמן שויפן כה וכה וירא כי אין איש, היא אומרת שלמה אהיה כעטיה, מעוספת בעצמה שלא מתפשטת עליהם, והקב"ה צווח עליו ואומר איכה ישבה בדד

הבי מאנין דשכינתא אינון מלאכין קדישין לעילא וישראל לתתא אי אית בהון מארי מדות מארי חסד חסידים גבורים מארי תורה נביאים וכתובים צדיקים אנשי מלכות דאתמר בהו ואשר כח בהם לעמוד בהיכל המלך בעמידה דצלותא בהיכלא דמלכא אלקים מלכא דיליה ידו"ד והם חכמים ונבונים ראשי ישראל ולא ראשי ערב רב דאתמר בהון היו צריה לראש איהי אתפשטת עלייהו בעשר ספירן דיליה בהווא זמנא נחית עלת העלות ביו"ד ה"א וא"ו ה"א לנחתא עלייהו לאקמא שכינתא עלייהו. ובזמנא דויפן כה וכה וירא כי אין איש איהי אומרת שלמה

איהיה כעוטיה מעוטפת בגרמא דלא אתפשטת עלייהו וקב"ה צוות
 עלה ואמר איכה ישבה בדר. וכך כלי השכינה הם מלאכים קדושים
 למעלה וישראל למטה, אם יש בהם בעלי מדות, בעלי חסד חסידים,
 גבורים בעלי תורה נביאים וכתובים, צדיקים אנשי מלכות שנאמר בהם
 ואשר כח בהם לעמוד בהיכל המלך, בעמידת התפלה, בהיכל המלך,
 בעמידת התפלה, בהיכל המלך ארנ"י, המלך שלה יהו"ה, והם חכמים
 ונבונים ראשי ישראל, ולא ראשי ערב רב שנאמר היו צריה לראש. היא
 מתפשטת עליהם בעשר ספירות שלה, ובאותו זמן יורד ספירות שלה,
 ובאותו זמן יורד עלת העילות ביו"ד ה"א וא"ו ה"א, לרדת עליהם, להקים
 השכינה עליהם, ובזמן שויפן כה וכה וירא כי אין איש, היא אומרת
 שלמה איהיה כעטיה, מעוטפת בעצמה שלא מתפשטת עליהם, והקדוש
 ברוך הוא צוות עליו ואומר איכה ישבה בדרן.

תיקוני זוהר דף ט"ו עמוד א'

קלב.

וכי ימכור איש את בתו לאמה, איש זה הקב"ה, בתו זו שכינה, לאמה בת זוג
 של מטטרו"ן בתוספת יוד, ששפחה רעה היא אמה של ערב רב, ומפני
 שאותה שפחה רעה ובניה לא ניכרים בה, היא מתכסה בעבד שלה כנשמה
 בגוף, ובגלות ראשונה שלא חזרה למלכות בת המלך וכו', ובגללה נאמר בהם
 עבדים היינו לפרעה במצרים, מפני שהיו תחת רשות אותו עבד - אבל
 בגאולה האחרונה, לא תצא הבת, בזה העבד כשפחה, אלא בהקב"ה, מפני
 שהתורה שהיא חרות, היא עמה בגלות אחרונה, שהיא חירות שלה - כי לא
 בחיפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו כי הולך לפניכם ה', יקו"ק וודאי, הוא יקים
 אותם מעפר, והוא מאיר על פני ישראל, ובו מכירים כל עולמות שהם זרע
 ברך ה'

ודא הוא דאמר קרא (שמות כ"א) וכי ימכור איש את בתו
 לאמה. איש דא קודשא בריך הוא. בתו דא שכינתא.
 לאמה בת זוגיה דמטטרו"ן. דאיהי מיטטרו"ן בתוספת יו"ד.
 דשפחה בישא היא אמה דערב רב. ובגין דההיא שפחה בישא

בעסקים שלהם בדרכים שלהם, איש לבצעו מקצהו, בבצע זה העולם, לרשת זה העולם, ואין הם מצד אלו שנאמר בהם אנשי חיל יראי אלהים אנשי אמת שנאי בצע, אלא כולם צווחים בתפילות ביום הכיפורים ככלבים, הב הב לנו מזון וסליחה וכפרה וחיים, כתבנו לחיים, והם עזי נפש ככלבים, שהם אומות העולם שצווחים לנביו ואין להם בושת פנים, שאין מי שקורא לו בתשובה, שתחזור שכינתו להקדוש ברוך הוא, שהיא רחוקה ממנו, לחזור אצלו, ודומים לכלבים, שנאמר בהם ויתערבו בגויים וילמדו מעשיהם, ואלו ערב רב, שכל חסד שעושה לעצמם עושים].

ועוד אינון שאלין מזונא וכסויא ועונה. דאיהי עונת זוגייהו. דאתמר בה שארה כסותה ועונתה לא יגרע. ולא אית מאן דשאי' מזונא דאיהי תורה. שארה דשכינתא. ואיהי אימא עלאה. דאתמר בה ואל תמוש תורת אמך. כסותה. דא כסויא דציצית. ועטיפו דיליה, ותפלין דיד. דאתמר בה תפלה לעני כי יעטף. ועונתה דא קריאת שמע בעונתה. דאם שלש אלה לא יעשה לה לשכינתא. ויצאה חנם אין כסף. לית ליה כסופא מן שכינתא. חציף איהו. ועוד אין כסף לא יהא ליה כסופא לעלמא דאתי. נועוד, הם שואלים מזון וכסות, ועונה, שהיא עונת זוגם, שנאמר בה שארה כסותה ועונתה לא יגרע, ואין מי ששואל מזון שהיא תורה, שארה השכינה, והיא אימא עליונה, שנאמר בה ואל תמוש תורת אמך. כסותה זו כסוי של ציצית, ועטיפה שלו, ותפלין של יד, שנאמר בה תפלה לעני כי יעטף, ועונתה זו קריאת שמע בעונתה, שאם שלש אלה לא יעשה לה לשכינה, ויצאה חנם אין כסף, אין לו כיסוף, (בושה) מן השכינה, חצוף הוא, ועוד אין כסף, לא יהיה לו כסוף (בושה) לעולם [הבא].

תיקוני זוהר דף כ"ז עמוד א'

קלד.

מדוע נגלה לו בסנה, להראות שהיתה בדוחק בין הקוצים, ועם כל זה והסנה איננו אוכל, מפני שושנים שהם בניה, שהם ישראל, שהם עתידים להיות בגלות בין ערב רב שהם קוצים

תיקונא תריסר. בראשית מאמר קדמא דכלא. כלילא מעשר אמירן. ואיהי ל"ב אלקי"ם דעובדא דבראשית. (ס"א דברית אש), ומסמרא דשמאלא אתיהיבת. דאיהי גבורה אשא סומקא. ובגין דא בלבת אש. ומשה הוה מסמרא דליואי מסמרא דיליה ממש, ואמאי אתגליא ליה בסנה. לאחזאה דהוות בדוחקא בין הקוצים. ועם כל דא והסנה איננו אוכל. בגין שושנים דאינון בנהא. דאינון ישראל. דהוו עתידין למהוי בגלותא בין ערב רב דאינון קוצים. ודא איהו רזא כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הדחתך שמה. ואתך לא אעשה כלה. [תיקון שנים עשר. בראשית מאמר ראשון של הכל, כלול מעשר אמירות, והיא ל"ב אלקים של מעשה בראשית (ס"א של ברי"ת א"ש), ומצד השמאל ניתנה, שהיא גבורה אש אדומה, ומפני זה בלבת אש, ומשה היה מצד הלוי מצד שלו ממש, ומדוע נגלה לו בסנה, להראות שהיתה בדוחק בין הקוצים, ועם כל זה והסנה איננו אוכל, מפני שושנים שהם בניה, שהם ישראל, שהם עתידים להיות בגלות בין ערב רב שהם קוצים. וזהו הוא סוד כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הדחתך שמה ואתך לא אעשה כלה].

קלה.

הראה לו שכר הכלה שהיא לבת אש בין הקוצים שהם הרשעים, כאשר דוחקים את השכינה וישראל, השכר שלהם כלה, יוצאת שכינה כלה מביניהם, ויבוא חתן בשבילה, וזה הוא שכר הכלה הדוחק, ויגאל אותם מן הגלות בשבילה, ודוחק גלות הערב רב לישראל ממהר להם הגאולה, ורפיון שלהם מעכב להם לישראל הגאולה

אחזי ליה אנרא דכלה (נ"א דשכינתאה). דאיהי לבת אש בין הקוצים דאינון חייביא. כד דחקין לשכינתא וישראל. אנרא דילהון כלה. נפקא שכינתא כלה מביניהו, וייתי חתן

בגינה. ודא איהו אנרא דכלה דוחקא. ויפרוק לון מן גלותא בגינה. ודוחקא דגלותא דערב רב לישראל ממחר לון פורקנא. ורפיון דילהון מעכב לון לישראל פורקנא. בגין דא אתחזי ליה למשה בלבת אש מתוך הסנה. מגו כובין. [הראה לו שכר הכלה (נ"א השכינה). שהיא לבת אש בין הקוצים שהם הרשעים, כאשר דוחקים את השכינה וישראל, השכר שלהם כלה, יוצאת שכינה כלה מבניהם, ויבוא חתן בשבילה, וזה הוא שכר הכלה הרוחק, וינאל אותם מן הגלות בשבילה, ודוחק גלות הערב רב לישראל ממחר להם הגאולה, ורפיון שלהם מעכב להם לישראל הגאולה, משום כך נראה לו למשה בלבת אש מתוך הסנה, מתוך קוצים].

תיקוני זוהר דף כ"ז עמוד ב'

קלו.

וכמושכ לצים לא ישכ, מי זה מושכ לצים זו לילי"ת אמם של ערב רב, שהיא מטמאה כנדה במושכה, וכן ערב רב מטמאים במושכם את הצדיקים שיושבים ביניהם כנדה

תקונא תליסר בראשית תמן אשרי, ודא איהו אשרי האיש. ואיהו אהי"ה אשר אהי"ה. רישא לכל רישין. ועליה אתמר ראשך עליך ככרמל ודא תפילין דרישא. ודלת ראשך כארגמן דא תפילין דיד. וביה משבחין לכת בהאי אשרי. הדא הוא דכתיב באשרי כי אשרוני בנות. [תיקון שלשה עשר. בראשית, שם אשרי, וזה הוא אשרי האיש, והוא אהי"ה אשר אהי"ה, ראש לכל ראשים, ועליה נאמר ראשך עליך ככרמל, וזה תפילין של ראש, ודלת ראשך כארגמן, זו תפילין של יד, ובו משבחין לכת בזה אשרי, זה הוא שכתוב באשרי כי אשרוני בנות].

בזמן זכי לאעלא תמן. אשר לא הלך בעצת רשעים. דאיהי עצה בישא מסטרא דעץ הדעת טוב ורע. ובדרך חטאים לא

עמד, מאן דרך חטאים ההיא דאתמר בה כן דרך אשה מנאפת. אכלה ומחתה פיה וגומר, ובמושב לצים לא ישב, מאן מושב לצים, דא ליליית אימן דערב רב, דאיהי מטמאה כנדה במושבה, וכן ערב רב מטמאין במושבם לצדיקיא דיתבין בנייהו כנדה. [מי זוכה להכנס שם, אשר אל הלך בעצת רשעים, שהיא עצה רעה מצד של עץ הדעת טוב ורע, ובדרך חטאים של עמד, מי זה דרך חטאין, אותה שנאמר בה כן דרך אשה מנאפת אכלה ומחתה פיה וגו'. ובמושב לצים לא ישב, מי זה מושב לצים זו ליליית אמם של ערב רב, שהיא מטמאה כנדה במושבה, וכן ערב רב מטמאים במושבם את הצדיקים שיושבים ביניהם, כנדה].

תיקוני זוהר דף כ"ח עמוד ב'

קלז.

באותו זמן מתקיים סוד המשנה וכו', ושורפים בתחילת שש שהוא אלף ששי - וכדי שלא יכדילו בין שש שהוא עמוד האמצע ובין שבע שהיא בת זוג, צריך לכער שאור וחמץ שהם ערב רב, שלא יראו בין שש שהוא ו', ובין שבע שנאמר בה שבע ביום הללתיך, מפני שערב רב הכדילו בין שש לשבע במתן תורה, כך יפריש אותם הקב"ה בין שש לשבע

שתיתא הללויה הללויה ודא ה"ו, עליה אתמר ליל שמורים הוא לה', ודא איהו עמודא דאמצעייתא, ורזא דמלחא השמיעו הללו, ואמרו הושע ה' את עמך את שארית ישראל, לקיים קרא (מיכה ו') כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. [ששי הללויה הללויה וזה ה"ו. עליו נאמר ליל שמורים הוא לה', וזה הוא עמוד האמצע, וסוד הדבר השמיעו הללו ואמרו הושע ה' את עמך את שארית ישראל, לקיים הפסוק כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות].

ורזא דמלחא מ'ה ש'היה הוא שיהיה. וביה מ'מכון ש'בתו ה'שנית. בגין דאיהו דיוקנא דעמודא דאמצעייתא. בההוא זמנא אתקיים רזא דמתניתין דאמר אוכלין כל ארבע. ותולין כל חמש

דהיינו אלף חמשה. ושורפין בתחלת שש דאיתו אלף שתיתא. וסוד הדבר מ'ה שיהיה הוא שיהיה. ובו מ'מכון ש'כתו השניה. מפני שהוא דיוקן עמוד האמצע, באותו זמן מתקיים סוד המשנה שאמר אוכלים כל ארבע, ותולים כל חמש שזהו אלף חמישי, ושורפים בתחילת שש שהוא אלף ששין.

ובגין דלא יפרישו בין שש דאיהו עמודא דאמצעיתא. ובין שבע דאיהי בת זוגיה, צריך לבער שאור וחמץ דאינון ערב רב. דלא יתחזיון בין שש דאיהו ו'. ובין שבע דאתמר בה שבע ביום הללתיך. בגין דערב רב אפרישו בין שש לשבע במתן תורה. כמה דאת אמר (שמות ל"ב) וירא העם כי בשש משה. ואוקמוהו בשש. באלין שית שעתין עבדו ית עגלא. ואפרישו בין ו"ק דאינון שש לשבע. הכי יפריש לון קודשא בריך הוא בין שש לשבע. ווכרי שלא יבדילו בין שש שהוא עמוד האמצע ובין שבע שהיא בת זוגו, צריך לבער שאור וחמץ שהם ערב רב, שלא יראו בין שש שהוא ו', ובין שבע שנאמר בה שבע ביום הללתיך, מפני שערב רב הבדילו בין שש לשבע במתן תורה, כמו שאתה אומר וירא העם כי בשש משה, והעמידוהו בשש, באלו שש שעות עשו את העגל, והפרישו בין ו"ק, שהן שש לשבע, כך יפריש אותם הקדוש ברוך הוא בין שש לשבע.

קלח.

בגללם היתה מצה פרוסה לחם עוני וודאי, ובאותו זמן תהיה שלימה כמו חכירתה שהיא מצה שלימה, זה הוא שכתוב והיה אור הלבנה כאור החמה דבגנייהו הוות מצה פרוסה לחם עני עני ודאי, ובההוא זמנא תהא שלימה כגוונא דחברתה דאיהי מצה שלימה. הדא הוא דכתיב (ישעיה ל') והיה אור הלבנה כאור החמה. ואמאי הוות מצה פרוסה. בגין דאסתלק מנה ו' רגל דילת למהוי לה מצוה. ומצה פרוסה אשתארת ד', ובגין דא מצה פרוסה ד', מצה שלימה ה', ובגין דא אמרין הלל גמור והלל שאינו גמור בפסח.

לקבל מצה שלימה ומצה פרוסה. [שבגללם היתה מצה פרוסה לחם עוני וודאי, ובאותו זמן תהיה שלימה כמו חבירתה שהיא מצה שלימה, זה הוא שכתוב והיה אור הלבנה כאור החמה, ומדוע היתה מצה פרוסה, מפני שהסתלק ממנה ו' רגל שלה להיות בה כמצוה, ומצה פרוסה נשארה ד', ומפני זה מצה פרוסה ד', מצה שלימה ה', ומפני זה אומרים הלל הלל גמור והלל שאינו גמור בפסח, כנגד מצה שלימה ומצה פרוסה].

ואמרין מרור. על שם ו' דאתפרש מן ה', ודא גרים לון דוימררו את חייהם. איהו מרור ואיהי מרה. הדא הוא דכתיב (רות א') קראן לי מרה כי המר שד"י לי, בעבודה קשה בקשיא, בחמר בקל וחמר, בין אומין דעלמא. [ואומרים מרור, על שם ו' שנבדלת מן ה', וזה גרם להם שוימררו את חייהם, הוא מרור והיא מרה, זה הוא שכתוב קראן לי (מרה) [מרא] כי המר שד"י לי, בעבודה קשה, בקושיה, בחומר, בקל וחומר, בין אומות העולם].

קלט.

מי גרם זה, י' מן שד"י רושם הברית, שנתן משה בערב רב, משום כך ירד משה ממדריגתו, זה הוא שכתוב לך רד כי שחת עמך, עמך ולא עמי. ועל ידו עתידה שכינה להתייחד עם הקדוש ברוך הוא. מפני שהוא הבדיל אותם, צריך לייחד אותם. לתקן במה שחסא - קמו כל החברים ונשקו לו, ואמרו אם לא באתי לעולם אלא לשמוע זה דיי

ובואן גרים דא. י' מן שדי רשימו דברית. דיהיב משה בערב רב, בגין דא נחית משה ממדריגה. הדא הוא דכתיב (שמות ל"ב) לך רד כי שחת עמך. עמך ולא עמי. ועל ידיה עתידה שכינתא לייחדא עם קודשא בריך הוא. בגין דאיהו אפריש לון. צריך לייחדא לון. לתקנא במה דחאב. קמו כללו חבריא ונשקו ליה. ואמרו אי לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די. [ומי גרם זה, י' מן שד"י רושם הברית, שנתן משה בערב רב, משום כך ירד משה

ממדריגתו. זה הוא שכתוב לך רד כי שחת עמך, עמך ולא עמי. ועל ידו עתידה שבינה להתייחד עם הקדוש ברוך הוא. מפני שהוא הבדיל אותם, צריך לייחד אותם. לתקן במה שחטא. קמו כל החברים ונשקו לו, ואמרו אם לא באתי לעולם אלא לשמוע זה דיין.

תיקוני זוהר דף ל' עמוד ב'

קמ.

כדד ינחנו ואין עמו אל נכר, לא מתערכים בבניו של יעקב ערכובית גרים, ומפני זה אין מקבלים גרים לימות המשיח, שעל זרע יעקב נאמר גפן ממצרים תסיע, מה גפן לא מקבלת הרכבה ממין אחר, כן זרעו הם שומרים אות ברית ולא מקבלים הרכבה ממין אחר, וכל מי ששומר אות ברית זוכה למלכות כמו יוסף

יעקב בגין דלא הוה ביה פסולת. אתמר בזרעיה בגלותא. וישכן ישראל בטח בדד עין יעקב. אתמר הכא בטח בדד. ואתמר התם ביה במפקנו דגלותא ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר. לא אתערבון בבניו ערבוביא דגזורים. ובגין דא אין מקבלים גרים לימות המשיח. דעלייהו דזרעא יעקב אתמר. גפן ממצרים תסיע. מה גפן לא מקבלת הרכבה ממין אחרא. כן זרעיה הוו נטרין אות ברית. ולא מקבלין הרכבה ממין אחרא. וכל מאן דנטיר אות ברית זכי למלכו. כגזונא דיוסף. וישראל בגין דנטרין ברית זכו למלכותא. ואתמר בהון כל ישראל בני מלכים, ומשה בגין דנטר אות ברית. אתמר ביה ויהי בישורון מלך. זכאה איהו מאן דנטר ברית. ניעקב מפני שלא היתה בו פסולת, נאמר בזרעו בגלות וישן ישראל בטח בדד, ונאמר שם ביציאת הגלות בדד ינחנו ואין עמו אל נכר, לא מתערכים בבניו ערכובית גרים, ומפני זה אין מקבלים גרים לימות המשיח, שעל זרע יעקב נאמר גפן ממצרים תסיע, מה גפן לא מקבלת הרכבה ממין אחר, כן זרעו הם שומרים אות ברית ולא מקבלים הרכבה ממין אחר. וכל מי ששומר אות ברית זוכה למלכות, כמו יוסף.

וישראל מפני ששומרים ברית זכו למלכות ונאמר בהם כל ישראל בני מלכים, ומשה מפני ששמר אות ברית, נאמר בו ויהי בישורון מלך, זכאי הוא מי ששומר בריתן.

תיקוני זוהר דף מ"א עמוד ב'

קמא.

ערב רב שאלו בשר ונתן להם, ומה כתוב הבשר עודנו בין שיניהם טרם יכרת ואף ה' וכו', והיה בשר היורד מן השמים, זה המן שאכלו ערב רב, ועם כל זה אמרו עליו אין דבר טמא יורד מן השמים - וסוד זה הבשר לחכמי לב נמסר, וזה בש"ר בהיפוך שב"ר, ועליו נאמר שבר רעבון בתיכם, אם זכו בשר קודש, שנאמר בו ומכשרי אחזה אלוך, ואם לא שומרים כזה בש"ר אות ברי"ת, נהפך להם בשב"ר

וערב רב שאילו בשרא זיהיב לון. ומה כתיב (במדבר י"א) הבשר עודנו בין שיניהם טרם יכרת ואף ה' כו'. והאי בשר הא אוקמוהו מארי מתניתין בבשר היורד מן השמים. דא מנא דאכלו ערב רב. ועם כל דא אמרו עלה אין דבר טמא (ס"א רע) יורד מן השמים. ווערב רב שאלו בשר ונתן להם, ומה כתוב הבשר עודנו בין שיניהם טרם יכרת ואף ה' וכו'. וזה הבשר הרי העמידוהו בעלי המשנה בבשר היורד מן השמים. זה המן שאכלו ערב רב, ועם כל זה אמרו עליו אין דבר טמא (ס"א רע) יורד מן השמים].

ורזא דהאי בשר מאי ניהו. אלא כמה דאת אמר בשגם הוא בשר. ורזא דא לחכימי לבא אתמסר, והאי בש"ר בהפוכא שב"ר. ועליה אתמר שבר רעבון בתיכם. אם זכו בשר קדש. דאתמר ביה ומכשרי אחזה אלו"ה. ואם לא נטרין בהאי בש"ר. אות ברי"ת. אתהפך לון בשב"ר. ויסוד זה הבשר מה הוא, אלא כמו שאתה אומר בשגם הוא בשר, וסוד זה לחכמי לב נמסר, וזה בש"ר בהיפוך שב"ר. ועליו נאמר שבר רעבון בתיכם, אם זכו בשר קודש,

שנאמר בו ומבשרי אחזה אלקי. ואם לא שומרים בזה בש"ר אות ברי"ת, נהפך להם בשב"ר].

תיקוני זוהר דף מ"ב עמוד א'

קמב.

אחר שכאו ערב רב ועשו את העגל, גרמו שעלתה ה' לגבי ו"י ונעשה הו"י, ומי גרם זה הוי גוי חוטא, ונשארה ה' אחרונה יחידה, זה הוא שכתוב איכה ישבה בדד - גרמו שגולתה שכניה והתערבה בין אומות העולם, ושומרת אותם בגלות

אמר ליה הא ודאי אתגליא לי מה דלא ידענא עד השתא. ולא עתיד לאתגליא עד יומין דייתי מלכא משיחא. אמר ליה אי הכי אשתמודע דאית אדם קדמון לכל קדומים, ואית אדם אחרא. [אמר לו, הרי וודאי נגלה לי מה שלא ידעתי עד עכשיו ולא עתיד להתגלות עד ימים שיבוא המלך המשיח, אמר לו אם כך ניכר שיש אדם קדמון לכל קדומים ויש אדם אחר, אמר לו, בני, כך הוא וודאי, אדם שברא אותו עלת העילות בדיוקן שלו סתום ונגזו, זה גרם שהסתלק עלת העלות, אדם שני חטא במחשבה, ואדם שלישי חטא במעשה, ששלשה אדם הם, אדם של בריאה, אדם של יצירה, אדם של עשיה, שאין כל חטאים שווים].

אמר ליה ברי הכי הוא ודאי. אדם דברא ליה עלת העלות בדיוקנא דיליה סתים ונגזו, האי גרם דאסתלק עלת העלות. אדם תניינא חאב במחשבה, ואדם תליתאה חאב במעשה, דתלת אדם אינון. אדם דבריאה, אדם דיצירה, אדם דעשיה, דלאו כל חובין שוין. אמר ליה ברי עם כל דא הוה ה' קיימא קמיה דאדם. בתר דאתו ערב רב ועבדו ית עגלא, גרמו דאסתלק ה' לגבי ו"י, ואתעביד הו"י, ומאן גרם דא, הוי גוי חוטא, ואשתארת ה' בתראה יחידה, הדא הוא דכתיב איכה ישבה בדד, דבקדמיתא ותלכנה שתיהן ה"ה, לבתר אסתלקת ה' עלאה.

אשתארת ה' תתאה בתראה יחידה. בתר דאתערבו טוב עם רע. מה דאפריש קודשא בריך הוא. הדא הוא דכתיב ויבדל אלקי"ם בין האור ובין החשך. גרמו דגלת שכינתא ואתערבת בין אומין דעלמא. (ס"א בין אומין דעלמא ובנהא עמה) ומנטרא לון (ס"א לנטרא לה) בגלותא. בההוא זמנא נחית קודשא בריך הוא בכל אתווי דאסתלקו בגלותא. הדא הוא דכתיב (ישעיה מ"ב) אני ה' הוא שמי וכבודי לא אחר לא אתן כו'. [נאמר לו, בני, עם כל זה היתה ה' קיימת לפני האדם, אחר שבאו ערב רב ועשו את העגל, גרמו שעלתה ה' לגבי ו"י ונעשה ה"י, ומי גרם זה הוי גוי חוטא, ונשארה ה' אחרונה יחידה, זה הוא שכתוב איכה ישבה בדד. שבתחילה ותלכנה שתיהן, ה' אחר כך הסתלקה ה' עלינו, נשארה ה' תחוננה אחרונה יחידה, אחר שהתערבו טוב עם רע מה שהבדיל הקדוש ברוך הוא, זה שכתוב ויבדל אלוקים הין האור ובין החושך, גרמו שגלתה שכינה והתערבה בין אומות העולם (ס"א בין אומות העולם ובניה עמה), ושומרת אותם (ס"א לשמור אותם) בגלות, באותו זמן יורד הקדוש ברוך הוא, בכל אותיותיו שהסתלקו בגלות, זה הוא שכתוב אני ה' הוא שמי וכבודי לא אחר לא אתן וכו'].

תיקוני זוהר דף מ"ט עמוד א'

קמג.

אזל"א גר"ש, השכינה אומרת להקדוש ברוך הוא גרש האמה הזאת ואת בנה, אלו ערב רב, שגרשוני מהסתפח כנחלת ה', גרש אותם מן העולם הזה ומהעולם הבא, שלא יהיה להם חלק עם ישראל

ועוד אזל"א גרי"ש. שכינתא אמרת לקודשא בריך הוא. גרש האמה הזאת ואת בנה אלין ערב רב. דגרשוני מהסתפח כנחלת ה'. גרש לון מן עלמא דין ומעלמא דאתי. דלא יהא לון חולקא עם ישראל. שופ"ר הול"ך, רבי"ע, שניי גרישיין, שלשלת. בההוא זמנא נטל קודשא בריך הוא רומ"ח. דאיהי

רמ"ח תיבין דאית בקריאת שמע ושית תיבין דיחודא, ובה וידקר את שניהם, דכר ונוקבא, דא סמא"ל ונחש, ורבי"ע דיוקנא דומיא דרומ"ח. [ועוד אזל"א גר"ש השכינה אומרת להקדוש ברוך הוא גרש האמה הזאת ואת בנה, אלו ערב רב, שנרשוני מהסתפח בנחלת ה', גרש אותם מן העולם הזה ומהעולם הבא, שלא יהיה להם חלק עם ישראל, שופ"ר הול"ך, רבי"ע, שנ"י גרישי"ן, שלשל"ת, באותו זמן נוטל הקדוש ברוך הוא רומ"ח, שהיא רמ"ח תיבות שיש בקריאת שמע ושש תיבות היחוד, ובו וידקור את שניהם זכר ונקיבה, זה סמא"ל ונח, ורבי"ע דיוקן כמו הרומח].

שנ"י גרישי"ן, תריך לון קודשא בריך הוא מן שמיא וארעא, בההוא זמנא שקר הסוס לתשועה וכו'. דקודשא בריך הוא רדיף אבתרייהו, ונטייל לון בשלשל"ת על צואריהון, ולבתר קטייל לון ברומחא דאיהו רבי"ע, בקדמיתא תריך לון, ולבתר רדיף אבתרייהו ותפים לון, ולבתר קטייל לון. [שנ"י גרישי"ן, גרש אותם הקדוש ברוך הוא מן שמים וארץ, באותו זמן שקר הסוס לתשועה וכו', שהקדוש ברוך הוא רודף אחריהם, ולוקח אותם בשלשל"ת על צוואריהם, ואחר כך הורג אותם ברומח שהוא רבי"ע, בראשונה מגרש אותם, ואחר כך רודף אחריהם ותופם אותם, ואחר כך הורג אותם].

תיקוני זוהר דף נ' עמוד ב'

קמד.

ובגלות חל"ק לבס, שהם ע"ב צדיקים שהם כמו הסנהדרין, וסוד הדבר אשרי כל חוכי לו, ל"ו בחשבון עולה שלשים ושש, והם ל"ו בארץ ישראל, ול"ו בחוץ לארץ ישראל, וזה הוא חל"ק לב"ס, ומי חלק לב"ס, שאור וחמץ שהם ערב רב, וסוד הדבר ויהי מבדיל בין מים למים, שעליהם נאמר אך ביום הראשון תשביתו שאור מבתים, אך חלק, ושבועה שימחו בי"ד, שהם ארבעה עשר ימי הפסח, לקיים כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות ואורייתא אית לה רישא וגופא ולבא ופומא ואברין, כגוונא

דאית בישראל, דאינון רישין רישי עמא. ומנהון עיינין הדא הוא דכתיב והיה אם מעיני העדה, ואית מנהון לבא. דאינון לקבל שבעין סנהדרין ומשה ואהרן על גבייהו, דלא חסרין בעלמא כוותיהו, ודא איהו ללבי גליתי, אבל אחרנין דאינון כשאר אברין אתמר בהון ולאברי לא גליתי, וכן באורייתא שבעין אנפין תליין מתרין תורות, אורייתא דבכתב ואורייתא דבעל פה. ונתורה יש לה ראש זנוף ולב ופה ואיברים. כמו שיש בישראל, שהם ראשים ראשי עם, ומהם עינים, זה שכתוב והיה אם מעיני העדה, ויש מהם לב, שהם כנגד שבעים סנהדרין, ומשה ואהרן על גביהם, שלא חסרים מהעולם כמותם, וזה ללבי גליתי, אבל אחרים שהם כשאר איברים נאמר בהם ולאברי לא גליתי, וכן בתורה שבעים פנים תלוים משתי תורות, תורה שבכתב ותורה שבעל פה.

ובגלותא חלק לב"ם, דאינון ע"ב צדיקים דאינון כגוונא דסנהדרין, ורזא דמל"ה (ישעיה ל') אשרי כל חוכי לו, ל"ו בחושבנא סליק תלתין ושית, ואינון ל"ו בארעא דישראל, ול"ו לב"ם, ורזא דמל"ה, ודא איהו חלק לב"ם, ומאן חלק לב"ם, שאור וחמץ דאינון ערב רב, ורזא דמל"ה זיהי מבדיל בין מים למים, דעלייהו אתמר אך ביום הראשון תשכיתו שאור מבתיכם, אך חלק, ואומאה דיתמחון בי"ד, דאינון ארבע סרי יומי דפסחא, לקיימא כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, (ודא שבעה יומי דפסחא דגלותא קדמאה, ושבעה יומי דפסחא דגלותא בתראה.) הדא הוא דכתיב חג שבעת ימים מצות יאכל, ונבלות חלק לב"ם, שהם ע"ב צדיקים שהם כמו הסנהדרין, וסוד הדבר אשרי כל חוכי לו, ל"ו בחשבון עולה שלשים ושש, והם ל"ו בארץ ישראל, ול"ו בחוץ לארץ ישראל, וזה הוא חלק לב"ם, ומי חלק לב"ם, שאור וחמץ שהם ערב רב, וסוד הדבר זיהי מבדיל בין מים למים, שעליהם נאמר אך ביום הראשון תשכיתו שאור מבתיכם, אך חלק, ושבעה שימחו בי"ד, שהם ארבעה עשר ימי הפסח, לקיים כימי צאתך מארץ מצרים אראנו

ערב רב על פי הזוהר

קנב

נפלאות, (וזה שבעה ימי הפסח של גלות ראשונה, ושבעה ימי הפסח של גלות אחרונה), זה הוא שכתוב חג שבעת ימים מצות יאכלן].

ובגין דא אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר, ודא אור הנר דאיהי אזרייתא ופקודיא. דאתמר בהון כי נר מצוה ותורה אור, נר בלבא, אור בעיינין, דאיהו אור הנר, בדחילו ורחימו בי"ה. מתעברין חשוכא וקדרותא מנייהו, ובגין דא כי יום נקם בלבי. [ומפני זה אור לארבעה עשר בודקים את החמץ לאור הנר, וזה אור הנר שהוא תורה ומצוות, שנאמר בהם כי נר מצוה ותורה אור, נר בלב, אור בעינים, שהוא אור הנר, ביראה ואהבה בי"ה, נעברים חושך וקדרות מהם, ומפני זה כי יום נקם בלבי].

תיקוני זוהר ג"ב עמוד א'

קמה.

ולחושך קרא לילה, ששלטונו בגלות שהוא לילה, ובגלות השעה עומדת לו, שהיא לילי"ת, אימא של ערב רב, והיא שחוק הכסיל, ובגללה נאמר כלה ענן וילך כן יורד שאול לא יעלה

דבר אחר ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי מפקודין דעשה. ולא כאשר שנאתי מפקודין דלא תעשה. פקודין דלא תעשה תליין מדחילו דיראה. ואינון לרחקא השטן מנייהו. דלא יתקריב לגבי כורסיא דאיהו לבא. לתבעא דינין על אברין קדישין דאינון ישראל. ולבא שכינתא בינייהו. [דבר אחר ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי ממצות עשה, ולא כאשר שנאתי ממצות לא תעשה. מצוות לא תעשה תלויות מיראת היראה, והן לרחק השטן מהם. שלא יתקרב אצל הכסא שהוא הלב, לתבוע דינים על איברים קדושים שהם ישראל, ולב שכינה ביניהם].

השטן איהו סמא"ל. שלטנותא דיליה בכבוד. דעליה אתמר עשו הוא אדום. ערקין דכבדא חיילין ומשריין דיליה. וכבד

נמיל כל לכלוכין וחובין דערקין. הדא הוא דכתיב (ויקרא ט"ז)
ונשא השעיר עליו את כל עונותם אל ארץ גזרה. עונות תם.
דהוא איש תם. אל ארץ גזירה. אתר דגזרת עירין. והשטן הוא
סמא"ל, השלטון שלו בכבד, שעליו נאמר עשו הוא אדום, עורקי הכבד,
צבאות ומחנות שלו, וכבד נוטל כל לכלוכים וחטאים של העורקים, זה
הוא שכתוב ונשא השעיר עליו את כל עונותם אל ארץ גזירה, עונות
תם של אותו איש תם, אל ארץ גזירה מקום גזירת מלאכים].

מַרְהָ חרבא דיליה. עלה אתמר ועל חרבך תחיה. ומנלן דמרה
איהי חרבא דמלאך המות. דכתיב (משלי ה) ואחריתה
מרה כלענה חדה כחרב פיות. איהי חיים לכבד. וסם המות
ללבא. מרה איהי גיהנם. ואית לה תרי פיות דאמרין הב הב. הדא
הוא דכתיב (שם ל') לעלוקא שתי בנות הב הב. שתי בנות דאמרין
הב חייבין לגיהנם. [מרה, החרב שלו, עליה נאמר ועל חרבך תחיה,
ומנין לנו שמרה היא חרב של מלאך המות, שכתוב ואחריתה מרה
כלענה חדה כחרב פיות, היא חיים לכבד וסם המות ללב, מרה היא
גיהנם, ויש לה שתי פיות שאומרות הב הב, זה הוא שכתוב לעלוקה
שתי בנות הב הב, שתי בנות שאומרות תן רשעים לגיהנם].

שבעין ערקין אינון בכבדא. לקבל שבעין ממנן. כבד ויותרת
ע"ב, יותרת דיליה איהי נחש אשת זנונים. בגין דשירין
דיליה (נ"א דילה) נטלא טחול דאיהו חשך. ועלה אתמר ולחשך
קרא לילה. דשלטנותה בגלותא דאיהו לילה. ובגלותא שעתא
קיימא ליה. דאיהו לילי"ת אימא דערב רב. ואיהו שחוק הכסיל
(ס"א הטחול). ובגינה אתמר כלה ענן וילך כן יורד שאול לא
יעלה. [שבעים עורקים הם בכבד, כנגד שבעים ממונים, כבד ויותרת
ע"ב, יותרת שלו היא נחש אשת זנונים, מפני ששירים שלו (נ"א שלה)
נוטל טחול שהוא חושך, ועליו נאמר ולחושך קרא לילה, ששלטונו
בגלות שהוא לילה, ובגלות השעה עומדת לו, שהיא לילי"ת, אימא של

ערב רב, והיא שחוק הכסיל (ס"א הטחול), ובגללה נאמר בלה עגן וילך
כן יורד שאול לא יעלה].

קמו.

מוריד שאול ויעל, אוי לנשמה כאשר בולע אותה טחול, אוי לישראל כאשר
נבלעים בערב רב, שעליהם נאמר ולא נודע כי באו אל קרבנה ומראיהן רע
כאשר בתחלה

ודא איהו צדיק ממנו בולע. דרשע ודאי דאיהו כסיל. עליה
אתמר למה תביט בוגדים תחריש כבלע רשע צדיק ממנו.
ואוקמוהו מארי מתניתין. צדיק ממנו בולע אבל צדיק גמור אינו
בולע. ובגיניה אתמר מוריד שאול ויעל. וזו לנשמתא כד בלע לה
טחול. וזו לישראל כד אתבלעו בערב רב, דעלייהו אתמר ולא
נודע כי באו אל קרבנה. ומראיהן רע כאשר בתחלה. [וזה הוא.
צדיק ממנו בולע, שרשע וודאי שהוא כסיל, עליו נאמר למה תביט
בוגדים תחריש בבלע רשע צדיק ממנו, והעמידוהו בעלי המשנה, צדיק
ממנו בולע אבל צדיק גמור אינו בולע, ובגללו נאמר מוריד שאול ויעל,
אוי לנשמה כאשר בולע אותה טחול, אוי לישראל כאשר נבלעים בערב
רב, שעליהם נאמר ולא נודע כי באו אל קרבנה ומראיהן רע כאשר
בתחלה].

קמוז.

בזמן הגלות, כל ממוני אומות העולם וערב רב, נאמר בהם היו צריה לראש
אויביה שלו, צריה וודאי הם ערב רב, עליהם נאמר שריך סוררים וחכרי
גנבים כולו אוהב שוחד וגו'. אויביה שלו, אלו עשו וישמעאל ושבעים
ממונים, שהם כולם בשלוח ועושר, וישראל בדוחק בעניות, ומפני זה, אוי
לעולם כאשר נבעלו בערכוביה רעה, ומי גרם שנבלעו כמעיהם ולא נודע כי
באו אל קרבנה, מפני שמעשיהם רעים בידיהם, זה הוא שכתוב ויתערכו
בגויים וילמדו מעשיהם - אני ה' הוא שמי וכבודי לא אחר לא אתן ותהלתי
לפסילים, אלו שבעים ממונים, שלא נותן להם הקב"ה רשות לשלוט עליה,
שהם עורקי הכבוד, הוא אל אחר, טחול נחש, יותרת הכבוד אשת זנונים, אחר

שעושה זיוף (ס"א ניאוף) עם אלהים אחרים, ומחלקת הדם שלה שהיא תמצית שלה לכל עורקים, השיור מקריבה אצל סחול שהוא בעלה כסיל, שלא נוטל סחול אלא תמצית הדם, ולא נותנת לו מדם אחר

בזמנא דגלותא כל ממנן דאומין דעלמא וערב רב, אתמר בהון היו צריה לראש אויביה שלו, צריה ודאי אינון ערב רב, עלייהו אתמר שריך סוררים וחברי גנבים כלו, אהב שחד וגומר, אויביה שלו אלין עשו וישמעאל ושבעין ממנן, דאינון כלוהו בשלוה בעותרא, וישראל בדוחקא בעניותא, ובגין דא ווי לעלמא כד אתבלעו בערבוביא בישא, ומאן גרם דאתבלעו במעייהו ולא נודע כי באו אל קרבנה, בגין דעובדיהון כישין בידיהון, הדא הוא דכתיב ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם, כגוונא דא נשמתא אידי כנסת ישראל, כד אידי שלימא כפקודין דעשה, אתמר בה כלך יפה רעיתי ומום אין כך, בההיא זמנא שריא שם ה' עלה, ואתמר בה וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, וממנן דכבד וערקין דיליה וממנן דטחול וערבוביא בישא דיליה, מתכפיין תחות לבא דתמן נשמתא, ואם נשמתא אידי מתטנפא (ס"א פנימא) בחובין, או גרע מינה אפילו פקודא חדא מאינון פקודין, כמה דאוקמוזא מארי מתניתין עבירה מככה מצוה, בההוא אתר (נ"א אבר) דשריא עבירה ואסתלק מצוה מניה, ההוא אבר איהו פנים, ואיהו מום דנשמתא, בגיניה לא שריא קודשא בריך הוא על נשמתא, הדא הוא דכתיב כל אשר בו מום לא יקרב, נשמתא דאית בה מום בחד מרמ"ח פקודין דיליה לא אתקריב בגיניה לגבי קודשא בריך הוא, ובזמן הגלות, כל ממוני אומות העולם וערב רב, נאמר בהם היו צריה לראש אויביה שלו, צריה וודאי הם ערב רב, עליהם נאמר שריך סוררים וחברי גנבים כולו אוהב שוחד וגו', אויביה שלו, אלו עשו וישמעאל ושבעים ממונים, שהם כולם בשלוה ועושר, וישראל בדוחק בעניות, ומפני זה, אוי לעולם כאשר נבעלו בערבוביה רעה, ומי גרם שנבלעו במעייהם ולא נודע כי באו אל

קרבנה, מפני שמעשיהם רעים בידיהם, זה הוא שכתוב ויתערכו בגויים וילמדו מעשיהם, כמו כן הנשמה היא כנסת ישראל, כאשר היא שלימה במצוות עשה, נאמר בה כולך יפה רעיתי ומום אין בך, באותו זמן שורה שם ה' עליה, ונאמר בה וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, וממוני הכבוד ועורקים שלו, וממוני הטחול וערבוביה רעה שלו, נכפים תחת הלב ששם הנשמה. ואם הנשמה היא מטונפת (ס"א פגומה) בחטאים, או נגרע ממנה אפילו מצוה אחת מאלו מצוות, כמו שהעמידוהו בעלי המשנה עבירה מכבה מצוה, באותו מקום (נ"א איבר) ששורה עבירה ומסתלקת מצוה ממנו, אותו אבר הוא פגום, והוא מום הנשמה, בגללו לא שורה הקדוש ברוך הוא על הנשמה, זה הוא שכתוב כל (איש) אשר בו מום לא יקרב, הנשמה שיש בה מום באחד מרמ"ח מצוות שלה, לא מתקרבת בגללו אצל הקדוש ברוך הוא].

אבל נשמתא מסטרא דשכינתא לית בה מום, הדא הוא דכתיב כלך יפה רעיתי ומום אין בך, אם יצר הרע בעי לקרבא ליהוא אתר, כיון דשכינתא שריא תמן דאיהי נשמתא, אתמר בה זהור הקרב יומת, בגין דעלה אתמר אני ה' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן, דהיינו אל אחר אל זר, דנשמתא איהי יקריה, ואיהי תושבחתיה, דבה משבח בר נש לקודשא בריך הוא בצלותא בכל יומא בכמה תושבחן והודאן, ובגין דא אני ה' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן ותהלתי לפסילים, אלין שבועין ממנן, דלא יהיב לון קודשא בריך הוא רשו לשלטאה עלה, דאינון ערקין דכבוד דאיהו אל אחר, טחול נחש יותרת הכבוד אשת זנונים, בתר דעבדת זיפא (נאופא) עם אלקים אחרים, ופליגת דמא דילה דאיהי תמצית דילה לכל ערקין, שיורא קריבת לגבי טחול דאיהו בעלה כסיל, דלא נטיל טחול אלא תמצית (נ"א שמרים) דדמא, ולא יהיב ליה מדמא אחרא, ובגין דא אתקריאת יותרת הכבוד, בגין דלא יהיב ליה אלא שיורון, וכבוד איהו קטרוגא דריאה, דסליק לגבי לבא נורא מניה, ואי לא דנשיב ביה כנפי ריאה, הוה

אוקיד ללבא (ס"א וחוה אוקיד כל גופא נורא דלבא). הדרא דכנתא לויתן, לקבל חלב טמא. ועליה אתמר אפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק, אבל עקרב פוסק, שרף איהו מרה קטרוגא דריאה, בגין דמרה איהי שריפת כל גופא. נאכל הנשמה מצד השכינה אין בה מום, זה הוא שכתוב כולך יפה רעיתי ומום אין בך, אם יצר הרע רוצה להתקרב לאותו מקום, כיוון שהשכינה שורה שם שהיא הנשמה, נאמר בה וזהר הקרב יומת, מפני שעליה נאמר אני ה' הוא וכבודי לאחר לא אתן, שזהו אל אחד אל זר, שהנשמה היא כבודו, והיא תשבחתו, שבה משבח בן אדם לקדוש ברוך הוא בתפילה בכל יום בכמה תשבחות והודאות, ומפני זה אני ה' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן ותהלתי לפסילים, אלו שבעים ממונים, שלא נותן להם הקדוש ברוך הוא רשות לשלוט עליה, שהם עורקי הכבוד, הוא אל אחר, טחול נחש, יותרת הכבוד אשת זנונים, אחר שעושה זיוף (ס"א ניאוף) עם אלהים אחרים, ומחלקת הדם שלה שהיא תמצית שלה לכל עורקים, השויר מקריבה אצל טחול שהוא בעלה כסיל, שלא נוטל טחול אלא תמצית (נ"א שמרי) הדם, ולא נותנת לו מדם אחר, ומפני זה נקראת יותרת הכבוד, מפני שלא נותנת לו אלא שירים, וכבוד הוא קטרוג הריאה, שעולה לגבי הלב אש ממנו, ואם לא שנושב בו כנפי הריאה, היה שורף הלב, (ס"א והיתה שורפת כל הגוף אש של הלב). המעי הדק לויתן, כנגד חלב טמא, ועליו נאמר אפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק, אבל עקרב פוסק. שרף הוא מרה קטרוג הריאה, מפני שמרה היא שריפת כל גוף].

תיקוני זוהר דף נ"ג עמוד ב'

קמח.

וימן ה' דג גדול, זה טחול לילית שהיא ערב רב מאותו רב החובל שנאמר בו וגם ערב רב וכו', וטחול הוא שחוק הכסיל, עליו נאמר כי כעס בחיק כסילים ינוח - דג גדול הוא ערב רב, שהם רב החובל, מי הוא חובל, אלא גדול מכל מלאכי חבלה, הוא חובל, והיא חבלה, ערב רב בני לילית הרשעה, שבהם

חטאו ישראל והשחיתו את בשרם באות ברית, הם גדולים עליהם בגלות, והם דגה לישראל, ומפני זה אמרו זכרנו את הדגה וכו' - ובזמן שיצאו ישראל ממצרים הרג מהם הרבה, ובגלות אחרונה עתיד הקדוש ברוך הוא להרוג אותם, וזה הוא והדגה אשר ביאור מתה ויבאש היאור

ועוד וימן ה' דג גדול דא טחול לילית דאיהו ערב רב מההוא רב החובל (נ"א דא סמאל, דגה דא נח"ש לילית בת זוגיה מההוא רב החובל טחול דאיהו ערב רב) דאתמר ביה וגם ערב רב וכו'. וטחול איהו שחוק הכסיל. עליה אתמר כי הכעם בחיק כסילים ינוח, לבלוע את יונה דא נפשא, מסטרא דיליה ולא שמעו אל משה מקצצר רוח, ומעבודה קשה מסטרא דכבוד, דאתמר ביה כבוד לב פרעה, תכבוד העבודה, מסטרא דמרה וימררו את חייהם. ועוד, וימן ה' דג גדול, זה טחול לילית שהיא ערב רב מאותו רב החובל (נ"א זה סמאל, דגה זה נח"ש לילית בת זוגו מאותו רב החובל טחול שהוא ערב רב), שנאמר בו וגם ערב רב וכו', וטחול הוא שחוק הכסיל, עליו נאמר כי (ה) כעם בחיק כסילים ינוח, לבלוע את יונה זו הנפש, מצד שלו ולא שמעו אל משה מקצצר רוח ומעבודה קשה, מצד הכבוד שנאמר בו כבוד לב פרעה, תכבוד העבודה, מצד המרה, וימררו את חייהם].

דג גדול איהו ערב רב, דאינון (נ"א דאיהו) רב החובל, מאן חובל אלא רב מכל מלאכי חבלה, איהו חובל, ואיהו חבלה, ערב רב בנין דלילית חייבא, דבהון חאבו ישראל וחבילו ית בשריהו באת ברית, אינון רב עלייהו בגלותא, ואינון דגה לישראל, ובנין דא אמרו זכרנו את הדגה וכו'. נדג גדול הוא ערב רב, שהם (נ"א שהוא) רב החובל, מי הוא חובל, אלא גדול מכל מלאכי חבלה, הוא חובל, והוא חבלה, ערב רב בני לילית הרשעת, שבתם חטאו ישראל והשחיתו את בשרם באות ברית, הם גדולים עליהם בגלות, והם רגה לישראל, ומפני זה אמרו זכרנו את הדגה וכו'.

ובזמנא דנפקו ישראל ממצרים קטיל מנייהו סניאין. ובגלותא בתראה עתיד הקדוש ברוך הוא לקטלא לון. ודא איהו והדגה אשר ביאור מתה. ויבאש היאור דא אורייתא. דאתמר בה ותורה אור. סרחת לגבייהו. ואתמר בישראל כל הבן הילוד היאורה תשליכהו. אור איהו ר"ז. היאורה בת זוגיה דהתוא אור. דאתמר בה ולכל בני ישראל היה אור במושבותם. כגוונא דא בגלותא בתראה (היאורה) הזוהר ביה הוה ר"ז. דאיהו אור דפורקנא בתרייתא. לקיים כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. ודא איהו כל הבן הילוד היאורה תשליכהו. וכל הבת תחיון. אלין דמשתדלין באורייתא דבעל פה. [ובזמן שיצאו ישראל ממצרים הרג מהם הרבה, ובגלות אחרונה עתיד הקדוש ברוך הוא להרוג אותם, וזה הוא והדגה אשר ביאור מתה ויבאש היאור זו התורה, שנאמר בה ותורה אור, באשה אצלם, ונאמר בישראל כל הבן הילוד היארה תשליכהו, אור הוא ר"ז, היאורה בת זוגו של אותו אור, שנאמר בה ולכל בני ישראל היה אור במושבותם, כמו כן בגלות האחרונה (היאורה) הזוהר בו יש ר"ז שהוא אור הגאולה האחרונה, לקיים כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, וזה הוא כל הבן הילוד היארה תשליכהו, וכל הבת תחיון, אלו שעוסקים בתורה שבעל פה].

תיקוני זוהר דף נ"ה עמוד א'

קמט.

רשעים שהם ערב רב נאמר בהם סו"ף פסוק, שהם מזרע עמלק שנאמר בו ויאמר כי יד על כס י"ה, והם, חמשה מינים עמלקים גבורים נפילים ענקים רפאים, שכולם עולים ומתגברים על ישראל בגלות - ועליהם נאמר סוף פסוק, שפוסק אותם הקדוש ברוך הוא לסוף ימים מהעולם

ורשיעייא דאינון ערב רב אתמר בהון סו"ף פסוק. דאינון מזרעא דעמלק דאתמר ביה ויאמר כי יד על כס י"ה. ואינון חמש מינים עמלקים גבורים נפילים ענקים רפאים. דכלהו

מסתלקין ומתגברין על ישראל בגלותא. הדא הוא דכתיב (בראשית ז') ויגברו המים וירבו מאד על הארץ. ארבע זמנין כתיב ויגברו וגברו, לקבל ארבע גליון, ועלייהו אתמר סוף פסוק, דפסיק לון קודשא בריך הוא לסוף יומיא מעלמא. נורשעים שהם ערב רב נאמר בהם סוף פסוק, שהם מזדע עמלק שנאמר בו ויאמר כי יד על כס י"ה, והם, חמשה מינים עמלקים גיבורים נפילים ענקים רפאים, שכולם עולים ומתגברים על ישראל בגלות, זה הוא שכתוב ויגברו המים וירבו מאוד על הארץ, ארבע פעמים כתוב ויגברו וגברו, כנגד ארבע גליות ועליהם נאמר סוף פסוק, שפוסק אותם הקדוש ברוך הוא לסוף ימים מהעולם].

קג.

באותו זמן שימחו עמלקים מהעולם, יהיה הקב"ה מניח מנוחה לישראל, וישב על כסאו - ולגבי עשו וישמעאל כתוב כרסיה שביבין די נור, ומאלו שביבים של כסאו ושרפים כל אלילים שלהם

ובהוא זמנא הקטן יהיה לארץ מסטרא דשמאלא. והצעיר לגוי עצום מסטרא דימינא, אני ה' בעתה אחישנה מסטרא דעמודא דאמצעיתא, ומיד יתפסקון עמלקים מן עלמא, וקודשא בריך הוא יתיב על כורסייה, ודא איהו שופ"ר הול"ך אתנ"ח יתי"ב, בהוא זמנא דיתמחון עמלקים מעלמא, יהא קודשא בריך הוא נח נייחא לישראל, ויתיב על כורסייה, כמה דאתמר ביה זעתיק יומין יתיב, לבושיה כתלג חזור, לקיימא אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו, נובאותו זמן הקטן יהיה לאלף, מצד השמאל, והצעיר לגוי עצום, מצד הימין, אני ה' בעתה אחישנה מצד עמוד האמצע, ומיד יכרתו עמלקים מן העולם, והקדוש ברוך הוא ישב על כסאו, וזה הוא שופ"ר הול"ך אתנ"ח יתי"ב, באותו זמן שימחו עמלקים מהעולם, יהיה הקדוש ברוך הוא מניח מנוחה לישראל, וישב על כסאו,

כמו שנאמר בו ועתיק זומין יתב לכושה כתלג חור (פי' ועתיק ימים יושב, לכושו לבן כשלג). לקיים אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינון.

ולגבי עשו וישמעאל כתיב כרסייה שביבין די נור, ומאינון שביבין דכורסייה יוקדון כל טעון דילהון, גלגלוהי נור דליק, דנחתין מיניה עשר גלגלין מסטרא דאת י', ושביבין מסטרא דאת ה', תרין אתוון יתערון בנורא לאוקדא טעון דילהון, בההוא זמנא והיה החסן לנעורת וכו'. נולגבי עשו וישמעאל כתוב כרסיה שביבין די נור (פירוש כסאו שביבי אש), ומאלו שביבים של כסאו נשרפים כל אלילים שלהם, גלגלוהי נור דלק (פירוש גלגליו אש דולקת) שיורדים ממנו עשרה גלגלים מצד האות י', וניצוצות מצד האות ה', שתי אותיות יתעוררו באש לשרוף אלילים שלהם, באותו זמן והיה החסן לנעורת וכו'.

תיקוני זוהר דף ע"ה עמוד ב'

קנא.

באשר תלכי אלך בגלות - ובאשר תליני אלין שהמשכב שלך בגלות, זה הוא שכתוב על משכבי בלילות - עמך עמי אלו ישראל - ואלוקיך אלוקי זה הקב"ה - ערפה אימא של ערב רב, שנאמר בהם כי עם קשה עורף הוא, שחזרה לסרחונה, והחזירה עורף לגבי חמותה

דבר אחר באשר תלכי אלך בגלותא, דאתמר בה ובפשעיכם שלחה אמכם, ובאשר תליני אלין דמשכבה דילך בגלותא, הדא הוא דכתיב על משכבי בלילות, עמך עמי אלין ישראל, ואלקיך אלקי דא קודשא בריך הוא, אלימלך דא י', נעמי דא ה', מחלון ו', רות בה אתרבקת ה' ואתעבירת תורה, ועלה אתמר וקול התור נשמע בארצנו, נדבר אחר, באשר תלכי אלך בגלות, שנאמר בה ובפשעיכם שלחה אמכם, ובאשר תליני אלין שהמשכב שלך בגלות, זה הוא שכתוב על משכבי בלילות עמך עמי אלו ישראל, ואלוקיך אלוקי זה הקדוש ברוך הוא, אלימלך זו י', נעמי זו ה', מחלון ו'.

רות בה נדבקה ה' ונעשתה תור"ה, ועליה נאמר וקול התורה נשמע בארצנו].

ערפה אימא דערב רב. דאתמר בהון כי עם קשה עורף הוא. דחזרת לסרחנה. וחזרת ערף לגבי חמותה. כליון בעלה דערפה. יצר הרע דאתיא כלייה מניה לעלמא. ואיהו כליון. ואתתיה לילית כלייה. [ערפה אימא של ערב רב, שנאמר בהם כי עם קשה עורף הוא, שחזרה לסרחונה, והחזירה עורף לגבי חמותה. כליון בעלה של ערפה. יצר הרע שבאה כליה ממנו לעולם, והוא כליון. ואשתו לילית כליה].

תיקוני זוהר דף צ"ו עמוד ב'

קנב.

אוי להם לאלו שמוניחים לעסוק בתורה שנאמר כה ולקח גם מעץ החיים, ובמצוות שלה שהם פרי האילן שנאמר בו ואכל וחי לעולם, והולכים אחר אלו שמפתים אותם מצד הנחש הקדמוני, שאומרים להם התעסקו במלאכים שממונים על הכוכבים והשמש והלבנה, ועל אלו שממונים על רוחות ושדים. להיות כאלוקים יודעי טוב ורע - ויש"ו הרשע בזה היה מתעסק, ודור אנוש ודור המבול ודור הפלגה, והקב"ה עקר אותם מהעוה"ז ומהעוה"ב - כי ביום אכלך ממנו מות תמות, מות בעולם הזה ותמות בעולם הבא - וחטא זה גרם חורבן בית המקדש וגלות ישראל בין אומות העולם ונהרגו מהם - שכל אחד היה מזבח ומקטר, והיו יורדים צבאות שלמעלה וכאשר היה נביא מייסר אותם וכו'.

אמר רבי שמעון ווי לון לאינון דמניחין לאשתדלא באורייתא דאתמר בה ולקח גם מעץ החיים. ובפקודין דילה דאינון איבא דאילנא דאתמר ביה ואכל וחי לעולם. ואזלין בתר אלין דמפתי לון מסטרא דנחש הקדמוני. דאמרי לון השתדלון במלאכיא דממנן על ככביא ושמשא וסיהרא. ועל אלין דממנן על רוחין ושדין. למיהוי כאלקיים יודעי טוב ורע. ועלייהו אתמר. כה אמר ה' למזבחים ולמקטרים לככבים ולמזלות ולשמש ולירח

ולכל צבא השמים אשר לא צויתי. ודא איהו דמני קודשא ברוך הוא לאדם ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו וגומר. ויש"ו חייבא בהאי הוה משתדל, ודור אנוש ודור המבול ודור הפלגה. וקודשא ברוך הוא אעקר לון מעלמא דין ומעלמא דאתי. ודא איהו כי ביום אכלך ממנו מות תמות. מות בעלמא דין ותמות בעלמא דאתי. וחובא דא גרים חורבן כי מקדשא וגלות ישראל בין אומין דעלמא ואתקטילו מנייהו. [אמר רבי שמעון, אוי להם לאלו שמניחים לעסוק בתורה שנאמר בה ולקח גם מעץ החיים. ובמצוות שלה שהם פרי האילן שנאמר בו ואכל וחי לעולם, והולכים אחר אלו שמפתים אותם מצד הנחש הקדמוני, שאומרים להם התעסקו במלאכים שממונים על הכוכבים והשמש והלבנה, ועל אלו שממונים על רוחות ושרים. להיות כאלוקים יודעי טוב ורע, ועליהם נאמר כה אמר ה' למזבחים ולמקטרים לכוכבים ולמזלות ולשמש ולירח ולכל צבא השמים אשר לא צויתי, וזה הוא שצוה הקדוש ברוך הוא לאדם ומעץ הדעת טוב ורע אל תאכל ממנו וגו'. ויש"ו הרשע בזה היה מתעסק, ודור אנוש ודור המבול ודור הפלגה, והקדוש ברוך הוא עקר אותם מהעולם הזה ומהעולם הבא, וזה הוא כי ביום אכלך ממנו מות תמות, מות בעולם הזה ותמות בעולם הבא. וחטא זה גרם חורבן בית המקדש וגלות ישראל בין אומות העולם ונהרגו מהם].

דכל חד הוה מזבח ומקטר. והוון נחתין חיילין דלעילא. וכד הוה נביא מייסר לון, מה כתיב בהון ולא שמעו לקול נביא וחזוהו. ובמה הוה מייסר לון נביא. הוה אומר להון דיהון חזרין בתיובתא. ואי לאו ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה. ואינון הוו מזולזלין ביה. והוון אמרין אנן אומינן לאלין דממנן על מטר. וכפינן להון לנחתא מטר. וקודשא ברוך הוא אחליף להון לממנן בשליחותיהו בניייהו. וקטיל לון וחרב כי מקדשא בניייהו. וגלו ישראל בין אומין דעלמא. ודא איהו חובא דאדם דגרם ליה הווא מיתה ליה ולאתתיה. דפתי לון

בההוא אילנא. הדא הוא דכתיב כי יודע אלקי"ם וכו'. ובגין דא מני קודשא בריך הוא לבר נש במה שהורשת התבונן אין לך עסק בנסתרות. [שכל אחד היה מזבח ומקטר, והיו יורדים צבאות שלמעלה וכאשר היה נביא מייסר אותם מה כתוב בהם ולא שמעו לקול נביא וחזוה, ובמה היה מייסר אותם נביא, היה אומר להם שיהיו חוזרים בתשובה, ואם לא ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יכולה. והם היו מזולזלים בו, והיו אומרים אנחנו משביעים את אלו שממונים על המטר וכופים אותם להוריד מטר, והקדוש ברוך הוא החליף את הממונים בשליחותם בגללם, והרג אותם והחריב בית המקדש בגללם. וגלו ישראל בין אומות העולם, וזה הוא חטא האדם שגרם לו הנחש מיתה לו ולאשתו, שפיתה אותם באותו אילן זה הוא שכתוב כי יודע אלוקים וכו', ומפני זה צווה הקדוש ברוך הוא לבן אדם שהורשת התבונן אין לך עסק בנסתרות].

קנג.

ודאי זה סוד האילן של עץ הדעת טוב ורע, שלא עתיד הקדוש ברוך הוא לגלות אותו מפורסם לעולם אלא בין החכמים, עד שיכוא הדור של מלך המשיח

אמר רבי אלעזר במה הוה נחתין אלין חילין. אמר ליה ברי מה את חשיב דהוון נחתין. ודאי הא רזא דאילנא דעץ הדעת טוב ורע. דלא עתיד קודשא בריך הוא לגליא ליה מפורסם לעלמא אלא בני חבריא. עד דייתי דרא דמלכא משיחא. אמר ליה כיון דאיהו אתגליא בני חבריא מאי ניהו. אמר ליה בני. ממראה מתניו ולמעלה הוה טוב. ממראה מתניו ולמטה הוה רע. נבוכדנצר הוה ידע ביה, והכי עביד צלמא דיליה. וביה אשתמודע אילנא דטוב ורע. הדא הוא דכתיב (דניאל ב') רישיה די דהב טב. חדוהי ודרעוהי די כסף. עד הכא הוה מסטרא דטוב. ובגין דא אמר די דהב טב. ממראה מתניו ולמטה רע. הדא הוא

דכתיב מעוהי וירכתיה די נחש מסטרא דנחש הקדמוני. ואמר רבי אלעזר, במה היו יורדים אלו צבאות, אמר לו, בני, מה אתה חושב שהיו יורדים, וודאי זה סוד האילן של עץ הדעת טוב ורע, שלא עתיד הקדוש ברוך הוא לגלות אותו מפורסם לעולם אלא בין החברים, עד שיבוא הדור של מלך המשיח, אמר לו, כיוון שהוא גלוי בין החברים, מה הוא, אמר לו, בני, ממראה מתניו ולמעלה היה טוב, ממראה מתניו ולמטה היה רע, נבוכדנאצר היה יודע בו, וכך עשה הצלם שלו, ובו ניכר האילן של טוב ורע, זה הוא שכתוב ראשה די דהב טב, חדוהי ודרעוהי די כסף (פירוש ראשו של זהב טוב, חזהו וזרועותיו של כסף), עד כאן היה מצד הטוב, ומפני זה אמר די דהב טב, ממראה מתניו ולמטה רע, זה הוא שכתוב מעוהי וירכתה די נחש (פירוש מעיו ויריכותיו של נחושט), מצד הנחש הקדמוני].

קנד.

מזה האילן יורדות נשמות הערב רב שהם ערכוביה של טוב ורע, וכמה נימים תלויות מזה האילן שהם צבא השמים, אשר ממונים על כוכבים ומזלות, וכולם מעורבים טוב ורע - מי שמוציא מרשות היחיד ומכניס ברשות הרבים, או שמוציא זרע ממנו מאות ברית קודש ומכניס ברשות זרה, כאילו זה נסע אילן של טוב ורע, ומכני זה הכן שנסע בזונה או שכחה או גויה או נדה, נאמר לא תעשה לך פסל, ועל הכת שנעשית באופן זה נקראת מסכה, ועליהם נאמר ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה וגו' ושם בסתר - ועתיד הקדוש ברוך הוא לעקור זה האילן מהעולם ולשרוף אותו בגיהנום, זה הוא שכתוב והיה החסון לנעורת וגו'

ומהאי אילנא נחתין נשמתין דערב רב דאינון דערבוביא דטוב ורע. וכמה נימין תליין מהאי אילנא דאינון צבא השמים. די ממנן על כוכביא ומזלי, וכלהו מעורבין טוב ורע. והוו ענפין תליין מהאי סטרא ומהאי סטרא, אילין ממייתין ואילין מחיין. אילין שדים מסטרא דשמאלא, ואילין מלאכיא מסטרא דימינא. והוו ידעין כל גוונין דענפין דאילנא דאינון מזלות וכוכבים. והוו

לקטין עשבין כגוונא דאלין גוונין, והוּו עבדין דיוקנין כפום ההוא מזל דהוּו בעאן לנחתא ליה. כגון טלה או שור או בתולה או תאומים דאיהו צורת אדם דו פרצופין, דאיהי דיוקנא דנוקבא, או סרטן או אריה או מאזנים או עקרב או קשת או גדי או דלי או דגים, והוּו מקטרין לון באלין עשבין בכל גוון, לכל חד כפום גוון דיליה לעילא, והכי הוּו עבדין דיוקנין דצורת חמה ולבנה ושבעה ככבי לכת, והוּו מקטרין לכל צורה דהוּו בעאן לנחתא לעלמא, ובגין דא אתמר עלייהו כה אמר ה' למקטרים ולמזבחים לככבים ולמזלות ולשמש או לירח או לכל צבא השמים אשר לא צוית, ומוזה האילן יורדות נשמות הערב רב שהם ערבוביה של טוב ורע, וכמה נימים תלויות מזה האילן שהם צבא השמים, אשר ממונים על כוכבים ומזלות, וכולם מעורבים טוב ורע, והיו ענפים תלויים מזה הצד ומזה הצד, אלו ממיתים ואלו מחיים, אלו שדים מצד השמאל, ואלו מלאכים מצד הימין, והיו יודעים כל גוונים של ענפי האילן שהם מזלות וכוכבים, והיו לוקטים עשבים כמו אלו הגוונים, והיו עושים דיוקנים כפי אותו מזל שהיו רוצים להוריד אותו, כגון טלה או שור או בתולה או תאומים שהוא צורת אדם שני פרצופים, שהיא דיוקן נקיבה, או סרטן או אריה או מאזנים או עקרב או קשת או גדי או דלי או דגים, והיו מקטרים באלו עשבים בכל גוון, לכל אחד כפי גוון שלו למעלה, וכך היו עושים דיוקני צורת חמה ולבנה ושבעה כוכבי לכת, והיו מקטרים לכל צורה שהיו רוצים להוריד לעולם, ומפני זה נאמר עליהם כה אמר ה' למקטרים ולמזבחים לכוכבים ולמזלות ולשמש או לירח או לכל צבא השמים אשר לא צויתין.

אמר ליה מאי למזבחים, אמר ליה לכל דיוקנא הוּו עבדין, דנטלין בעירן או עופין כפום ההוא מזל, והוּו דבחין עלייהו, ודא איהו למזבחים, והוּו נחתין לון וממללין עמהון והוּו עבדי רעותהון, והוּו סגדין לון והמנין בהון, אמר ליה במאי הוּו נחתין לון, אמר ליה ברי הוּו ידעין כל שמעהן דשמא מפרש, והוּו

משביעין לון, ולבתר עאלין שמא מפרש. בפומיהון דאלין דיוקנין והוה ממללן, ודא איהו רזא דקרא (ירמיה נ"א) והוצאתי את בלעו מפיו. נפל שמא מפרש ומיד נפלת צלמא על אנפוחי, אמר ליה רבי אלעזר וכי איך הוה שמא דקודשא בריך הוא מלייל בהון. אמר ליה ברי על האי אתמר לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא כי לא ינקה וכו'. אמר ליה וכי יכיל בר נש לאולףי שמא דקודשא בריך הוא למגנא. אמר ליה אין. [אמר לו, מהו למזבחים, אמר לו, לכל דיוקן היו עושים, שנוטלים בתמות או עופות כפי אותו מזל, והיו זובחים עליהם, וזה הוא למזבחים, והיו מורידים אותם ומדברים עמהם והיו עושים רצונם, והיו משתחווים להם ומאמינים בהם. אמר לו, במה היו מורידים אותם, אמר לו, בני, היו יודעים כל שמות השם המפורש, והיו משביעים אותם. ואחר כך מכניסים השם המפורש בפי אלו הדיוקנים, והיו מדברים, וזה הוא סוד הפסוק והוצאתי את בלעו מפיו, נפל שם המפורש, ומיד נפל הצלם על פניו, אמר לו רבי אלעזר, וכי איך היה שם הקדוש ברוך הוא מדבר בהם, אמר לו, בני, על זה נאמר לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא כי לא ינקה וכו', אמר לו, וכי יכול בן אדם ללמוד שם הקדוש ברוך הוא לחנם, אמר לו, כן.]

ובגוונא דא מאן דנפיק מרשות היחיד ועאל ברשות הרבים. או דאפיק זרע מניה מאות ברית קדש ואעיל ברשות נוכראה. כאלו האי נטע אילנא דטוב ורע, ובגין האי בר דנטע בזנות או שפחה או גויה או נדה, אתמר לא תעשה לך פסל, ועל ברתא דאתעבדת בגוונא דא אתקריאת מסכה, ועלייהו אתמר ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה וגומר, ושם בסתר, מאי בסתר בסתרו דעלמא, ובגין דא אמר קודשא בריך הוא לא תעשון (אתי) אלקי כסף ואלקי זהב, והכי אוקמוה חבריא לא תעשון אתי כדמות שמשי שמשמשין אותי (נ"א לפני) במרום, לצירא בסתר דילי שום ציור או דמיון, דכל מאן דצייר לעיל לקודשא בריך הוא, בסתר (דאיהי שכונתיה, כלילא מעשר

ספיראן). שום ציור וצלם ודמות כגוונא דמציידין בשמשין דיליה. נשמתיה אתלבשא בההוא צלמא, כד נפקת מהאי עלמא. קלא נפקת לגבה לצלמא תוקדון בנורא, ובגין דא אמר קודשא בריך הוא (ישעיה מ) ואל מי תדמיוני ואשוה יאמר קדוש, ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו. [וכמו כן מי שמוציא מרשות היחיד ומכנים ברשות הרבים, או שמוציא זרע ממנו מאות ברית קודש ומכנים ברשות זרה, כאילו זה נמע אילן של טוב ורע, ומפני זה הבן שנמע בזונה או שפחה או גויה או נדה, נאמר לא תעשה לך פסל, ועל הבת שנעשית באופן זה נקראת מסכה, ועליהם נאמר ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה וגו' ושם בסתר, מהו בסתר, בסתר העולם, ומפני זה אמר הקדוש ברוך הוא לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב, וכך העמירוהו החברים לא תעשון אתי כדמות שמשו שמשמשים אותי (נ"א לפניו) במרום, לצייר בסתר שלי שום ציור או רמיון, שכל מי שמצייר למעלה לקדוש ברוך הוא, בסתר (שהיא שכנתו, כלולה מעשר ספירות), שום ציור וצלם ודמות כמו שמציירים בשמשים שלו, נשמתו מתלבשת באותו צלם, כאשר יוצאת מזה העולם, קול יוצא אצלה את הצלם תשרפו באש, ומפני זה אמר הקדוש ברוך הוא ואל מי תדמיוני ואשוה יאמר קדוש, ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו].

וברי ודאי כל מאן דנפיק מרשות הרבים ואעיל ברשות היחיד
או מרשות היחיד ואעיל ברשות הרבים, כאלו ערב שמא
דקודשא בריך הוא בעבודה זרה. ועביד אילנא דטוב ורע, ודא
הוא רזא דהוה נפיק בלעו מפיו, דביה הוה אמר צלמא
דנכוכדנצר אנכי ה' אלקיך. ובגין דא לא תשא את שם ה' אלקיך
לשוא. ועתיד הקדוש ברוך הוא לאעקרא האי אילנא מעלמא
ולאוקדא ליה בגיהנם, הדא הוא דכתיב (שם א') וזהו החסן
לנעורת וגומר. [וכני, וודאי כל מי שמוציא מרשות הרבים ומכנים
ברשות היחיד או מרשות היחיד ומכנים ברשות הרבים כאילו ערב שם
הקדוש ברוך הוא בעבודה זרה, ועושה אילן של טוב ורע, וזה הוא סוד

שהיה יוצא בלעו מפיו, שבו היה אומר צלם נבוכדנאצר אנכי ה' אלקיך, ומפני זה לא תשא את שם ה' אלוקיך לשוא, ועתיד הקדוש ברוך הוא לעקור זה האילן מהעולם ולשרוף אותו בגיהנם, זה הוא שכתוב והיה החסון לנעורת וגו'.

קנה.

ישראל בגלות עובדי עבודה זרה בטרהה הם

אמר ליה רבי אלעזר, אם כן אסיר לעמא לאשתמשא בשום מלאך ולא בשמא בעלמא בתר דאית ערבוביא, אמר ליה ברי לאו הכי, דהא אמר קודשא בריך הוא לאדם מכל עץ הגן אכול תאכל, ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל, אמר רבי אלעזר האי הוה קדם דחאב, בתר דחב נחית מאתריה ואתערב באילנא דטוב ורע, אמר ליה ודאי הכי הוא, ובזמנא דישראל אינון בגלותא, כאלו הוו מעורבין באילנא דטוב ורע, ובגין דא אוקמוהו קדמאין, ישראל בגלותא עובדין עבודה זרה בטרהה הם, [אמר לו רבי אלעזר, אם כן אסור לעם להשתמש בשום מלאך ולא בשם בעולם אחר שיש ערבוביה, אמר לו, בני, לא כך, שהרי הקדוש ברוך הוא לאדם מכל עץ הגן אכול תאכל ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל, אמר רבי אלעזר, זה היה לפני שחטא, אחר שחטא וירד ממקומו והתערב בעץ של טוב ורע, אמר לו, וודאי כך הוא, ובזמן ישראל הם בגלות, כאילו הם מעורבים בעץ של טוב ורע, ומפני זה העמידוהו קדמונים ישראל בגלות עובדי עבודה זרה בטרהה הם].

קנו.

אלו שיודעים האילן של הקדוש ברוך הוא שהוא עץ החיים, נסוע כגן שלו שהיא השכינה שלו, שנאמר בה לא יגורך רע, יכולים להוריד כח משם לגבי שכיותו בלי ערבוביה כלל, בכל מצוה ומצוה, הוא עץ פרי עושה פרי למינו, נסוע כגן בלי ערבוביה כלל, ומפני זה אמר למינו, אבל עץ הדעת טוב ורע לא נאמר בו למינו

אבל אין דידעין אילנא דקודשא בריך הוא דאיהו עץ החיים. נטוע בגן דיליה דאיהי שכינתא דיליה. דאתמר בה לא יגורך רע. יכלין לנחתא חילא מתמן לגבי שכינתיה בלא ערבוביא כלל. בכל פקודא ופקודא. איהו עץ פרי עושה פרי למינו. נטוע בגן בלא ערבוביא כלל. ובגין דא אמר למינו. אבל עץ הדעת טוב ורע לא אתמר ביה למינו. אבל מעורב מין דלא במיניה. ובגיניה אתמר שורך לא תזרע כלאים וכו'. שעטנז לא יעלה עליך. [אבל אלו שיורעים האילן של הקרוש ברוך הוא שהוא עץ החיים, נטוע בגן שלו שהיא השכינה שלו, שנאמר בה לא יגורך רע, יכולים להוריר כח משם לגבי שכינתו בלי ערבוביה כלל, בכל מצוה ומצוה, הוא עץ פרי עושה פרי למינו, נטוע בגן בלי ערבוביה כלל, ומפני זה אמר למינו, אבל עץ הדעת טוב ורע לא נאמר בו למינו, אבל מעורב מין שלא במינו, ובגללו נאמר שורך לא תזרע כלאים וכו'. שעטנז לא יעלה עליך].

קנז.

זכאי הוא מי שמעלה אמונת הקדוש ברוך הוא - כך צריך בן אדם שלא מוציא זרע לחוץ מבת זוגו, שהיא מין שלו יחוד שלו

זכאה איהו מאן דסליק אמונה דקודשא בריך הוא דאיהי שכינתיה כלילא מעשר אמירן. במחשבתא חדא ברעותא חדא בלא ערבוביא כלל. דכל ספירה וספירה נטועה ביה. ואיהי גן דכלהו ספירן בה אינון חד. וכל חד עביד בה פרי למינו. איהי מין דכל חד וחד. לא נפיק מניה זרעין לבר. הכי צריך בר נש דלא אפיק זרעא לבר מבת זוגיה. דאיהי מין דיליה יחודא דיליה. ובהווא זמנא דצריך בר נש לייחדא לקודשא בריך הוא בשכינתיה. צריך להפשיט מניה כל מחשבין דאינון קליפין. דאתמר בהון רבות מחשבות בלב איש. ולסלקא שכינתיה לגביה במחשבתא חדא. הדא הוא דכתיב ועצת ה' היא תקום. כגוונא דבר נש דמתיחד בבת זוגיה. ואתפשט מלבשו למהוי עמה חד.

הדא הוא דכתיב והיו לבשר אחד. הכי צריך לאפשטא מניה כל מחשבין אחרנין. בזמנא דמייחד לקודשא בריך הוא בכל יומא תרין זמנין. שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד. [זכאי הוא מי שמעלה אמונת הקדוש ברוך הוא שהיא שכינתו כלולה מעשר אמירות, במחשבה אחת ברצון אחת בלי ערבוביה כלל, שכל ספירה וספירה נטועה בו, והיא גן, שכל הספירות בה הן אחת, וכל אחד עושה בה פרי למינו, היא מין שכל אחד ואחד לא מוציא ממנו זרעים לחוץ, כך צריך בן אדם שלא מוציא זרע לחוץ מבת זוגו, שהיא מין שלו יחוד שלו, ובאותו זמן שצריך בן אדם לייחד את הקדוש ברוך הוא עם שכינתו, צריך להפשיט ממנו כל מחשבות שהן קליפות שנאמר בהן רבות מחשבות בלב איש, ולהעלות שכינתו אצלו אחת, זה הוא שכתוב ועצת ה' היא תקום. כמו האדם שמתייחד עם בת זוגו, ומתפשט מלבושי להיות עמה אחד, זה הוא שכתוב והיו לבשר אחד, כך צריך להפשיט ממנו כל מחשבות אחרות בזמן שמייחד את הקדוש ברוך הוא בכל יום שתי פעמים, שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד].

תיקוני זוהר דף קי"ב עמוד א'

קנח.

ומה היא אימא של ערכוביה רעה, כרי האילן של טוב ורע, שנאמר כה ותקח מכריו ותאכל ותתן גם לאישה עמה, ומה היא, לילית, משם באים ערב רב שהם מעורבים בישראל, שנאמר זרע מרעים בנים משחיתים וכו', ואמרו אלה אלהיך ישראל לעגל, ומפני זה ואל קין ואל מנחתו לא שעה

ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מנחה לה'. מאן אתר אייתי ליה מקץ ימים. משוירין דיליה. כגון בר נש דאיהו בסוף יומיו חזר בתשובתא. כד לא אית ליה חילא למעבד טב וביש. ובעולמוי בתוקפיה לא תב. כמה דאוקמוהו מפני שיבה תקום. ובגין דא ואל קין ואל מנחתו לא שעה. אבל הבל מבכורות צאנו אייתי ליה קרבנא משפירו דיליה. ובגין דא וישע ה' אל

ערב רב על פי הזוהר

קעב

הבל. ועוד אל קין ואל מנחתו לא שעה. בגין דקרבנא דיליה הוה מההוא אתר דאקרי ערוה. ומאי הוה פשתים. דאתמר ביה (שמות כ"ח) ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה. (ויהי מקץ ימים ויבא פרי האדמה מנחה לה, מאיזה מקום הביא לו, מקץ ימים, משיירים שלו, כגון בן אדם שהוא בסוף ימיו חוזר בתשובה כאשר אין לו כח לעשות טוב ורע, ובנערותו בחזקו לא שב, כמו שהעמידוהו מפני שיבה תקום, ומפני זה ואל קין אל מנחתו לא שעה, אבל הבל מבכורות צאנו הביא לו קרבן. מיופי שלו, ומפני זה וישע ה' אל הבל, ועוד אל קין ואל מנחתו לא שעה, מפני שהקרבן שלו היה מאותו מקום שנקרא ערוה, ומה היה פשתים, שנאמר בו ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה).

אמר ליה רבי אלעזר. (אם כן) דאתכסי ביה בשר ערוה טוב איהו. אמר ליה רבי לאו כל עריות שוין. הא לא קריב קרבנא דא אלא לקרבא ערוה דיליה לה. דאתמר ביה איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה אני ה'. ומאי ערוה דיליה זוהמא בישא ערלה. נוקבא דערלה. ההיא דאתמר בה אדם הראשון מושך בערלתו הוה. ומאי ניהי אימא דערבוביא בישא. איבא דאילנא דטוב ורע, דאתמר בה ותקח מפריו ותתן גם לאישה עמה. ומאי ניהו ליליית. מתמן קא אתיין ערב רב דאינון מעורבין בישראל. דאתמר בהון הוי גוי חוטא. דאינון זרע מדעים בנים משחיתים וכו'. ואמרו אלה אלקיך ישראל לעגלא. ובגין דא ואל קין ואל מנחתו לא שעה. [אמר רבי אלעזר, שמתכסה בו בשר ערוה טוב הוא, אמר לו, בני, לא כל עריות שוות, זה לא הקריב קרבן זה אלא להקריב ערוה שלו לה, שנאמר בו איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה אני ה', ומהי ערוה שלו, זוהמא רעה ערלה, נקיבה של ערלה אותה שנאמר בה אדם הראשון מושך בערלתו היה, ומה היא אימא של ערבוביה רעה, פרי האילן של טוב ורע, שנאמר בה ותקח מפריו (ותאכל) ותתן גם לאישה עמה, ומה היא, לילית, משם באים ערב רב שהם מעורבים בישראל, שנאמר זרע מדעים בנים משחיתים

וכו', ואמרו אלה אלהיך ישראל לעגל, ומפני זה ואל קין ואל מנחתו לא שעה].

והא קודשא בריך הוא אתמר (בהון) ביה ורחמיו על כל מעשיו, ואתמר ביה כי לא אחפוץ במות המת, וקביל לון, כל שכן לקרבנא דקין, אלא דהוה רעותיה לביש כמה דאתמר, אבל הבל הוה רעותיה בקרבנא דיליה, לקרבא שכינתא להווא דאתמר ביה ועתיק יומין יתיב לבושיה כתלג חוזר ושער רישיה כעמר נקי, במאי, בהווא דקריב מבכורות צאנו ומחלבהן, ובגין דא וישע ה' אל הבל והא אתמר, [והרי הקדוש ברוך הוא נאמר בו ורחמיו על כל מעשיו, ונאמר בו כי לא אחפוץ במות המת, ומקבל אותם, כל שכן את קרבן קין, אלא שהיה רצונו לרע כמו שנאמר, אבל הבל היה רצונו בקרבן שלו, לקרב השכינה לאותו שנאמר בו ועתיק יומין יתב לבושה כתלג חוזר ושער ראשה בעמר נקא (פירוש ועתיק ימים יושב לבושו בשלג לבן, ושער ראשו כעמר נקי), במה, באותו שהקריב מבכורות צאנו ומחלביהן, ומפני זה וישע ה' אל הבל והרי נאמר].

ומיד דלא אתקבל קרבנא דקין, ויחר לקין מאד, ויאמר ה' לקין למה חרה לך דלא מתקבל קרבנך, אם תטיב עובדך בגלגולא, שאת לך בעלמא, ותתקבל בתיובתא, ואם לאו לפתח חטאת רובץ, אמר רבי אלעזר הכא לא צריך לאתכסיא רזא, מאי שא"ת, ולא אתינא לדרשא בהאי קרא, אלא דהא שאת משא איהו ובהפוך אתוון, שאת איהי אש"ת, הכא רמיז דעבר על זאל אשת עמיתך לא תתן שכבתך וכו', דאתא על תאומתו של הבל, ודא איהו ויקם קין אל הבל, קם על תאומתו, ולכתר קטיר לבעלה, כגזונא דמצרי, ורזא דמלה ויפן כה וכה, ואמרו קדמאין מאי ויפן כה וכה, אלא ראה מה עשה בבית, ומה עשה בשדה, ולית שדה אלא אשה, כמה דאת אמר כי בשדה מצאה, הדא הוא דכתיב ויהי בהיותם בשדה, ויפן כה וכה, אסתכל אם הוה ביה

מסמרא דטוב. דלזמנין אתפרש טוב מן רע ומתמן אינון גרים. ובגין דא אסתכל מכל סמרא עד שתין רבוא, ולא חזא תמן גיורא דנפיק מניה. ויך את המצרי. נומיד שלא התקבל קרבן קין, ויחר לקין מאוד, ויאמר ה' אל קין למה חרה לך שלא מתקבל קרבנך, אם תטיב מעשיך בגלגול, שאת לך בעולם ותתקבל בתשובה, ואם לא לפתח חטאת רובך, אמר רבי אלעזר, כאן לא צריך להתכסות סוד, מהו שא"ת, ולא באתי לדרשה בזה הפסוק, אלא שהרי שאת משא הוא, ובהיפוך אותיות שא"ת הוא אש"ת, כאן רמוז שעבר על ואל אשת עמיתך לא תתן שכבתך וכו' שבא על תאומתו של הבל, וזה הוא ויקם קין אל הבל, קם על תאומתו, ואחר כך הרג את בעלה, כמו המצרי, וסוד הדבר ויפן כה וכה, אלא ראה מה עשה בבית ומה עשה בשדה, ואין שדה אלא אשה, כמו שאתה אומר כי בשדה מצאה, זה הוא שכתוב ויהי בהיותם בשדה, ויפן כה וכה, הסתכל אם היה בו מצד הטוב, שלעיתים נפרוש טוב מן רע ומשם הם גרים, ומפני זה הסתכל מכל צד עד ששים רבוא, ולא ראה שם גר שיוצא ממנו, ויך את המצרי.

קנט.

הראה לקין שעתידים להיות ישראל בדוחק בגלות, עני ורוכב על חמור, שיהיו כחמור משא על כתפיו מעול המס בגלות ומכובד המלאכה, וזה הוא רובץ תחת משא בגלות, ובני קין שהם עשירים וחזקים במלכים כחוזק רב, ומפני זה אמר הלא אם תטיב שאת, הלא אם תטיב להיות שאת לעניי ישראל שהם כבדים במשא כבד, אני אסכול לבניך בעולם ומאריך עליהם, ואם לא, לפתח חטאת רובך, שער הגיהנום נפתח, לקחת נקמה ממך ומבניך ולבתר מה כתיב ואם לא תטיב, אל תקרי ואם אלא ואם. דאיהו יתר שאת ויתר עז, לפתח חטאת רובך. מאי רובץ. אלא כי תראה חמור שנאך רובץ כו'. דאיהו לא יכיל למסבל על כתפוי חמרא דאורייתא, לא יכיל למסבל עליה עול מלכות בגלותא, וחדלת מעזוב לו. הכא אחזי לקין דעתידין למהוי ישראל בדוחקא בגלותא. עני ורוכב על חמור, דיהון כחמור

משאוי על כתפוי, מעול המס בגלותא ומכובד המלאכה, ודא איהו רובץ תחת משאו בגלותא, ובנוי דקין דהוו עתירין ותקיפין כמלכים בתוקפא סגיא, ובגין דא אמר הלא אם תטיב שאת, הלא אם תטיב למהוי שאת לעניי ישראל דאינון כבדים במשא כבד (יכבדו ממנו), אנא אסביל לברוך בעלמא, ומאריך עליהו, ואם לאו לפתח חטאת רובץ, לתרעא דגיהנם אתפתחת, לנטלא נוקמא מינך ומברך, ונאחר כך מה כתוב ואם לא תטיב, אל תקרא ואם אלא ואם, שהוא יתר שאת ויתר עז, לפתח חטאת רובץ, מהו רובץ, אלא כי תראה חמור שונאך רובץ אלא כי תראה חמור שונאך רובץ וכו', שהוא לא יכול לסבול עליו עול מלכות בגלות, וחדלת מעזוב לו, כאן הראה לקין שעתידים להיות ישראל ברוחק בגלות, עני ורוכב על חמור, שיהיו כחמור משא על כתפוי מעול המס בגלות ומכובד המלאכה, וזה הוא רובץ תחת משא בגלות, ובני קין שהם עשירים וחזקים במלכים בחזק רב, ומפני זה אמר הלא אם תטיב שאת, הלא אם תטיב להיות שאת לעניי ישראל שהם כבדים במשא כבד (יכבדו ממנו), אני אסבול לבניך בעולם, ומאריך עליהם, ואם לא, לפתח חטאת רובץ, שער הגיהנם נפתח, לקחת נקמה ממך ומבניך].

קס.

ברוך בני לעתיק ימים, שהרי רוח הקודש התעורר אצלך לגלות כאן חידושים שלא נודעו עד עכשיו - וודאי זה הוא קול דמי אחיך צועקים אלי, אלו דמי ישראל שעתידים לגזול אותם בני קין ערב רב רשעים בגלות

אמר רבי שמעון, בריך ברי לעתיק יומין, דהא רוח קודשא אתער לגבך, לגלאה הכא חידושים דלא אשתמודעו עד השתא, אמר ודאי דא איהו קול דמי אחיך צועקים אלי, אינון דמים דישראל, דעתידין למגזל לון בנוי דקין ערב רב רשיעיא חייביא בגלותא, ודא איהו כי מלאה הארץ חמס מפניהם, ודא הוא קמולא דקין להבל, דעני חשוב כמת, [אמר רבי שמעון, ברוך

בני לעתיק ימים, שהרי רוח הקודש התעורר אצלך לגלות כאן חידושים שלא נודעו עד עכשיו, אמר, וזדאי זה הוא קול דמי אחיך צועקים אלי, אלו דמי ישראל, שעתידים לגזול אותם בני קין ערב רב רשעים בגלות, וזה הוא כי מלאה הארץ חמם מפניהם, וזה הוא הריגת קין את הבל, שעני חשוב כמת].

קסא.

ראה שעתידים לצאת ממנו מחבלי כרמים, שהם ישראל שנאמר בהם כי כרם ה' צבאו"ת בית ישראל, משום כך ואל קין ואל מנחתו לא שעה, וראה שעתידים לצאת מהבל כמה צדיקים, משום כך וישע ה' אל הבל ואל מנחתו ויהי מקץ ימים וגומר, פתח רבי שמעון ואמר מאי מקץ ימים. אלא מההוא אתר דעתיד למימר ביה קץ כל בשר בא לפני, קץ שם לחשך, ותרגם יונתן בן עוזיאל קץ כל בשר, חבילו דכל בשרא, מלאכי חבלה, חמא דעתידין למיפק מניה מחבלים כרמים, דאינון ישראל דאתמר בהון כי כרם ה' צבאות בית ישראל, בנין כך ואל קין ואל מנחתו לא שעה, וחמא דעתידין למיפק מהבל כמה צדיקיא, בנין דא וישע ה' אל הבל ואל מנחתו, ויהי מקץ שנתים ימים וגו'. פתח רבי שמעון ואמר, מהו מקץ ימים, אלא מאותו מקום שעתיד לומר בו קץ כל בשר בא לפני, קץ שם לחושך, ותרגם יונתן בן עוזיאל קץ כל בשר, השחתת כל בשר, מלאכי חבלה, ראה שעתידים לצאת ממנו מחבלי כרמים, שהם ישראל שנאמר בהם כי כרם ה' צבאו"ת בית ישראל, משום כך ואל קין ואל מנחתו לא שעה, וראה שעתידים לצאת מהבל כמה צדיקים, משום כך וישע ה' אל הבל ואל מנחתו].

קסב.

קול הזרע שעתיד לצאת מן אחיך, אלו ששים רבוא שעתידים לצאת מהבל, באותו שנאמר בו בשגם זה הכל, כולם צווחים מן הארץ, כאן רמוז עינוי הדין ועוות הדין וחמס ושוד ושכר שעתידים בני קין לעשות לבניו של הקב"ה -

אחר שיאספּ הוא, יתעוררו בני קין להחריב העולם, ומהם קול דמי אחיך צועקים, זה הוא שכתוב משוד עניים מאנקת אביונים וכו'.

וַיֹּאמֶר קול דמי אחיך צועקים אלי. מאי דמי. דם מבעי ליה. אלא מאי דמי ד"ן כחושבן דמ"י. ודא איהו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכוש גדול. ועוד מאי קול דמי. קול דם מבעי ליה. אלא תרגם אנקלוס. קל זרעין דעתידין למיפק מן אחוך. אינון שתין רבוא דעתידין למיפק מהבל. בהווא דאתמר ביה בשגם זה הבל. כללו צווחין מן ארעא. הכא רמז ענוי הדין ועוות הדין וחמס ושוד ושבר דעתידין בנוי דקין למעבד לבנוי דקודשא בריך הוא. ודא איהו קול דמי אחיך. אחיך אתקרי מסטרא דאינון דאתמר בהון והרגו איש את אחיו. (וַיֹּאמֶר וְגו') קול דמי אחיך צועקים אלי, מהו דמי, דם היה צריך לו, אלא מהו דמי, ד"ם כחשבון דמ"י, וזה הוא דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכוש גדול, ועוד מהו קול דמי, קול דם היה צריך לו, אלא תרגם אנקלוס, קול הזרע שעתיד לצאת מן אחיך, אלו ששים רבוא שעתידים לצאת מהבל. באותו שנאמר בו בשגם זה הבל, כולם צווחים מן הארץ, כאן רמז ענוי הדין ועוות הדין וחמס ושוד ושבר שעתידים בני קין לעשות לבנוי של הקדוש ברוך הוא, וזה הוא קול דמי אחיך, אחיך נקרא מצד אלו שנאמר בהם והרגו את איש את אחיו.

אָמַר רבי אלעזר אם כן אשתמודע דכל עאקו דא יהא בגלותא בתראה. אמאי אתמר קניתי איש את ה'. אי תימא בגין קני דנפיק מניה זרעא מעליא. בתר דיתכניש איהו יתערון בני דקין לחרבא עלמא. ומנייהו קול דמי אחיך צועקים. הדא הוא דכתיב (תהלים י"ג) משוד עניים מאנקת אביונים וכו'. [אמר רבי אלעזר, אם כן נודע שכל צרה זו תהיה בגלות האחרונה, מדוע נאמר קניתי איש את ה', אם תאמר מפני קני שיוצא ממנו זרע מעולה, אחר שיאספּ הוא, יתעוררו בני קין להחריב העולם, ומהם קול דמי אחיך צועקים, זה הוא שכתוב משוד עניים מאנקת אביונים וכו'.]

ערב רב על פי הזוהר

קעה

משאוי על כתפוי, מעול המם בגלותא ומכובד המלאכה, ודא איהו רובץ תחת משאו בגלותא, ובנוי דקין דהוו עתירין ותקיפין כמלכים בתוקפא סגיא, ובגין דא אמר הלא אם תטיב שאת, הלא אם תטיב למהוי שאת לעניי ישראל דאינון כבדים במשא כבד (יכבדו ממנו), אנא אסביל לברוך בעלמא, ומאריך עליהו, ואם לאו לפתח חטאת רובץ, לתרעא דגיהנם אתפתחת, לנמלא נוקמא מינך ומברך, [ואחר כך מה כתוב ואם לא תטיב, אל תקרא ואם אלא ואם, שהוא יתר שאת ויתר עו, לפתח חטאת רובץ, מהו רובץ, אלא כי תראה חמור שונאך רובץ אלא כי תראה חמור שונאך רובץ וכו', שהוא לא יכול לסבול עליו עול מלכות בגלות, וחדלת מעוזב לו, כאן הראה לקין שעתידים להיות ישראל בדוחק בגלות, עני ורוכב על חמור, שיהיו כחמור משא על כתפיו מעול המם בגלות ומכובד המלאכה, וזה הוא רובץ תחת משא בגלות, ובני קין שהם עשירים וחזקים במלכים בחזק רב, ומפני זה אמר הלא אם תטיב שאת, הלא אם תטיב להיות שאת לעניי ישראל שהם כבדים במשא כבד (יכבדו ממני), אני אסבול לבניך בעולם, ומאריך עליהם, ואם לא, לפתח חטאת רובץ, שער הגיהנם נפתח, לקחת נקמה ממך ומבניך].

קס.

ברוך בני לעתיק ימים, שהרי רוח הקודש התעורר אצלך לגלות כאן חידושים שלא נודעו עד עכשיו - וודאי זה הוא קול דמי אחיך צועקים אלי, אלו דמי ישראל שעתידים לגזול אותם בני קין ערב רב רשעים בגלות

אבנר רבי שמעון, בריך ברי לעתיק יומין, דהא רוח קודשא אתער לגבך, לגלאה הכא חידושים דלא אשתמודעו עד השתא, אמר ודאי דא איהו קול דמי אחיך צועקים אלי, אינון דמים דישראל, דעתידין למגזל לון בנוי דקין ערב רב רשיעיא חייביא בגלותא, ודא איהו כי מלאה הארץ חמם מפניהם, ודא הוא קטולא דקין להבל, דעני חשוב כמת, [אמר רבי שמעון, ברוך

בני לעתיק ימים, שהרי רוח הקודש התעורר אצלך לגלות כאן חידושים שלא נודעו עד עכשיו, אמר, וודאי זה הוא קול דמי אחיך צועקים אלי, אלו דמי ישראל, שעתידים לנוול אותם בני קין ערב רב רשעים בגלות, וזה הוא כי מלאה הארץ חמס מפניהם, וזה הוא הריגת קין את הבל, שעני חשוב במת].

קסא.

ראה שעתידים לצאת ממנו מחבלי כרמים, שהם ישראל שנאמר בהם כי כרם ה' צבאו"ת בית ישראל, משום כך ואל קין ואל מנחתו לא שעה, וראה שעתידים לצאת מהבל כמה צדיקים, משום כך וישע ה' אל הבל ואל מנחתו ויהי מקץ ימים וגומר, פתח רבי שמעון ואמר מאי מקץ ימים, אלא מההוא אתר דעתיד ל'מימר ביה קץ כל בשר בא לפני, קץ שם לחשך, ותרגם יונתן בן עוזיאל קץ כל בשר, חבילו דכל בשרא, מלאכי חבלה, חמא דעתידין ל'מיפק מניה מחבלים כרמים, דאינון ישראל דאתמר בהון כי כרם ה' צבאות בית ישראל, בגין כך ואל קין ואל מנחתו לא שעה, וחמא דעתידין ל'מיפק מהבל כמה צדיקא, בגין דא וישע ה' אל הבל ואל מנחתו. [ויהי מקץ שנתים ימים וגו'. פתח רבי שמעון ואמר, מהו מקץ ימים, אלא מאותו מקום שעתידי לומר בו קץ כל בשר בא לפני, קץ שם לחושך, ותרגם יונתן בן עוזיאל קץ כל בשר, השחתת כל בשר, מלאכי חבלה, ראה שעתידים לצאת ממנו מחבלי כרמים, שהם ישראל שנאמר בהם כי כרם ה' צבאו"ת בית ישראל, משום כך ואל קין ואל מנחתו לא שעה, וראה שעתידים לצאת מהבל כמה צדיקים, משום כך וישע ה' אל הבל ואל מנחתו].

קסב.

קול הזרע שעתידי לצאת מן אחיך, אלו ששים רכוא שעתידים לצאת מהבל, באותו שנאמר בו בשגם זה הבל, כולם צווחים מן הארץ, כאן רמוז עינוי הדין ועוזת הדין וחמס ושוד ושבר שעתידים בני קין לעשות לבניו של הקב"ה -

קסג.

קין מצד האילן של טוב ורע היה, והתפשטות של טוב היה בגלגול עד קני חותן משה, משם ואילך התפשטות של רע, ומפני שהראה לו הקדוש ברוך הוא מה שעתידים לעשות בניו לישראל בכל דור ודור, זה הוא שכתוב הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר והייתי נע ונד ודאי, כאן רמזו הגלגול שלו ובניו וכו' - הן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלש עם גבר, ועליהם נאמר על שלשה פשעי ישראל, ועל ארבעה לא אשיבנו, שלא מחזיר אותם בגוף רביעי, ולא בפדיון רביעי, אלא נאמר בישראל ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר. משום כך העמידוהו בעלי המשנה אין מקבלים גרים לימות המשיח

אמר ליה רבי שמעון. ברי. קין מסטרא דאילנא דטוב ורע הוה. ואתפשטותא דטוב הוה בגלגולא עד קני חותן משה. מתמן ואילך אתפשטותא דרע. ובנין דאחזי ליה קודשא בריך הוא מה דעתידין למעבד בנוי לישראל בכל דרא ודרא. דכלא אחזי ליה. אמר גדול עוני מנשוא. ומנלן דאחזי ליה גלגולא דיליה בכל דרא ודרא. הדא הוא דכתיב הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר והייתי נע ונד בארץ. נע ונד ודאי. הכא רמזו גלגולא דיליה ובנוי. הדא הוא דכתיב (קהלת ה') ובכן ראיתי רשעים קבורים ובאו. והא אוקימנא לון. ומשלם לשנאיו וכו'. הן גרשת אותי דא גלגולא קדמאה. היום כהווא דאתמר ביה היום אם בקולו תשמעו. והייתי נע ונד תרין גלגולין אחרנין. אסתר הכא רמזו ויאמר אסתירה פני מהם וכו'. והן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלש עם גבר. ועלייהו אתמר על שלשה פשעי ישראל. ועל ארבעה לא אשיבנו. דלא אהדר לון בגופא רביעאה. ולא בפורקנא רביעאה. אלא אתמר בישראל (דברים ל"ב) ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר. בגין דא אוקמוה מארי מתניתין אין מקבלים גרים לימות המשיח. [אמר לו רבי שמעון. בני. קין מצד האילן של טוב ורע היה, והתפשטות של טוב היה בגלגול עד קני חותן משה, משם ואילך התפשטות של רע, ומפני שהראה לו הקדוש ברוך

הוא מה שעתידים לעשות בניו לישראל בכל דור ודור, זה הוא שכתוב
הן גרשת אותי היום מעל פני האדמה ומפניך אסתר והייתי נע ונר וודאי,
כאן רמוז הגלגול שלו ובניו, זה הוא שכתוב ובכן ראיתי רשעים קבורים
ובאו, והרי העמדנו אותם ומשלם לשונאיו וכו'. הן גרשת אותי זה גלגול
ראשון, היום, כאותו שנאמר בו היום אם בקולו תשמעו, והייתי נע ונר
שני גלגולים אחרים, אסתר, כאן רמוז ויאמר אסתירה פני מהם וכו', והן
כל אלה יפעל א"ל פעמים שלש עם גבר, ועליהם נאמר על שלשה פשעי
ישראל, ועל ארבעה לא אשיבנו, שלא מחזיר אותם בגוף דביעי, ולא
בפדיון רביעי, אלא נאמר בישראל ה' בדר ינחנו ואין עמו אל נכר. משום
כך העמידוהו בעלי המשנה אין מקבלים גרים לימות המשיח].

תיקוני זוהר דף קי"ז עמוד א'

קסד.

בזמן שהולידה את קין, ידע את כל אשר נעשה אותה זוהמא, ועד אותו מקום
שמגיעה ומתפשטת אותה זוהמא בכל דורות - וזו הידיעה של קין היא
שהתגלתה לו עד אותו מקום שמתפשט, שעליו נאמר כי משורש נחש
שהטיל זוהמה בחוה, מלאך המות שגרם מיתה לאדם ולכל הדורות שלו

דבר אחר והאדם ידע את חוה אשתו ותהר ותלד את קין. ידע
ודאי. כגון ומרדכי ידע. אית ידיעה לטב ואית ידיעה
לביש. בזמנא דאולידת לקין ידע את כל אשר נעשה ההוא
זוהמא. ועד ההוא אתר דמטי ואתפשט ההוא זוהמא בכל דרין.
(ותלת גלגלי עלייהו אתמר הן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלש עם
גבר בתר דיתגבר ביצריה דלא עביד חטאה). והאי ידיעה דקין
איהו דאתגלי ליה. עד ההוא אתר דאתפשט. דעליה אתמר כי
משרש נחש יצא צפע. כגין דאיהו משרש נחש דאטיל זוהמא
בחוה. מלאך המות דגרם מיתה לאדם ולכל דרין דיליה. הכי האי
דרכיה לקטלא. ובגין דא קטיל להבל. [דבר אחר והאדם ידע את
חוה אשתו ותהר ותלד את קין, ידע וודאי כגון ומרדכי ידע. יש ידיעה

למזב ויש ידיעה לדע, בזמן שהולידה את קין ידע את כל אשר נעשה אותה וזהמא, ועד אותו מקום שמגיעה ומתפשטת אותה וזהמא בכל דורות, ושלשה גלגולים, עליהם נאמר הן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלש עם גבר. אחר שיתגבר על יצרו שלא עושה חטא, וזו הידיעה של קין היא שהתגלתה לו עד אותו מקום שמתפשט, שעליו נאמר כי משורש נחש שהטיל וזהמה בחוה, מלאך המות שגרם מיתה לאדם ולכל הדורות שלו, כך, זה דרכו להרוג, ומפני זה הרג את הבל.

קסה.

זו הזהמא שנלקחה ממנו, היא לילי"ת אימא של ערב רב, עליה נאמר רגליה יורדות מות וכו', שהיא סם המות של אל אחר שהוא סמא"ל, והיא כרי שלו ורואי וזהמא דאתנטי"ל מניה אידי לילי"ת אימא דערב רב. עלה אתמר רגליה יורדות מות וכו', דאיהו סם מות דאל אחר דאיהו סמא"ל, ואיהו איבא דיליה, גם לרבות אל אחר נחש, בגינה אתמר ותקח מפריו ותאכל, הכא רזא דחוה, ותתן גם לאישה עמה ויאכל, גם לרבות, ולבתר חזא ליה דאתחרט כמה דאת אמר גדול עוני מנשוא, ובגין דא קניתי איש את ה', הכא רמזו קני חותן משה דעתיד לאהדרא בתשובה ולקבלא אות ברית, הדא הוא דכתיב וישם ה' לקין אות, אות ברית מילה לאגנא עלייהו. וזו הזהמא שנלקחה ממנו היא לילי"ת אימא של ערב רב, עליה נאמר רגליה יורדות מות וכו', שהיא סם המות של אל אחר שהוא סמא"ל, והיא פרי שלו, גם לרבות אל אחר נחש בגללה נאמר ותקח מפריו ותאכל, כאן הסוד של חוה ותתן גם לאישה עמה ויאכל, גם לרבות, ואחר כך ראה אותו שמתחרט כמו שאתה אומר גדול עוני מנשוא, ומפני זה קניתי איש את ה' כאן רמזו קני חותן משה, שעתיד לחזור בתשובה ולקבל אות ברית, זה הוא שכתוב וישם ה' לקין אות, אות ברית מילה להגן עליו.

כיוון שראה את הכל שהתפשטותו בכל דור לטוב, אמר ותוסף ללדת, הוסיפה היא כמה קרבנות וכמה תחנונים וכמה בכיות בשבילו, כיוון שהוא היה עתיד לטהר הזוהמא שלו מהעולם, והרי קהלת אמר יש הכל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים

ובגין דא ותוסף ללדת את אחיו את הבל, מאי ותוסף אלא רזא דמלה ולא יסף עוד לדעתה. בגין ההוא זותמא דנפיק מניה. וחמא אתפשטותיה בכל דרא. כיון דחמא להבל דאתפשטותיה בכל דרא לטב. אמר ותוסף ללדת. אוסיפת איהי כמה קרבנין וכמה תחנונין וכמה בכיין בגיניה. כיון דאיהו הוה עתיד לדכאה זותמא דיליה מעלמא, (והא קהלת אמר (קהלת ח) יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים הכא אתגלי צדיק ורע לו רשע וטוב לו, אית הבל ואית הבל ועלייהו אתמר לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו). בשגם זה הבל, והא אוקמוהו בשגם זה משה. משה זה שת, ואיהו שם, ואיהו הבל, והן כל אלה יפעל א"ל פעמים שלש עם גבר. [ומפני זה ותוסף ללדת את אחיו את הבל, מהו ותוסף, אלא סוד הרבר ולא יסף עוד לדעתה, מפני אותה זותמא שיוצאת ממנו, וראה התפשטותו בכל דור, כיוון שראה את הכל שהתפשטותו בכל דור לטוב, אמר ותוסף ללדת, הוסיפה היא כמה קרבנות וכמה תחנונים וכמה בכיות בשבילו, כיוון שהוא היה עתיד לטהר הזוהמא שלו מהעולם, והרי קהלת אמר יש הכל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים אשר מגיע אליהם כמעשה הרשעים, כאן מתגלה צדיק ורע לו רשע וטוב לו, יש הבל ויש הבל, ועליהם נאמר לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו, בשגם זה הבל, והרי העמידוהו בשגם זה משה, משה זה שת, והוא שם, והוא הבל, והן כל אלה יפעל א"ל פעמים של עם גבר].

תיקוני זוהר דף קי"ט עמוד א'

אע"פ שהכל הרג אותו קין, שממנו היה יוצא מי שיעמיד אותו, זה הוא שכתוב אז ישיר משה, רועה יעמיד רועה, ואחר כך אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרא כולם בשם ה', אבל כאשר עמלק שהם בכורי מצרים ערב רב מעורבים בישראל, עליהם נאמר תמחה את זכר עמלק, שלא נשאר מהם שריד, שאלו הם ערכוביה מכל אומות ואפילו מקין, ומיד שימחו מהעולם אז הוחל לקרא בשם ה'

וידע אדם עוד את אשתו ותלד בן ותקרא את שמו. ש"ת סיומא דאלפא ביתא. ועליה אמר איוב (איוב ל"ח) מי שת בטוחות חכמה. מאי חכמה דא דחסר מניה י'. דבה הוה שית. דאיהו ברא שית. ואיהו ראשית. והוה אתמר ביה מגיד מראשית אחרית. הוה משמש שת באתר דהבל. ובגין דחסר מניה י' אתקרי אחר. בגין דכד חב אדם פרח מניה י'. ועבד שת בלא י' דאיהו חכמה. ובגין דא שירותא הוה מן ח'. דאינון ח' יומין דברית מילה. כמה דאת אמר אז הוחל לקרא בשם ה'. ומתמן עברו ברית מילה. ואעברו מניה ערלה ופריעה למעלה בד' ולא בח'. דשירותא דח' איהי בינה. למנצח על השמינית. ועלה אתמר אז הוחל. ועוד אז הוחל לישנא דצלותא. כמה דאת אמר אז תקרא זה יענה. דא הוא נטורא טבא. דאף על גב דהבל קטיל ליה קין. דמניה הוה נפיק מאן דנוקים ליה. הדא הוא דכתיב (שמות ט"ז) אז ישיר משה. רועה נוקים לרועה. ולבתר אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרא כלם בשם ה'. אבל כד עמלק דאינון בכורי מצרים ערב רב מעורבין בישראל. עלייהו אתמר תמחה את זכר עמלק. דלא אשתאר מנהון שריד. דאלין אינון ערבוביא מכל אומין ואפילו מקין. ומיד דיתמחון מעלמא אז הוחל לקרא בשם ה'. וידע אדם עוד את אשתו ותלד בן ותקרא את שמו ש"ת. סיום האלף בית. ועליו אמר איוב מי שת בטוחות חכמה. מה חכמה זו שחסר ממנו י'. שבה היה שית. שהוא ברא ששה, והוא ראשית. והיה נאמר בו מגיד מראשית אחרית. היה משמש שת במקום הבל, ומפני שחסר ממנו י' נקרא אח. מפני שכאשר חטא אדם פרח מניה י'. ועשה שת בלי י' שהיא

חכמה, ומפני זה ההתחלה היתה מן ח', שהם ח' ימים של ברית מילה, כמו שאתה אומר אז הוחל לקרוא בשם ה', ומשם עברו ברית מילה, והעבירו ממנו ערלה ופריעה למעלה בד' ולא בח' שהתחלה של ח' היא בינה למנצח על השמינית, ועליה נאמר אז הוחל לשון תפילה, כמו שאתה אומר אז תקרא וה' יענה, זו היא שמירה טובה, שאף על פי שהבל הרג אותו קין, שממנו היה יוצא מי שיעמיד אותו, זה הוא שכתוב אז ישיר משה, רועה יעמיד רועה, ואחר כך אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרא כולם בשם ה', אבל כאשר עמלק שהם בכורי מצרים ערב רב מעורבים בישראל, עליהם נאמר תמחה את זכר עמלק, שלא נשאר מהם שריד, שאלו הם ערבוביה מכל אומות ואפילו מקין, ומיד שימחו מהעולם אז הוחל לקרא בשם ה'.

תיקוני זוהר דף קכ"ח עמוד ב'

קסח.

מי שאין תוכו ככרו אל יכנס לבית המדרש, שוודאי הוא מעץ של טוב ורע - אחר שאין תוכו ככרו שאין פיו ולבו שוים, עליו נאמר ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, שוודאי זה הוא ערכוביה רעה שמשקר מסבך המלך שמערב כסף בעופרת, וזה היה חסא של חוה שהטיל בה נחש זוהמא, שהיא עופרת שהתערבה בטיפה לכנה כסף מזוקק, ולא נטהרה הזוהמא ממנו עד שבא אברהם ונכנס באש, והתלבן הכסף, ויצאה עופרת לחוץ שהוא ישמעאל, ונאמר כאדם מושך בערלתו היה, התערבה ערכוביה בזהב, נצרף ביצחק, והוציא הזוהמא לחוץ וזה עשו, כיעקב נח והשתרש והוציא תולדות, וגדל עץ החיים בענפיו ושרשיו

ב' בתוספת. תרין כיסות פומא ולבא, דהכי אוקמוהו מארי מתניתין עלייהו, מי שאין תוכו ככרו אל יכנס לבית המדרש, דודאי איהו מאילנא דטוב ורע, דאיהו יימא חד בלב וחד בפח, מאן דאיהו מאילנא דחיי איהו תוכו ככרו, פומא ולבא שוים, ועלייהו אתמר ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, אבל אחרא דאין תוכו ככרו דלאו פומיה ולביה שוין, עליה אתמר ומעץ

הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו. דודאי דא איהו ערבוביא בישא. דמשקר מוניטא דמלכא. דמערב כספא בעופרת. ודא הוה חטא דחיה דהטיל בה נחש זוהמא. דאיהו עופרת דאתערב בטפה (נ"א בכספא) חוורא כספא מזוקק. ולא אתדכי זוהמא מניה עד דאתא אברהם ועאל בנורא ואתלבן כספא. ונפיק עופרת לבר דאיהו ישמעאל. ואתמר באדם מושך בערלתו הוה. אתערב ערבוביא בדהבא. אצטריף ביצחק. ואפיק זוהמא לבר ודא עשו. ביעקב נח ואשתרש ואפיק תולדין. ואתרבי עץ החיים בענפוי ושרשוי. [ב' בתוספת. שני כיסים פה ולב, שכך העמידוה בעלי המשנה עליהם, מי שאין תוכו כברו אל יכנס לבית המדרש, שוודאי הוא מעץ של טוב ורע, שהוא יאמר אחד בלב ואחר בפה, מי שהוא מעץ החיים הוא תוכו כברו. פה ולב שוים, ועליהם נאמר ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם, אבל אחר שאין תוכו כברו שאין פיו ולבו שוים, עליו נאמר ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, שוודאי זה הוא ערבוביה רעה שמשקר מטבע המלך שמערב כסף בעופרת, וזה היה חטא של חוה שהטיל בה נחש זוהמא, שהיא עופרת שהתערבה בטיפה לבנה (נ"א בכסף לבן) כסף מזוקק, ולא נטהרה הזוהמא ממנו עד שבא אברהם ונכנס באש, והתלבן הכסף, ויצאה עופרת לחוץ שהוא ישמעאל, ונאמר באדם מושך בערלתו היה, התערבה ערבוביה בזהב, נצרף ביצחק, והוציא הזוהמא לחוץ וזה עשו, ביעקב נח והשתרש והוציא תולדות, וגדל עץ החיים בענפוי ושרשיו].

תיקוני זוהר דף קל"ח עמוד א'

קסט.

כל נשמות שבאות שלש פעמים ולא נתקנות, וקראות פושעי ישראל ערב רב - אבל צדיקים שבכל פעם שיבואו נתקנים, יבואו עד ארבעה, אפילו עד ששים דור, וזה הוא דור הולך ודור בא

תא חזי ואתה תחזה מכל העם, הכא אוקימנא למנדע תקונין ארין, אנשי חיל עיינין, יראי אלקי"ם אודנין, הדא הוא דכתיב (חבקוק ג) ה' שמעתי שמעך יראתי, אנשי אמת חוטמא, שונאי בצע פומא, אם חוטמא לאו איהו בשוה עם תקונין אחרנין, דעיינין אריכין, ואנפין אריכין, ואודנין אריכין, ופומא אריכא, וחוטמא עבה, תמן אתגליא גלגולא דנפשא, ואם עיינין לא בשוה מאחדנין, תמן אתגליא גלגולא דנשמתא, ואם אודנין לא בשוה, תמן אתגליא גלגולא דרוחא, פומא בגין דאיהי כללא דכלא, אם לא איהי בשוה, הא אתמר ביה פקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים, ואם על ארבע גלגולין לא אתתקנת, אתמר בהדיא שעתא ועל ארבעה לא אשיבנו, נבא ראה, ואתה תחזה מכל העם, כאן העמרנו לדעת תיקונים אלו, אנשי חיל עינים, יראי אלוקים אזנים, זה הוא שכתוב ה' שמעתי שמעך יראתי, אנשי אמת החוטם, שונאי בצע הפה, אם החוטם הוא לא בשוה עם תיקונים אחרים, שעינים ארוכות, ופנים ארוכים, ואזנים ארוכות, והפה ארוך, והחוטם עבה, שם מתגלה גלגול הנשמה, ואם אזנים לא בשוה, שם מתגלה גלגול הרוח, הפה מפני שהוא הכלל של הכל, אם אין הוא בשוה, הרי נאמר בו פקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים, ואם על ארבעה גלגולים לא נתקנת, נאמר באותם שעה ועל ארבעה לא אשיבנו.

וכל נשמתין דאתיין תלת זמנין ולא מתתקנין, אתקריאו פושעי ישראל ערב רב, אבל צדיקיא דבכל זמנא דייתון מתתקנין, יתון עד ארבעה, אפילו עד שתין דור, ודא איהו דור הולך ודור בא, ודא נשמתא דאיהי משה רבינו, כלילא משתין רבוא, ושכינתא עלאה דאיהי נשמת חיים כד שריא במשה, אתחשב ליה כאלו אתא בשתין רבוא, ובגינה אתמר אשה אחת ילדה ששים רבוא בכרם אחד, ווכל נשמות שבאות שלש פעמים ולא נתקנות, נקראות פושעי ישראל ערב רב, אבל צדיקים שבכל פעם שיבואו נתקנים, יבואו עד ארבעה, אפילו עד ששים דור, וזה הוא דור הולך ודור בא, וזו

הנשמה שהיא משה רבינו כלולה מששים רבוא, והשכינה העליונה שהיא נשמת חיים כאשר שורה במשה, נחשב לו כאילו בא אשה אחת ילדה ששים רבוא בכרם אחר].

קע.

כאשר החליים של בני אדם, שנאמר בהם וחליים רעים, הם בראש הצדיקים, אז רפאות תהי לשרך - אבל כאשר הן בראש הרשעים, כנסת ישראל אומרת אצלם אל תראני שאני שחרחרת, שאלו מתחילים להם לפתות בני אדם, כמו שהיו מפתים את ישראל בעגל בשש שעות

ואינן מרעין דבני נשא. דאתמר בהון וחלים רעים. רפאות תהי לשרך. כד אינון ברישא דצדיקיא, אבל כד אינון ברישא דרשיעיא. כנסת ישראל אמרת לגביהו אל תראוני שאני שחרחרת. דאלין שריין לון לפתאה לבני נשא. כמה דהוון מפתני לישראל בעגלא בשית שעתין. הדא הוא דכתיב (שמות ל"ב) וירא העם כי בשש משה. הא אוקמוהו בשית שעתין עבדו ית עגלא. בין שש לשבע. אפרישו בין עמודא דאמצעיתא לשבע. דגופא ושכינתא. ובגין דא מני קודשא בריך הוא לאפרשא לון משבע. הדא הוא דכתיב (שם י"ב) אך ביום הראשון. אך חלק בין שית לשבע. בגין דא אמרה כנסת ישראל ששזפתני השמש. שש זפתני השמש. דאסתלק מני ו' דאיהו השמש. דנהיר בשית תיבין דאינון שמע ישראל ה' אלקיננו ה' אחד. נואלו חליים של בני אדם, שנאמר בהם וחליים רעים, רפאות תהי לשרך, כאשר הם בראש הצדיקים, אבל כאשר הן בראש הרשעים, כנסת ישראל אומרת אצלם אל תראני שאני שחרחרת, שאלו מתחילים להם לפתות בני אדם, כמו שהיו מפתים את ישראל בעגל בשש שעות, זה הוא שכתוב וירא העם כי בשש משה, הרי העמידוהו בשש שעות עשו את העגל, בין שש לשבע, הפרידו בין עמוד האמצע לשבע, של הגוף והשכינה, ומפני זה ציווה הקדוש ברוך הוא להבריל אותם משבע, זה הוא שכתוב אך ביום הראשון, אך חלק בין שש לשבע, משום כך אמרה כנסת ישראל ששזפתני השמש, ששזפתני

השמש, שהסתלק ממני ו' שהוא השמש, שמאיר בשש תיבות שהם שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד.

תיקוני זוהר דף ק"מ עמוד א'

קעא.

טחול זו ליליית אימא של ערב רב, שחוק הכסיל, מי כסיל, זה אל אחר סמא"ל, וערב רב הם בניה, שהם מעורבים בישראל רשעים גמורים, ועליהם נאמר אם ראית רשע שהשעה משחקת לו אל תתגרה בו, עליהם נאמר למה תניס כוגדים תחריש בכלע רשע צדיק ממנו, רשע זה כסיל, ערב רב בגלות הם רשע, בכלע צדיק ממנו, זה ישראל, ומי גורם שכולע אותם מפני שאין הם צדיקים גמורים כמו שנאמר צדיק ממנו כולע אבל צדיק גמור אינו כולע

אמר רבי שמעון ברי. ועוד ברזא דקרבינן. לבא איהו מזבח דביה דם דקרבינן. ועל דא אתמר זבחת עליו. אם זכו אריה הוה נחית למיכל קרבנא. ואי לא כלבא נחית. זבאן אתר בכבוד. דתמן מרה גיהנם. דאיהי עלוקה דאית לה תרי בנות הב. כמה דאת אמר לעלוקה זכו. וכלבא בהון צווח הב הב. ומרה איהי גיהנם. חרבא דמלאך המות דאית לה תרי פיות כגוונא דגיהנם, דאתמר בה לעלוקה שתי בנות הב הב. כגוונא דא אתמר בחרבא ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות. [אמר רבי שמעון, בני, ועוד בסוד הקרבנות, הלב הוא מזבח שבו דם הקרבנות, ועל כן נאמר זבחת עליו, אם זכו, אריה היה יורד לאכול הקרבן, ואם לא, כלב יורד, ובאיזה מקום, בכבוד, ששם מרה גיהנם, שהיא עלוקה שיש לה שתי בנות הב הב, ומרה היא גיהנם, חרב של מלאך המות שיש לה שתי פיות, כמו הגיהנם שנאמר בה לעלוקה שתי בנות הב הב, כמו כן נאמר בחרב ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות].

ובכבד איהו סמא"ל. מרה סם המות דיליה. כד שלטא מרה על ערקין דיליה ומתגברא בחובין. אתמר בפרקין דכבד ומרה. ויבאו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם.

בהוא זמנא אינון ערקין דלכא בדוחקא ומתממדין בלכא. כגוונא דנח ואתתיה ובניו וחיוון ובעירין ועופין דמתממדין בתיבה. ולכא איהו בדוחקא בהון. דאם מרה מטא ללכא מיד ימות בר נש. ומרה לא מתגברה על ישראל דאינון לכא אלא בחובין. אי חזרין בתיובתא דאיהי נשמת חיים שכינתא עלאה. הא אסוותא תהא ללכא ולערקין דיליה. ואתמר בהון וימתקו המים ואתסין ערקין (גופא) ואכרים דיליה. נוכבר הוא סמאל, מרה סם המות שלו, כאשר שולטת מרה על עורקים שלה ומתגברת בחטאים. נאמר בפרקים של כבר ומרה זיבואו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה כי מרים הם, באותו זמן הם עורקי הלב בדוחק, ונחבאים בלב. כמו נח ואשתו ובניו וחיות ובהמות ועופות שנחבאו בתיבה, והלב הוא בדוחק בהם. שאם מרה מגיעה ללב מיד ימות בן אדם, ומרה לא מתגברת על ישראל שהם הלב אלא בחטאים, אם חוזרים בתשובה שהיא נשמת חיים שכינה עליונה, הרי רפואה תהיה ללב ולעורקים שלו, ונאמר בהם וימתקו המים, ונרפאים עורקים (הגוף) ואיכרים שלון.

מחול דא ליליית אימא דערב רב. שחוק הכסיל. מאן כסיל דא אל אחר סמאל. וערב רב אינון בנהא. דאינון מעורבין בישראל רשעים גמורים. ועליהו אתמר אם ראית רשע שהשעה משחקת לו אל תתגרה בו. עליהו אתמר למה תביט בוגדים תחריש בבלע רשע צדיק ממנו. רשע דא כסיל. ערב רב בגלותא אינון רשע. בבלע צדיק ממנו דא ישראל. ומאן גרים דבלע לון. בנין דלאו אינון צדיקים גמורים. כמה דאתמר צדיק ממנו בולע אבד צדיק גמור אינו בולע. [מחול זו ליליית אימא של ערב רב, שחוק הכסיל, מי כסיל, זה אל אחר סמאל, וערב רב הם בניה, שהם מעורבים בישראל רשעים גמורים, ועליהם נאמר אם ראית רשע שהשעה משחקת לו אל תתגרה בו, עליהם נאמר למה תביט בוגדים תחריש בבלע רשע צדיק ממנו, רשע זה כסיל, ערב רב בגלות הם רשע, בבלע

צדיק ממנו, זה ישראל, ומי גורם שבולע אותם מפני שאין הם צדיקים גמורים כמו שנאמר צדיק ממנו בולע אבל צדיק גמור אינו בולע].

קעב.

וטחול הוא לילי"ת, מארת ה' בבית רשע, והיא אסכרה לתינוקות שהם הרשעים, צוחקת בהם בעשירות בזה העולם, ואחר כך הורגת בהם, ומדוע נקראו תינוקות, מפני שאין בהם דעת להנצל ממנה, ששם צדיק, וסוד הדבר טוב לפני האלוקים ימלט ממנה וחוטא ילכד בה.

וטחול איהי לילי"ת, מארת ה' בבית רשע, ואיהי אסכרה לרביי דאינון חייביא, חייכת בהון בעותרא בהאי עלמא, ולבתר קטילת בהון, ואמאי אתקריאו רביי, בגין דלית בהון דעת לאשתזבא מניה, אבל לב מכין אשתזב מניה, דתמן צדיק, ורזא דמלה טוב לפני האלקים ימלט ממנה, וחוטא ילכד בה, [וטחול הוא לילי"ת, מארת ה' בבית רשע, והיא אסכרה לתינוקות שהם הרשעים, צוחקת בהם בעשירות בזה העולם, ואחר כך הורגת בהם, ומדוע נקראו תינוקות, מפני שאין בהם דעת להנצל ממנה, ששם צדיק, וסוד הדבר טוב לפני האלוקים ימלט ממנה וחוטא ילכד בה].

כליות אינון יועצות, אם זכו עאל בהון נבואה דאיהי נר ה' נשמת אדם, ואתעבידו נביאים, ואינון יועצים לטב, ואית בהון עצה ותושיה, [כליות הן יועצות, אם זכו, נכנסת בהן נבואה שהיא נר ה' נשמת אדם ונעשים נביאים, והם יועצים לטוב, ויש בהם עצה ותושיה].

כנפי ריאה, אם זכו שריא בהון רוח קודשא, ואתמר בהון ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה וכינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה', ועלייהו אתמר והיו הכרובים פורשי כנפים, הכרובים כגון צורת אדם, פרשי כנפים לקבל תלת חיוון דפרשין גרפין לקבליה דאדם, ואינון שית גרפין, תרין לכל חיה, מסטרא דשכינתא גרפין דחיוון מרובעים, שית גרפין לקבל שש מעלות

לכסא. ארבע גדפין לקבל כורסיא מרובע. פרשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על הכפרת. דא כפרת דלכא קדש קדשין. ודא לכא. [כנפי ריאה, אם זכו שורה בהם רוח הקודש, ונאמר בהם ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה ונברה רוח דעת ויראת ה', ועליהם נאמר והיו הכרוכים פורשי כנפים, הכרוכים, כגון צורת אדם, פורשי כנפים, כנגד שלש חיות שפורשות כנפים כנגד האדם, והן שש כנפים שתיים לכל חיה, מצד השכינה כנפי החיות מרובעות, שש כנפים כנגד שש מעלות לכסא, ארבע כנפים כנגד כסא מרובע, פורשי כנפים למעלה סוככים בכנפיהם על הכפורת, זו כפרת הלב קודש קדשים, וזה הלב].

נפש רוח נשמה. כהן לוי וישראל. כהן איהו נשמה. אם זכה נר ה' נר הוה נהיר ביה מלכא כשמש זורחת. ורוחא דקודשא הוה נפיק מבין גדפוי דכרובין דאינון כנפי ריאה. והוה ממליץ עמיה. ואם לאו נורא. ודא נפש הוה דליק. ונפיק אשא מלכא ואוקיד ליה. קרקבנא וקיבה כד נאים אתקרי קיבה ישן. ונפש רוח נשמה, כהן לוי וישראל, כהן הוא נשמה, אם זכה נר ה', נר היה מאיר בו מהלב כשמש זורחת ורוח הקודש היה יוצא מבין כנפי הכרוכים שהם כנפי ריאה, והיה מדבר עמו, ואם לא, אש, וזו נפש היתה דולקת, ויוצאת אש ה' ושורפת אותו, קורקבן וקיבה, כאשר ישן נקראת קיבה ישנה].

ואית שינה לטב ואית שינה לביש. לטב כגון חלום דאיהו סלם (נ"א כגון חלום) דחזא יעקב. וביה דביק קנה. ושית עיזקין דקנה איהו שית דרגין דנבואה. וסלקין לשתין נשמי. דהוה נאים בהון דוד. דהכי אוקמוה. דוד הוה מתנמנם כסוס. וסוס לא נאים אלא שתין נשמי. ואית שינה לביש חלמא בישא. דאתמר ביה לגבי אברהם ותרדמה נפלה על אברם. והנה אימה השכה גדולה נפלת עליו, והא אוקמוה בארבע גליות, ובגין דחלום ייתי בתרין דרגין. אוקמוה קדמאין. כמה דאי אפשר לבר בלא תבן כך אי

אפשר לחלמא בלא דברים בטלים, בגין דייתי חלמא כאן על ידי מלאך, כאן על ידי שד, בגין דחלמא איהו מסטרא דאילנא דטוב ורע, אבל סטרא דאילנא דחיי לא אתיא (עליה אלא דקיבה) אלא על ידי קיבה (דקב"ה) דאיהי שכינתא דיליה, ולית תמן קיבה רע דאיהו שד, ויש שינה לטוב ויש שינה לרע, לטוב, כגון חלום שהוא סולם (נ"א כגון חלום) שראה יעקב, ובו דבק קנה, ושש טבעות הקנה הוא שש דרגות הנבואה, ועולים לששים נשימות, שהיה מתנמנם בהם דוד, שכך העמידוהו דוד היה מתנמנם כסוס, וסוס לא מתנמנם אלא ששים נשימות, ויש שינה לרע, חלום רע, שנאמר בו לגבי אברהם ותרדימה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדולה נופלת עליו, והרי העמידוהו בארבע גליות, ומפני שחלום יבוא בשתי דרגות, העמידוהו קדמונים כמו שאי אפשר לתבואה בלא תבן כך אי אפשר לחלום בלא דברים בטלים, מפני שיבוא חלום כאן על ידי מלאך, כאן על ידי שד, מפני שחלום הוא מצד האילן של טוב ורע, אבל מצד עץ החיים לא בא (עליו אלא של קיבה) אלא על ידי קיבה (הקרוש ברוך הוא) שהיא השכינה שלו, ואין שם קיבה רעה שהוא שדן.

קרקבן טוחן. אי בר נש זכאה איהו טוחנת מן לצדיקים, דאינון אברים קדישין בפקודין דעשה, ואי לא אזלין בפקודין טבין, מתפרנסין בלחם הקלוקל מזונא (הקלוקל) קלא בקלון, וזשט שמו העם ולקטו, שטין (שטיין) לקטין בשטותא, וטחנו בריחים בדוחקא, אלין אינון טוחנות בפומא, או דכו במדוכה דא חיד, ובשלו בפרור דא אצטומכא, [קורבן טוחן, אם בן אדם זכאי הוא טוחן מן לצדיקים, שהם איברים קדושים במצוות עשה, ואם לא הולכים במצוות טובות, מתפרנסים בלחם הקלוקל מזון (הקלוקל) קל בקלון, ושט, שמו העם ולקטו, שטים (נ"א שוטים) לוקטים בשטות, וטחנו בריחים, בדוחק, אלו הן טוחנות בפה, או דכו במדוכה, זה חיד, ובשלו בפרור זו קיבה].

קעג.

סוד עליון: אם זכו ישראל היתה יורדת להם תורה מן השמים בלי דוחק, ולא היו צריכים ללמוד אחד לחבירו, זה הוא שכתוב הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, שאין לחם אלא התורה - לא זכו מכני ערב רב שהם שוטים, נאמר בהם שטו העם ולקטו, שיטרחו ללמד זה לזה, לפרנסה כל אחד בדוחק, ולחכמים ברמז - אבל לעתיד לבוא ימחו ערב רב מהעולם, ונאמר בהם ולא ילמדו עוד איש רעהו ואיש את אחיו וגו'.

ברי, רזא עלאה הכא. אם זכו ישראל הוה נחית לון אורייתא מן שמיא בלא דוחקא. ולא הוו צריכין לאלפא חד לחבריה. הדא הוא דכתיב הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. דלית לחם אלא אורייתא. לא זכו בגין ערב רב דאינון שטין. אתמר בהו שטו העם ולקטו. דיטרחון לאולפא דא דא. לפרנסה כל חד בדוחקא. ולחכימיא ברמיזא. אבל לעתיד לבא יתמחון ערב רב מעלמא. ואתמר בהון ולא ילמדו עוד איש את אחיו וגומר. ובגין דא וושט איהו לביש ואיהו לטב. חוזר וסומק. דינא ורחמי. [בני, סוד עליון כאן, אם זכו ישראל היתה יורדת להם תורה מן השמים בלי דוחק, ולא היו צריכים ללמד אחד לחבירו, זה הוא שכתוב הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, שאין לחם אלא התורה, לא זכו מפני ערב רב שהם שוטים, נאמר בהם שטו העם ולקטו, שיטרחו ללמד זה לזה, לפרנסה כל אחד בדוחק, ולחכמים ברמז, אבל לעתיד לבוא ימחו ערב רב מהעולם, ונאמר בהם ולא ילמדו עוד איש (רעהו ואיש את) אחיו וגו'. ומפני זה ושט הוא לרע והוא לטוב, לבן וארום, דין ורחמים].

קעד.

שלוחי הציבור, כאשר קוראים ספר תורה, צריכים שיחתכו דברים, ולא יאמרו אותם בהלעטה כמו הערב רב שנאמר בהם הכשר עודנו בין שניהם, והיו אוכלים בהלעטה, (וכמו עשו שנאמר בו הלעיטני נא), ולא היו טוחנים אותו, נאמר בהם ואף ה' חרה בעם

וברי, בודאי אינון שלוחיא דצבורא. צריכין כד קראן ספר תורה

דיחתכון מלין, ולא יימרון להון בהלעטה, כגוונא דערב רב דאתמר בהון הבשר עודנו בין שיניהם, והוון אכלין בהלעטה, (וכגוונא דעשו דאתמר ביה הלעיטני נא), ולא הוון טחנין ליה, אתמר בהון ואף ה' חרה בעם, הדרא דכנתא דא איהו נחש בריח נחש עקלתון, דזמינין צדיקיא למיכל ליה, ואית חלב טמא דאיהו נחש, דאיהו אסיר למיכל עמא קדישא, בגין דעליה אתמר ארור אתה מכל הבהמה, [ובני, בוודאי הם שלוחי הציבור, צריכים כאשר קוראים ספר תורה שיחתכו דברים, ולא יאמרו אותם בהלעטה, כמו הערב רב שנאמר בהם הבשר עודנו בין שיניהם, והיו אוכלים בהלעטה, (וכמו עשו שנאמר בו הלעיטני נא), ולא היו טוחנים אותו, נאמר בהם ואף ה' חרה בעם, המעי הדק זה הוא נחש ברח, נחש עקלתון, שעתידים הצדיקים לאכול אותו, ויש חלב טמא שהוא נחש, שהוא אסור לאכול העם הקדוש, מפני שעליו נאמר ארור אתה מכל הבהמה].

תיקוני זוהר דף קמ"א עמוד א'

קעה.

להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא, ומפני ששם אוצר שהיא יראת ה', ממנו מתמלא לצדיקים, ואלו יראים לקדוש ברוך הוא יורשים זה היש - וערכוביה רעה לא היו יראים להקדוש ברוך הוא אלא בשביל עושר, והיו מנסים אותו כמו זה היש בקרבנו אם אין, וכל אלו שמנסים את הקדוש ברוך הוא ויראים לו בעשירות ולא יראים ממנו בעניות כמו בעשירות, אין הם אלא ערכוביה רעה

תקונא רביעאה, בראשית תמן י"ש, להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא, ובגין דתמן אוצר דאיהו יראת ה', מניה אתמליא לצדיקיא, ואינן דחלין לקודשא בריך הוא ירתין האי יש, וערכוביא בישא לא הוון דחלין לקודשא בריך הוא אלא בגין עותרא, והוון מנסין ליה, כגוונא דא היש ה' בקרבנו אם אין, וכל אינן דמנסין לקודשא בריך הוא ודחלין ליה בעותרא ולא

דחלין מניה בעניותא כמו בעותרא. לאו אינון אלא ערבוביא בישא. [תיקון רביעי (זהו תיקון כ"ה). בראשית, שם י"ש להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא, ומפני ששם אוצר שהיא יראת ה', ממנו מתמלא לצדיקים, ואלו יראים לקדוש ברוך הוא יורשים זה היש, וערבוביה רעה לא היו יראים להקדוש ברוך הוא אלא בשביל עושר, והיו מנסים אותו כמו זה היש בקרבנו אם אין, וכל אלו שמנסים את הקדוש ברוך הוא ויראים לו בעשירות ולא יראים ממנו בעניות כמו בעשירות, אין הם אלא ערבוביה רעה].

קעו.

המנסה להקדוש ברוך הוא ככל מצוה ומעשה, בוודאי זה הוא מאלו ערכוביה רעה, שנאמר בהם היש ה' בקרבנו אם אין

דאית יראה ואית יראה, אית אהבה ואית אהבה, אית מאן דדחיל לקודשא בריך הוא בגין דיחון בנוי או דלא נחית לעניותא, או דרחים ליה בגין דיהיב ליה עותרא, ומנסה ליה כגון נעביד האי פקודא הכי, ונחזי היש ה' בקרבנו ויהיב לן אגרא בניניה אם אין, דאי לא יהיב ליה אגרא בנינהא לא רחים ליה, ולא יהיב ליה צדקה ולא יעביד פקודא, ומנסי לקודשא בריך הוא בכל פקודא ועובדא, בוודאי האי איהו מאלין ערבוביא בישא, דאתמר בהון היש ה' בקרבנו אם אין, [שיש יראה ויש יראה, יש אהבה ויש אהבה, יש מי שירא לקדוש ברוך הוא בשביל שיחיו בנוי או שלא ירד לעניות, או שאוהב אותו מפני שנתן לו עושר, ומנסה אותו כגון נעשה זו המצוה כך, ונראה היש ה' בקרבנו ויתן לנו שכר בגללה אם אין, שאם לא יתן לו שכר בגללה לא אוהב אותו, ולא יתן לו צדקה ולא יעשה מצוה, ומנסה להקדוש ברוך הוא בכל מצוה ומעשה, בוודאי זה הוא מאלו ערבוביה רעה, שנאמר בהם היש ה' בקרבנו אם אין].

קעז.

ערב רב על פי הזוהר

קצה

שוודאי הרבה הם מבני אדם שהם עשירים בעשירות גדולה, והם מחכבים העושר שלהם יותר מהנשמה שלהם, שעושר הנפש הוא מצוות טובות בעולם הבא, ועושר הגוף ממון ועדון בעולם הזה

אלא רחימו ודחילו דקודשא בריך הוא. שלים בכל פקודא ופקודא דעביר. בין דיהיב ליה אגרא במיבו בין דלא יהיב ליה. ובגין דא מני באורייתא. ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך. ואוקמוהו קדמאין. אם חביב עליך נפשך מממונך לכך נאמר בכל נפשך. ואם חביב עליך מממונך מנפשך לכך נאמר בכל מאדך. דאית בר נש דצלי ואזיל בכל פקודין דלא יהיב עלייהו אגרא. ואם הוה יהיב אגרא עלייהו לא הוה עביר לון. דודאי סגיאין אינון מבני נשא דאינון עתירין בעותרא סגיא. ואינון חביבין עותרא דלהון יתיר מנשמתא דלהון. דעותרא דנפשא איהו פקודין מבין בעלמא דאתי. ועותרא דגופא ממונא ועדונא בעלמא דין. ואלא אהבה ויראה של הקדוש ברוך הוא. שלימה בכל מצוה ומצוה שעושה, בין שנתן לו שכר בטובה בין שלא נתן לו. ומפני זה ציווה בתורה ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, והעמידוהו קדומים. אם חביב עליך נפשך מממונך לכך נאמר בכל נפשך, ואם חביב עליך מממונך מנפשך לכך נאמר בכל מאדך. שיש בן אדם שמתפלל והולך בכל מצוות שלא נתן עליהם שכר, ואם היה נתן שכר עליהם לא היה עושה אותם. שוודאי הרבה הם מבני אדם שהם עשירים בעשירות גדולה, והם מחכבים העושר שלהם יותר מהנשמה שלהם, שעושר הנפש הוא מצוות טובות בעולם הבא, ועושר הגוף ממון ועדון בעולם הזה.

קעה.

אלו שמחכבים הממון מהנפש, אם היו נותנים לו כל התורה במאה זוזים, לא היו נותנים אותם בשבילה, מכני שהממון חביב עליהם מהנפש, ומה שירא ואוהב אותו אין הוא אלא מכני הממון

ואינן דמחבבין ממונא מנפשא, אם הוּוּ יהבין ליה כל אורייתא במאה זוזי לא הוּוּ יהבין להו בגינה. בגין דממונא חביב עליהו מנפשא, ומה דדחיל זרחים ליה לאו איהו אלא בגין ממונא, האי דשוי ממונא עקרא ואורייתא דרחים קודשא בריך הוא טפל, האי רחימו ודחילו לא חשיב ליה קודשא בריך הוא, אלא עקרא דרחימו ודחילו דקודשא בריך הוא, דאף על גב דאיהו רחים ממוניה מנפשיה, דירחים ליה בממוניה, במה דאיהו חשיב עליה, ולא בטפל דליה, לכך נאמר בכל מאדך, וכן מאן דחשיב נפשיה ממוניה, והוה יהיב כל ממונא דעלמא ולא הוה ניזק אפילו באבר זעירא דאית ביה, לכך נאמר בכל נפשך במאי דרחים ליה, וואלו שמחבבים הממון מהנפש, אם היו נותנים לו כל התורה במאה זוזים לא היו נותנים אותם בשבילה, מפני שהממון חביב עליהם מהנפש, ומה שירא ואוהב אותו אין הוא אלא מפני הממון, זה ששם הממון עיקר והתורה שאוהב הקדוש ברוך הוא טפל, זו האהבה והיראה לא מחשיב לו הקדוש ברוך הוא, אלא עיקר האהבה והיראה של הקדוש ברוך הוא, שאף על פי שהוא אוהב ממונו מנפשו, שיאהב אותו בממונו, במה שהוא חשוב עליו, ולא בטפל שלו, לכך נאמר בכל מאדך, וכן מי שמחשיב נפשו ממונו, והיה נותן כל ממון העולם ולא היה ניזק אפילו באיבר קטן שיש בו, לכך נאמר בכל נפשך במה שאוהב אותך.

תיקוני זוהר דף קמ"א עמוד ב'

קעט.

כאשר עשו את העגל חשב משה שישראל עשו אותו ואמר למה ה' יחרה אפך בעמך, אמר לו הקב"ה לך רד כי שחת עמך, מיד ירד וראה עגל דיוקן שור וחמור, שאל אותו מי עשה אותך, אמר חמור, ערב רב אשר בשר חמורים בשרם, שור אמר גם כן, טבעת שעליה מזל שור, בזמן שנאמר בערב רב ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב, נזדמנה שם, והשליך הכל אהרן

ערב רב על פי הזוהר

קצו

כאש, ויצא עגל דיוקן שור וחמור, באותו זמן צווחה רוח הקודש ואמרה ידע שור קוניה וחמור ואבוס בעליו ישראל לא ידע עמי לא התבונן

דבר אחר לא תלין וגומר. העץ אלין ישראל דאתמר בהו כימי העץ ימי עמי, חובא דעברו עם נבל, לא תהא תליא ליה בישראל, דכד עברו ית עגלא חשיב משה דישראל עברו ליה, ואמר למה ה' יחרה אפך בעמך, אמר ליה קודשא בריך הוא לך רד כי שחת עמך, מיד נחית וחזא עגל דיוקנא דשור וחמור, שאיל ליה מאן עבד לך, אמר חמור, ערב רב אשר בשר חמורים בשרם, שור אמר נמי הכי, טבעת דעלה מזל שור, בזמנא דאתמר בערב רב ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב, אזדמנת תמן, וארמי כלל אהרן בנורא, ונפקת עגלא דיוקנא דשור וחמור, בההוא זמנא צווחת רוח הקדש ואמרת, ידע שור קוניה וחמור אבוס בעליו, ישראל לא ידע עמי לא התבונן. [דבר אחר לא תלין וגו', העץ אלו ישראל שנאמר בהם כימי העץ ימי עמי, חטא שעשו עם נבל לא יהיה תלוי לו בישראל, שכאשר עשו את העגל חשב משה שישראל עשו אותו ואמר למה ה' יחרה אפך בעמך, אמר לו הקדוש ברוך הוא לך רד כי שחת עמך, מיד ירד וראה עגל דיוקן שור וחמור, שאל אותו מי עשה אותך, אמר חמור, ערב רב אשר בשר חמורים בשרם, שור אמר גם כך, טבעת שעליה מזל שור, בזמן שנאמר בערב רב ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב, נזדמנה שם, והשליך הכל אהרן באש, ויצא עגל דיוקן שור וחמור, באותו זמן צווחה רוח הקודש ואמרה ידע שור קוניה וחמור ואבוס בעליו ישראל לא ידע עמי לא התבונן].

קפ.

והרשעים מה ראו לעשות עגל, אלא וודאי הם היו מכשפי פרעה, יונו"ס וימרו"ס בני בלעם, שנאמר בהם ויעשו כן החרטמים בלטיהם, וראו שלא היתה ממשות בהם, חזרו עם משה וקבלו ברית מילה, והקדוש ברוך הוא שיודע גלויות ונסתרות, שהיה יודע בהם שהם מגזע רע, כאשר היתה יורדת השכינה נאמר בה ויסע מלאך האלוקים ההולך לפני מחנה ישראל, ולא אמר

לפני העם, ומפני זה נטלו קנאה בלבם, ואמרו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו, כמו שהיה הולך לפניכם, ומפני זה עשו את העגל בכישופים שלהם, וזה הוא ידע שור קונוהו וכו' ישראל לא ידע כשפים, עמי אהרן ומשה בני עמרם לא התבוננו, וזה הוא לא תלין נבלתו על העץ שהם ישראל וכו'.

ורשיעיא מה חזו למעבד עגל, אלא ודאי אינון הוו מכשפין דפרעה. יונ"ם וימברו"ם בני בלעם. דאתמר בהון ויעשו כן החרטומים בלטיהם. וחזו דלא הוה ממשו בהון. אתחזרו עמיה דמשה וקבילו ברית מילה. וקודשא בריך הוא דידע גלויים וסתירין. דהוה ידע בהון דאינון מגזעא בישא. כד הוה נחתא שכינתא אתמר בה ויסע מלאך האלקי"ם ההלך לפני מחנה ישראל. ולא אמר לפני העם. ובגין דא נטלו קנאה בלבייהו. ואמרו קום עשה לנו אלקים אשר ילכו לפנינו. כגזונא דהוה אזיל קדמיכו. ובגין דא עבדו ית עגלא בחרשין דלהון. ודא איהו ידע שור קונוהו וכו'. ישראל לא ידע חרשין. עמי אהרן ומשה בני עמרם לא התבוננו. ודא איהו לא תלין נבלתו על העץ. חובא דא דעם נבל לא תלין נבלתו על העץ דאינון ישראל. ווהרשעים מה ראו לעשות עגל, אלא וודאי הם היו מכשפי פרעה, יונ"ם וימרו"ם בני בלעם, שנאמר בהם ויעשו כן החרטמים בלטיהם, וראו שלא היתה ממשות בהם, חזרו עם משה וקבלו ברית מילה, והקדוש ברוך הוא שיודע גלויים ונסתרות, שהיה יודע בהם שהם מגזע רע, כאשר היתה יורדת השכינה נאמר בה ויסע מלאך האלוקים ההולך לפני מחנה ישראל, ולא אמר לפני העם, ומפני זה נטלו קנאה בלבם, ואמרו קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו, כמו שהיה הולך לפניכם, ומפני זה עשו את העגל בכישופים שלהם, וזה הוא ידע שור קונוהו וכו' ישראל לא ידע כשפים, עמי אהרן ומשה בני עמרם לא התבוננו, וזה הוא לא תלין נבלתו על העץ שהם ישראל וכו'.

לא תלין וכו', זה גר שלא התגייר לשם הקדוש ברוך הוא, לא תלוי בו
בישראל שהם עץ

דבר אחר לא תלין וכו', דא גיורא דלא אתגייר לשמא דקודשא
ברוך הוא. לא תליא ביה בישראל דאינון עץ. כמה
דאוקמוהו כימי העץ ימי עמו. [דבר אחר לא תלין וכו', זה גר שלא
התגייר לשם הקדוש ברוך הוא, לא תלוי בו בישראל שהם עץ, כמו
שהעמידוהו כימי העץ ימי עמין].

תיקוני זוהר דף קמ"ד עמוד א'

קפב.

נשכימה לכרמים, הרי יש כרמים שאין הם ישראל, כגון ששמוני נוטרה את
הכרמים כרמי שלי לא נטרתי, והם ערבוביה של ערב רב, שהם מעורבים
בהם בישראל בגלות - נשכימה לכרמים, נראה אם פרוחה הגפן בהם, שנאמר
בה כי כרם ה' צבאות בית ישראל - הנצו הרמונים, אלו וודאי אלו שמלאים
מצוות כרמונים - שם אתן את דודי לך, אלו שהם אהובים שלך שם אתן
אותם לך - כי הנה הסתיו עבר, שלטון שאר ממוני האומות - הגשם חלף
הלך לו, שלטון הערב רב

תא חזי. דודהא כד יתי לגבה. יימא לגבי תרין משיחין נשכימה
לכרמים דאינון ישראל. די בהון אתמר כי כרם ה' צבאות
בית ישראל. נראה הפרחה הגפן דאיהי שכינתא בהון. הנצו
הרמונים אלין אינון דמליין מצות כרמון. [בא וראה, דודה כאשר
יבוא אצלה, יאמר לגבי שני משיחים נשכימה לכרמים שהם ישראל,
אשר בהם נאמר כי כרם ה' צבאות בית ישראל, נראה (הפרחה) [אם
פרחה] הגפן שהיא השכינה בהם, הנצו הרמונים אלו הם שמלאים
מצוות כרמון].

קם רבי שמעון ואמר סבא סבא. נשכימה לכרמים. הא אית
כרמים דלאו אינון ישראל. כגון דשמוני נוטרה את הכרמים
כרמי שלי לא נטרתי. ואינון ערבוביא דערב רב. דאינון מעורבין

בהון בישראל בגלותא. ובגין דא כד ייתי קודשא בריך הוא לגבי שכינתא. איהו יימא לגבה. נשכימה לכרמים. נראה אם פרחא הגפן בחון. דאתמר בה כי כרם ה' צבאות בית ישראל. הנצו הרמונים אלין ודאי אינון דמליין מצות כרמונים. שם אתן את דודי לך. אלין דאינון רחימין דילך. תמן יהיבנא לון לך. כי הנה הסתו עבר שולטנו דשאר ממנן דאומין. הגשם חלף הלך לון שלטנותא דערב רב. [קם רבי שמעון ואמר, זקן זקן, נשכימה לכרמים, הרי יש ברמים שאין הם ישראל, כגון ששמני נוטרה את הכרמים כרמי שלי לא נטרתי, והם ערבוביה של ערב רב, שהם מעורבים בהם בישראל בגלות, ומפני זה כאשר יבוא הקדוש ברוך הוא אצל השכינה, הוא יאמר לגבה, נשכימה לכרמים, נראה אם פרחא הגפן בהם, שנאמר בה כי כרם ה' צבאות בית ישראל, הנצו הרמונים אלו וודאי אלו שמלאים מצוות כרמונים, שם אתן את דודי לך, אלו שהם אהובים שלך שם אתן אותם לך, כי הנה הסתיו עבר, שלטון שאר ממוני האומות, הגשם חלף הלך לון, שלטון הערב רב].

בההוא זמנא יימא לגבה. שובי שובי השולמית, בתרי בתים דאינון בית ראשון. ובית שני לתתא. שובי שובי בבית ראשון ושני לעילא. ונחזה בך. [באותו זמן יאמר אצלה, שובי שובי השולמית, בשני בתים שהם בית ראשון ובית שני למטה, שובי שובי בבית ראשון ושני למעלה, ונחזה בך].

תיקוני זוהר דף קמ"ז עמוד ב'

קפג.

כמו מלך שהיתה לו קטסה עם המלכה, והשליך אותה מהיכלו, והיא הולכת אצל שכניה, והלא כל מי שמקבל אותה בביתו ומכבד אותה, ומכניס שלום בינה ובין בעלה, הלא כל הכבוד שעושה לה, למלך עושה, שאם המלך כעס עליה פעם אחת או שתיים, יהיה לו שלום עמה ויחזיר אותה לביתו, והוא שואל אותה מי כיבד אותך או מי זלזל בך - כמו כן הקב"ה גירש את השכינה,

ערב רב על פי הזוהר

רא

והשליך אותה מביתו, והלוא כל מי שמכבד אותה בגלות, את הקב"ה הוא מכבד, או מי שמזלזל בה, את הקב"ה הוא מזלזל

תקונא שביעאה. דא איהו בראשית ברא אלקי"ם, בראשית אבא ואימא, יקו"ק אלקיני"ו. ברא יקו"ק, ברא דאבא ואימא, אלקי"ם ברתא, ועלייהו אתמר איש אמו ואביו תיראו, כבד את אביך ואת אמך, אביך דא קודשא בריך הוא, אמך דא שכינתא, דחילו דיליה בפקודין דלא תעשה, אוקירו דיליה בפקודין דעשה, וכל אינון דמקיימי פקודי דעשה עלייהו אתמר כי מכבדי אכבד, ואינון דעברין על לא תעשה עלייהו אתמר ובזי יקלו, אמר בוצינא קדישא רבי רבי, ומה הוא אוקירו ובזיון לקודשא בריך הוא בפקודין דעשה ולא תעשה, אלא בודאי כד שכינתא איהי בגלותא, כל מאן דעביד מצוה לאקמא לה מן גלותא, כאלו אוקיר לקודשא בריך הוא, [תיקון שביעי (זה תיקון כ"ז)]. בראשית ברא אלהים, בראשית, אבא ואימא, יקו"ק אלוקינו, ברא יקו"ק הבן של אבא ואימא, אלוקים הבת, ועליהם נאמר איש אמו ואביו תיראו, כבד את אביך ואת אמך, אביך זה הקדוש ברוך הוא, אמך זו השכינה, יראה שלה במצוות לא תעשה, כבוד שלה במצוות עשה, וכל אלו שמקיימים מצוות עשה, עליהם נאמר כי מכבדי אכבד, ואלו שעוברים על לא תעשה עליהם נאמר ובזי יקלו, אמר הניצוץ הקדוש, רבי רבי, ומה הוא כבוד ובזיון לקדוש ברוך הוא במצוות עשה ולא תעשה, אלא בודאי כאשר השכינה היא בגלות, כל מי שעושה מצוה להקים אותה מן הגלות, כאילו מכבד את הקדוש ברוך הוא].

למלכא דהוה ליה קטטה עם מטרוניתא, וארמא לה מן היכליה, ואיהי אזלת לגבי שכינהא, והלא כל מאן דמקבל לה בביתיה ואוקיר לה (ודאי אוקיר למלכא), ועאיל שלם בינהא ובין בעלה, הלא כל יקרא דעבד לה למלכא עבד, דאם מלכא כעס עלה זמנא חדא או תרין, יהא ליה שלם עמה ויחזיר לה לביתיה, ואיהו שאיל לה מאן אוקיר לך או מאן זלזל בך, או

אם תריך לה למלכותא אחרא. ולמלך שהיתה לו קטטה עם המלכה, והשליך אותה מהיכלו, והיא הולכת אצל שכניה, והלא כל מי שמקבל אותה בביתו ומכבד אותה (וודאי מכבד את המלך), ומכנים שלום בינה ובין בעלה, הלא כל הכבוד שעושה לה, למלך עושה, שאם המלך כעם עליה פעם אחת או שתיים, יהיה לו שלום עמה ויחזיר אותה לביתו, והוא שואל אותה מי כיבד אותך או מי זלזל בך, או אם גירש אותה למלכות אחרת].

בגוונא דא קודשא בריך הוא תריך לה לשכינתא, וארמי לה מביתה. הדא הוא דכתיב (ישעיה ג) ובפשעכם שלחה אמכם, והלא כל מאן דאוקיר לה בגלותא לקודשא בריך הוא אוקיר, או מאן דמזלזל בה לקודשא בריך הוא מזלזל, ובגין דא כי מכבדי אכבד ובזי יקלו, דאף על גב דקודשא בריך הוא זבין לה בחובין דבנהא בגלותא רביעאה, איהו נטיר לה ואיהו יפרוק לה, ורוא דמלה וכי ימכר איש את בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים, אלא תפוק בת חורין, בגין דבגלותא קדמאה דלא הוה לה בעלה דאיהו אורייתא חירו דילה, לא נפקת לה בת חורין, ונפקת בחפזון כעבדא דברח מרבוניה ולא אית לה שטר חירו, אבל כפורקנא בתרייתא דאית לה בעלה דאיהו בן חורין, לא תצא בחפזון ולא תצא כעבדין, דאתמר בהון עבדים היינו לפרעה במצרים, אלא תפוק בת חורין, ובגין דא כי ימכור איש את בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים, [כמו כן הקדוש ברוך הוא גירש את השכינה, והשליך אותה מביתו, זה הוא שכתוב ובפשעכם שלחה אמכם, והלוא כל מי שמכבד אותה בגלות, את הקדוש ברוך הוא מכבד, או מי שמזלזל בה, את הקדוש ברוך הוא הוא מזלזל, ומפני זה כי מכבדי אכבד ובזי יקלו, שאף על פי שהקדוש ברוך הוא מכר אותה בחטאי בניה בגלות הרביעית, הוא שומר אותה והוא יפרדה אותה, וסוד הדבר וכי ימכור איש את בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים, אלא תצא בת חורין, מפני שבגלות הראשונה שלא היתה לה בעלה שהיא התורה חירות שלה,

לא יצאה לה בת חורין, ויצאה בחיפזון כעבר שבורח מאדונו ואין לה שטר חירות, אבל בגאולה אחרונה שיש לה בעלה שהוא בן חורין, לא תצא בחיפזון ולא תצא כעבדים שנאמר בהם עבדים היינו לפרעה במצרים, אלא תצא בת חורין, ומפני זה וכי ימכור איש את בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים].

קפד.

בגאולה האחרונה יהיה לה חירות ולבניה מכל חליים רעים של העולם שהם ערב רב

ובמגילת דאורייתא איהו חירות. הדא הוא דכתיב (שמות ל"ב) והמכתב מכתב אלקי"ם הוא חרות על הלחת. ואיהו יהא ליה כפורקנא בתרייתא חירות ממלאך המות. דלא ימות משיח בן אפרים חירות משעבוד מלכות דלא ישתעבדון בה ובכנהא לעלם. ויהא ליה חירו ולבנהא מכל מרעין בישינ דעלמא דאינון ערב רב. וישראל דאינון מסטרא דההוא נער או מכורסא קדישא. אף על גב דהוו מחוייבין בכמה חובין, כמה דאמרין אין בן דוד בא עד שיהיה דור שכולו זכאי או כולו חייב, אתמר בהון אם רעה בעיני אדוניה אשר לא יעדה, עם כל דא והפרה בגלותא, ולא ימשול למוכרה בגלותא, בבגדו בה, בגין דבגדו בעבודה זרה. [ומנין לנו שהתורה היא חירות, זה הוא שכתוב והמכתב מכתב אלוקים הוא חרות על הלוחות, והוא יהיה לה בגאולה האחרונה חרות ממלאך המות, שלא ימות משיח בן אפרים חרות משעבוד מלכות, שלא ישתעבדו בה ובבניה לעולם, ויהיה לה חירות ולבניה מכל חליים רעים של העולם שהם ערב רב, וישראל שהם מצד אותו נער או מהכסא הקדוש, אף על פי שהיו מחוייבין בכמה חטאים, כמו שאומרים אין בן דוד בא עד שיהיה דור שכולו זכאי או כולו חייב, נאמר בהם אם רעה בעיני אדוניה אשר לא יעדה, עם כל זה והפרה בגלות, ולא ימשול למכרה בגלות, בבגדו בה, מפני שבגדו בעבודה זרה].

תיקוני זוהר דף קמ"ז עמוד ב'

קפה.

כמו שתיבת נח לא היתה מקבלת ממין אחר אלא מאלו שצוה הקב"ה - כמו כן כל הנחלים שהם תלמידי חכמים כולם עוסקים בתורה הולכים אל הים ורוצים להכניס לשכינה, והיא לא מקבלת אותם בתוכה, אלא את אלו שצוה הקדוש ברוך הוא להכנס אצלה, שהם שנעה רועים, ואת השבטים שיוצאים מהם, ואת כל שבאים מצדם, ויתערבו בהם, הים מקבל אותם ויתערבו בתוכו, אבל האחרים לא מקבל אותם, ומשם הם שבים ללכת

תקונא אחת עשרה. מיד פתח ואמר. בארשית. ברא שית. ואינון שית ימים ברא אלקיים מאי אלקיים ימא שביעאה. ורזא דמלא כל הנחלים הולכים אל הים. והים אינו מלא. עלאין שמעו. נונין דרחשין בימא דאורייתא. עלה אתמר שם רמש ואין מספר חיות קטנות עם גדולות. וכלהו שאגין על טרפין. ושכינתא אתמר בה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה. כל הנחלים דאזלין לימא הא שבע אינון. ואינון שבע נערות הראויות לתת לה לאימא קדישא דאיהי בת שבע. ים אוקינוס כלילא משבע ימים. ואמאי אתקריאת אוקיינוס. בגין דכל מיני מיא ונונין ורחשין דלאו אינון דילה. ויתון לאעלא בה. איהי מקיא לון. ומתמן הם שבים ללכת. כגוונא דתיבת נח דלא הוה מקבלא ממניא אחרא. אלא מאלין דמני קודשא בריך הוא. ובגין דא כל הנחלים דאינון תלמידי חכמים כלהו משתדלי באורייתא הולכים אל הים. ובעאן לאעלא לשכינתא. ואיהי לא מקבלא לון בגוזה. אלא לאלין דמני קודשא בריך הוא לאעלא לגבה. דאינון שבע רועים. ולשבטין דנפקין מנייהו. ולכל דאתיין מסטריהו ויתערבון בהון. ימא קבילת לון ויתערבון בגוזה. אבל לאחרנין לא קבילת לון. ומתמן אינון שבין ללכת. [מיד פתח ואמר בראשית, ברא שית (פירוש ששה) והם ששה ימים, ברא אלוקים, מהו אלוקים, הים השביעי, וסוד הרבר כל הנחלים הולכים אל הים והים אינו מלא, עליונים שמעו,

הגים שרוחשים בים התורה, עליה נאמר שם רמש ואין מספר חיות קמנות עם גדולות, וכולם שואנים על טרפים, והשכינה נאמר בה ותתן טרף לביתה וחוק לנערותיה, כל הנחלים שהולכים לים הרי שבעה הם, והם שבע נערות הראיות לתת לה לאימא הקדושה שהיא בת שבע, ים אוקינוס כולל משבעה ימים, ומדוע נקרא אוקינוס, מפני שכל מיני מים ודגים ורמשים שאין הם שלו ויבואו להכנס בו, הוא מקיא אותם, ומשם הם שבים ללכת, כמו שתיבת נח שלא היתה מקבלת ממין אחר אלא מאלו שצוה הקדוש ברוך הוא, ומפני זה כל הנחלים שהם תלמידי חכמים כולם עוסקים בתורה הולכים אל הים ורוצים להכניס לשכינה, והיא לא מקבלת אותם בתוכה, אלא את אלו שצוה הקדוש ברוך הוא להכנס אצלה (נ"א בתוכה) שהם שבעה רועים, ואת השבטים שיוצאים מהם, ואת כל שבאים מצדם, ויתערבו בהם, הים מקבל אותם ויתערבו בתוכו, אבל האחרים לא מקבל אותם, ומשם הם שבים ללכת.

קפו.

כל אלו שיורשים נשמות מן הים ונחל שלו, ביראה ואהבה של י"ק, הוא מקבל אותם - ואחרים שאין הם חלק ה' הוא לא מקבל אותם, ודוחה אותם משם, ומשם הם שבים ללכת - קמו כולם וברכו אותו, ואמרו: פה של שכינה, סיני סיני, זכאיות אזנים ששומעות דברים אלו מפיו

דודאי איהו ה' ימא, נחל דילה ו'. כל אינון דירתין נשמתין מן ימא ונחל דילה, בדחילו ורחימו די"ה, איהי קבילת לון, ואחרנין דלאו אינון חלק ה' איהי לא קבילת לון, ודחיא לון מתמן, ומתמן הם שבים ללכת. קמו כלהו וברכו ליה, ואמרו פומא דשכינתא, סיני סיני, זכאין אודנין דשמעין מלין אלין מפומך. [שוודאי הוא ה' הים, נחל שלו ו', כל אלו שיורשים נשמות מן הים ונחל שלו, ביראה ואהבה של י"ק, הוא מקבל אותם, ואחרים שאין הם חלק ה' הוא לא מקבל אותם, ודוחה אותם משם, ומשם הם שבים ללכת, קמו כולם וברכו אותו, ואמרו, פה של שכינה, סיני סיני, זכאיות אזנים ששומעות דברים אלו מפיו].

זוהר חדש פרשת יתרו מאמר ד' גונוני עינא

קפז.

ראה יהו"ה כי הגדיל אויב, איהו סמא"ל, שאינם מסתכלים בדרך הישר והראוי לעשות טוב וחסד עם הצדיקים שבגלות, אלא עושה חסד עם הרשעים שהם עקומים בכל דרכיהם, שהם בניו של נחש הקדמוני, שהרג לאדם הראשון ולכל הבריות הבאים ממנו - כל הגוונים של עיני הרשעים הורגים בהסתכלותם בעין הרעה, עליהם נאמר אל תלחם את לחם רע עין (אל תאכל ממאכל שלו), ואל תתאו למטעמותיו (ואל תתאוה למאכליו המוטעמים וטובים), כי יזיק לך בעינו הרעה, ולכך אסור לעם הקדוש להסתכל ברשעים, כי יכולים להזיק בעינם הרעה, ואת תורתם של ישראל צריכים לכסות מהם, זהו שכתוב, לא עשה כן לכל גוי ומשפטים כל ידעום הרי שאסור להודיע את התורה להגויים, וכן לערב רב שנחשבים לגויים.

ראה ה' כי הגדיל אויב דאיהו סמאל, דעיינין דיליה עקימין. וגונוני חשיכין, ולא מסתכלין באורח מישר, למעבד טב בגלותא עם צדיקיא, אלא עם רשיעיא. דאינון עקימין באורחיהו בכלא. בנוי דנחש הקדמוני, דקמיל לאדם ולכל ברין דאתיין מניה. נאמר רבי שמעון בתפילתו ראה יהו"ה בצער שכינתך, כי הגדיל אויב ומפרש דאיהו סמאל שהגדיל צער את השכינה ובניה, דעיינין דיליה עקימין שהעינים שלו הם עקומות, וגונוני חשיכין ומרה עינין הם חשוכים, ולא מסתכלין באורח מישר למעבד טב בגלותא עם צדיקיא ואינם מסתכלים בדרך הישר והראוי לעשות טוב וחסד עם הצדיקים שבגלות, אלא עם רשיעיא דאינון עקימין באורחיהו בכלא אלא עושה חסד עם הרשעים שהם עקומים בכל דרכיהם. בנוי דנחש הקדמוני שהם בניו של נחש הקדמוני, דקמיל לאדם ולכל ברין דאתיין מניה שהרג לאדם הראשון ולכל הבריות הבאים ממנו].

גוון חוזר דעיינין דיליה. איהו נחש. גוון סומק שרף. גוון תליתאי, ירוק, כליל מתרווייהו. עקרב. גוון רביעאה אודם, צמאון אשר אין מים. נהנה כתוב בתורה (דברים ח. טו), המוליכך

במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים, שהם רומזים על ספירות הסטרא אחרא, כמבואר בזוהר פרשת תצוה דף קפ"ד ע"א, וכזה תבין מאמר הבא. – וזה שאמר גוון חזור דעינין דיליה איהו נחש גוון הלכן של עיני הס"מ הוא כנגד נחש, גוון סומק שרף גון האדרום הוא כנגד שרף. גוון תליחאי דאיהו ירוק כליל מתרוויהו. עקרב גוון השלישי של עיני הס"מ הוא ירוק הכלול מב' גוונים לבן ואדרום, והוא כנגד עקרב. גוון רביעאה אדרום גוון הרביעי הוא אדרום חזק ביותר המורה על דינים חזקים (ולא גוון שחור כמו המלכות דקדושה שהיא שחורה, כסוד שחורה אני ונאווה), והוא כנגד צמאון אשר אין מים].

בלהו גוונין דעינא דרשיעיא. קטלין. עלייהו איתמר אל תלחם את לחם רע עין ואל תתאו למטעמותיו. ובג"ד. אסור לעמא קדישא לאסתכל ברשיעיא. ואורייתא דילהון. צריך לאתכסאה מינייהו. הה"ד. לא עשה כן לכל גוי ומשפטים כל ידעום. וכולהו גוונין דעינא דרשיעיא קטלין כל הגוונים של עיני הרשעים הורגים בהסתכלותם בעין הרעה, עלייהו אתמר עליהם נאמר אל תלחם את לחם רע עין אל תאכל ממאכל שלו, ואל תתאו למטעמותיו ואל תתאה למאכליו המוטעמים ומזובים, כי יזיק לך בעינו הרעה, ובגין דא אסיר לעמא קדישא לאסתכלא ברשיעיא ולכך אסור לעם הקדוש להסתכל ברשעים, כי יכולים להזיק בעינם הרעה, ואורייתא דילהון צריך לאתכסאה מינייהו ואת תורתם של ישראל צריכים לכסות מהם. הדא הוא דכתיב זהו שכתוב, לא עשה כן לכל גוי ומשפטים כל ידעום הרי שאסור להודיע את התורה להגויים, וכן לערב רב שנחשבים לגוים].

קפח.

כמו שהיונה צריכה שמירה מן הנץ שהוא טורף, כעין זה צריכות עיני היונים של הצדיקים שמירה מפני עיני הרשעים שלא יזקו אותם בעינם הרעה, שהם הערב רב בניה של הלילי"ת הרשעה, שהם קשים לעשות חסד עם עניי בני ישראל, והם עקומים בכל דרכיהם, והם בניו של נחש הקדמוני, שהם הם הזוהמא שהטיל נחש כחזה.

במה דיונה צריכת נטירו מנץ. כגזונא דא צריכין נטירו. עיניך יונים דצדיקים. מעיינין דרשיעיא. דאינון ערב רב. בנוי דלילית רשיעתא. דאינון קשין למעבד טיבו עם עניי בניישראל. ואינון עקימין בכל אורחייהו. בנוי דנחש הקדמוני. דאלין אינון זוהמא דהטיל חויה בחוה. נוחזר לדבריו דלעיל ואמר כמה דיונה צריכת נטירו מנץ כמו שהיונה צריכה שמירה מן הנץ שהוא מורף, כגזונא דא צריכין נטירו. עיניך יונים דצדיקים. מעיינין דרשיעיא כעין זה צריכות עיני היונים של הצדיקים שמירה מפני עיני הרשעים שלא זיקו אותם בעינם הרעה. דאינון ערב רב בנוי דלילית רשיעתא שהם הערב רב בניה של הלילית הרשעה. דאינון קשין למעבד טיבו עם עניי בני ישראל שהם קשים לעשות חסד עם עניי בני ישראל. ואינון עקימין בכל אורחייהו והם עקומים בכל דרכיהם. בנוי דנחש הקדמוני והם בנוי של נחש הקדמוני. דאלין אינון זוהמא דהטיל חויה בחוה שהם הם הזוהמא שהטיל נחש בחוה.

הרי ארבע גזונין בישין לקטלא. וארבע גזונין אחרנין טבין לאחייא. תקין כרובי עינא. אינון נצח והוד. אלין אינון כנפי יונה. עין דא צדיק. איהו יונה ממש. דכר זנוקבא. אינון צדיק וצדק. מסטרא דצדיק אתקריאת יונה. מסטרא דתפארת אתקריא עין. [הרי ארבע גזונין בישין לקטלא הרי ארבעה גזונים רעים שיש בעיני הרשעים מצד הס"מ, העומדים להמית בעין הרעה, וארבע גזונין אחרין טבין לאחייא וארבעה גזונים אחרים טובים שיש בעיני הצדיקים מצד השכינה, הם עומדים להחיות בעין טובה. תרין כרובי עינא אינון נצח והוד שתי עפעפי העין דהיינו העליון והתחתון הם כנגד נצח והוד. אלין אינון כנפי יונה אלו הם בחינות כנפי השכינה הנקראת עין. עין דא צדיק איהו יונה ממש העין שבין שתי העפעפים היא צדיק דהיינו היסוד הוא כהיונה ממש שהיא המלכות הנקראת עין. כי דכר זנוקבא איהו צדיק וצדק זכר ונקבה הם סוד צדיק שהוא היסוד, וצדק שהוא המלכות, כי מסטרא דצדיק

אתקריאת יונה מצד היסוד נקראת השכינה בשם יונה, מסטרא דתפארת אתקרי עין ומצד התפארת נקראת בשם עין].

קפט.

השכינה היא בגלות ואין לה מנוח לכף רגלה, לפי שבניה של הלילי"ת שהם זוהמת הנחש שהם הערב רב, נאמר עליהם והמים גברו מאד מאד על הארץ, כי הארץ הם בני ישראל שנאמר בהם והיה זרעך כעפר הארץ

נשר, הה"ד דרך הנשר בשמים. דלא דחיל מעופא דעלמא. בגין דנשרא איהי מטרוניתא עילאה. ושולטנותה ביומין טבין ושבתות. אבל יונה שולטנותה בשית יומי בארשית. ואיהי בגלותא לית לה מנוח לכף רגלה. בגין דבנוי דלילי"ת. זוהמא דחויא. עלייהו איתמר והמים גברו מאד מאד על הארץ. דאינון ישראל דאיתמר בהון והיה זרעך כעפר הארץ. [ואמר נשר הוא הבינה, הדא הוא דכתיב זהו שכתוב דרך הנשר בשמים כי הבינה מתלבשת בז"א הנקרא דבר ונוקבא אינון שמים בסוד מוחין. לכן דלא דחיל מעופא דעלמא אינו מתירא משום עופות שבעולם. דהיינו מאחיזת הקליפות הנקראות עופות טמאות. בגין דנשרא איהי מטרוניתא עילאה לפי שהנשר הוא סוד מלכה העליונה, דהיינו הבינה שאין בה אחיזת החיצונים, ושולטנותה ביונין טבין ושבתות וממשלתה היא בימים טובים ושבתות, אבל יונה שולטנותה בשית יומי בראשית אבל יונה שהיא המלכות, מממשלתה בששת ימי בראשית, ואיהי בגלותא לית לה מנוח לכף רגלה והשכינה היא בגלות ואין לה מנוח לכף רגלה. בגין דבנוי דלילי"ת זוהמא דחויא לפי שבניה של הלילי"ת שהם זוהמת הנחש שהם הערב רב. עלייהו איתמר נאמר עליהם והמים כי הם סוד מים הזידונים, גברו מאד מאד על הארץ ומפרש דאינון ישראל דאיתמר בהון כי הארץ הם בני ישראל שנאמר בהם והיה זרעך כעפר הארץ הרי ישראל נמשלים לארץ].

קצ.

הערב רב מתגברים עליהם בגלות כמה שיש להם נשים יפות ובנים יפים, בעושר ובלבושים יפים ונאים, וישראל הם עניים ככל ושחורים ככל, והם בניה של השכינה שנאמר בה אל תראוני שאני שחרחרת בגלות, והם בניו של זה שנאמר בו אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם, והם מתלבשים באלו הלבושים, בשביל אלו הרשעים המתגברים על ישראל בגלות, כדי שלא יסתכלו על ישראל בעין רעה, ואז נאמר וערום ראה רעה ונסתר (הערום הרואה איש שיש לו עין רעה הוא נסתר ממנו), כמו נח שנסתתר בתיבה מכני עין הרעה של המזיקים ששלטו במבול, וכך צריכים ישראל להתכסות מן הערב רב בגלות, בלבושיהם כנשיהם בניהם ובעושר שלהם, דהיינו שלא להראות את עצמם כנשיהם בלבושים יפים, וכשאר ענינים המורים על גדולתן של ישראל

אינון מתגברין עלייהו בגלותא. בנשין שפירין. בבנין שפירין. בעותרא. בלבושין שפירין. וישראל עניים בכלא. אוכמא בכלא. בני דההוא דאיתמר בה. אל תראוני שאני שחרחרת. בגלותא. ואינון בני דההוא דאתמר ביה. אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם. אינון מתלבשין באינון לבושין. בנין אלין רשיעא דמתגברין עלייהו בגלותא. דלא מסתכלין לון אלא בעינא בישא. וערום ראה רעה ונסתר. כגון נח. והכי צריכים ישראל לראתכסאה מנייהו בגלותא. בלבושיהון. בנשיהון. בבניהון. בעותרא דלהון. ולאו למגנא אמרו מ"מ. דלית ברכה שורה אלא בדבר הסמוי מן העין. ונאמר כי אינון מתגברין עלייהו בגלותא הערב רב מתגברים עליהם בגלות. בנשין שפירין בבנין שפירין כמה שיש להם נשים יפות ובנים יפים. בעותרא בלבושין שפירין בעושר ובלבושים יפים ונאים, וישראל עניים בכלא אוכמא בכלא וישראל הם עניים ככל ושחורים ככל. בני דההוא דאתמר ביה והם בניה של השכינה שנאמר בה אל תראוני שאני שחרחרת. בגלותא שאני שחורה בגלות. ואינון (דף מ' ע"א) בני דההוא דאתמר ביה והם בניו של זה שנאמר בו אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם היינו ז"א הנקרא שמים. אינון מתלבשין באינון לבושין והם מתלבשים באלו הלבושים. בנין אלין

רשיעיא דמתגבדין עלייהו בגלותא כשבל אלו הרשעים המתגברים על ישראל בגלות, דלא יסתכלון לון בעינא בישא כדי שלא יסתכלו על ישראל בעין רעה, ואז נאמר וערום דאה דעה ונסתר הערום הרואה איש שיש לו עין רעה, הוא נסתר ממנו, כגון נח כמו נח שנסתתר בתיבה מפני עין הרעה של המזיקים ששלטו כמבול, והכי צריכים ישראל לאתכסאה מנייהו בגלותא וכך צריכים ישראל להתכסות מן הערב רב בגלות, בלבושיהון בנשיהון בכניהון בעותדא דלהון בלבושיהם בנשיהם בניהם ובעושר שלהם, דהיינו שלא להראות את עצמם כפניהם בלבושים יפים, וכשאר ענינים המורים על גדולתן של ישראל, ולא למגנא אמרו מאדי מתניתין ולא כתנם אמרו בעלי המשנה (במסכת בבא מציעא דף מ"ב ע"א) דלית בדכה שורה שאין הברכה שורה אלא בדבר הסמוי מן העין. — מכאן תראה כי אפילו שיש לישראל עשירות ויש ביכולתם להתנהג בהצנע לכת, כי צריכים להזהר ולהשמר מעין רעה של הערב רב, וגם יש בזה התנרות באומות העולם, ועוד כי אין הברכה מצוייה אלא בדבר הסמוי מן העין, (עיין בכלי יקר (דברים כ, ג), על הפסוק רב לכם טוב את החר הזה פנו לכם צפונה).

קצא.

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם, שלא תתפתו אחרי תאוותיהם - אף על פי שישראל הם בגלות, ופרנסי הדור הם כדוגמת הלב באדם, כי הם לבם של ישראל, והיו צריכים להוליך ולהדריך את ישראל בדרך התורה, ועתה הם בעצמם הולכים אחרי תאוות לבם, וכן עיני ישראל שהם סנהדרי הגדולה, שהיו צריכים לדון את החוסאים בעריות, ועתה כיוון שהם זונים ושטופים בזמה, לכן גם כן אל תלכו אחריהם, כי אין בהם אמונה, ועל זה נאמר לא תתורו אחרי לבבכם שהם פרנסי הדור, ואחרי עיניכם שהם הסנהדרין

ונחש ועקרב. ארין מומין דעינא. עיינין עקימין דבר נש, דלא מסתכלין באורח מישור, חויא, דאיהו נחש עקלתון תמן. בהאי לא תפיש כלל. מאינן דקו המדה בהו. עלייהו אתמר, ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם וגו'. אע"ג דישראל

אינון בגלותא. ופרנסי דרא אינון כגוונא דלבא. ועיני ישראל דהו סנהדרי גדולה. כיון דאינון זונים ומשוטפין בזמה. לא תתורו אבתרייהו. דהא לית בהו מהימנותא. ואמר כי נחש ועקרב שהם זוין דקליפה. אלין מומין דעינא הם רומזים על המומים שבעין. דהיינו עיינין עקימין דבר נש דלא מסתכלין באורח מישור עינים העקומות של האדם שאינו מסתכלות בדרך הישר, חויא דאיהו נחש עקלתון תמן הנחש שהוא נחש עקלתון שורה שם, שהיא הנוקבא דקליפה. בהאי לא תפס את כלל מאינון דקו המדה בהו בזה האדם אינו נתפסת שום אות כלל מאותם האותיות של השם הוי"ה השורה באלו שיש בהם קו המדה והיושר, עלייהו אתמר על הזוין דקליפה נאמר, ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם, כלומר שלא תתפתו אחרי תאוותיהם, ואמר עוד כי זה רומז על פרנסי הדור שאינם מתנהגים כהוגן. וזה שאמר אף על גב דישאל אינון בגלותא אף על פי שישאל הם בגלות, ופרנסי דרא אינון כגוונא דלבא ופרנסי הדור הם כדוגמת הלב באדם, כי הם לבם של ישראל, והיו צריכים להוליך ולהדריך את ישראל בדרך התורה, ועתה הם בעצמם הולכים אחרי תאוות לבם, וכן ועיני ישראל דהו סנהדרי גדולה ועיני ישראל שהם סנהדרי הגדולה, שהיו צריכים לדון את החוטאים בעריות, ועתה כיוון דאינון זונין ומשוטפין בזמה כיוון שהם זונים ושמופים בזמה, לכן לא תתורו אבתרייהו גם כן אל תלכו אחריהם, דהא לית בהו מהימנותא כי אין בהם אמונה, ועל זה נאמר לא תתורו אחרי לבבכם שהם פרנסי הדור, ואחרי עיניכם שהם הסנהדרין].

קצב.

מי שיש לו עינים עקומות, סימן שהוא איש רמאי, ומפנה בני אדם בלשונו, כמו שפיתה הנחש לחוה, והוא בחינת עץ הדעת טוב ורע, הוא נראה כפיו ובדיבוריו שהוא איש טוב, אבל לבו הוא רע, לכן השמר והזהר ממנו, עליו נאמר ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו

עיינין עקימין. רמאי איהו. ומפתי בני נשא בלישניה. כגון דפתי נחש לחוה. עץ הדעת טוב ורע איהו. אתחזי בפומיה

ובמלוי טב, ולביה רמאי ביש, איסתמר מניה. עליה אתמר, ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו. [וממשיך ואמר עיינין עקימין מי שיש לו עינים עקומות, רמאי איהו סימן שהוא איש רמאי, ומפתי בני נשא בלישניה ומפתה בני אדם בלשונו, כגון דפתי נחש לחוה כמו שפיתה הנחש לחוה, והוא בחינת עץ הדעת טוב ורע איהו כלומר הוא מעורב בטוב ורע, אתחזי בפומיה ובמלוי טב הוא נראה כפיו וכדיבוריו שהוא איש טוב, ולביה רמאי ביש אבל לבו הוא רע, לכן אסתמר מיניה השמר והזהר ממנו, עליה אתמר עליו נאמר ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו].

קצג.

אם תראה אדם אשר גוון הלבן שבעינים שלו, מכסה ומבטל את כל שאר גוונים האחרים שבעינים, אז העינים שלו הם גדולים ורחבים, וזה מורה שהוא גבה לב, עליה אתמר עליו נאמר תועבת ה' כל גבה לב - וזה האיש, כל הסובות שהוא עושה הוא כדי לעשות לו שם טוב, והוא מאלו האנשים שנאמר בהם הכה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם, ומפרש אליו דבונין בתי כנסיות ובתי מדרשות ממניהון אלו הם הכונים בתי כנסיות ובתי מדרשות מממונם, והכל עושים למען לעשות להם שם טוב, ולא לשמה דיהו"ה ולא לשם ה' איש זה הוא נואף, צורת חמור יש לו לפי שהוא נואף, תשמור את בתך ואשתך ממנו אם יהיה אורח שלך - אדם זה עוסק כל ימיו בכישוף, ומצליח בהם להיות לו קשר עם מלכים ושליטים, הוא מעונן ומכשף, ויש לו רושם של צורת נחש

חוזרו דעיינין. מכסייא כל גוונין אחרנין. עיינין דיליה אינון רברבין. גבהנין. ואיהו גבה לב, עליה איתמר תועבת ה' כל גבה לב, כל טבין דעביד. למעבד ליה שם. ואיהי מאלין דאתמר בהון. הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם. אלין אינון דבונין בתי כנסיות ובתי מדרשות מממוניהון. וכלא למעבד להון שם, ולא לשמא דה'. האי איהו גיפא. דיוקנא דחמור נואף איהו. אסתמר ברתך ואתתך מניה. אם יהא אושפיזך. ונאמר אם תראה אדם אשר חוזרו דעיינין מכסייא כל גוונין אחרנין גוון הלבן שבעינים מכסה ומבטל את כל שאר גוונים האחרים

שבעינים, אז עיינין דיליה אינון רברבין גבהנין העינים שלו הם גדולים ורחבים, ואיהו גבה לב וזה מורה שהוא גבה לב, עליה אתמר עליו נאמר תועבת ה' כל גבה לב ומובא (במס' סוטה דף ד' ע"ב), שכל אדם שיש בו גמות הרוח לכסוף נכשל באשת איש כדלקמן, וזה האיש כל טבין דעביד למעבד ליה שם כל המובות שהוא עושה הוא כדי לעשות לו שם טוב, ואיהו מאלין דאתמר בהון והוא מאלו האנשים שנאמר בהם הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם, ומפרש אלין דבונין בתי כנסיות ובתי מדרשות ממוניהון אלו הם הכונים כתי כנסיות ובתי מדרשות מממונם, (בזוהר חלק א' דף כ"ה ע"ב, הוסיפו "ושוין בהון ספר תורה ועמרה על רישוי"). וכלא למעבד להון שם והכל עושים למען לעשות להם שם טוב, ולא לשמה דיהו"ה ולא לשם ה' (ומובא בספר חסידים (סימן תק"ג) שהרוצה לעשות לו שם, נמחה שמו, עיי"ש), האי איהו גיפא איש זה הוא נואף (בפרשת ויקרא כ"י התרגם על נואף גיפא), דיוקנא דחמור, נואף איהו צורת חמור יש לו לפי שהוא נואף (ר"ל זכי הראות, רואים עליו צורת חמור), אסתמר ברתך ואתתך מיניה אם יהא אושפיזך תשמור את בתך ואשתך ממנו אם יהיה אורח שלך (כי המתנאה ומתפאר לכסוף נכשל באשת איש רחמנא ליצילך כנ"ל).

ועוד האי ב"נ משתדל כל יומי בכשוף, ואצלח בהון עם מלכין ושליטין. איהו מעונן ומכשף. ואיהו רשימו דיליה רשימו דחויא, במדה חוורא, ורושם חוור אית ליה בכתפוי, דמתמן אתנטיל נחש, ולית שערא על ההוא רושם. ומזליה דהאי ב"נ בכל מלה, חוורא, שערא דיליה חוור, והוא אריך קומה, ושערוי אריכין, וועוד, האי בר נש משתדל כל יומי בכישוף ועוד אדם זה עוסק כל ימיו בכישוף, ואצלח בהון עם מלכין ושליטין ומצליח בהם להיות לו קשר עם מלכים ושליטים, איהו הוא מעונן ומכשף ואיהו רשימו דיליה רשימו דחויא ויש לו רושם של צורת נחש, במדה חוורא במדת החסד דקליפה שגזונה לכן, ומפרש מקומו, כי ורושם חוור אית ליה בכתפוי רושם הלכן יש לו בכתפוי, דמתמן אתנטיל נחש שמאותו הרושם נמשך ונלקח

צורת הנחש שבגופו, ולית שערא על ההוא רושם ואין שערות על אותו הרושם, כי לנחש אין לו שערות, ומזליה דהאי בר נש בכל מלה חזרה ומזלו של זה האדם הוא לבן ככל דבר, וכן ושערא דיליה חזר השערות שלו הם לבנים, והוא אריך קומה והוא בקומה ארוכה, ושערוי אריכין ושערותיו ארוכים].

זוהר חדש פרשת יתרו מאמר ז' ימי בראשית

קצד.

מי שיש לו עיניים שחורות חשוכות מצד הסטרא אחרא, שם שורה הלילי"ת שהיא חשוכה ואפילה, ככלי חרס שחור, ועינים שחורות ועקומות, וודאי שם שורה שבתאי שהוא הס"מ, שעליו נאמר מארת יהו"ה בבית רשע כי הוא

נקרא רשע

עיינין אוכמין חשוכין. תמן לילי"ת. דאיהי חשוכא אפילה. פתיא אוכמא. ועיינין אוכמין עקימין. ודאי תמן שבתאי. דעליה אתמר מארת ה' בבית רשע. דההוא גזון חשוך. שליט על גזוני אחרנין. [עיינין אוכמין חשוכין מי שיש לו עיניים שחורות חשוכות מצד הסטרא אחרא, תמן לילי"ת דאיהי חשוכא אפילה שם שורה הלילי"ת שהיא חשוכה ואפילה, פתיא אוכמא ככלי חרס שחור, ועיינין אוכמין עקימין ועינים שחורות ועקומות, וודאי תמן שבתאי וודאי שם שורה שבתאי שהוא הס"מ, דעליה אתמר שעליו נאמר מארת יהו"ה בבית רשע כי הוא נקרא רשע, דההוא גזון חשוך שליט על גזונין אחרנין כי זה הגזון חשוך הוא שולט על כל גזונים האחרים שבעין].

קצה.

ולמי שמסתכלים בו לילי"ת או שבתאי שהם הזו"ן דקליפה השורים באלו עינים השחורות, יבוא עליו מהם קללה ועניות ורעב ומגפה רחמנא ליצלן, לכן תשמור עצמך מאדם שיש לו עין רעה כזה, שעליו נאמר רגליה יורדות מות שאול צעדיה יתמוכו, שאיש כזה יכול להוריד אותך לשאול ולמיתה,

וכל משא ומתן שעושה האדם בפני אלו בעלי העיניים השחורות, נאבד ונפסד, ולא יראה מהם סימן ברכה

ולמאן דאסתכל ביה לילית או שבתאי באילין עיינין. מארה ועניותא וכפנא זמותנא ייתי. אסתמר מניה. דרגליה יורדות מות שאול צעדיה יתמוכו. וכל משא ומתן דעביד ב"נ קדם מארי דעיינין אילין. אתאביד. וולמאן דאסתכל ביה לילית או שבתאי באלין עיינין ולמי שמסתכלים בו לילית או שבתאי שהם הזוין דקליפה השורים כאלו עינים השחורות, מארה ועניותא וכפנא זמותנא ייתי יבואו עליו מהם קללה ועניות ורעב ומגפה רחמנא ליצלן. לכן אסתמר מניה תשמור עצמך מאדם שיש לו עין רעה כזה, שעליו נאמר דרגליה יורדות מות שאול צעדיה יתמוכו כלומר שאיש כזה יכול להוריד אותך לשאול ולמיתה, וכל משא ומתן דעביד בר נש קדם מארי דעיינין אילין וכל משא ומתן שעושה האדם בפני אלו בעלי העיניים השחורות, אתאביד נאבד ונפסד, ולא יראה מהם סימן ברכה.

וצריך ב"נ דלא ישתכח בשבעה קדמיה ביזמין דחול. אלא בשבת. דלית ליה שלטנותא עליה ואם אשתכח ביזמין דחול בשבעה קדמיה. ואסתכל ביה בעינא בישא. לא אשתזיב מניה ממיתה או מעוני. וחטמא ופומא ואנפוי דהאי ב"נ לאו אינון על קו היושר. ווצריך בר נש דלא ישתכח בשבעא קדמיה ביזמין דחול וצריך האדם שלא ימצא בשוכע לפניו כימי החול, אלא בשבת דלית ליה שלטנותא עליה רק בשבת מותר לו לאכול לשוכע, לפי שאז אין לו שליטה עליו, כי בשבת כל הקליפות נכנעות ונכנסות בנוקבא של תהום רבה, ואם אשתכח ביזמין דחול בשבעא קדמיה ואם נמצא כימי החול בשוכע לפניו, ואסתכל ביה בעינא בישא ומסתכל בו כעין הרעה, לא אשתזיב מניה או מעוני או מעוני אותו האדם לא יצל ממיתה או מעוני, וחטמא ופומא ואנפוי דהאי בר נש לאו אינון על קו היושר והחוטם והפה והפנים של זה האדם שיש לו עיניים שחורות ועקומות אינם על קו היושר, שזה מורה שעניו הם מצד הסמרא אחרא].

קצו.

מי שיש לו עינים יפות על קו היושר, הוא מצד המלכות הנקראת שבת, שהיא נקראת בת עין יפה, עלה אתמר נאמר שחורה אני ונאווה, זה האדם הוא בצורת שבת, כי יש לו צלם אלהי"ם מן המלכות הנקראת שבת, ושבת היא שקולה לכל התורה כולה

עיינין אוכמין שפירן. על קו היושר, איהו מסטרא דשבת. דאיהו בת עין שפירא. עלה איתמר, שחורה אני ונאווה. האי איהו בדיוקנא דשבת דאיהו שקול לאורייתא כולה. [אבל עיינין אוכמין שפירן על קו היושר מי שיש לו עינים יפות על קו היושר, איהו מסטרא דשבת הוא מצד המלכות הנקראת שבת, דאיהו בת עין שפירא שהיא נקראת בת עין יפה, עלה אתמר נאמר שחורה אני ונאווה. האי איהו בדיוקנא דשבת זה האדם הוא בצורת שבת, כי יש לו צלם אלהי"ם מן המלכות הנקראת שבת, דאיהו שקול לאורייתא כולה ושבת היא שקולה לכל התורה כולה].

קצו.

בשבת צריכים להראות שובע, בהיפך מן השפחה שהיא לילי"ת שהיא בשבת רעבה, וצריכים במקום העצבות של שבתאי להראות שמחה, ובמקום חושך של הסטרא אחרא צריך להאיר בנר, ובמקום עינוי צריכים להראות עונג, לעשות בשבת שינוי בכל דבר

ובשבת צריך לאחזאה שובעה. בהפוכא דשפחה לילי"ת. וצריך באתר דעציבו דשבתאי. לאחזאה חדוה. באתר דחשוכא. שרגא. באתר דעינוי. ענג. למעבד תמן שינוי בכלא. [ובשבת צריך לאחזאה שובעא ובשבת צריכים להראות שובע, בהיפוכא דשפחה לילי"ת בהיפך מן השפחה שהיא לילי"ת שהיא בשבת רעבה, וצריך באתר דעציבו דשבתאי לאחזאה חדוה וצריכים במקום העצבות של שבתאי להראות שמחה, באתר דחשוכא שרגא ובמקום חושך של הסטרא אחרא

צריך להאיר בנר, באתר דעינוי עונג ובמקום עינוי צריכים להראות עונג, למעבד תמן שינוי בכולא לעשות בשבת שינוי בכל דבר].

קצח.

לילי"ת היא מרה שחורה, בה הצמאון שאין בו מים, שעל זה נאמר ביוסף כשהשליכו אותו לבור הכור ריק אין בו מים שהיא הלילי"ת שבה הצמאון והיובש, אבל נחשים ועקרבים יש בו, והנחשים והעקרבים שלה הם הערב רב - יוסף שהשליכו אותו לזה הבור, הוא רומז על ישראל שהם בגלות שלה בבור ההוא, והנחשים והעקרבים הם הערב רב השולטים ומצערים את ישראל בגלות

דלילי"ת מרה אוכמא. צמאון דלית ביה מים. דאיהו הבור רב אין בו מים. אבל נחשים ועקרבים יש בו. ונחשין ועקרבין דיליה אינון ערב רב. יוסף דאיהו כגובא. דא ישראל דאינון בגלותא דיליה. בההוא בור. [דלילי"ת מרה אוכמא כי לילי"ת היא מרה שחורה, צמאון דלית ביה מים בה הצמאון שאין בו מים, דאיהו שעל זה נאמר ביוסף כשהשליכו אותו לבור הכור ריק אין בו מים שהיא הלילי"ת שבה הצמאון והיובש, ודרשו חכמינו זכרונם לברכה (במסכת שבת דף כ"ב ע"א) אבל נחשים ועקרבים יש בו. ונחשין ועקרבין דיליה אינון ערב רב והנחשים והעקרבים שלה הם הערב רב, ומפרש כי יוסף דאיהו כגובא יוסף שהשליכו אותו לזה הבור, דא ישראל דאינון בגלותא דיליה בההוא בור הוא רומז על ישראל שהם בגלות שלה בבור ההוא, והנחשים והעקרבים הם הערב רב השולטים ומצערים את ישראל בגלות].

קצט.

ומי שמכבד את השבת ינצל מן הלילי"ת, וחוסא דמחלל שבת ילכד בה ויענש על ידי הלילי"ת, כי היא נקראת חילול שבת וודאי, ונקראת חללה זונה לעומת המלכות דקדושה שנקראת בתולה ואיש לא ידעה, כי מי ששומר את שבת או את ברית מלחלל אותם, על ידי זה נקרא צדיק, ועל ידי זה הוא ינצל

וּמֵאֵן דְּאֻקִּיר שַׁבַּת. יִמְלֵט מִמְּנָה. וְחוּטָא יִלְכַד בַּהּ. חוּטָא דְּמַחְלָל שַׁבַּת. יִלְכַד בַּהּ. דְּאִיהִי חִילּוּל שַׁבַּת וּדְאִי. חֲלָלָה זִוְנָה. דְּמֵאֵן דְּנִטִיר אֹת שַׁבַּת אִו אֹת בְּרִית. מִלְּחָלָל לִיָּהּ. בִּיה אֲתַקְרִי צְדִיק. וְאִשְׁתִּיב מִיָּנָה. וְלֹא עוֹד אֲלֵא דְסָלִיק לְמַלְכוּת. דְּאִיהִי שַׁבַּת וּדְאִי. נְוֵמֵאן דְּאֻקִּיר שַׁבַּת (קַהֲלַת ז', כו) יִמְלֵט מִמְּנָה וּמִי שְׂמַכְבַּד אֶת הַשַּׁבַּת יִנְצַל מִן הַלִּילִי"ת. וְחוּטָא יִלְכַד בַּהּ דְּהֵיִינוּ חוּטָא דְּמַחְלָל שַׁבַּת יִלְכַד בַּהּ וְעֵנְשׁ עַל יְדֵי הַלִּילִי"ת, דְּאִיהִי חִילּוּל שַׁבַּת וּדְאִי כִי הוּא נִקְרָאֵת חִילּוּל שַׁבַּת וּדְאִי וְנִקְרָאֵת חֲלָלָה זִוְנָה לְעוֹמַת הַמַּלְכוּת דְּקְרוּשָׁה שְׁנִקְרָאֵת בְּתוּלָה וְאִישׁ לֹא יִדְעָה, דְּמֵאֵן דְּנִטִיר אֹת שַׁבַּת אִו אֹת בְּרִית מִלְּחָלָל לִיָּהּ כִי מִי שְׁשׁוּמַר אֹת שַׁבַּת אִו אֹת בְּרִית מִלְּחָלָל אֹתָם, בִּיה אֲתַקְרִי צְדִיק עַל יְדֵי זֶה נִקְרָא צְדִיק. וְאִשְׁתִּיב מִיָּנָה וְעַל יְדֵי זֶה הוּא יִנְצַל מִמְּנָה. וְלֹא עוֹד אֲלֵא דְסָלִיק לְמַלְכוּת דְּאִיהִי שַׁבַּת וּדְאִי וְלֹא עוֹד אֲלֵא שְׁעוּלָה לְמַלְכוּת, שְׁהִיא שַׁבַּת וּדְאִי.

ד.

וְיוֹסֵף לְפִי שְׁשַׁמַּר אֶת הַבְּרִית, יִנְצַל מִן הַבּוֹר שְׁהוּא הַלִּילִי"ת, וּמִן הַנּוֹחָשִׁים וְעַקְרָבִים שְׁלו - וְכֵן יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹמְרִים שַׁבַּת וְאֹת בְּרִית מִילָה, נֹאמַר בְּהֵם: כֹּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִים הֵם, וְאִם הִיוּ כֹל יִשְׂרָאֵל שּׁוֹמְרִים שַׁבַּת אַחַת כְּהַלְכַתָּה מִיָּד הִיוּ נְגָאִלִים

וְיוֹסֵף בְּגִין דְּנִטִיר בְּרִית. אִשְׁתִּיב מִן גּוֹבָא. וּמִן נַחְשִׁים וְעַקְרָבִים דִּילִיָּהּ. וְלֹא עוֹד אֲלֵא דְזִכָּה לְמַלְכוּת. וְיִשְׂרָאֵל דְּנִטְרִין שַׁבַּת וְאֹת בְּרִית מִילָה. אִיתְמַר בְּהוֹן כֹּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִים. וְאֲלֵמְלֵא נִטְרִין יִשְׂרָאֵל שַׁבַּת אַחַד כְּהַלְכַתָּה מִיָּד נְגָאִלִין. וְיוֹסֵף בְּגִין דְּנִטִיר בְּרִית וְיוֹסֵף לְפִי שְׁשַׁמַּר אֶת הַבְּרִית, אִשְׁתִּיב מִן גּוֹבָא יִנְצַל מִן הַבּוֹר, שְׁהוּא הַלִּילִי"ת, וּמִן נַחְשִׁים וְעַקְרָבִים דִּילִיָּהּ וּמִן הַנּוֹחָשִׁים וְעַקְרָבִים שְׁלו, וְלֹא עוֹד אֲלֵא דְזִכָּה לְמַלְכוּת. וְכֵן וְיִשְׂרָאֵל דְּנִטְרִין שַׁבַּת וְאֹת בְּרִית מִילָה יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹמְרִים שַׁבַּת וְאֹת בְּרִית מִילָה, אִתְמַר בְּהוֹן נֹאמַר בְּהֵם (בְּמַם) שַׁבַּת דֵּף ס"ז ע"א) כֹּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מַלְכִים הֵם, וְאֲלֵמְלֵא נִטְרִין יִשְׂרָאֵל שַׁבַּת

אחת כהלכתה מיד נגאלין ואם היו כל ישראל שומרים שבת אחת כהלכתה מיד היו נגאלים (ועיין בת"ז תכ"א דף נז ע"א ובמס שבת דף קי"ח ע"ב).

ד.א.

וכל אדם שיש לו עיניים שחורות על קו היושר, שהוא קו המדה, יש לו עונג ושמחה ושוכע, והוא וותרן בממונו ויש לו עין טובה, והוא צריך להתפאר בלבושים יפים, לפי שהוא בן השכינה הנקראת שבת, דהיינו בן המלכה וודאי, ומי שהוא בהיפך שיש לו עינים שאינם על קו היושר, אז הוא בן הלילי"ת

וכל בר נש דאיהו עיינין אוכמין על קו היושר, דאיהו קו המדה, ענג איהו וחדוה ושבעא, וותרן, ועיינא טבא, ובעי לאתפארא בלבושין שפירין. בגין דאיהו בן דשבת, בן מטרוניתא ודאי, ובהיפוכא בן לילי"ת. עד הכא רזא דעיינין. ודאי איהו רזא דאנשי חיל. [ועתה חוזר לדבריו דלעיל, ואמר וכל בר נש דאיהו עיינין אוכמין על קו היושר וכל אדם שיש לו עיניים שחודות על קו היושר, דאיהו קו המדה שהוא קו המדה. ר"ל שענינו הם מתאימות כלפי שאר איברי הפנים ונראה יפה בתואר פניו, עונג איהו וחדוה ושבעא יש לו עונג ושמחה ושוכע, וותרן ועיינא טבא והוא וותרן בממונו ויש לו עין טובה, ובעי לאתפארא בלבושין שפירין והוא צריך להתפאר בלבושים יפים, בגין דאיהו בן דשבת בן מטרוניתא וודאי לפי שהוא בן השכינה הנקראת שבת, דהיינו בן המלכה וודאי, ובהיפוכא בן לילי"ת ומי שהוא בהיפך שיש לו עינים שאינם על קו היושר, אז הוא בן הלילי"ת, עד הכא רזא דעיינין עד כאן הוא סוד העיניים, וודאי איהו רזא דאנשי חיל וודאי הוא סוד מה שאמר הקדוש ברוך הוא למשה ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל].

זוהר חדש פרשת יתרו מאמר שרמוטין דמצהא

ד.ב.

משה הוא הולך בגלות בין הערב רב, שהם מיס הזידונים

ובזמנא דייתי מלכא משיחא. בסוף גלותא בתראה. דאתמר ביה הן עוד היום גדול. ולא יכלה עוד הצפינו ותקח לו תיבת גומא. כגוונא דארון דס"ת. אורייתא ודאי יהא גניזו דיליה. בדרא בתראה. ובה אתממר. כגוונא דנח בתיבה. דהוה אזיל על מייא. הכי האי אזיל בין ערב רב. דאינון מים הזדונים. נוכמנא דייתי מלכא משיחא. בסוף גלותא בתראה ובעת שיכוא מלך המשיח בסוף גלות האחרונה, דאתמד ביה שנאמר בו הן עוד היום גדול כי נתארך יום הגלות עד מאוד. בסוד כל היום דוה (כמכואר כזוהר פרשת ואתחנן דך ער ע"א). אבל כשיגיע זמן הגאולה אז נאמר כמשה ולא יכלה עוד הצפינו ותקח לו תיבת גומא ומפרש כגוונא דארון דספר תורה שהתיבת גומא היתה כעין הארון של ספר תורה, שבו גנוזה התורה (עיין זוהר פרשת שמות דף י"א ע"ב), אורייתא וודאי יהא גניזו דיליה בדרא בתראה התורה וודאי שתלמידי חכמים לומדים היא תהיה גניזה שלו כדור האחרון. ר"ל שמשה שהוא נשמת משיח יהיה גנוז ונשמר בכח התורה, ובה אתממר ובה יהיה שמורת ונחבא, כגוונא דנח בתיבה כעין נח שהיה נחבה בתיבה, דהוה אזיל על מייא שהיתה הולכת על המים, הכי האי אזיל בין ערב רב כך משה הוא הולך בגלות בין הערב רב דאינון מים הזידונים שהערב רב דומים למים הזידונים].

דג.

כסוף הגלות שיתגבר הרע ויצטרך משה לשמירה מן הערב רב שלא יזיקוהו, אז ישים הקדוש ברוך הוא את משה כחיבה ההיא, דהיינו שיהיה נשמר בכח התורה של התלמידי החכמים, ויביא אותו בגלות - בעת הגאולה שהוא סוף ותכלית כריאת העולם יבוא משה לגאול את ישראל, ואז ישמע ויוכן שכל מה שעבר על ישראל בגלות הכל היה לטובה

ובסוף גלותא שוי קב"ה למשה בהדיא תיבה ואייתי ליה בגלותא. ומנ"ל דבסוף גלותא אייתי ליה. הה"ד. ותשם בסוף. ועד ההוא סוף. כתיב. והיה באחרית הימים ושבת עד ה' אלקיך. ועוד. ותשם בסוף. דא איהו רזא דסוף דבר הכל נשמע.

ונבסוף גלותא שוי קודשא בריך הוא למשה בההיא תיבה ואייתי ליה בגלותא ובסוף הגלות שיתגבר הרע ויצטרך משה לשמירה מן הערב רב שלא יזיקוהו, אז ישים הקדוש ברוך הוא את משה בתיבה ההיא, דהיינו שיהיה נשמר בכח התורה של התלמידי החכמים, ויביא אותו בגלות, ומנא לן דבסוף גלותא אייתי ליה ומנין לנו שכסוף הגלות יביא אותו בגלות, הדא הוא דכתיב זהו שכתוב ותשם בסוף דהיינו בסוף הגלות, ועל ההוא סוף כתיב ועל סוף נאמר והיה באחרית הימים ושבת עד יהו"ה אלקיך שכל ישראל יעשו תשובה, ואז תהיה הנאולה במהרה בימינו אמן, ועוד פירוש על מש"כ ותשם בסוף היינו דא איהו רזא זהו הסוד של הכתוב דסוף דבר הכל נשמע דהיינו בעת הנאולה שהוא סוף ותכלית כריאת העולם יבוא משה לנאול את ישראל, ואז ישמע ויזכר שכל מה שעבר על ישראל בגלות הכל היה לטובה.

זוהר חדש פרשת יתרו מאמר שרמוטין דמצחא

דד.

באותו הזמן שישראל מתרחקים מחכמת קבלת משה, אז גם התורה מתרחקת מהם, ירד מדת הדין לקטרג עליהם ולהתרחץ מדמם של ישראל, שהם המעות והכסף שלהם שהם חיייהם ופרנסתם, והכל בשביל אור התורה שנתרחק מהם

ועוד ותתצב אחותו, דא חכמה. מרחוק בההוא זמנא דמתרחקין ישראל מחכמת קבלת משה, ואתרחקא איהי מנייהו. בההוא זמנא, ותרד בת פרעה לרחוק על היאור, נחתא מה"ד לקטרגא עלייהון, ולא אתרחצא מדמא דישראל, דאינון דמים דלהון, דאינון חיייהון, וכלא על דההוא אור, דאתמר ביה וירא אלקים את האור כי טוב, על אור דאורייתא, דהוה מתרחקין מינה, אור דמשה ודאי, וועוד רמוז על מש"כ ותתצב אחותו, דא חכמה זו היא חכמה כנ"ל, ומש"כ מרחוק היינו בההוא זמנא דמתרחקין ישראל מחכמת קבלת משה באותו הזמן שישראל מתרחקים מחכמת קבלת משה,

אז ואתרחקא אידי מנייהו גם התורה מתרחקת מהם, ובההוא זמנא ובזמן ההוא נאמר ותרד בת פרעה לרחוץ על היאור היינו נחתא מדת הדין לקטרגא עלייהון שירדה מדת הדין לקטרגא עלייהון שירדה מדת הדין לקטרג עליהם, ולא תרחצנא מדמא דישראל ולהתרחץ מדמם של ישראל, דאינון דמים מעות דילהון דאינון חייהון שהם המעות והכסף שלהם שהם חייהם ופרנסתם, וכולא על סיבה דההוא אור והכל בשביל אור התורה שנתרחק מהם, שנאמר בו וירא אלהים את האור כי טוב היינו על אור דאורייתא דהו מתרחקין מינה בשביל אור התורה שהיו מתרחקים ממנו, אור דמשה ודאי שהוא אור של משה ודאי, שנאמר בו ותרא אותו כי טוב, וטוב היינו אור, והיינו התורה].

ד.ה.

ונערותיה הולכות על יד היאור, נערותיה רומזות על האומות שהם הערב רב, וכן כל אומות העולם, מתייעצות על ישראל לעקור ולאבד מן העולם, והכל הוא בסיבת אור התורה שישראל נתרחקו ממנו

ונערותיה הולכות על יד היאור, אלין האומות, דאינון ערב רב. וכן כל אומין דעלמא, מתייעצין עלייהו דישראל, לאעקרא לון מן עלמא, וכולא על סיבה דההוא אור, וזהו על יד האי או"ד. נומה שכתוב ונערותיה הולכות על יד היאור הנה אלין האומות דאינון ערב רב נערותיה רומזות על האומות שהם הערב רב, וכן כל אומין דעלמא וכן כל אומות העולם, מתייעצין עלייהו דישראל לאעקרא לון מן עלמא מתייעצות על ישראל לעקור ולאבד מן העולם, וכולא על סיבה דההוא אור והכל הוא בסיבת אור התורה שישראל נתרחקו ממנו, וזהו ועל זה רומז מש"כ על יד האי או"ד מחמת אותו אור התורה].